

Årsplan för kommunstyrelsen 2024

Dokumentets syfte är att skapa en överblick över årligen återkommande ärenden till kommunstyrelsen. Dokumentet används som ett stöd av ordföranden och förvaltning vid planering av arbetet. Löpande ärenden som kommunstyrelsen tar upp under ett år ingår inte i årsplanen.

Sammanträde/ kvartal	Ärende	Kommentar	Vidare till KF
7 mars	Årsrapporter från råden 2023	Kommunstyrelsens rådgivande organ lämnar skriftliga rapporter om arbetet år 2023.	
7 mars	Ombudgetering av investeringar	Förvaltningen lämnar förslag till ombudgetering av investeringar med anledning av 2023 års budgetavvikelser.	Beslut KF
7 mars	Ekonomiska planeringsförutsättningar inför driftbudget/plan 2025-2027 och investeringsbudget/plan 2025-2029	Planeringsförutsättningar inför kommunfullmäktiges budget i juni. Senast antagna budget uppdateras med skatteprognos och pensionsprognos. Justeringar med anledning av befolkningsprognos och lokalresursplanering görs för sista året i planen.	Beslut KF
7 mars	Rapportering av Härryda kommuns avtalssamverkan 2023	En sammanställning av befintliga och nya samverkansavtal som gjorts under 2023 rapporteras till kommunfullmäktige. Detta utifrån att kommunstyrelsen årligen ska rapportera till kommunfullmäktige om kommunens avtalssamverkan. Avtalssamverkan innebär att en kommun får träffa avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av annan kommun eller region.	Beslut KF
21 mars	Verksamhetsberättelse inklusive måluppföljning 2023	I verksamhetsberättelsen följer kommunstyrelsen upp sin egen verksamhet utifrån verksamhetsplan, budget och dess mål och inriktningar. Information samt beslut. Inga övriga ärenden planeras på sammanträdet.	Delges KF
11 april	Årsredovisning 2023	Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige för verksamhetsåret 2023. Den innehåller räkenskaper, ekonomisk ställning, viktiga	Beslut KF

		händelser och måluppfyllelse för hela kommunen inklusive koncernen.	
11 april	Ekonomisk månadsuppföljning per februari	Prognos för verksamhetens ekonomiska resultat samt redogörelse för budgetavvikelse.	Delges KF
11 april	Uppföljning av plan för intern kontroll 2023	Uppföljning av plan för intern kontroll 2023 för att upptäcka eventuella brister och planera ytterligare åtgärder för att minimera riskerna.	
11 april	Redovisning av Härrydaidéer	Redovisning av inkomna Härrydaidéer samt hur dessa har blivit besvarade och hanterade.	
11 april	Anmälan av personuppgiftsincidenter	Redovisning av inkomna personuppgiftsincidenter och eventuellt vidtagna åtgärder.	
2 maj	Utmärkelser och priser 2024	Kommunstyrelsen utser pristagare till hållbarhetspris samt hedersomnämmande.	
30 maj	Budget 2025 med plan för perioden 2026-2027, investeringsbudget/plan 2025-2029 samt mål och inriktningar för Härryda kommun	Dokumentet tas fram av politiken och fastställs av kommunfullmäktige. Här anges prioriterade mål och inriktningar för kommande år samt ekonomiska ramar för respektive nämnd. Förvaltningens ekonomiska bedömning och underlag för budget 2025-2027 lämnas till politiken i samband med budgetarbetet.	Beslut KF
30 maj	Ekonomisk månadsuppföljning inklusive måluppföljning per mars	Prognos för verksamhetens ekonomiska resultat, redogörelse för budgetavvikelse samt uppföljning av mål för 2024.	Delges KF
12 juni	Kommunstyrelsens uppsiktsplikt	Information från samtliga nämnder och bolag. Även brådskande beslutsärenden kan tas upp detta tillfälle.	
29 augusti	Ekonomisk månadsuppföljning per juni	Prognos för verksamhetens ekonomiska resultat samt redogörelse för budgetavvikelse.	Delges KF
29 augusti	Sammanträdesdagar för kommunstyrelsen år 2025	Kommunstyrelsen fastställer dag och tid för sammanträden 2025.	
29 augusti	Sammanträdesdagar för kommunfullmäktige år 2025		Beslut KF

26 september	Mål och inriktningar till kommunstyrelsens verksamhetsplan 2025	Dokumentet tas fram av politiken och fastställs av kommunstyrelsen. Det baseras på den av fullmäktige fastställda budgeten för 2025. Här konkretiseras inriktningen för det som är kommunstyrelsens verksamhetsområden, dessutom beskrivs särskilda mål och inriktningar som är prioriterade 2025. Utifrån detta uppdrar kommunstyrelsen åt förvaltningen att ta fram förslag till verksamhetsplan och driftbudget 2025-2027 samt investeringsbudget 2025-2029.	
24 oktober	Delårsbokslut per den 31 augusti 2024 samt helårsprognos	Kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om delåret 2024. Innehåller räkenskaper, ekonomisk ställning och måluppfyllelse för hela kommunen inklusive koncernen. Rapporten innehåller även en prognos för hur resultatet kommer se ut i årsredovisningen 2024.	Beslut KF
24 oktober	Kommunstyrelsens verksamhetsberättelse per delår och prognos för helår 2023	Prognos för verksamhetens ekonomiska resultat, redogörelse för budgetavvikelse samt kommunstyrelsens uppföljning av sin egen verksamhet, per 31 augusti 2024, utifrån verksamhetsplan med uppföljning av mål, inriktningar och grunduppdrag.	Delges KF
24 oktober	Redovisning av Härrydaidéer	Redovisning av inkomna Härrydaidéer samt hur dessa har blivit besvarade och hanterade.	
24 oktober	Anmälan av personuppgiftsincidenter	Redovisning av inkomna personuppgiftsincidenter och eventuellt vidtagna åtgärder.	
21 november	Kommunstyrelsens verksamhetsplan och driftbudget för 2025-2027 samt investerings- och exploateringsbudget för 2025-2029	Beslut om kommunstyrelsens verksamhetsplan. Förslaget tas fram av förvaltningen utifrån uppdraget i september. Förvaltningens förslag innehåller även lokalresursplanering.	Delges KF
21 november	Kommunstyrelsens plan för intern kontroll 2025	Beslut om att anta plan för intern kontroll 2025 som redogör för riskområden och kontroll av åtgärder för att undanröja eller förebygga dessa risker.	
11 december	Ekonomisk månadsuppföljning per oktober	Prognos för verksamhetens ekonomiska resultat, redogörelse för budgetavvikelse samt redogörelse för vidtagna åtgärder under året.	

Kvartal 4	Partistöd 2025	Partier ska lämna in redovisning över föregående år senast i juni.	Beslut KF
-----------	-----------------------	--	-----------

Återkommande delgivningar

- Redovisning av inkomna planbesked
- Statistiska uppgifter om bl.a. befolkningsförändringar, påbörjade bostadslägenheter samt arbetslöshet i Härryda kommun
- Protokoll samt ekonomiska rapporter från bolag och nämnder som är relevanta utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Ärenden som återkommer varje mandatperiod

- Strategisk plan 2023-2026 (antogs av kf 20 mars 2023 § 38)
- Riktlinjer för bostadsförsörjning 2019-2022 (antogs av kf 23 maj 2019 § 80. Förslag på nya riktlinjer kommer under 2024)
- Program för privata utförare 2023-2026 (antogs av kf 15 december 2022 § 215)
- Aktualitetsprövning av översiktsplan (ej aktuellt ärende, samråd för ny översiktsplan genomförs enligt ks beslut 24 november 2022 § 411)

Verksamhetsplan för det gemensamma folkhälsöarbetet i Härryda kommun 2024

Inledning

Delregionala nämnden västra (DRN) har samverkansavtal med varje kommun inom sitt geografiska område gällande gemensamma folkhälsoinsatser. Avtalet mellan DRN och Härryda kommun reglerar samverkan och gemensam finansiering av strategisk tjänst samt gemensamma folkhälsoinsatser på lokal nivå. Det övergripande målet med det gemensamma arbetet är att förbättra hälsan för befolkningen i kommunen. Genom att underlätta det tvärssektoriella samarbetet uppnås ett bättre resursutnyttjande och större genomslagskraft i folkhälsoarbetet och arbetet för social hållbarhet. Nuvarande avtal gäller för perioden 2021 - 2024.

Enligt samverkansavtalet ska en verksamhetsplan med budget och insatser tas fram årligen. Planen ska utgå från nationella, regionala och lokala styrdokument och innehålla en beskrivning av prioriteringar kring vilken / vilka målgrupper i kommunen som är i störst behov av insatser. Arbetet med folkhälsa och social hållbarhet ska bedrivas strategiskt, systematiskt och målinriktat i syfte att förbättra befolkningens levnadsvillkor och hälsa samt utjämna skillnader i hälsa. Arbetet ska omfatta hälsofrämjande och förebyggande samt generella och riktade insatser. Insatserna ska vara långsiktiga och utgå från befolkningens behov.

Folkhälsa och socialt hållbar utveckling

Hälsa kan beskrivas i flera dimensioner; fysisk, psykisk, social och existentiell hälsa. Den påverkas bland annat av sociala bestämningsfaktorer såsom livsvillkor där utbildning, arbete och inkomst är viktiga delar. Stor påverkan har också vår livsmiljö där till exempel bostad, närområde och känsla av samhörighet spelar roll. Hälsa är inte bara ett ansvar för individen och hälso- och sjukvården utan en fråga för hela samhället där kommunen är en viktig part och arena för att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa.

Folkhälsa är, till skillnad från individens hälsa, ett begrepp för hela befolkningens samlade hälsa. En god folkhälsa innebär att hälsan är så god som möjligt och samtidigt så jämlikt fördelad som möjligt mellan olika grupper i samhället.

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. I ett socialt hållbart samhälle finns en hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen.

Att alla ska ha samma möjligheter till en god hälsa och ett långt liv uttrycks i svensk grundlag, i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna liksom i WHO:s stadgar.

Samverkan och styrning

I Härryda kommun ansvarar kommunstyrelsen, enligt reglementet, för folkhälsoarbetet i kommunen. Förvaltningens ledningsgrupp har utsett en styrgrupp för folkhälsoarbetet. Styrgruppen fastställer förslag till årlig verksamhetsplan, svarar för förankring i ordinarie verksamhet samt utser arbetsgrupper för specifika frågor. Folkhälsoinsatser planeras, genomförs och följs upp i ordinarie verksamhet.

En del av folkhälsoarbetet i Härryda kommun utgår från samverkansavtalet mellan Härryda kommun och Delregionala nämnden samtidigt som det pågår en rad insatser inom ordinarie verksamheter som bidrar till en god folkhälsa.

Utgångspunkter för samverkansavtal och verksamhetsplan

Internationella och nationellt styrande dokument anger riktningen för folkhälso- och sociala hållbarhetsarbetet tillsammans med regionala och kommunala styrdokument. Dessa utgör grunden för prioriteringar och insatser inom samverkansavtalet tillsammans med de lokala behov som identifierats genom statistikunderlag samt dialog med verksamheter,

Internationella och nationella styrande dokument som anger riktningen för folkhälsoarbetet:

FN:s Agenda 2030 med 17 globala mål för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling och agendans grundläggande princip om att alla ska inkluderas och ingen lämnas utanför.

Det övergripande nationella folkhälsomålet: ”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”.

Utöver det nationella målet har kommunen respektive Delregional nämnd väster egna styrdokument som är vägledande för det gemensamma folkhälsoarbetet. Regionala/kommunala styrande dokument och uppdrag som ligger till grund för prioriteringar och insatser:

- Budget och verksamhetsplaner för Härryda kommun
- Hållbarhetsstrategiskt program
- Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030
- Västra Götalandsregionens budget 2024
- Reglemente för delregional nämnd västra

¹ För att uppnå det övergripande målet finns åtta identifierade målområden.

1) Det tidiga livets villkor 2) Kunskaper, kompetenser och utbildning 3) Arbete, arbetsvillkor och arbetsmiljö 4) Inkomster och försörjningsmöjligheter 5) Boende och närmiljö 6) Levnadsvanor 7) Kontroll, inflytande och delaktighet 8) En jämlik och hälsofrämjande hälso – och sjukvård

Planens roll och syfte

I kommunens olika verksamheter likväl som inom hälso- och sjukvården pågår ständigt insatser som påverkar folkhälsan. De insatser som görs utifrån verksamhetsplanen för det gemensamma folkhälsoarbetet bidrar till samordning, kunskapsspridning men också till att initiera nya arbetssätt i syfte att främja kommuninvånarnas hälsa och förebygga ohälsa. I verksamhetsplan för lokalt folkhälsoarbete i Härryda kommun 2024, ingår folkhälsoinsatser som genomförs med gemensam finansiering. Syftet med planen är att skapa förutsättningar till nya arbetssätt och att möjliggöra satsningar som gynnar kommuninvånarnas hälsa. Folkhälsobudgeten stöttar insatser initialt med målet att insatserna därefter ska drivas inom ramen för ordinarie verksamhetsbudget. Arbetet ingår i kommunens ordinarie styrmodell och ska synliggöras och integreras i verksamhetsplan. Ansvar för planering, genomförande och uppföljning följer chefsansvaret. Utvecklingsledare folkhälsa stödjer och samordnar arbetet.

Prioriteringar för 2024

Folkhälsoplan och budget utgår från lokala behov som framkommit genom folkhälsostatistik samt verksamheternas lägesbeskrivningar. Det gemensamma folkhälsoarbetet har de senaste åren haft fokus på psykisk hälsa och ungas delaktighet. Under 2024 fortsätter arbetet för att minska skillnader i hälsa genom insatsområden som psykisk hälsa och delaktighet, då det krävs långvarig prioritering för att åstadkomma resultat. Prioriteringarna överensstämmer med insatsområden som finns i det hållbarhetsstrategiska programmet.² Inom ramen för det gemensamma folkhälsoarbetet i Härryda kommun ska olika insatser genomföras som alla har målet att bidra till att stärka den psykiska hälsan bland kommuninvånarna. Insatserna ska riktas till de grupper där de största behoven finns, i syfte att minska skillnader i hälsa. I välfärdsbokslut 2019 synliggörs behovet av att särskilt fokusera på flickors och kvinnors psykiska hälsa men också att det finns skillnader i hälsa utifrån ett geografiskt perspektiv. Under 2024 kommer ett nytt välfärdsbokslut att sammanställas för att skapa underlag för nya beslut och prioriteringar. Utifrån uppdaterad, tillgänglig data konstateras att den prioriterade målgruppen barn och unga kvarstår under 2024, med särskilt fokus på kvinnor och flickor. Insatser som riktas till barn och unga har störst prioritet då det är i tidig ålder grunden för en god hälsa skapas.

Insatserna i 2024 års folkhälsoplan utgår från och understödjer lokal handlingsplan för psykisk hälsa, lokal handlingsplan för suicidförebyggande insatser samt Hållbarhetsstrategiskt program för Härryda kommun. I Delregionala nämndens reglemente framgår att psykisk hälsa för barn och unga ska prioriteras.

² Demokrati och delaktighet samt Trygghet, hälsa och livsvillkor.

Insatser 2024

Kunskaphöjande insatser

Sedan 2018 arbetar Härryda kommun med de två evidensbaserade metoderna MHFA³ och YAM⁴ som syftar till att förebygga, upptäcka och åtgärda psykisk ohälsa.

MHFA riktar sig till medarbetare som möter unga, vuxna och äldre i de olika verksamheterna. Målsättningen är att årligen erbjuda sex MHFA -kurser för förvaltningens medarbetare men också till medarbetare som arbetar inom hälso – och sjukvårdsverksamheter i Härryda kommun, inom ramen för NOSAM- Närområdessamverkan.

Då MHFA är ett tids- och resurskrävande verktyg, kommer ett arbete att påbörjas under 2024 för att erbjuda fler alternativ till kunskapspåfyllning gällande psykisk hälsa och suicidprevention.

YAM riktar sig till skolelever och syftar till att ge unga kunskap och verktyg att förstå och hantera psykisk ohälsa. Metoden implementerades i kommunens skolor 2018 men har varit svår att genomföra på samtliga skolor på grund av sårbarhet i ledarförsörjning, bristande organisation och planering. Under 2024 ses grundstrukturen över för hur unga ska få till sig kunskap inom ramen för psykisk hälsa och ett alternativ till YAM ska tas fram och implementeras.

Att uppmärksamma psykisk hälsa och psykisk ohälsa genom föreläsningar och utåtriktade events, är en del i arbetet för att minska fördomar, stigma och utanförskap. Föreläsningar och utåtriktade informationsinsatser genomförs i samband med Internationella suicidpreventiva dagen samt Världsdagen för psykisk hälsa.

Chefsfrukostar som genomförs inom den kommunala förvaltningen har återkommande psykisk hälsa som tema.

Unga i fokus

Samordna och stärka det förebyggande arbetet med unga

Under perioden 2021 - 2023 har folkhälsomedel avsatts för att finansiera 0,5 tjänst som SSPF-koordinator. Syftet var att förstärka arbetet inom SSPF genom att skapa struktur för arbetet samt utgöra en operativ resurs. En organisationsstruktur med styrgrupp och arbetsgrupp har skapats. Två kartläggningar har gjorts av unga där samverkan mellan skola och socialtjänst har varit mycket god och där det gemensamma målet med arbetet blivit tydligt och även sektorernas olika roller har tydliggjorts. En ny rutin för polisanmälningar för rektorer och skolan har upprättats och antagits. Den struktur och stabilitet som förstärkningen syftade till har fördröjts på grund av flera personalbyten och bedöms behöva ytterligare ett år till för att kunna se att det ger effekt. Ytterligare utvecklingsarbete som behöver säkerställas är en form för SSPF-liknande arbete för de yngre åldrarna.

³ MHFA- Mental Health First Aid, eller Första hjälpen psykisk hälsa. Kursen kan liknas vid hjärt-lungräddning, men med inriktning mot psykisk hälsa. Kurserna finns med tre inriktningar; unga, vuxna och äldre.

⁴ YAM – Youth Aware of Mental health. Ett program som främjar diskussion och utvecklar färdigheter för att möta livets svårigheter och öka elevernas kunskap om psykisk hälsa.

LUPP

Sedan 2013 genomförs enkäten LUPP – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, bland kommunens elever i årskurs 8 och år 2 på gymnasiet. Enkäten ger ett underlag för att följa ungas hälsa och hur de ser på sina livsvillkor och levnadsvanor. Resultatet från enkäten utgör ett underlag för politiken och för verksamhetens beslut och prioriteringar. Enkäten besvaras av eleverna under hösten 2023. Härryda kommun deltar i det nätverk som GR samordnar, vilket innebär ett utbyte inför, under och efter enkätens genomförande. GR ansvarar för att sammanställa en rapport över resultatet från de medlemskommuner som har genomfört Lupp-enkäten, vilken färdigställs under våren 2024. Lupp är en del i kommunens arbete med barnrättsfrågor. Analys och dialoger kring enkätresultatet kommer att ske inom ordinarie verksamhet.

Övrigt

Ortsbaserat utvecklingsarbete

I syfte att minska skillnader mellan olika delar av kommunen gällande bland annat hälsa, delaktighet, trygghet och tillit, har ett uppdrag påbörjats att arbeta med ortsbaserat utvecklingsarbete. Arbetet startade 2022 med sammanställning av en lägesbeskrivning samt utarbetande av arbetsmodell. Under våren 2023 har förankring skett inom förvaltningen för att under hösten 2023 kunna rekrytera en projektsamordnare. Syftet är att samordnaren ska starta processer och samarbeten som ska leda till att öka delaktighet, trivsel, trygghet och tillit bland invånarna i orten Rävlanda. Arbetet ska genomföras i bred samverkan mellan kommunens olika verksamheter, näringsliv, föreningsliv samt tillsammans med boende i Rävlanda. Genom folkhälsomedel möjliggörs en 9 månaders projektanställning och genomförande av identifierade insatser initialt.

Välfärdsbokslut

Under hösten 2023 påbörjades arbetet med att ta fram ett välfärdsbokslut för att synliggöra kommuninvånarnas hälsa och livsvillkor. Välfärdsbokslutet syftar till att utgöra ett underlag för beslut och prioriteringar av politiken och i förvaltningens verksamheter. Det senaste välfärdsbokslutet för Härryda kommun gjordes 2019. Med nytt underlag från bland annat enkäten Hälsa på lika villkor och Lupp ska ett nytt välfärdsbokslut färdigställs under våren 2024.

Budget 2024 - förslag		
	VGR	Kommun
Ev överflyttade medel från 2023	185 000	185 000
Folkhälsotjänst inkl omkostnader (lön inkl. lönebikostnader, admin osv)	405 000	405 000
Planerade folkhälso-/social hållbarhetsinsatser		
Kunskapshöjande insatser, psykisk hälsa	50 000	50 000
SSPF förstärkning	200 000	200 000
Lupp	45 000	45 000
Ortsbaserat utvecklingsarbete	250 000	250 000
Utvecklingsmedel	50 000	50 000
Totalt:	1 185 000	1 185 000

STYRELSEPROTOKOLL

Styrelsen för
HÄRRYDA ENERGI AB

2023-12-04

Plats och tid: Sammanträdesrummet Vågen, Solsten
måndagen den 4 december 2023 kl. 16.00– 18.00

Beslutande:	Hans Jakobsson	Ordförande
	Ingemar Lindblom	Ledamot
	Erik Holm	Suppleant
	Siw Hallbert	Suppleant
	Johan Jensen	Suppleant

Övriga deltagare:	Rickard Rosengren	Suppleant
	Johan Hugoh	Arbetstagarrepresentant
	Magnus Johnsson	Arbetstagarrepresentant
	Viktoria Wallin	Ekonomichef
	Susanne Ernfridsson	VD

Sekreterare: Viktoria Wallin **Paragrafer 48-59**

Ordförande: Hans Jakobsson

Justerande: Ingemar Lindblom Magnus Johnsson

§ 48**Styrelsemötets öppnande**

Ordföranden förklarar styrelsemötet öppnat.

§ 49**Val av justerare**

Styrelsen beslutar att utse Ingemar Lindblom och Magnus Johnsson att justera dagens protokoll.

§ 50**Föregående styrelsemöte**

Styrelsen beslutar att lägga föregående mötesprotokoll till handlingarna.

§ 51**Ekonomiska rapporter**

Viktoria redogör för det ekonomiska utfallet till och med oktober. Utfallet visar på fortsatt lägre tariffintäkter vilket beror på att distributionen har varit lägre än budgeterat. Vi ser ökade intäkter då vi mottagit elstöd för företag och generellt lägre kostnader, vilket ger oss ett resultat på 26,3 mnkr för perioden mot budgeterade 15,2 mnkr. Prognostiserat resultat för helåret är 26 mnkr.

Investeringarna uppgår till 42,4 mnkr för perioden och vi prognostiserar att investera för 48,5 mnkr i år.

Saldot på Skattekotot redovisas.

Styrelsen noterar de ekonomiska rapporterna.

§ 52**Budget 2024**

Viktoria redogör för förslaget till budget 2024. I förslaget ligger en tariffhöjning på 4% fr.o.m. 1 april 2024, vilket motsvarar en ökad intäkt med ca 3,5 mnkr.

Budgeten visar på en sänkt regionnätstariff, fortsatt höga kostnader för nätförluster, en ökning av materialkostnader och vissa löpande rörelsekostnader samt ökade räntekostnader. Större fokus kommer att läggas på drift- och underhållsprojekt under nästkommande år, varav kostnaderna för material och externa entreprenörer är högre än i årets budget. Budgeten visar ett resultat på 19,6 mnkr och budget för investeringarna uppgår till 49 mnkr. Förslaget har MBL-förhandlats.

Styrelsen beslutar att fastställa förslag till budget 2024.

§ 53**Arbetsordning för styrelsen**

Styrelsen beslutar att fastställa föreliggande förslag till arbetsordning och mötesplan för 2024.

§ 54

Beslutsärende:

I vårt elnät finns sex större fördelningsstationer. Transformatorerna i Skalmered är ålderstigna och de rekommenderas att bytas. Två nya transformatorer behöver därför upphandlas och nu är det två års leveranstid på nya transformatorer. Om upphandling påbörjas i början av 2024 så kan leverans och inkoppling planeras till våren 2026 och våren 2027. Vi avser göra upphandlingen som köp av en transformator med option på att köpa den andra.

Styrelsen beslutar att upphandling av två nya transformatorer till fördelningsstationen i Skalmered får påbörjas.

§ 55

Rapport från Elhandelsbolaget

Susanne redogör för utvecklingen av antal elhandelskunder där vi ser en låg kundrörelse där många kunder är fortsatt avvaktande p.g.a. elpriserna. Varumärkesstärkande insatser har gjorts där vi t.ex. haft en öppet-hus vecka med fokus på appen, en kundkväll och vi har deltagit på julkvällen i Mölnlycke centrum. Arbete pågår fortsatt med appen och över 2 000 kunder har laddat ner appen.

Elpriserna har varit lägre under året men med en uppgång nu i slutet på året. Den hydrologiska balansen i Sverige har minskat och ligger på -5,1 TWh. Priserna för kol, olja och gas går sidledes och en del driftproblem har funnits med kärnkraftsreaktorer i Sverige. Europeiska gaslager är fortsatt välfyllda.

Vi har 72st laddplatser runt om i kommunen och i höst har vi bytt modem och uppgraderat programvaran på våra destinationsladdare då laddning via appen slutade fungera. Nu fungerar appladdning via InCharge igen samt även laddning via appen Easypark.

§ 56

Handlingar för kännedom

Distributionen ligger på 260,3 GWh till och med november månad. Eldistributionen på rullande 12 mån ligger på 295,5 GWh. Elpriserna för november har ökat.

§ 57

Övrigt och VD-information

Susanne redogör för elnätsregleringen. Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar om intäktsramar för samtliga elnätsföretag i 4-årsperioder vilket brukar leda till domstolsprocesser. Ei ska till följd av domstolsbeslut räkna om intäktsramen för perioden 2020-2023 och det är ännu oklart hur det blir. Nu sker sammanställning inför intäktsramen för perioden 2024-2027 som ska rapporteras till Ei senast 8 december.

Nytt dotterbolag är bildat men uppstart kommer inte att ske per årsskiftet. Arbete pågår med att hantera alla processer och avtal kopplade till uppstarten av bolaget.

Projektet med vår nya mottagningsstation i Hindås färdigställs under december och stationen är numera i drift och matas via Vattenfall Eldistributions nya luftledning från Hällingsjö. Inom kort ska den äldre matningen från Erikstorp kopplas in så att den nya stationen matas från två linjer.

Ny vinterbelysning har satts upp i Mölnlycke och Landvetter i form av röda hjärtan. Dessvärre har hjärtat i Mölnlycke blivit förstört under helgen och vi undersöker om hjärtat går att laga.

Susanne informerar gällande kommande ny inmatningsstation i Skalmered där kompletterande undersökningar pågår efter samrådet. Vattenfall Eldistribution driver projektet.

Avbrottsstatistik:

Susanne redogör för en sammanfattning över de avbrott som skett under året.

SAIDI (antal minuter avbrott/kund)	22,6 min/kund
SAIDI orsakat av överliggande nät	17,3 min/kund
CAIDI (medelavbrottsstid)	68,2 min/avbrott
SAIFI (antal avbrott/kund)	0,34 avbrott/kund.

Kunder som haft fler än tre avbrott:

2023 har vi 99 kunder med fler än tre avbrott. (fg år 79st). Allt över 3 minuter räknas som ett avbrott.

Måluppfyllelse 2023:

	1 jan-23	1 dec-23	Mål 2023
<u>Trygg och säker el för alla</u>			
- Ingen kund ska ha fler än tre strömavbrott per år	79st	99st	0st
- SAIDI (antal minuter avbrott/kund)	28,6 min	22,6 min	15 min
- Inga elolyckor	0st	0st	0st
- All gatubelysning ska lysa (andel gatubelysning som lyser)	97,5%	99,5%	99,0%
<u>Hög kundnöjdhet och fler elhandelskunder</u>			
- NKI för energibolaget	77%	83%	80%
- Andel elhandelskunder	42%	44%	50%
<u>Engagerade medarbetare</u>			
- Prestationsindex	3,7	3,8	3,9
- Hållbarhetsindex	3,7	3,8	3,9
- Företagskultur	Mys-kultur	Prestations-kultur	Prestations-kultur

Möjliggöra morgondagens energi- och klimatsmarta samhälle

- Miljödiplomering Årlig miljödiplomering godkänd maj 2023
- Minst 3 nya initiativ per år Lansering av kundapp
Rötskadebesiktning med Birdsvie
- Lönsamma laddstolpar Mätare bryter för nollfel – plan för nytt arbetsätt
52% av stolparna är lönsamma efter Q3 2023
13% vinstmarginal

§ 58

Tystnadsplikt

Tystnadsplikt gäller för känslig information om företaget.

§ 59

Styrelsemötets avslutande

Ordförande förklarar styrelsemötet avslutat.

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten [Signport](#). För validering med Adobe Acrobat Reader, [läs mer här](#).

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Återkoppling från samverkansmöten hösten 2023

Under höstens samverkansmöten diskuterade vi kollektivtrafikens utveckling utifrån det lokala perspektivet, med utgångspunkt i dagens förutsättningar och framtida behov. Västtrafik redogjorde då för inriktningen för vårt arbete med kollektivtrafiken, och det som gäller just nu för arbetet med nästa trafikplan, 2025.

Utgångspunkten är att fortsätta öka det hållbara resandet genom att utveckla kollektivtrafiken samt, vid behov, bättre anpassa den befintliga trafiken till resbehoven. Vi har utgått från kartlagda behov i vår långsiktiga plan för trafikutveckling, era inspel inför och under våra gemensamma samverkansmöten, samt analyser av den befintliga trafiken. Vi har nu identifierat ett antal förslag på trafikförändringar som vi kommer att fortsätta utreda. Nedan redogörs för de förslag som berör just er kommun.

Vilka av alla de nu framtagna förslagen som kommer att bli möjliga att genomföra i trafikplan 2025 kommer att utkristalliseras under det fortsatta arbetet under vintern och våren. Vi har fortsatt ett osäkert ekonomiskt läge, främst kopplat till kostnadsutvecklingen. Det betyder att vi behöver ha beredskap för att förutsättningarna kan förändras.

Vi kommer även att fortsätta samverka med de kommuner som kan komma att beröras av större trafikförändringsförslag, detta som en del av vårt analys- och utvecklingsarbete. Ni i kommunerna är också välkomna att när som helst återkomma om ni själva ser ett behov av ytterligare möten.

Just nu ser vi att er kommun berörs av följande:

Trafikstart X6 och X90 – juni 2025

Vi arbetar vidare med de trafikförändringar som kommer att genomföras i juni 2025 i samband med trafikstart av nytt avtal för Röd och Lila express, och som redan är beslutade. Nedan beskrivs hur linjerna är upphandlade. Under etableringen när detaljplanering sker kan justeringar komma att göras. Kommunen kommer att erbjudas informationsmöten under etableringen.

- **Röd express Landvetter – Göteborg – Lilla Varholmen**

Linjen byter namn till X6. Samtliga turer kommer att köras med dubbeldäckare för högre kapacitet per tur, samtidigt minskas utbudet något i högrafik. Samtliga turer får ändhållplats Landvetter resecentrum eftersom sträckan resecentrum-Önneröd inte har de infrastrukturella förutsättningar som ett kommande metrobussystem kräver enligt Målbild Koll2035. Sträckan resecentrum – Önneröd föreslås trafikeras av en lokal linje, se förslag till Trafikplan 2025 ne

- **Lila express Torslanda – Frölunda – Mölndal – Mölnlycke**

Linjen byter namn till X90. Linjen får ändhållplats i Mölndal och slutar därmed trafikera sträckan Mölndal-Mölnlycke eftersom sträckan inte har det resandeunderlag

och de infrastrukturella förutsättningar som ett kommande Metrobussystem kräver enligt målbild Koll2035. Lila express föreslås ersättas av en ny linje på sträckan, se förslag till trafikplan 2025 nedan.

Förslag vi arbetar vidare med inom ramen för arbetet med Trafikplan 2025:

- **Linje 612 Landvetter Resecentrum–Landvetter flygplats**

Föreslås förlängas till Önneröd och ersätta Röd express på sträckan.

Linje 612 är en av de linjer som idag har Landvetter resecentrum som ändhållplats och ett turutbud som av lokallinjerna bäst motsvarar det som krävs till Önneröd. Det ger bra förutsättningar för resurseffektiv trafikplanering. Förlängning av linje 612 innebär också att fler i Landvetter kan resa direkt till Airport city.

Utbudet i högtrafik föreslås bli tätare mellan Önneröd och Landvetter resecentrum än till flygplatsen. Vi arbetar med att se över tidigare gjord analys om utbudet för att säkerställa att den är uppdaterad utifrån det senaste årets resandeutveckling.

- **Ny linje 609 Mölnlycke–Möln dal**

Föreslås ersätta Lila express på sträckan.

Linjesträckning och turutbud föreslås motsvara dagens Lila express. Olika ändhållplatser i Möln dal har utretts och nuvarande arbetshypotes är Möln dals bro. Linje 751 Mölnlycke- Möln dal- Frölunda föreslås fortsatt stå för grundtrafikeringen mellan Mölnlycke och Möln dal.

- **Linje 610 Rävlanda–Hindås–Göteborg**

Föreslås reduceras från 14 till 6 dubbelturer per måndag-fredag. Vidare föreslås att tidtabellen samordnas med tåget.

Förslaget är en del i den långsiktiga ambitionen att minska parallelltrafikeringen med buss och tåg i stråket Göteborg–Borås i takt med att resmöjligheterna i stråkets ”stomtrafik” förbättras. Linje 610 startades då Röd express saknade kapacitet för att ta hand om alla resenärer som annars matas till/från linje 611 i högtrafik. Idag finns det totalt 22 dubbelturer på sträckan Rävlanda-Hindås-Göteborg varav 9 går ungefär samtidigt. Förslaget innebär att det fortsatt finns 14 direktresemöjligheter fördelat på linje 610 och tåg.

I förstudien för trafiken i Härryda konstaterades att linjen bör avvecklas då den saknar unikt uppdrag när Röd express får högre kapacitet och tågtrafiken utvecklas. Förslaget är, som Västtrafik tidigare har kommunicerat, att avveckla linjen i etapper:

- *Steg 1 när X6 (nuvarande Röd express) startar i juni 2025: reducera utbudet med fokus på minskad parallellkörning med tåg*

- *Steg 2 när tåget Göteborg-Borås 2028 får 60-minuterstrafik:* avveckling av linje 610, då linjen saknar unikt uppdrag. Notera att steg 2 inte behandlas eller beslutas i Trafikplan 2025 eftersom förändringen inte planeras genomföras förrän 2028.

Vi följer noga utvecklingen av bostäder och verksamheter i Bråta för att säkerställa kapaciteten på linje 611.

- **Linje X4 Kungälv – Göteborg – Mölnlycke**

Vi fortsätter att utreda förstärkning av kapaciteten i högtrafik. Vi ser att förstärkningsbehovet idag uppstår i centrala Mölnlycke, och att resandeunderlaget är störst utmed Allén. En viktig förutsättning är också att vi har ont om plats på terminalen i högtrafik. Utifrån detta och de resurser vi har innebär nuvarande förslag en förstärkningslinje mellan Mölnlycke fabriker och Heden via Allén i högtrafik.

Vi hade ambitionen att en förstärkning av X4 även skulle kunna tillmötesgå efterfrågan på trafik via Säterivägen. Utifrån de förutsättningar vi har just nu ser vi inte att det går att lösa. Vi har med detta förslag prioriterat att säkerställa kapaciteten från centrala Mölnlycke för en bättre upplevelse för de som reser idag och för att kunna ta emot fler resenärer.

- **Enhetlig trafikering av julafton införs i hela regionen.**

I några delregioner ställs idag stora delar eller all trafik in vid ett visst klockslag på julafton. Förslaget innebär att trafiken på julafton utökas och att julafton i grunden trafikeras som en lördag utan nattrafik, i hela regionen.

Den fortsatta processen för Trafikplan 2025:

- Fortsatt samverkan med kommuner som kan komma att beröras av större trafikförändringsförslag dec 2023-feb 2024
- Skriftlig återkoppling med förslag på trafikförändringar i Trafikplan 2025 början av juni 2024
- Informationsmöte och frågestund om Trafikplan 2025 juni 2024
- Västtrafiks styrelse fastställer Trafikplan 2025 slutet av juni 2024
- Trafikplan 2025 börjar gälla från 15 dec 2024

Sara Karlsson, Samhällsutvecklare Västtrafik

Dagordning / Styrelsemöte i Förbo AB

Datum: 2023-12-08 kl 09.00-15.00, kaffe serveras från kl 08.30

Plats: Hällsnäs Hotell & Restaurang, Långenäsvägen 150, Mölnlycke

Kallade:

Ordinarie ledamöter:

Anders Halldén
Joakim Kahlman
Thomas Gustavsson
Michael Softic
Thomas Hallgren
Mikael Johansson
Thomas Alpner

Arbetstagarrepresentanter:

Annica Åkerblom, Unionen
Ingemar Weijs, Fastighets
Maria Horkeby, Unionen
Jan Svensson, Fastighets

Suppleanter:

Sven Helén
Håkan Söderström
Marcus Hjalmarsson
Annikka Hedberg
Pia Jäderklint
Daniel Tengvall
Victoria Dahlqvist

Företagets representanter:

Peter Granstedt, VD
Anna Olá
Helen Gårdh
Mats Carlsson
Louise Alemyr
Krister Lundgren
Hanna Holmström Tomic

1.	Mötets öppnande, godkännande av dagordning		Ordf.
2.	Val av protokolljusterare och sekreterare		Ordf.
3.	Föregående protokoll från		Ordf.
	a. Ordinarie styrelsemöte 2023-10-06	Bilaga 1	
4.	Affärsplan och strategiska frågor		
	a. Strategier och målbild 2024		VD
	b. Flerårsprognos		HG
	c. Verksamhetsplanering 2024, ekonomi	Bilaga 2	HG
5.	Policyer		
	a. Policyer i Förbo	Bilaga 3	VD
6.	Ekonomi		
	a. Information om presidiebeslut 2023-11-28	Bilaga 4	Ordf

7.	Marknadsfrågor		
	a. Information hyresförhandlingar för 2024		VD
8.	Personalfrågor		
	a. Rapport från medarbetarenkät		LA
	b. Pågående rekryteringar		LA
9.	Investeringar/större underhållsåtgärder		
	a. Investeringsbeslut Renovering Lindome C etapp 2, Mölndals Stad	Bilaga 5	AO
	b. Förutsättningar inför upphandling av renovering Björkås etapp 1, Kungälv kommun	Bilaga 6	AO
	c. Förutsättningar inför upphandling marketapp 1 Segerstadsvägen, Lerums kommun	Bilaga 7	AO
	d. Utveckling Björkås Ytterby, Kungälv kommun	Bilaga 8	AO/HG
10.	Övriga rapporter och informationsfrågor		
	a. Information från presidiummöten med ägar- kommunerna		Ordf.
	b. Information från ägarråd		Ordf.
	c. Rapport Nils Holgersson		KL
	d. Förslag datum för styrelsemöten 2024/2025	Bilaga 9	Ordf.
11.	Övriga frågor		
12.	Nästa möte är ordinarie styrelsemöte den 1 mars 2024		
13.	Mötets avslutning		

Protokoll fört vid styrelsemöte 2023-12-08 i Förbo AB

Plats: Hällsnäs Hotell & Restaurang, Längenäsvägen 150, Mölnlycke
Tid: 2023-12-08 kl 09.00

Närvarande   **Beslutande ledamöter:**
Ordf.

Anders Halldén
Joakim Kahlman
Thomas Gustavsson
Michael Softic
Pia Jäderklint
Mikael Johansson
Thomas Alpner

Suppleanter:
Håkan Söderström
Sven Helén
Annikka Hedberg
Daniel Tengvall

Arbetstagarrepresentanter:
Maria Horkeby, Unionen
Annica Åkerblom, Unionen
Jan Svensson, Fastighets
Ingemar Weije, Fastighets, - ej punkt 56-63b

Företagets representanter:
Peter Granstedt, VD
Louise Alemyr
Anna Olá
Mats Carlsson
Krister Lundgren
Hanna Holmström Tomic

56/2023

Mötets öppnande, godkännande av dagordning

Ordförande Anders Halldén öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

Pia Jäderklint ersätter Thomas Hallgren som beslutande ledamot.
Dagordningen godkändes.

57/2023

Val av sekreterare och protokolljusterare

Till sekreterare valdes Hanna Holmström Tomic och Thomas Gustavsson valdes att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.

58/2023

Föregående protokoll från

a. Ordinarie styrelsemöte 2023-10-06, bilaga 1

Protokollet godkändes.

59/2023

Affärsplan och strategiska frågor

a. Strategier och målbild 2024

Peter Granstedt presenterade strategier, fokusområde och målbild för 2024. Fokusområde för 2024 och 2025 är kundupplevelsen.

Styrelsen noterade informationen.

b. Flerårsprognos

Peter Granstedt presenterade ekonomisk prognos samt flerårsprognoser för åren 2025–2032.

Styrelsen noterade informationen.

c. Verksamhetsplanering 2024, ekonomi, bilaga 2

Peter Granstedt presenterade verksamhetsplaneringen för 2024 samt en jämförelse av Förbos ekonomi för åren 2020–2024.

Styrelsen beslutade att:

- godkänna verksamhetsplan och ekonomisk prognos för 2024
- fastställa en ram för planerat underhåll för 2024 om 189 mnkr
- fastställa en investeringsram för inventarier för 2024 om 4 mnkr.

60/2023

Policyer

a. Policyer i Förbo, bilaga 3

Peter Granstedt presenterade föreslagna förändringar. Krister Lundgren och Annica Åkerblom presenterade Förbos nya inköspolicy.

Joakim Kahlman föreslog ändring med tillägg av krav på kollektivavtal till inköspolicyn. Ändringen tas med för beredning.

Styrelsen beslutade att anta förslag till kvalitets-, kommunikations-, miljö-, utyrnings-, personal-, IT- och inköspolicy samt policy för socialt engagemang.

61/2023

Ekonomi

a. Information m presidiebeslut 2023-11-28, bilaga 4

Anders Halldén informerade om det beslut som tagits av presidiet i samband med senaste låneomläggningen.

Styrelsen noterade informationen.

62/2023

Marknadsfrågor

a. Information hyresförhandlingar för 2024

Peter Granstedt informerade hur hyresförhandlingen fortgår.

Styrelsen noterade informationen.

63/2023

Personalfrågor

a. Pågående rekryteringar

Louise Alemyr presenterade nuläget för nyanställda och pågående rekrytering av ny upphandlare.

b. Rapport från medarbetarenkät

Louise Alemyr rapporterade resultatet från senaste medarbetarenkät. Målet för engagemangsindex var 81 vilket överträffades vid mätningen där resultatet var index på 87. En handlingsplan för kommande aktiviteter och uppföljning presenterades.

Styrelsen noterade informationen.

64/2023

Investeringar/större underhållsåtgärder

a. Investeringsbeslut Renovering Lindome C etapp 2, Mölndals Stad, bilaga 5

Anna Olá presenterade bostadsområdet, projektets omfattning, tidplan och ekonomiska förutsättningar.

Styrelsen beslutade att med en investeringsram på 65 Mkr, genomföra presenterade åtgärder i Lindome Centrum, Mölndals Stad, enligt presenterat förslag med preliminär byggstart i mars 2024. Utifrån yrkad hyresnivå beräknas investeringen ge en avkastning på 4,1 % på standardhöjande åtgärder.

b. Förutsättningar inför upphandling av renovering Björkås etapp 1, Kungälv kommun, bilaga 6

Anna Olá presenterade planerade åtgärder för projektet som avser den första etappen i renoveringen av Björkås.

Styrelsen beslutade att gå till upphandling med renovering av Björkås C etapp 1 i Ytterby, Kungälv kommun, enligt presenterat förslag.

**c. Förutsättningar inför upphandling marketapp 1
Segerstadsvägen, Lerums kommun, bilaga 7**

Anna Olá presenterade planerade åtgärder för projektet som avser första marketappen på Segerstadsvägen.

Styrelsen beslutade att gå till upphandling med renovering av Segerstadsvägen marketapp 1 med option på marketapp 2 i Gråbo, Lerums kommun, enligt presenterat förslag.

d. Utveckling Björkås Ytterby, Kungälv kommun, bilaga 8

Peter Granstedt informerade om processen, förutsättningarna, affären och tidplanen för försäljning av byggrätter på Björkås.

Styrelsen beslutade som ett led i den kommande försäljningen av mark med byggrätt att anskaffa ett nybildat dotterbolag till Säteriet Utvecklings Holding AB.

Styrelse i det nybildade bolaget blir Förbos ordförande och vice ordförande tillsammans med verkställande direktör. Firmateckning i bolagen ska vara samma som i Förbo AB.

Styrelsen beslutade att sälja del av fastigheterna Kungälv Baljan 2 och Kungälv Baljan 3 till det nybildade dotterdotterbolaget för vidare försäljning till exploatörer.

65/2023

Övriga rapporter och informationsfrågor

a. Information från presidiummöten med ägarkommunerna

Anders Halldén återrapporterade vad det pratats om på möten med Mölndals och Kungälv presidium. Härryda och Lerums presidium återstår.

Styrelsen noterade informationen.

b. Information från ägarråd

Anders Halldén informerade om att ägarrådet beslutat om ingen utdelning 2024. Arvodesfrågan för Förbos styrelse återkommer nästa mandatperiod.

Styrelsen noterade informationen.

c. Förslag datum för styrelsemöten 2024/2025, bilaga 9

Anders Halldén presenterade förslag till mötesdatum för det kommande året.

Styrelsen fastställde föreslagna datum för styrelsemöten och konferenser för 2024–2025.

d. Rapport Nils Holgersson

Krister Lundgren presenterade den senaste rapporten från Nils Holgersson och en jämförelse av taxornas utveckling i ägarkommunerna, medel i riket och i Göteborg under de senaste fem åren.

Styrelsen noterade informationen.

66/2023

Övriga frågor

a. Ordförande och vice ordförande planerar för ett närmare samarbete mellan fastighetsbolags presidium i kranskommunerna under 2024.

Styrelsen noterade informationen.

67/2023

Nästa styrelsemöte

Nästa styrelsemöte är den 1 mars 2024.

68/2023

Mötets avslutning

Mötet avslutades kl. 12.15 med en gemensam jullunch och att ordföranden tackade alla och önskade God Jul och Gott Nytt År.

Vid anteckningarna

Hanna Holmström Tomic, sekreterare

Anders Halldén, ordförande

Thomas Gustavsson, protokolljusterare

Följande handlingar har undertecknats den 13 december 2023

Protokoll 2023-12-08.pdf

(141081 byte)

SHA-512: 6cf66824231622ec24a0a0a29ca59c4710067
a1ad3416b1c30fc76b6a0cfc27fe462bc908bd5df55115
86d72c58c2efc568100b70e92f846f98003b306649a60

Underskrifter

2023-12-13 07:52:44 (CET)

Hanna Carolina Holmström Tomic

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2023-12-13 08:27:10 (CET)

Jan Anders Halldén

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2023-12-13 20:34:49 (CET)

Thomas Gustafsson

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

Undertecknandet intygas av Assently

Protokoll 2023 12 08

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster. Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

7e60293e1d9b2fa83b1b63f7982afacc47ca37b9755960a5c37546b04719b97aef453c80d3d304bf09d8f37f271f9b11910371579e7e7aa7a5931a5cfb6fc30

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently i enlighet med eIDAS, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014. En elektronisk underskrift får inte förvägras rättslig verkan eller giltighet som bevis vid rättsliga förfaranden enbart på grund av att underskriften har elektronisk form eller inte uppfyller kraven för kvalificerade elektroniska underskrifter. En kvalificerad elektronisk underskrift ska ha motsvarande rättsliga verkan som en handskrivna underskrift. Assently tillhandahålls av Assently AB, org. nr. 556828-8442, Holiändargatan 20, 111 60 Stockholm, Sverige.

Protokoll fört vid styrelsemöte 2023-10-06 i Förbo AB

Plats: Stenungsbaden, södra Stenungsön

Tid: 2023-10-06 kl 08.30

Närvarande
Ordf.

Beslutande ledamöter:

Anders Halldén
Joakim Kahlman
Thomas Gustavsson
Michael Softic
Thomas Hallgren
Mikael Johansson
Thomas Alpner

Suppleanter:

Håkan Söderström
Sven Helén
Annikka Hedberg
Marcus Hjalmarsson
Pia Jäderklint
Daniel Tengvall
Victoria Dahlqvist

Arbetstagarrepresentanter:

Maria Horkeby, Unionen
Annica Åkerblom, Unionen
Jan Svensson, Fastighets

Företagets representanter:

Peter Granstedt, VD
Louise Alemyr
Helen Gårdh
Anna Olá
Mats Carlsson

43/2023

Mötets öppnande, godkännande av dagordning

Ordförande Anders Halldén öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

Dagordningen godkändes med tillägg från Michael Softic om styrelseakademien under övriga frågor. Hanteringen av ärendena på dagordningen ändrades så att under punkt 4. Affärsplan och strategiska frågor så presenterades punkt 4c. Nöjd kundmätning 2023 före punkt a och b. Punkt 5. Policyer hanterades efter punkt 6. Ekonomi.

44/2023

Val av sekreterare och protokolljusterare

Till sekreterare valdes Helen Gårdh och Thomas Hallgren valdes att tillsammans med ordförande justera dagens protokoll.

45/2023

Föregående protokoll från

a. Ordinarie styrelsemöte 2023-06-16, bilaga 1

Protokollet godkändes.

46/2023

Affärsplan och strategiska frågor

a. Nulägesrapport strategier och målbild 2023

Peter Granstedt presenterade företagets vision, strategier och fokusområden för 2023 samt nuläget för måltal 2023. För 2024 kommer fokus att vara på kundupplevelsen.

Thomas Gustavsson efterfrågade jämförelse av Förbos energiförbrukning med andra fastighetsägare.

Styrelsen noterade informationen.

b. Riskanalys

Peter Granstedt presenterade den övergripande riskanalysen samt gick igenom de största riskerna och vilka åtgärder som vidtagits för dessa.

Styrelsen noterade informationen.

c. Nöjd kundmätning 2023

Fredrik Kristensson presenterade årets nöjdukundmätning. Serviceindex har minskat med 1,0 till 77,9 vilket är lägre än målnivån på 81. Resultatet för respektive fråga och uppdelat per kommun gicks igenom. Presentationen avslutades med plan för vilka åtgärder som kommer att vidtas framöver för att förbättra resultatet.

Styrelsen noterade informationen.

47/2023

Affärsplan och strategiska frågor

a. Omvärldsrapport

Anders Wester från JLL presenterade viktiga händelser och aktuell information om vår omvärld, ekonomi och konjunkturläge.

Styrelsen noterade informationen.

b. Strategitest finanspolicy

Anders Wester från JLL presenterade den strategitest som gjorts för Förbo för de kommande åren.

Styrelsen noterade informationen.

c. Finanspolicy 2023/2024, bilaga 2

Anders Halldén presenterade förslag till förändringar i finanspolicyen.

Styrelsen beslutade att godkänna förslag till finanspolicy.

48/2023

Ekonomi

a. Rapport ekonomi efter tertial 2 2023, bilaga 3

Helen Gårdh presenterade prognos och nyckeltal för helåret 2023.

Styrelsen beslutade att godkänna rapporten.

b. Information m presidiebeslut 2023-09-01, bilaga 4

Anders Halldén informerade om det beslut som tagits av presidiet i samband med senaste låneomläggningen.

Styrelsen noterade informationen.

49/2023

Marknadsfrågor

a. Marknadsstatistik

Mats Carlsson presenterade statistik och aktuell information för uthyrningen. Trenden fortsätter med att det är färre sökande per lägenhet och något svårare att hyra ut lägenheter i nyproduktion och kallhyresområden.

Styrelsen noterade informationen.

50/2023

Personalfrågor

a. Lägesrapport rekrytering

Louise Alemyr presenterade nuläget för nyanställda och pågående rekryteringar. Den höga personalomsättningen bland förbovårdar avser främst de som arbetat en kortare tid.

Styrelsen noterade informationen.

b. Rapport sommarjobbsbussen 2023

Louise Alemyr avrapporterade sommarjobbsbussen 2023 där 26 personer arbetat i våra områden under tre veckor. Fokus har varit på utemiljö- och utomhusarbeten.

Styrelsen noterade informationen.

51/2023

Investeringar/större underhållsåtgärder

a. Förutsättningar inför upphandling renovering Lindome C etapp 2 Lindome, Mölndals stad, bilaga 5

Anna Olá presenterade projektet som omfattar 42 lägenheter.

Styrelsen beslutade att gå till upphandling med renovering av Lindome C Etapp 2 omfattande 42 lägenheter i Lindome, Mölndals Stad, enligt presenterat förslag.

b. Slutrapport renovering Lingonvägen 8-18 Mölnlycke, Härryda kommun, bilaga 6

Anna Olá presenterade projektet, genomförda åtgärder och slutkalkyl för projektet.

Projektet avslutas i och med denna rapport. Styrelsen beslutade att godkänna rapporten

c. Slutrapport renovering Skogsglantan Mölnlycke, Härryda kommun, bilaga 7

Anna Olá presenterade projektet, genomförda åtgärder och slutkalkyl för projektet.

Projektet avslutas i och med denna rapport. Styrelsen beslutade att godkänna rapporten

52/2023

Övriga rapporter och informationsfrågor

a. Statusrapport nyproduktion och detaljplaner

Anna Olá presenterade bygggrättsportföljen uppdelad på vilket skede detaljplanen befinner sig och även vilken kommun det avser. Presentation av kommande nyproduktionsprojekt gjordes.

Styrelsen noterade informationen

b. Taxa för utlämning av handlingar, bilaga 8

Annica Åkerblom presenterade bakgrund och förslag till taxa för utlämning av handlingar.

Styrelsen beslutade att anta Riktlinje – Avgiftstaxa för utlämnande och hantering av allmänna handlingar enligt bilaga.

53/2023

Övriga frågor

a. Styrelseutbildning

Michael Softic informerade om att styrelsemedlemmar i helägda bolag i Mölndals stad erbjuds utbildning via Styrelseakademien. Anders Halldén informerade om att vid önskemål om utbildning för styrelsen kan kontakt tas med honom.

54/2023

Nästa styrelsemöte

Nästa styrelsemöte är den 8 december 2023 på Hällsnäs Hotell & Restaurang i Mölnlycke.

55/2023

Mötets avslutning

Mötet avslutades kl 15.15 med att ordföranden tackade alla och önskade en trevlig helg.

Vid anteckningarna

Helen Gårdh, sekreterare

Anders Halldén, ordförande

Thomas Hallgren, protokolljusterare

Följande handlingar har undertecknats den 18 oktober 2023

Protokoll 2023-10-06.pdf

(121814 byte)

SHA-512: 1fc6e79c7d31eb77a97d043ead03d9e6af11c
6e902a1a135b3e5fba3247adc4b1b15d02e22a4bd1d477
0eb664a903a858479f66d24c433474989a76750cb2386

Underskrifter

2023-10-18 10:18:20 (CET)

Jan Anders Haldén

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2023-10-11 15:11:30 (CET)

Thomas Hallgren

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2023-10-11 14:51:27 (CET)

Helen Britt-Marie Jansson Gårdh

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

Undertecknandet intygas av Assently

Protokoll 2023 10 06

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster. Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

a67e542eaf5fd67e74742a0e350a3fd1d91fc5f6ef1ae3eb026d17e9e3ba9a6781c68c7f8c23126cd864a0ee2c37ebc864c5c09f2eb00f990eae432f70f91b2

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently i enlighet med eIDAS, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014. En elektronisk underskrift får inte förvägras rättslig verkan eller giltighet som bevis vid rättsliga förfaranden enbart på grund av att underskriften har elektronisk form eller inte uppfyller kraven för kvalificerade elektroniska underskrifter. En kvalificerad elektronisk underskrift ska ha motsvarande rättsliga verkan som en handskrivna underskrift. Assently tillhandahålls av Assently AB, org. nr. 556828-8442, Holiändargatan 20, 111 60 Stockholm, Sverige.

Rapport ekonomi VP 2024

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Resultaträkning – VP 2024	4
Balansräkning och investeringar	6
Kassaflöde.....	8
Nyckeltal	9
Finansiering	10
Bilaga 1 Investeringsram planerat underhåll	11

Sammanfattning

År 2024 är fjärde året för affärsplanen som sträcker sig över åren 2021–2025. Den strategiska inriktningen för år 2024 följer av affärsplanen där vi har utgått från våra fyra strategiområden; Vi skapar fler bostäder, Vi agerar hållbart, Vi har kunden i fokus och Vi är en attraktiv arbetsgivare.

För 2024 har vi ett fokusområde, kundupplevelsen, i syfte att vi ska nå vårt gemensamma mål för Nöjda kunder.

I likhet med förra året är det en större osäkerhet när det gäller intäkts- och kostnadsutvecklingen med framförallt taxebundna kostnader och räntor som fortsätter att öka kraftigt. Hyresförhandlingarna för 2024 pågår och sker baserat på den uppdaterade trepartsöverenskommelsen mellan Sveriges Allmännyttta, Fastighetsägarna och Hyresgästföreningen men fortsatt osäkerhet finns runt tillämpningen av överenskommelsen. Det planerade underhållet 2024 har anpassats efter kassaflödet för att inte ytterligare nyupplåning ska behövas.

En sammanfattning av verksamhetsplanen för helåret 2024 jämfört med prognosen för 2023:

- Intäkterna beräknas till 619 mnkr vilket är 15 mnkr högre samtidigt är drifts- och underhållskostnaderna 10 Mkr högre.
- Driftsnettot, 248 mnkr är 5 mnkr högre.
- Årets vinst, 78 mnkr, är 55 mnkr högre. Räntekostnader och avskrivningar ökar, medan engångsposter på 65 mnkr påverkar resultatet positivt.
- Investeringarna för 2024 beräknas till 227 mnkr vilket är 84 mnkr högre.
- Soliditeten vid årets slut beräknas till 35% vilket är en procentenhet högre.
- Direktavkastning på marknadsvärdet beräknas bli 3,3%, det vill säga oförändrat, men kan komma att påverkas av en översyn av marknadsvärdena som påbörjas under året.
- Den totala låneskulden beräknas vara 2 135 mnkr vid årets slut, oförändrad jämfört med november 2023.

Förslag till beslut:

Styrelsen beslutar att:

- godkänna verksamhetsplan och ekonomisk prognos för 2024
- fastställa en ram för planerat underhåll för 2024 om 189 mnkr
- fastställa en investeringsram för inventarier för 2024 om 4 mnkr.

Resultaträkning – VP 2024

Bostadshyrorna höjs med 21 mnkr och P-platser mm sänks med 7 mnkr. I 2023 års prognos för P-platser mm ingår erhållet elstöd med 7 mnkr. Den årliga hyresförhandlingen med Hyresgästföreningen pågår. I planeringen har en försiktigt beräknad hyreshöjning för bostäder, lokaler och fordonsplatser tagits med. Dessutom ingår försäkringsersättning för en pågående vattenskada på Stommen, Landvetter, i intäkterna med 4 mnkr.

Driftskostnaderna förväntas öka under 2024 och beräknas bli 18 mnkr högre än årets prognos. Kostnaderna för värme, vatten och avfallshantering ökar med taxehöjningar. Elkostnaden beräknas bli lägre 2024 då kostnaderna är prissäkrade för året. Personalkostnaderna ökar med den årliga löneförändringen. Dessutom är planen att till hösten åter starta Förbovårdsskolan. Även kostnaderna för trädgård, sotning, OVK, TV och hyresförluster ökar.

Underhållskostnaderna sänks jämfört föregående årets prognos. Kostnaderna för inre och löpande underhåll har höjts med förväntad kostnadsökning. Kostnader för den pågående vattenskadan på Stommen, Landvetter, ingår med 5 mnkr. Kostnaderna för löpande underhåll innehåller en reserv för skador och oförutsedda kostnader som uppgår till 10 mnkr. Specifikation över underhållskostnaderna framgår av bilaga 1. Totalt planerat underhåll uppgår till 188,9 mnkr, varav 9,7 mnkr är kostnad och resterande redovisas som investering.

Kostnaderna för fastighetsskatt baseras på aktuella taxeringsvärden samt fastighetsavgifter för 2024.

Driftsnettot blir med dessa förutsättningar 248 mnkr, vilket motsvarar en direktavkastning på fastigheternas marknadsvärde på 3,3%, efter uppräknings av marknadsvärdena med 2%. Driftsnettot väntas öka med 5 mnkr jämfört med prognosen för 2023.

Avskrivningarna ökar till följd av investeringar i våra fastigheter. I kostnaderna ingår justering av avskrivningstiden för delar av Lindome centrum samt Höjdenhemmet, Lerum.

Räntekostnaderna stiger till följd av högre räntenivåer. Under andra halvåret 2024 är marknadens prognos att räntenivåerna kommer börja sjunka.

Under 2023 hade vi en större brand i området Solsten i Mölnlycke. Återuppbyggnaden redovisas som en investering medan försäkringsersättningen redovisas som en intäkt. I engångsposter ingår därmed 11 mkr i försäkringsersättning.

Förbo AB har sedan 2021 ett dotterbolag, Säteriet Utvecklings Holding AB, som i sin tur har fyra dotterbolag Säteriet Utvecklings kvarter A AB, Säteriet Utvecklings kvarter B AB, Säteriet Utvecklings kvarter C AB och Säteriet Utvecklings kvarter D AB. De fyra bolagen som har förvärvat mark med byggrätter från Förbo såldes i december 2022 till bostadsutvecklaren Nordr. Tillträde till bolagen kommer att ske successivt under åren 2024-2030 varav tillträdet till Säteriet Utvecklings kvarter A AB är under 2024. I engångsposter ingår därmed reavinst för försäljning av bolaget Säteriet Utvecklings kvarter A AB med 54 mnkr.

Skattekostnaden är beräknad enligt schablon, 20,6%.

Årets vinst 2024 summerar då till 78 mnkr, vilket är 55 mnkr högre än prognosen för 2023

Helår 2024 mnkr	VP 2024	kr/kvm	Prognos 2 2023	kr/kvm	Förändring 2024-2023	Utfall 2022	kr/kvm
Bostadshyror	556	1 350	535	1299	21	509,2	1237
Lokalhyror	33	1 073	32	1042	1	30,4	993
P-platser mm	30	68	37	84	-7	33,6	76
Hysesintäkter	619	1 399	604	1365	15	573,2	1296
Driftskostnader	-264	-597	-246	-556	-18	-214,8	-486
Underhållskostnader	-89	-201	-97	-219	8	-92,9	-210
Fastighetsskatt	-18	-41	-18	-41	0	-17,1	-39
Driftsnetto	248	560	243	549	5	248,4	561
Avskrivningar	-133	-301	-127	-287	-6	-114,5	-259
Administration	-21	-47	-20	-45	-1	-20,9	-47
Rörelseresultat	94	212	96	217	-2	113	255
Ränteintäkter	0	0	0	0	0	0,2	0
Räntekostnader	-75	-169	-66	-149	-9	-25,9	-59
Resultat efter finansnetto	19	43	30	68	-11	87,3	197
Dispositioner	0	0	0	0	0	14,7	33
Engångsposter	65	147	0	0	65	43,7	99
Skattekostnad	-6	-14	-7	-16	1	-30,7	-69
Redovisat resultat	78	176	23	52	55	115	260

Balansräkning och investeringar

Vid 2024 års slut beräknas tillgångarnas värde uppgå till 3 829 mnkr. Det egna kapitalet beräknas uppgå till 1 342 mnkr och skulderna till 2 135 mnkr.

Efter införandet av redovisningsregelverket K3 skiljer de skattemässiga och bokföringsmässiga avskrivningarna åt, då de bokföringsmässiga reglerna ändrades men inte de skattemässiga. Skatteeffekten av det är en skillnad mellan bokfört värde och skattemässigt avskrivningsbara värden redovisas som en uppskjuten skatteskuld och återförs i takt med att avskrivningarna redovisas. Den uppskjutna skattekostnaden för 2024 beräknas öka med 6 mnkr

Balansräkning mnkr	VP 2024-12-31	Prognos 2 2023-12-31	Utfall 2022-12-31
Byggnader och mark	3 798	3 699	3 680,6
Inventarier	11	10	9,8
Finansiella anläggningstillgångar	0	0	0,0
Anläggningstillgångar	3 809	3 709	3 690,4
Kortfristiga fordringar	20	15	20,9
Likvida medel	0	0	0,7
Omsättningstillgångar	20	15	21,6
S:a tillgångar	3 829	3 724	3 712,0
Bundet kapital	98	98	98,2
Fritt kapital	1 244	1 166	1 157,5
Eget kapital	1 342	1 264	1 255,7
Obeskattade reserver	3	3	2,8
Uppskjuten skatteskuld	195	189	160,9
Långfristiga skulder	2 135	2 145	2 105,0
Kortfristiga skulder	154	123	187,6
Skulder	2 289	2 268	2 292,6
S:a skulder och eget kapital	3 829	3 724	3 712,0

Under 2024 beräknas investeringarna i nyproduktion uppgå till 34 mnkr, och avser kvarstående arbete med en parkgata vid Landevi gårdar, plan och exploateringskostnader samt projektering för kommande projekt. Plan- och exploateringskostnader för Säteriet ingår med 12 mnkr.

Investeringar i befintliga fastigheter beräknas uppgå till 179 mnkr under 2024. Under året är det främst tre stora projekt som pågår. Det avser fortsatt renovering i Lindome centrum samt påbörjad renovering av Björkås i Ytterby, och Höjden i Lerum.

Återuppbyggnaden efter branden i Solsten, Mölnlycke, kommer att slutföras under året.

En detaljerad specifikation över det planerade underhållet finns i bilaga 1.

Investeringar mnkr	Planerat 2024	Beslutade ej avslutade	Nedlagt	Skillnad
Inventarier	4	0	0	0
Nyproduktion				
Kullgården, Lerum	1	0	2	-2
Nya Höjdenhemmet och planarbete förtätning, Lerum	2	0	2	-2
Säteriet plan- och exploateringskostnader förtätning, Mölnlycke	12	0	9	-9
Björkås förtätning plan, Ytterby Kungälv	1	0	3	-3
Förtätning Lindome C, Lindome	1	0	3	-3
Landevi gårdar, parkgata, Landvetter	12	0	0	0
Balltorp, ombyggnation lokal till lägenheter, Mölndal	5	0	0	0
Återuppbyggnad efter brand, Solsten, Mölnlycke	14	0	1	-1
Övriga investeringar				
Säteriet marketapp 3, Mölnlycke	0	13	6	7
Lindome C renovering et 2, Lindome	65	0	1	-1
Renovering Ekeredsvägen, Lerum	0	26	21	5
Renovering Björkås, Ytterby	35	0	2	-2
Renovering Höjden, Lerum	17	0	2	-2
Renovering tak nedre Balltorp, Mölndal	0	10	4	6
Renovering tak Tåbrovägen, Lindome	8	15	6	9
Renovering Segerstadsvägen, Gråbo	9	0	2	-2
Skogsglantan renovering et 4, Mölnlycke	9	0	0	0
Aktivitetspark Björkås, Ytterby, Kungälv	0	10	11	-1
Fiberinstallation	0	31	29	2
Fasadarbeten, Bohusgatan 8 Koön, Marstrand	0	17	1	16
Övrigt underhåll enligt projekt 2024	36	0	0	0
Summa	231	122	105	17

Kassaflöde

År 2024 beräknas kassaflödet från den löpande verksamheten bli 178 mnkr.

Det löpande kassaflödet och försäljning av dotterbolag finansierar årets investeringar i fastigheter på 227 mnkr och investeringar i inventarier på 4 mnkr.

Kassaflödesanalys mnkr	VP 2024	Prognos 2 2023	Utfall 2022
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat	94	96	112,9
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet			
Avskrivning	133	127	114,6
Räntenetto	-75	-66	-25,7
Skatt	0	21	-0,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten för förändring av rörelsekapitalet	152	178	201,3
Förändringar i rörelsekapitalet	26	-59	42,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten	178	119	243,8
Investering i fastigheter	-227	-143	-247,6
Försäljning av dotterbolag	54	0	0,0
Förändring av räntebärande skulder	-10	40,0	-40,0
Övriga poster	5	-17	26,1
Årets kassaflöde	0	-1	-17,7

Nyckeltal

Direktavkastningen beräknas till 3,3% för 2024, vilket är oförändrat jämfört med prognosen för 2023. I beräkningen har en av ökning av marknadsvärden på 2% beaktats. Det pågår ett större arbete kring värderingen av våra fastigheter och utfallet kan komma att påverka direktavkastningen.

Fastigheternas avkastning på bokfört värde beräknas ligga på 6,3%, vilket är högre än prognosen för 2023. Ökningen beror på högre driftnetto.

Nyckeltalet för räntekänslighet sjunker något till 4,3%, från 4,5% i prognosen för 2023.

Den synliga soliditeten beräknas till 35,1% per 2024-12-31. Soliditeten ökar jämfört med prognosen för 2023.

Den justerade soliditeten på 57%, vilket är oförändrat jämfört med prognosen för 2023, och har beräknats utifrån den fastighetsvärdering som gjordes inför årsskiftet 2022/2023 uppräknad med 2%. Ny fastighetsvärdering kommer att göras inför årsskiftet 2023/2024.

Nyckeltal och investeringar	VP 2024	Prognos 2 2023	Utfall 2022
A) Tillgångarnas värde, mnkr	3 829	3 724	3712,0
B) Fastigheternas bokförda värde, mnkr	3 798	3 699	3680,6
C) Marknadsvärde fastigheter, mnkr	7 505	7 358	7213,6
D) Eget kapital, mnkr	1 344	1 264	1255,7
E) Låneskuld, mnkr	2 135	2 145	2105
F) Hyresintäkter, mnkr	619	604	573,2
G) Driftnetto ./ Administration, mnkr	227	223	227,5
H) Räntenetto, mnkr	-75	-66	-25,7
I) Rörelseresultat, mnkr	94	96	113
Synlig soliditet, % (D/A)	35,1	33,9	33,7
Justerad soliditet, % (C+D/A+C)	57	57	56,0
Direktavkastning % (driftsnetto/marknadsvärde)	3,3	3,3	3,5
Fastigheternas avkastning, % (G/B)	6,3	5,9	6,8
Räntekänslighet, % (I/E)	4,4	4,5	5,4

Finansiering

I verksamhetsplanen har vi utgått från att anpassa investeringarna efter verksamhetens kassaflöde för att ingen nyupplåning ska behöva göras för att finansiera investeringar.

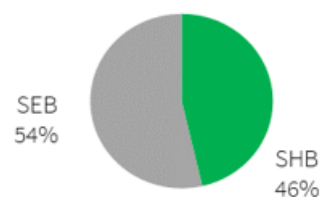
Den totala låneskulden beräknas vara oförändrad, 2 135 mnkr per 2024-12-31.

Lån som ska refinansieras under 2024 uppgår till 28% eller 605 mnkr.

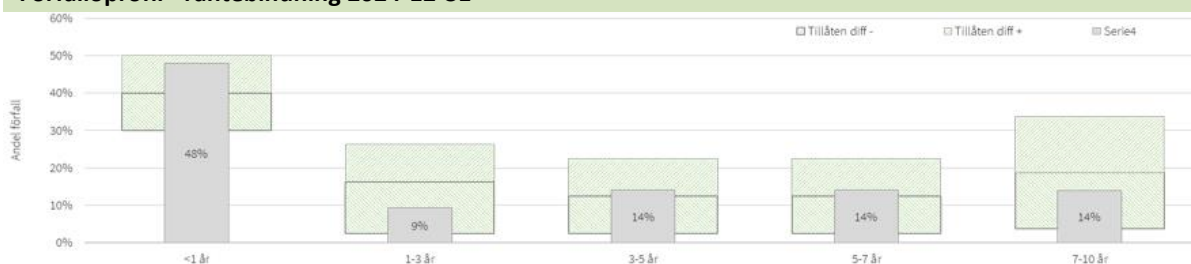
I marknadens prognoser för 2024 ingår sänkningar av räntenivåerna vilket får till följd att snitträntan beräknas sjunka till 3,0% per 2024-12-31.

Basfakta och nyckeltal	VP	Prognos 2	Utfall
	2024-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Låneskuld, mnkr	2 135	2 145	2 080,0
Låneram enligt finanspolicy, mnkr	2 400	2 400	2 400,0
Swapvolym, mnkr	1 200	1 000	800,0
Räntetaksvolym, mnkr	0	0	120,0
Genomsnittlig ränta, % (momentan)	3,0%	3,2%	2,4%
Återstående räntebindningstid, år	3,0	2,1	2,1
Andel justering inom 12 mån, %	48%	63%	62%
Återstående konverteringstid, år	1,7	1,8	2,1
Andel förfall inom 12 mån, %	34%	26%	22%
Lån mot kommunal borgen, mnkr	0	0	0
Lån mot pantbrev, mnkr	2 135	2145	2 080,0
Övriga ställda säkerheter	1	1	0,7
Likviditetsreserv, mnkr	100	100	85,0
Placeringar, mnkr	0	0	0

Skuld per långivare	VP	Antal lån	% av skuld
	2024-12-31		
SHB	990,0	8	46%
SEB	1145,0	9	54%
Summa lån	2135,0	17,0	100%

Förfalloprofil - räntebindning 2024-12-31

Bilaga 1 Investeringsram planerat underhåll

Planerat underhåll, mnkr (åtgärder överstigande 1 mnkr specificeras)	Investering	Kostnad	Totalt	
Härryda:				
Centralv, Mölnlycke	Byte el i lägenheter	1,0	0,0	1,0
Vallen 2, Mölnlycke	Renovering loftgångar och trappor	3,9	0,0	3,9
Skogsläntan, Mölnlycke	Tak- och fönsterarbeten	9,0	0,0	9,0
Mölnadal:				
Lindome C	Renoveringsprojekt	65,0	0,0	65,0
Tåbrovägen, Lindome	Brandåtgärder tak och solceller	7,5	0,0	7,5
Nedre Balltorp	Tak- och fasadarbeten	5,5	0,0	5,5
Övre Balltorp	Markarbete parkering	1,5	0,0	1,5
Balltorp, Ekriskan	Fjärrvärmecentral	1,5	0,0	1,5
Lerum:				
Höjden, Lerum	Renoveringsprojekt	17,0	0,0	17,0
Höjden, Lerum	Fasadarbeten	3,5	0,0	3,5
Förbohallen, Gråbo	Byte av golv	2,0	0,0	2,0
Segerstadsv, Gråbo	Renoveringsprojekt	9,0	0,0	9,0
Kungälv:				
Kärna	Markarbete	2,4	0,0	2,4
Björkås, Ytterby	Renoveringsprojekt	35,0	0,0	35,0
Skolvägen, Ytterby	Markarbete lekplats	1,2	0,0	1,2
Hagen, Kärna	Markarbete	1,5	0,0	1,5
Bohusg, Koön	Fasadarbeten	6,0	0,0	6,0
Övrigt:				
Energiåtgärder, sophantering mm		3,7	3,1	6,8
Samtliga områden (underhåll som per åtgärd understiger 1 mnkr)		3,0	6,6	9,6
Summa Planerat Underhåll		179,2	9,7	188,9
Övrigt underhåll				
Inre underhåll			7,1	
Badrum			5,2	
Personliga hem			20,2	
Löpande underhåll			34,4	
Landvetter, Stommen vattenskada			5,2	
Reserv för skador och oförutsedda händelser			10,0	
Ersättningar			-2,9	
Summa Övrigt Underhåll			79,2	
Summa underhåll		179,2	88,9	188,9

Policyer i Förbo AB

Kvalitetspolicy *)	bilaga 3.1
Kommunikationspolicy *)	bilaga 3.2
Miljöpolicy *)	bilaga 3.3
Uthyrningspolicy	bilaga 3.4
Personalpolicy	bilaga 3.5
IT-policy *)	bilaga 3.6
Policy för socialt engagemang *)	bilaga 3.7
Inköpspolicy	bilaga 3.8 ny policy
Finanspolicy	beslutad på styrelsemöte 2023-10-06

Inga föreslagna förändringar i policyer markerade med *). Föreslagna förändringar har i övriga markerats med gult i respektive policy förutom inköspolicyn som är ny.

Gällande policyer finns tillgängliga på styrelsens extranät i mapp 4. Policy.

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar att anta förslag till kvalitets-, kommunikations-, miljö-, uthyrnings-, personal-, IT- och inköspolicy samt policy för socialt engagemang.

Kvalitetspolicy

Förslag till styrelsen den 8 december 2023

1. Inledning

I Förbos affärsplan anges den långsiktiga målbilden för bolagets utveckling och strategier för att förverkliga den på ett sätt som rimmar med både affärsidé och vision. Affärsplanen baseras på en analys av hur Förbo kan uppfylla uppdraget från ägarna, en nulägesbeskrivning och en omvärldsanalys.

Förbos policyer har som syfte att tydliggöra inom vilka ramar och regler arbetet inom respektive område ska utföras och revideras årligen av styrelsen. Med stöd av affärsplanen och företagets policyer formuleras årligen handlingsplaner och uppdrag i verksamheten.

1.2 Syfte

Kvalitetspolicyn syftar till att beskriva vad som kännetecknar kvaliteten i Förbo och hur arbetet med ständig förbättring säkerställs i organisationen.

2. Arbetssätt

Vårt verksamhetssystem beskriver de processer som är centrala för Förbo. De beskriver hur vi arbetar och var våra förbättringsområden finns.

Ständig förbättring av processerna görs genom en löpande inrapportering av avvikelser och förbättringar i vårt digitala system. Det är alla anställdas ansvar att bidra till detta. Förslag till förbättringar hanteras av varje processledare och uppdatering av processerna kan ske löpande. Årligen sker en gemensam avstämning vid ledningens genomgång.

Vi använder tre värdeord som är gemensamt framtagna av all personal och som vägleder oss i hur vi levererar kvalitet. Dessa är: Tydlighet, Engagemang och Nyttänkande.

Förbos kvalitetsarbete ska kännetecknas av:

- Vi ska arbeta för goda boendemiljöer, med rätt kvalitet och låg miljöpåverkan.
- Vi ska sätta kunden i fokus och ständigt utveckla och anpassa vår service och våra produkter för att möta kundens efterfrågan.
- Lagar, förordningar, kontraktskrav, andra relevanta krav samt våra egna krav ska vara kända och uppfylla.
- Vi ska samarbeta med leverantörer, entreprenörer och samarbetspartner som klarar att uppfylla våra krav på kvalitet.

- Vi ska kontinuerligt mäta, analysera och utvärdera hur våra kunder uppfattar vårt arbete.
- Vi ska ta klagomål från våra hyresgäster på största allvar och korrigera brister för att åtgärda det som orsakat klagomålet.
- Vi ska genom kontinuerlig utveckling av organisationen säkerställa att arbetet utförs av kompetent, engagerad och serviceinriktad personal.
- Vi ska löpande utvärdera verksamhetssystemets effektivitet genom att målsätta, mäta och förbättra processerna.
- Vi har ett långsiktigt arbetssätt som utvecklar hyresrätten – det är vår styrka.

Denna policy fastställs av styrelsen och revideras årligen

Kommunikationspolicy

Förslag till styrelsen den 8 december 2023

1 Inledning

I Förbos affärsplan anges den långsiktiga målbilden för bolagets utveckling och strategier för att förverkliga den på ett sätt som rimmar med både affärsidé och vision. Affärsplanen baseras på en analys av hur Förbo kan uppfylla uppdraget från ägarna, en nulägesbeskrivning och en omvärldsanalys.

Förbos policyer har som syfte att tydliggöra inom vilka ramar och regler arbetet inom respektive område ska utföras och revideras årligen av styrelsen. Med stöd av affärsplanen och företagens policyer formuleras årligen handlingsplaner och uppdrag i verksamheten.

1.1 Syfte

Syftet med Förbos kommunikationspolicy är att bidra till ett effektivt utbyte av information mellan Förbos medarbetare och mellan företaget och vår omvärld.

Kommunikationspolicyn ska också underlätta för alla inom Förbo att kommunicera på ett enhetligt och tydligt sätt så att våra intressenter vid varje tidpunkt har en korrekt bild av företaget.

Kommunikation är inget självändamål, utan ska bidra till att organisationens verksamhetsmål uppfylls. Policyn ska ange hur företaget ska kommunicera, inte vad.

2 Varumärke

Ett starkt varumärke medverkar till att hyresgästen känner sig tillfreds, när han eller hon väljer boendeform och hyresvärd. Ett starkt varumärke underlättar också vid nyproduktion, rekrytering, upphandlingar och övriga samarbeten.

Varumärket kan översättas med det löfte som Förbo utfäster till sin omvärld. Hur väl vi lever upp till det löftet testas i varje möte med hyresgäster, bostadssökande, ägare, personal, leverantörer, entreprenörer och övriga samarbetsparter. Det handlar helt enkelt om hur vi är, hur vi gör och hur vi uppfattas.

Det som särskiljer Förbo är de mervärden kunden upplever att vi levererar och som de inte självklart hittar hos någon annan. Det är värden som varit vägledande genom åren och som omvärlden också förknippar Förbo med. Det handlar om trivsamma bostäder, attraktiva områden, service, valfrihet, närhet till naturen, möjlighet att påverka samt småskalighet.

För att verkligen särskilja oss från andra bostadsbolag och erbjuda en unik upplevelse måste vi leverera lösningar som inte bara ser till våra kunders faktiska behov utan även levererar en känsla. Den känsla vi vill skapa är att våra hyresgäster ska känna sig stolta över sin bostad och sitt område. Våra hyresgäster ska känna sig sedda.

Varumärket bör spegla de värderingar som Förbo står för. Våra värderingar bygger i sin tur på vår historia, vår bakgrund, våra kunskaper och vår roll.

2.1 Våra värderingar översätts i tre värdeord

Våra värdeord vägleder vårt beteende i vardagen. De beskriver hur vi på bästa sätt ska bete oss för att utveckla starka relationer med våra kunder, andra intressenter och med varandra. De värdeord som sammanfattar vad Förbo står för är; engagemang, tydlighet och nytänkande.

2.2 Förbos position

Förbo ska vara attraktivt för såväl dagens som morgondagens kunder, ägare, personal och entreprenörer.

Förbo ska vara känt för att vi tänker hållbart.

Förbo ska ha ett av branschens mest uppskattade boendeeerbjudande som också särskiljer Förbo från andra bostadsbolag.

Förbo ska också vara en självklar och intressant samarbetspart till kommunen, entreprenörer och branschkollegor i arbetet med att tillhandahålla ett varierat bostadsutbud av god kvalitet som kan attrahera olika hyresgäster.

3 Arbetssätt

Genom bland annat kommunikation stärker vi vårt varumärke och tydliggör Förbos position. Vi förmedlar det Förbo står för i ord och i handling. Förbos budskap, interna och externa, måste vara i harmoni eller samklang med varandra. Det får inte finnas några motsägelser i det som kommuniceras, internt respektive externt.

3.1 Intern kommunikation

Den interna kommunikationen ska ge varje medarbetare goda kunskaper om både den egna verksamheten och de övergripande målen och strategierna.

Intern kommunikation ska även verka för dialog mellan teamen för att skapa en helhetssyn bland medarbetarna som främjar ”vi-känslan” och gör samtliga anställda till goda ambassadörer för företaget. En välinformerad medarbetare med möjlighet

att påverka, känner delaktighet och ansvar, vilket i sin tur ger engagemang och motivation i arbetet.

Den interna kommunikationen är en väsentlig del av ledarskapet och chefer har kommunikationsansvar inom respektive område och ska se till att den interna kommunikationen fungerar snabbt och effektivt. Det kräver i sin tur att cheferna har god kunskap om affärsidé, mål och strategier.

Alla medarbetare har ett ansvar att hålla sig informerade genom att aktivt söka information. Medarbetarna ska begära den information de anser att de behöver för att fullgöra sina arbetsuppgifter och ansvarar även för att kommunicera relevant information vidare.

3.2 Extern kommunikation

Den externa kommunikationen ska stärka Förbos relationer med alla som vi är till för; kunder, ägare, personal och samarbetsparter. Den ska uppmuntra till medverkan och dialog. Den externa kommunikationen ska också bidra till att Förbos intressenter vid varje tidpunkt har en korrekt bild av företaget. Den externa kommunikationen bidrar till att stärka bilden av Förbo och förmedla det varumärket står för.

En väl fungerande intern kommunikation är också en förutsättning för en väl fungerande extern kommunikation. Medarbetarna har en viktig roll som kunskapsbärare, marknadsförare och som företagets ansikte utåt

3.3 Kriskommunikation

Förbo har en särskild checklista vid kriser som används vid till exempel olyckor, dödsfall och andra kriser. Empati för medmänniskan är centralt både i ord och handling, hela tiden med en professionell hållning.

Förbo ska i krissituation bidra på ett professionellt sätt med det vi har kompetens, ansvar och förmåga att lösa. Vi ska hänvisa vidare till andra för att lösa det som ligger utanför vår förmåga och samarbeta på ett professionellt och effektivt sätt med övriga inblandade.

3.4 Det löpande kommunikationsarbetet

Det löpande kommunikationsarbetet handlar dels om att underlätta intern kommunikation mellan och inom teamen, från ledning, mellan team och/arbetsgrupper, dels om extern kommunikation med olika målgrupper.

Kommunikationsteamet har till uppgift att stödja ledningen i att kommunicera de mål och strategier som Förbos affärsplan anger och förankra dem i den löpande verksamheten.

Som stöd för det löpande kommunikationsarbetet finns en varumärkesplattform, riktlinjer för massmedia, riktlinjer för sociala medier, checklista vid brand eller större skador och olyckor och grafisk manual. Därtill utformas strategier och planer för kommunikationen i allmänhet och för enskilda projekt/aktiviteter i synnerhet.

Kommunikation sker överallt i verksamheten, både internt och externt. På Förbo arbetar vi efter devisen ”den som äger informationen, äger kommunikationen” och varje medarbetare axlar ett kommunikativt ansvar.

3.5 Principer för öppenhet och sekretess

Förbo ska vara lätt att komma i kontakt med. Vi ska vara öppna, ärliga och ge en korrekt bild av verksamheten

I relationen till hyresgäster och bostadssökande är vi noggranna med att tala direkt med den person som har avtalet eller som är anmäld sökande. Vill ett ombud föra talan för en annan person vill vi ha en bevittnad fullmakt. Vi lämnar inte ut uppgifter som rör enskilda personers personliga förhållande vare sig det handlar om hyresgäster, sökande eller anställda.

Alla anställda tecknar en tystnadspliktsförsäkran eftersom vårt arbete utförs mycket nära eller rent av i människors mest privata sfär, hemmet.

3.6 Utveckling av kommunikationsverksamheten

En stor lyhörddhet och en aktiv omvärldsbevakning är viktig i utvecklingen av kommunikationen inom Förbo. Här vilar ett ansvar på alla att bidra men ett uttalat ansvar för kommunikationsteamet att driva utvecklingsarbetet framåt.

Denna policy fastställs av styrelsen och revideras årligen.

Miljöpolicy

Förslag till styrelsen den 8 december 2023

1. Inledning

I Förbos affärsplan anges den långsiktiga målbilden för bolagets utveckling och strategier för att förverkliga den på ett sätt som rimmar med både affärsidé och vision. Affärsplanen baseras på en analys av hur Förbo kan uppfylla uppdraget från ägarna, en nulägesbeskrivning och en omvärldsanalys.

Förbos policyer har som syfte att tydliggöra inom vilka ramar och regler arbetet inom respektive område ska utföras och revideras årligen av styrelsen. Med stöd av affärsplanen och företagets policyer formuleras årligen handlingsplaner och uppdrag i verksamheten.

1.1 Bakgrund

Förbo har sedan starten 1966 varit ett grönt företag som arbetat aktivt med miljöfrågan. Att främja sina ägarkommuner genom att bygga relativt små områden i närhet till naturen har hela tiden varit inriktningen för företaget. En grönskande utemiljö och närhet till service och bra kommunikationer har bidragit. Miljöarbetet är ett viktigt arbetsområde för oss som företag för att bidra till våra ägarkommuners framgång.

1.2 Syfte

För att bidra till en hållbar utveckling ska verksamheten bedrivas med en låg miljöpåverkan. Det gäller utnyttjandet av naturens resurser, samt uppkomst av restprodukter i form av avfall eller utsläpp till luft, mark eller vatten.

Vi strävar efter ständig förbättring för att minska miljöbelastningen och för att förebygga föroreningar.

Förbo betraktar samhällets krav enligt lagar och förordningar som minimikrav.

Vi ser miljöarbetet som en förutsättning för att kunna nå företagets mål.

Miljöpolicyen omfattar hela bolagets verksamhet; oavsett om verksamheten bedrivs av Förbos egen personal, inhyrda entreprenörer, leverantörer, hyresgäster, kunder eller samarbetspartners.

2. Arbetssätt

Vi är aktiva och verkar för att våra hyresgästers och medarbetares kunskap i miljöfrågan ökar. Samarbete med våra ägarkommuner, andra företag, organisationer och myndigheter uppmuntras för att nå lösningar som kan bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle. Hyresgäster och medarbetare ges möjlighet att bidra till att miljöarbetet genomsyrar verksamheten.

Inom följande områden har vi en stor miljöpåverkan och därmed valt att definiera hur vi vill agera som företag.

2.1 Avfall

Vi ska införa väl fungerande och kostnadseffektiva system för avfallshantering som minskar miljöpåverkan. Det ska vi göra tillsammans med våra hyresgäster och ägare så att lösningarna blir långsiktigt hållbara. Vi sorterar vårt eget avfall på samtliga kontor.

2.2 Energi

Vår miljöpåverkan till följd av värme-, vatten- och elförbrukning ska minska. Genom att hushålla med resurser, investera i ny teknik, sträva efter en ständig förbättring och ökad kompetens ska vi uppnå en låg miljöpåverkan. Tydliga mål för energiförbrukning i kwh/kvm A-temp sätts för värme och fastighetsel samt för vatten i liter/kvm. Vi deltar i Sveriges allmännyttas Klimatinitiativ och har genom det antagit de 2 huvudmålen att till 2030 bli fossilfria och minska energianvändningen med 30 % (Utgångsläge basår 2007). I samband med fastighetsreoveringar ska åtgärder som bidrar till en minskad energianvändning genomföras. Vi ska införa individuell mätning av el i det befintliga fastighetsbeståndet där vi idag har kollektivmätning. Andelen energi från förnyelsebara källor skall öka och vi köper in 100% Bra miljöval deklarerad el.

2.3 Nyproduktion och reovering

I nyproduktion och reovering påverkas slutprodukten så att den åstadkoms med en låg miljöpåverkan och det säkerställs genom en projektspecifik programhandling. Programhandlingen omfattar allt från planering, projektering och byggande till fastigheternas användning och eventuell rivning. I samband med all nyproduktion skall vår målsättning vara som lägst Miljöbyggnad Silver.

2.4 Medarbetare

Vi stödjer och uppmuntrar miljöinitiativ hos samtliga medarbetare. Miljöarbetet ska vara en del av det ordinarie arbetet. Regelbunden utbildning inom miljöområdet ska vara en del av kompetensutvecklingen.

2.5 Inköp

Vid upphandling vägs om tillämpligt miljöfrågan in och är en del av den kvalificering och utvärdering som görs när vi väljer samarbetspartner. Kraven ställs så att våra konsulter, leverantörer och entreprenörer stimuleras att utveckla sitt miljöarbete. Företag som har ett väl utvecklat miljöarbete och är certifierade eller diplomerade premieras. Maskiner som används i administrationen köps in med krav på energiprestanda. Vid matinköp väljer vi ekologiska varor.

2.6 Transporter

Samordning av transporter görs inom företaget. Vid tjänsteresor utanför regionen skall tåg vara första alternativet. Förbo bidar till att minska utsläppen genom att köpa miljöklassade bilar till verksamheten och erbjuder de anställda och hyresgäster att utnyttja bilpool. I samband med nyproduktion eftersträvar vi lägen med bra kollektivtrafik och verkar för utbyggd kollektivtrafik samt goda gång- och cykelmöjligheter.

2.7 Kommunikation

Vi väljer på ett öppet sätt berätta vad vi gör inom miljöområdet. Genom bland annat hemsidan, Mina sidor och Förbobladet vill vi inspirera, informera och påverka våra hyresgäster och anställda till att minska sin egen miljöbelastning.

Denna policy fastställs av styrelsen och revideras årligen.

Uthyrningspolicy

Förslag till styrelsen den 8 december 2023

Förändringar se punkt 2 och 2.1.

1 Inledning

I Förbos affärsplan anges den långsiktiga målbilden för bolagets utveckling och strategier för att förverkliga den på ett sätt som rimmar med både affärsidé och vision. Affärsplanen baseras på en analys av hur Förbo kan uppfylla uppdraget från ägarna, en nulägesbeskrivning och en omvärldsanalys.

Förbos policyer har som syfte att tydliggöra inom vilka ramar och regler arbetet inom respektive område ska utföras och revideras årligen av styrelsen. Med stöd av affärsplanen och företagets policyer formuleras årligen handlingsplaner och uppdrag i verksamheten.

1.1 Syfte

Uthyrningsarbetet i Förbo ska:

- ske på ett sådant sätt att bolagets uppdrag, ekonomi och sociala ansvarstagande beaktas
- inge förtroende hos de bostadssökande genom att vara tydligt, transparent och inkluderande
- tillgodose de lägenhetssökandes behov av tydlig och snabb information
- bidra till de olika bostadsområdenas positiva utveckling

Uthyrningspolicyn syftar till att klarlägga bolagets övergripande principer för uthyrning.

2 Regler och krav

Grunden i vår uthyrning är att den bostadssökande med flest poäng ska få erbjudandet först. För att teckna avtal behöver ett antal grundkrav vara uppfyllda.

Alla som fyllt 16 år är välkomna att kostnadsfritt registrera sig i Förbos uthyrningssystem och börja samla poäng som sedan används för att söka någon av de bostäder som vi annonserar.

Den som bor hos Förbo får en poäng per dag som man har bott på sitt nuvarande kontrakt. Poängen nollställs vid tecknande av nytt kontrakt hos Förbo. När en hyresgäst flyttar ifrån sin bostad hos Förbo kan hen aktivera sitt intresse på nytt **om hen önskar att stå kvar i kön** och då börja räkna poäng från noll igen.

Våra hyresgästers barn får tillgodoräkna sig en del av sina föräldrars poäng för gällande kontrakt. Förutsättningarna är att barnet ännu inte har flyttat hemifrån utan bor och är skrivet hos föräldrarna. Detaljerade regler finns på förbo.se.

2.1 Grundkrav för att få en bostad hos Förbo

- Du ska ha fyllt 18 år vid avtalstecknande
- Du ska inte ha några skulder till Förbo AB eller hos Kronofogden.
- Du ska inte ha fått någon betalningsanmärkning under ~~det senaste året~~ de senaste 12 månaderna och du ska inte heller ha någon pågående skuldsanering.
- Du ska inte ha haft tidigare ordningsproblem i boendet
- Du ska ta del av och respektera de regler vi har för trivsel i boendet
- Du ska ha behov av att bo permanent i bostaden och vara folkbokförd där. Krav på folkbokföring kan prövas i enskilda fall.
- Du ska styrka att nuvarande boende avvecklas.

2.2 Rimligt antal personer i bostaden

För att säkerställa en god boendestandard finns en begränsning på hur många personer som får bo i lägenheten beroende på dess storlek. Som exempel får det bo upp till 3 personer i en enrumslägenhet och upp till max 7 personer i en femrumslägenhet.

2.3 Krav på hemförsäkring

Skador i bostaden till följd av exempelvis vattenskador eller brand kan vara förödande för hyresgäster utan hemförsäkring. Vi ställer därför som krav att hyresgästen från avtalsdatum har en giltig hemförsäkring för sitt nya boende.

2.4 Förbos rätt till begränsningar

Våra bostäder hyrs ut via vårt uthyrningssystem på vår webbplats. Förbo har rätt att lägga restriktioner på hur många lägenheter man kan söka åt gången. Vi har också rätt att reglera hur länge man kan vara kvar i systemet som passiv sökande.

Vissa bostäder är avsedda för speciella målgrupper som till exempel personer över 55 år.

2.5 Undantag under särskilda omständigheter

Vi har möjlighet att i viss utsträckning arbeta i projekt som innebär att vi frångår de regler som gäller generellt. Omfattningen av detta arbetssätt ska begränsas.

Arbeten i projekt kan vara vid nyproduktion eller renoveringar då hänsyn tas till de specifika förutsättningar som gäller för varje enskilt projekt. Arbeten i projekt kan vara att vända utvecklingen i ett område som riskerar att utsättas för negativ ryktesspridning och som kan kräva extra insatser för att stärkas.

Förbo kan vid särskilda tillfällen erbjuda korttidskontrakt i enlighet med Hyreslagen. Hyresgästens poäng hos Förbo ändras inte under den boendetiden. Hyresgästen kan söka andra bostäder under boendetiden med sina poäng som då nollställs om nytt avtal tecknas. Hyresgästen erbjuds inte andra korttidskontrakt under tiden hen bor på ett sådant hos oss.

3. Kommunala kontrakt

Förbo ska kunna erbjuda ett gott boende i varje ägarkommun och arbeta för att segregation i boendet undviks. Vi samarbetar med kommunerna kring möjligheten att erbjuda bostäder för kommunens behov. Grunden för detta samarbete beskrivs i Förbos policy för socialt engagemang. Utöver dessa samarbeten erbjuder Förbo inte någon som helst typ av förtur.

Denna policy fastställs av styrelsen och revideras årligen.

Personalpolicy

Förslag till styrelsen den 8 december 2023

Förändringar se avsnitt 2.1

1. Inledning

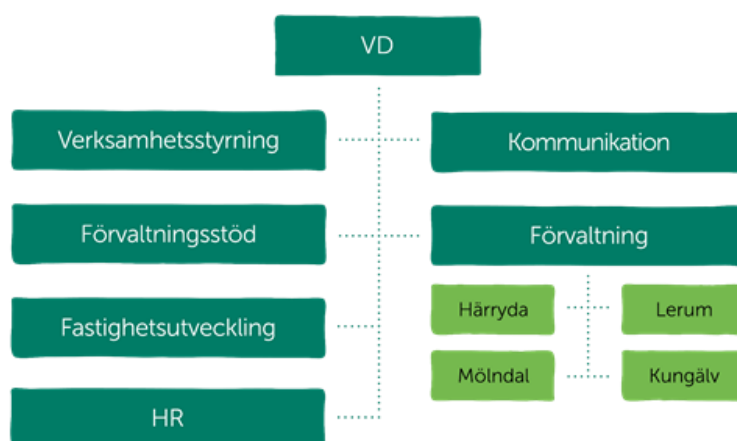
I Förbos affärsplan anges den långsiktiga målbilden för bolagets utveckling och strategier för att förverkliga den på ett sätt som rimmar med både affärsidé och vision. Affärsplanen baseras på en analys av hur Förbo kan uppfylla uppdraget från ägarna, en nulägesbeskrivning och en omvärldsanalys.

Förbos policyer har som syfte att tydliggöra inom vilka ramar och regler arbetet inom respektive område ska utföras och revideras årligen av styrelsen. Med stöd av affärsplanen och företagets policyer formuleras årligen handlingsplaner och uppdrag i verksamheten.

Vår personal är en förutsättning för att nå nöjda kunder. Vårt arbetssätt bygger på en engagerad och serviceinriktad personal. Ledare och ansvariga ska ge personalen förutsättningar att utföra sitt arbete på ett sätt som lyser av engagemang, tydlighet och nytänkande.

1.1 Organisation

Förbos organisation är tydligt uppdelad i olika funktioner och roller. Förvaltningen vars huvudsakliga ansvar är den löpande förvaltningen inklusive uthyrning, är geografiskt uppdelad på Förbos fyra kommuner. Varje sådant områdeskontor leds av en områdeschef som rapporterar till Förvaltningschefen. Stabsteamerna vilka leds av en respektive chef rapporterar direkt till VD. Samtliga team har verksamhetsansvar och arbetar utifrån mål och handlingsplaner. Tanken är att besluten skall tas så nära hyresgästen som möjligt.

2. Arbetsätt

Vår utgångspunkt är att alla medarbetare i Förbo vill vara delaktiga och ta ansvar. Vi vill att alla medarbetare ska kunna se sin egen roll i helheten och att alla ska ha tydliga mål för sitt arbete. Eftersom delaktighet bygger på information och kommunikation ska möjlighet ges att få information, samtidigt som alla också har ett eget ansvar för att söka och ge information.

Kompetensutveckling är en investering. Verksamhetens framgång och utveckling kräver att varje medarbetare ges möjlighet till förkovring och vidareutveckling. Olika utvecklingsvägar och karriärmöjligheter ska därför uppmärksammas och uppmuntras. En viktig förutsättning är också att varje medarbetare tar ansvar för sin utveckling.

Kompetensutveckling för Förbo är bredare än enbart utbildning. Det handlar om att bredda eller fördjupa sin erfarenhet, ta ett nytt eller annorlunda uppdrag och genom praktik och studiebesök vidga perspektiven.

Kommunikation och samverkan är en förutsättning för hög kvalitet, god service och arbetstrivsel. Genom samverkan tar vi tillvara olika kunskaper och erfarenheter.

Lönen bestäms med hänsyn till arbetsuppgifternas svårighetsgrad och hur väl arbetstagaren utfört sitt arbete. Lönen bestäms också med hänsyn till marknadslöneläget för respektive tjänst/team. Lönen ökar med stigande ansvar och med arbetstagarens prestation.

Med arbetsmiljö menar vi de villkor och förutsättningar, såväl fysiska, organisatoriska som sociala, vi har på arbetsplatsen för att på bästa sätt kunna utföra våra arbetsuppgifter. Viktigt är säkerhet, hälsa i arbetet, trivsel, ledarskap, arbetsklimat och arbetstillfredsställelse.

Jämställdhet och mångfald är viktigt för att skapa en kreativ arbetsmiljö som bidrar till ökad lönsamhet och bättre förutsättningar för mötet med kunden.

En förutsättning för att vår verksamhet ska bedrivas på ett effektivt sätt, är att vi, både företagsledning och medarbetare, visar varandra ömsesidig respekt, lojalitet och förtroende. I Förbo är hög moral utgångspunkten för varje handling och beslut.

Genom återkommande mätningar läser vi av, hur personalen trivs och hur attraktiv Förbo är som arbetsgivare.

2.1 Stöd i verksamheten

För att omsätta personalpolicyn i vardagen finns en rad hjälpmedel, riktlinjer och styrande dokument som finns tillgängliga för alla anställda via företagets intranät.

- Riktlinjer för arbetsmiljö
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Likabehandlingsplan med aktiva åtgärder
- Hot och våld, missbruksfrågor
- Manual för hot & våld
- Riktlinjer för hantering av missbruk
- Regler vid uppvaktning och gåvor
- Befattningsbeskrivningar
- Introduktionsprogram för nyanställda
- Checklista då anställning slutar
- Kompetensplan
- Medarbetarsamtal
- Övergripande utbildningar Förbo
- Personalhandbok som reglerar arbetstider, semester, tystnadsplikt, arbetskläder och förmåner med mera.

2.2 Värdeord med gemensamma beteenden

Våra värdeord vägleder vårt beteende i vardagen. De beskriver hur vi på bästa sätt ska bete oss för att utveckla starka relationer med våra kunder, andra intressenter och med varandra. Våra värdeord bygger på vår kultur och vår kultur kommer att prägla hur våra kunder och andra intressenter uppfattar oss – det kommer att vara en del av vårt varumärkes personlighet.

De värdeord som sammanfattar vad Förbo står för är; engagemang, tydlighet och nytänkande.

Denna policy fastställs av styrelsen och revideras årligen.

IT-policy

Förslag till styrelsen den 8 december 2023

1. Inledning

I Förbos affärsplan anges den långsiktiga målbilden för bolagets utveckling och strategier för att förverkliga den på ett sätt som rimmar med både affärsidé och vision. Affärsplanen baseras på en analys av hur Förbo kan uppfylla uppdraget från ägarna, en nulägesbeskrivning och en omvärldsanalys.

Förbos policyer har som syfte att tydliggöra inom vilka ramar och regler arbetet inom respektive område ska utföras och revideras årligen av styrelsen. Med stöd av affärsplanen och företagets policyer formuleras årligen handlingsplaner och uppdrag i verksamheten.

1.1 Bakgrund

Förbo använder IT för att stödja, utveckla och effektivisera verksamheten och är i hög grad beroende av IT-stödet. Kraven på snabb och relevant information inom olika funktioner av Förbos verksamhet ökar. Att säkerställa hög tillgänglighet och samtidigt innehålla nödvändiga krav på sekretess är väsentligt ur affärssynpunkt.

Ramarna för Förbos informationssäkerhet sätts utifrån gällande lagar och andra regelverk. Dessa anger bland annat villkoren för de övergripande säkerhetskrav som ställs på verksamheten och därmed även på hanteringen av information i datasystem. Detta omfattar bland annat skyddet av den personliga integriteten reglerad genom dataskyddsförordningen, sekretesslagens bestämmelser om tystnadsplikt och arbetsrättsliga regler gällande överträdelser av Förbos regelverk.

1.2 Syfte

Syftet med IT-policyn är att säkerställa att informationssäkerheten inom Förbo är hög. IT-policyn ska dels öka kunskap om riskerna dels öka medvetenhet om ansvaret och behovet av säkerhet vid användning av IT-stöd i arbetet.

2. Arbetssätt

2.1 Tillhörande dokument

För att kunna hålla den önskade säkerheten har ”Anvisningar för IT-säkerhet” tagits fram. Detta deldokument ger anvisningar till användarna om vad man får, respektive inte får göra. Information om tystnadsplikt finns dokumenterad.

I samarbetet med IT-partnern finns en kontinuitetsplan och en handlingsplan för att säkerställa att viktiga funktioner kan återställas inom rimlig tid. Detta dokument ägs av samarbetspartnern

2.2 Ansvarsfördelning

Styrelsens och VDs ansvar

Styrelsen ska årligen fastställa IT-policyn. VD är ytterst ansvarig för informationssäkerheten och att de i IT-policyn fastställda instruktionerna följs.

IT-ansvarig

IT-ansvarig ska bistå organisationen i informationssäkerhetsfrågor genom att analysera risker, planera och vidta åtgärder för att motverka skador och förluster samt följa upp och utvärdera informationssäkerheten inom företaget. I ansvaret ingår att utfärda och informera användarna om aktuell policy med tillhörande anvisningar och instruktioner.

Användarnas ansvar

Samtliga anställda har ansvar för att känna till innehållet i IT-policyn, anvisningarna för IT-säkerhet och information om tystnadsplikt samt att följa dessa och de regelverk som berör den egna verksamheten.

2.3 Användning av

IT-behörighet

Grundprincipen är att samtliga datasystem ska vara utrustade med behörighetskontrollsystem för att säkerställa att endast behöriga användare har åtkomst till systemet. Används system vilka saknar behörighetskontroll måste rutiner finnas på arbetsstationen för att skydda från obehörig åtkomst.

För att bli behörig användare krävs godkännande från närmaste chef.

Hantering av information

För verksamheten väsentlig information ska lagras på gemensamma diskutrymmen. Om lagring av för verksamheten väsentlig information sker på lokala arbetsstationer ansvarar den anställde personligen för att denna blir säkerhetskopierad samt att säkerhetskopiorna förvaras på betryggande sätt.

Riskområden

Riskområden inom IT finns alltid. Dessa är föränderliga och kräver därför kontinuerlig bevakning. I dagsläget berör vi speciellt följande riskområden i våra ”Anvisningar för IT-säkerhet”:

- Internet och e-post
- Installation av ny hård- och mjukvara
- Distansarbete
- Virus och andra skadliga program.

Denna policy fastställs av styrelsen och revideras årligen.

Policy för socialt engagemang

Förslag till styrelsen den 8 december 2023

1. Inledning

I Förbos affärsplan anges den långsiktiga målbilden för bolagets utveckling och strategier för att förverkliga den på ett sätt som rimmar med både affärsidé och vision. Affärsplanen baseras på en analys av hur Förbo kan uppfylla uppdraget från ägarna, en nulägesbeskrivning och en omvärldsanalys.

Förbos policyer har som syfte att tydliggöra inom vilka ramar och regler arbetet inom respektive område ska utföras och revideras årligen av styrelsen. Med stöd av affärsplanen och företagets policyer formuleras årligen handlingsplaner och uppdrag i verksamheten.

1.1 Syfte

Kommunen och Förbo har ett gemensamt intresse av att kommunens innevånare har tillgång till ett bra boende och att segregation i boendet undviks. Detta intresse kan tillgodoses genom väl fungerande bostadsområden som skapar grund för ett bra liv.

1.2 Bakgrund

Kommunen har ansvar för att alla kommunens innevånare har tillgång till goda bostäder. Kommunen har förtursförmedling av bostadslägenheter till personer som av medicinska eller sociala skäl har svårighet att själva skaffa sig en bostad.

Kommunen förpliktigar sig även att ta emot ett visst antal flyktingar.

Förbo ska i samarbete med kommunen i rimlig omfattning tillgodose kommunens behov av lägenheter.

2. Arbetssätt

Kommunen anmäler till Förbo uppgifter om personer som beviljats förtur till lägenhet. Anmälan ska utöver personuppgifter och uppgifter om särskilda krav på lägenhetens storlek och belägenhet, även innehålla uppgifter om orsak till att förtur ska ges.

Efter möte med den bostadssökande prövar Förbo om personen i fråga uppfyller de krav som ställs för att erhålla lägenhet hos Förbo. Representant från kommunen bör medfölja den bostadssökande vid ett första möte. Om kraven uppfylls och ledig lägenhet finns, tecknas ett sedvanligt hyreskontrakt. Om ledig lägenhet ej finns, anvisas lämplig lägenhet när sådan blir ledig.

För bostadssökande som inte uppfyller kraven i Förbos uthyrningspolicy kan Förbo teckna förstahandskontrakt med kommunal borgen med respektive hyresgäst eller teckna kontrakt direkt med kommunen.

Vid uthyrning med kommunal borgen ska kommunen gå i borgen för hela hyresförhållandet under minst ett år från kontraktsdatum. Vid uthyrning där kommunen står på kontraktet ska Förbo godkänna den hyresgäst som ska hyra lägenheten i andra hand av kommunen. Om hyresförhållandet varit gott kan kommunen efter ett år säga upp sitt borgensåtagande eller hyreskontrakt. Lägenheten ska alltid besiktigas innan den boende erbjuds sedvanligt kontrakt.

Samma arbetssätt ska gälla för jourlägenheter (lägenheter som endast ska användas för tillfälligt boende). För att undvika att personer/lägenheter i onödan utpekade ska de av kommunen hyrda lägenheterna sägas upp vid byte av andrahandshyresgäst.

Om den bostadssökande har förfallen skuld till Förbo eller har andra förfallna skulder eller betalningsanmärkningar ska dessa lösas innan kontrakt skrivs (gäller även andrahandskontrakt). Detta kan ske genom att skulden löses i sin helhet, alternativt att betalningsplan upprättas och att skulden innefattas i den kommunala borgen.

Det finns hyresgäster som innehar kommunala andrahandskontrakt hos Förbo sedan flera år och där boendet fungerar väl. Dock är chanserna att få överta lägenheten som förstahandshyresgäst mycket små då man har omfattande skulder. Såvida inga nya skulder har uppkommit de senaste åren - och att allt annat inom boendet fungerat väl - kan Förbo och kommunen välja att ändå skriva ett förstahandskontrakt med hyresgästen. Detta undantag från uthyrningspolicyn ska alltid ske i samförstånd mellan Förbo och kommunen.

Om Förbo bedömer att risk för störningar föreligger kan Förbo i rimlig utsträckning vara kommunen behjälplig att lösa personens behov av bostad under förutsättning att kommunen arbetar aktivt och genom täta hembesök bedriver förebyggande verksamhet.

Om hyresgästen underlåter att göra rätt för sig enligt hyresavtalet, ska Förbo informera kommunen samtidigt som Förbo vidtar sedvanliga rutinåtgärder för att få hyresgästen att vidta rättelse (kan vara kravbrev, störningshantering, uppsägning osv.) Om hyresgästen trots anmaning inte betalar sin hyra/skuld kan kommunen

avgöra om ärendet ska gå vidare till avhysning eller om borgensåtagandet ska utnyttjas eller förlängas. Där störningar förekommer vid andrahandsuthyrning och kommunen står för hyreskontraktet ska kommunen se till att hyresgästen omgående vidtar rättelse. Om så inte sker ska hyresavtalet sägas upp.

Om den bostadssökande på grund av gravt missbruk och/eller omfattande störningar inte bedöms vara lämplig som hyresgäst i det ordinarie bostadsbeståndet erbjuds ingen bostad. Hyresgäst som visar att man sköter ett temporärt boende i kommunens regi ges efter prövning möjlighet att få en lägenhet hos Förbo.

Förbo och kommunen ska årligen göra en gemensam utvärdering/uppföljning av hur samarbetet har utfallit.

Denna policy fastställs av styrelsen och revideras årligen.

Inköbspolicy

Förslag till styrelsen den 8 december 2023

1. Inledning

I Förbos affärsplan anges den långsiktiga målbilden för bolagets utveckling och strategier för att förverkliga den på ett sätt som rimmar med både affärsidé och vision. Affärsplanen baseras på en analys av hur Förbo kan uppfylla uppdraget från ägarna, en nulägesbeskrivning och en omvärldsanalys.

Förbos policyer har som syfte att tydliggöra inom vilka ramar och regler arbetet inom respektive område ska utföras och revideras årligen av styrelsen. Med stöd av affärsplanen och företagens policyer formuleras årligen handlingsplaner och uppdrag i verksamheten.

1.1 Syfte

Förbo är ett kommunalt fastighetsbolag som dagligen hanterar inköp och beställningar av olika belopp och karaktärer. Syftet med policyn är att skapa ett ramverk för hur Förbo genomför affärsmässiga, hållbara inköp med hänsyn till gällande affärsplan, rådande lagstiftning samt skapa goda affärer som främjar en sund konkurrens.

2 Principer

1. Inköp och affärsmässighet

Förbos inköp ska alltid genomföras i enlighet med Lagen om offentlig upphandling (LOU). Förbos upphandlingar säkerställer att LOUs fem olika principer tillvaratas: likabehandling, transparens, öppenhet, proportionalitet och icke-diskriminering. Alla medarbetare som gör ett inköp har ansvaret för att inköpet görs enligt gällande lagstiftning med fokus på bolagets och kundernas bästa.

2. Hållbarhet – social, ekonomisk och ekologisk

Vid varje upphandling, inköp, beställning och avrop som görs ska hänsyn tas till social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

3. Strategi för upphandlingar

Förbos strategi är att i egen regi handla upp de avtal där leverantören har nära kontakt med hyresgästen. För övriga avtal samarbetar Förbo med inköpscentraler eller samverkar med ägarkommunerna.

Förbo ska upphandla avtal med hänseende till lokala förutsättningar.

Förbo ska främja upphandlingar med bästa förhållande mellan pris och kvalitet.

4. Inköpsansvar och attesträtt

Medarbetare som gör avrop, beställning eller inköp har ett eget ansvar för att beställningen blir korrekt och levererad enligt avtal. Förutsättningar ska skapas med mallar och system där varje medarbetare på Förbo ska känna trygghet i att beställning görs enligt fastslagen attestordning med avtalsleverantörer.

5. Goda och ansvarsfulla affärsrelationer

Förbo ska skapa goda och sunda affärsrelationer med ingångna avtalsparter. Förbos avtalsparter ska vara seriösa leverantörer som fullföljer sina ekologiska, sociala och ekonomiska åtaganden och efterlever ingångna avtal. Förbo ska regelbundet följa upp affärsrelationerna via utsedda avtalsförvaltare.

Denna policy fastställs av styrelsen och revideras årligen.

Protokoll / presidiummöte

Datum: 2023-11-28

Närvarande	Beslutande ledamöter:	Företagets representanter:
	Anders Halldén, ordf	Peter Granstedt, VD
	Joakim Kahlman, vice ordf	Helen Gårdh, ekonomichef

Bakgrund

Presidiet har sedan maj 2021, i samband med låneomläggningar, tagit beslut om att i enlighet med finanspolicyn göra avsteg från regeln att ingen långgivare bör stå för mer än 50% av lånevolymen. Beslutet har inneburit lägre räntekostnader för Förbo. Förbos lån fördelar sig i nuläget mellan långgivarna; SEB 53,6% och Handelsbanken 46,4%.

Utdrag från finanspolicyn – *”Ingen enskild långgivare bör stå för mer än 50 % av lånevolymen. Om en kreditgivare erbjuder markant bättre villkor och val av denna resulterar i en andel överstigande 50% skall beslut om avsteg från denna regel fattas av presidiet.”*

Den 20 december 2023 är det aktuellt att refinansiera två lån hos Handelsbanken på totalt 220 mnkr.

Nuläge

Offerter har erhållits från SEB, Nordea, Swedbank och Handelsbanken. Utvärderingen av offerterna visar att lägst marginal erbjuds från Handelsbanken för samtliga löptider. Förslag till beslut är att lånen på 220 mnkr även fortsatt placeras hos Handelsbanken varpå fördelningen av samtliga lån kommer att vara oförändrad och fördela sig enligt följande:

- SEB 53,6% och
- Handelsbanken 46,4 %

Merkostnaden för att placera lånen på 220 mnkr hos en tredje långgivare skulle uppgå till 948 Tkr per år vid tre års kapitalbindning.

Nästa tidpunkt för refinansiering är den 2024-06-28.

Beslut

Presidiet beslutade att 220 mnkr lånas från Handelsbanken med tre års löptid. Beslutet innebär, i enlighet med finanspolicyn, fortsatt avsteg från regeln att ingen långgivare bör stå för mer än 50% av lånevolymen.

Anders Halldén, ordförande

Joakim Kahlman, vice ordförande

Följande handlingar har undertecknats den 29 november 2023

Presidiemöte avsteg finanspolicyn 2023-11.pdf

(196138 byte)
SHA-512: d267ad5ce06e14c360af9df2a1cd174214c4b9cbab4fd98e86f42c64ced50e453e13d5ff54d4980afd659ee012e61ed0ab9d937c4bfd4ef0ab66853ca58fa809

Underskrifter

2023-11-28 18:09:16 (CET)

Jan Anders Halldén

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2023-11-29 07:12:22 (CET)

Joakim Kahlman

Undertecknat med e-legitimation (BankID)

Undertecknandet intygas av Assently

Presidiemöte avsteg finanspolicyn 2023 11

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster.

Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

85185ae2f391dbaa01af9e99768c7a1ec49df321901973be9926755a4f37cec1dc1894517279adca7f7b6be248e63d1b598e99c755f120ac298eaf74f8e8704a

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently i enlighet med eIDAS, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014. En elektronisk underskrift får inte förvägras rättslig verkan eller giltighet som bevis vid rättsliga förfaranden enbart på grund av att underskriften har elektronisk form eller inte uppfyller kraven för kvalificerade elektroniska underskrifter. En kvalificerad elektronisk underskrift ska ha motsvarande rättsliga verkan som en handskrivna underskrift. Assently tillhandahålls av Assently AB, org. nr. 556828-8442, Holiändargatan 20, 111 60 Stockholm, Sverige.

Investeringsbeslut Renovering Lindome Centrum byggetapp 2, Mölndals Stad

Bakgrund

Husen i Lindome C stod inflyttningsklara år 1974. Området består av trevåningshus, några med loftgångar och några med invändiga trapphus. Området är i behov av att renoveras och för att komma till rätta med detta startade vi med en första mindre etapp på 18 lägenheter som blev klar i våras. Arbetena och åtgärderna har efter det utvärderats och erfarenheter från första etappen har arbetats in i nästa etapp som vi kommer att starta till våren 2024. Detta investeringsbeslut avser byggetapp 2 omfattande 42 lägenheter.

Projektbeskrivning

Renoveringen kommer att omfatta både underhålls- och förbättringsåtgärder såväl som energiåtgärder. Yttertaket byts ut och tilläggsisolerar samt får ett nytt utseende då takfoten förlängs vilket ger ett bättre skydd för fasaden. Även avvattningsystem som hängrännor och stuprör byts ut och kompletteras. Fasaden får ny beklädnad och tilläggsisolerar. Det utvändiga trapphusets plåtfasad som är så typiskt -70 tal byts ut. Loftgångar och balkonger renoveras och får nya räcken samt skärmar. In till lägenheterna sätts en säkerhetsklassad entrédörr och nya treglasfönster sätts in. Belysning vid entréer byts ut och kompletteras. Huset med invändigt trapphus kommer att få Aptus.

Invändigt i lägenheterna kommer badrummen få nya ytskikt och stammarna kommer att bytas ut. Vi kommer även att ta med köken i sin helhet i denna etapp. Ventilationen byts ut till ett FTX-system och all el görs om i fastigheterna. Värmesystemet görs om från ettrörssystem till tvårörssystem. Solceller kommer att installeras på taken.

Planteringarna närmast uteplatserna på entrésidan görs om och uteplatserna på baksidan kommer att göras enhetliga likt första etappen.

Nulägesbeskrivning

- Bygglov är erhållet av Mölndals Stad
- Hyresförhandling pågår med Hyresgästföreningen
- Upphandlingen är klar och villkoras av beslut i Förbos styrelse

Efter investeringsbeslut i Förbos styrelse

- Avtal tecknas med vald entreprenör
- Beräknad byggstart mars 2024
- Slutbesiktning våren 2025

Förslag till beslut:

- Styrelsen beslutar att med en investeringsram på 65 Mkr, genomföra presenterade åtgärder i Lindome Centrum, Mölndals Stad. Utifrån yrkad hyresnivå beräknas investeringen ge en avkastning på 4,1 % på standardhöjande åtgärder.

Renovering Björkås Etapp 1, Ytterby, Kungälv kommun, förutsättningar inför upphandling

Bakgrund

Husen i Björkås stod inflyttningsklara år 1971. Området omfattar totalt 337 lägenheter och består av två och trevåningshus med loftgångar. Alla lägenheter har balkong eller uteplats.

Området är i behov av att renoveras och för att komma till rätta med detta startar vi nu renoveringen av lägenheterna och börjar med en mindre första etapp på 21 lägenheter. Renoveringen är en del i den områdesutveckling på Förbovis som vi kommer att genomföra i Björkås. Ytterligare delar i utvecklingen är aktivitetspark, upprustning av gårdsmiljön och förtätning med nya lägenheter där alla delar tas fram i dialog med våra hyresgäster.

Beskrivning

Renoveringen kommer att omfatta både underhålls- och förbättringsåtgärder såväl som energiåtgärder.

Utvändigt kommer yttertaket byts ut och tilläggsisoleras. Takfoten förlängs vilket ger ett bättre skydd för fasaden och solceller monteras på taken. Även avvattningssystem som hängrännor och stuprör byts ut och kompletteras. Fasaden får ny beklädnad och tilläggsisoleras. Det utvändiga trapphuset får ett helt nytt utseende och integreras mer med husets gestaltning och förses med Aptus.

Balkongräcken och loftgångsräcken kommer också att renoveras. Säkerhetsklassad entrédörr och nya treglasfönster och balkongdörrar sätts in.

Invändigt i lägenheterna kommer badrummen få nya ytskikt och stammarna kommer att bytas ut. Köken kommer att renoveras i sin helhet och bytas ut.

Värmesystemet konverteras från direktverkande el till vattenburen värme och en kompletterande bergvärmepump kommer att installeras.

Vi kommer även att göra om all el i fastigheten och den kollektiva elmätningen i området kommer att ändras så att alla hyresgäster får egna abonnemang för hushållselen. Ventilationen kommer uppgraderas från självdrag till FTX med ett centralt aggregat på taken och i köken sätts en kökskåpa in.

Entreprenadform

Projektet föreslås att handlas upp som en totalentreprenad.

Förslag till beslut:

Styrelsen beslutar att gå till upphandling med renovering av Björkås C Etapp 1 i Ytterby, Kungälv kommun, enligt presenterat förslag.

Renovering Björkås Ytterby, Kungälv kommun

Förutsättningar inför upphandling Etapp 1

Förutsättningar inför upphandling av renovering Björkås

Förutsättningar inför upphandling av renovering Björkås	2
1. Bakgrund	3
2. Marknadsförutsättningar	3
2.1 Utbud.....	3
2.2 Värden i området.....	3
3. Projektbeskrivning	4
3.1 Åtgärder av husen och lägenheterna.....	4
3.2 Utformning av utemiljön.....	4
4. Upphandlingsform	4
5. Organisation.....	4
6. Ekonomi.....	5
7. Tidplan – preliminär	5

Förutsättningar inför upphandling av renovering Björkås etapp 1

1. Bakgrund

Husen i Björkås stod inflyttningsklara år 1971. Området omfattar totalt 337 lägenheter och består av två och trevåningshus med loftgångar. Alla lägenheter har balkong eller uteplats.

Området är i behov av att renoveras och för att komma tillrätta med detta startar vi nu renoveringen av lägenheterna och börjar med en mindre första etapp på 21 lägenheter. Renoveringen är en del i den områdesutveckling på Förbovis som vi kommer att genomföra i Björkås. Ytterligare delar i utvecklingen är aktivitetspark, upprustning av gårdsmiljön och förtätning med nya lägenheter där alla delar tas fram i dialog med våra hyresgäster.

2. Marknadsförutsättningar

2.1 Utbud

Lägenheterna är rymliga och välplanerade, och utgörs framförallt av två- och trevånings, men det finns också ett antal fyror i två plan samt ett mindre antal ettor.

2.2 Värden i området

Björkås är ett barnvänligt område med lummiga och bilfria gårdar och alldeles intill finns det områden för promenader eller löprundor. Den nya aktivitetsparken, Biorkabacken, som invigdes 2022 är ett uppskattat inslag för såväl våra hyresgäster som kringboende.

Till Ytterby centrum är det en kort promenad där det finns en stor mataffär, flera pizzerior, apotek och nära till vårdcentralen. Tågstationen ligger en kort promenadväg bort och med pendeltåg är restiden till Göteborg ca 20 minuter. Intill området ligger även busstationen med goda pendlingsmöjligheter med buss för resor inom kommunen samt regionalt.

3. Projektbeskrivning

3.1 Åtgärder av husen och lägenheterna

Renoveringen kommer att omfatta både underhålls- och förbättringsåtgärder såväl som energiåtgärder.

Utvändigt kommer yttertaket byts ut och tilläggsisoleras. Takfoten förlängs vilket ger ett bättre skydd för fasaden och solceller monteras på taken. Även avvattningssystem som hängrännor och stuprör byts ut och kompletteras. Fasaden får ny beklädnad och tilläggsisoleras. Det utvändiga trapphuset får ett helt nytt utseende och integreras mer med husets gestaltning och förses med Aptus. Balkongräcken och loftgångsräcken kommer också att renoveras. In till lägenheterna sätts en säkerhetsklassad entrédörr och nya treglasfönster och balkongdörrar sätts in.

Invändigt i lägenheterna kommer badrummen få nya ytskikt och stammarna kommer att bytas ut. Köken kommer att renoveras i sin helhet och bytas ut. Värmesystemet i huset konverteras från direktverkande el till vattenburen värme och en kompletterande bergvärmepump kommer att installeras.

Vi kommer även att göra om all el i fastigheten och byter ut elcentralen till en modern med jordfelsbrytare. I dag har området kollektiv elmätning och detta kommer att ändras så att alla hyresgäster får egna abonnemang för hushållselen. Ventilationen kommer uppgraderas från självdrag till FTX med ett centralt aggregat på taken och i köken sätts en kökskåpa in. Åtgärden kommer medföra bättre inomhusmiljö, minskad förbrukning och minskat slitage på badrum.

3.2 Utformning av utemiljön

Huset kommer att dräneras och marken närmast huset kommer att återställas. Då vi kommer att riva förråd vid trapphusen som fungerar som cykelförråd kommer nya cykelställ att anordnas på gården.

4. Upphandlingsform

Projektet kommer att handlas upp som en totalentreprenad.

5. Organisation

Inom Förbo bedrivs arbetet i en projektgrupp bestående av:

Projektledare:	Morgan Tormena
Ekonom:	Camilla Lökken
Ombyggnadsvärd:	Ann-Christin Grimberg
Förbovärd:	Emma Isgren

6. Ekonomi

Preliminär produktionskostnad i Mkr: Presenteras på mötet

7. Tidplan – preliminär

Styrelsebeslut inför upphandling	2023-12-08
Styrelsebeslut investeringsbeslut	April 2024
Byggstart	Preliminärt augusti 2024
Färdigställt	Preliminärt våren 2025

Renovering Segerstadsvägen marketapp 1, Lerums kommun, förutsättningar inför upphandling

Bakgrund

Ett stenkast från Gråbo centrum ligger Segerstadsvägen. Ett område med 140 lägenheter som stod inflyttningsklart år 1968. Området är i behov av en renovering av fasader och installationer som är planerad att starta med ett första hus 2026. Inför den kommande renoveringen ser vi att det finns ett stort behov av att komma till rätta med dagvattenhanteringen och att gångytor behöver läggas om för att inte utgöra en snubbelrisk. Detta beslut om att gå till upphandling avser den första av två marketapper med option på den andra etappen.

Beskrivning

Vi kommer att gräva upp hela dagvattensystemet och lägga om detta. Alla asfaltsytor kommer att läggas om. Vi kommer att göra om sophanteringen och montera Moloker samt anlägga en ny väg för sophämtningen.

Entreprenadform

Projektet kommer att handlas upp som en förnyad konkurrensutsättning på vårt ramavtal för anläggningsjobb.

Förslag till beslut:

- Styrelsen beslutar att gå till upphandling med renovering av Segerstadsvägen marketapp 1 med option på marketapp 2 i Gråbo, Lerums kommun, enligt presenterat förslag.

Utveckling Björkås i Ytterby, Kungälv kommun

Bakgrund

Förbo arbetar sedan 2019 med en ny detaljplan för Björkås för att tillföra totalt ca 250 bostäder till området. Detta är en del i den områdesutveckling av Björkås som pågår där vi 2022 invigde aktivitetsparken Biorkabacken och nu står i startgroparna för att påbörja den stora renoveringen av våra 337 lägenheter i området. Planen som beräknas bli antagen till sommaren 2024 möjliggör för en försäljning av ett kvarter. En osäkerhet finns på grund av eventuella överklaganden när i tid planen vinner laga kraft. Förbo avser att sälja kvarteret till annan exploatör som mark med byggrätter. Totalt omfattar försäljningen byggrätter för ca 40 lägenheter och 24 parhus med en total BTA på ca 8360 kvm.

Beskrivning

Som ett led i den kommande försäljningen av mark med byggrätt kommer Förbo att anskaffa ett nybildat dotterdotterbolag, till holdingbolaget Säteriet Utvecklings Holding AB.

För markområdet med byggrätter kommer del av fastighet Kungälv Baljan 2 och Kungälv Baljan 3 att överföras genom fastighetsreglering till en fastighet som motsvarar markområdet som säljs. Den nya fastigheten avyttras till det nybildade dotterdotterbolaget för vidare försäljning till extern exploatör.

Efter beslut i Förbos styrelse

- Kvartal 1 2024 – Bildande av bolag
- Kvartal 1 2024 – Försäljning av fastighet till nybildat dotterdotterbolag
- Under 2024-2025 – Försäljning av dotterdotterbolag till exploatör

---

Förslag till beslut:

- Styrelsen beslutar som ett led i den kommande försäljningen av mark med byggrätt att anskaffa ett nybildat dotterbolag till Säteriet Utvecklings Holding AB.
- Styrelse i det nybildade bolaget blir Förbos ordförande och vice ordförande tillsammans med verkställande direktör. Firmateckning i bolagen ska vara samma som i Förbo AB.
- Styrelsen beslutar att sälja del av fastigheterna Kungälv Baljan 2 och Kungälv Baljan 3 till det nybildade dotterdotterbolaget för vidare försäljning till exploatörer.

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2023-12-18

Sida
1(15)

Nämnden för överförmyndare i samverkan

Plats och tid	Rum 101, måndagen den 18 december 2023 kl 16:00 – 16:55
Beslutande	Ledamöter Renée Sylvan (S), Ordförande Greta Meller (M) Claes Anger (L) Ronald Caous (S), ersätter Jan-Eric Bäck Anita Almqvist (L), ersätter Annikka Hedberg Ersättare Gunnar Riksén (KD) Gunnel Alderholm (S) Birgitta Berntsson (S)
Övriga närvarande	Carina Samuelsson, överförmyndarhandläggare §§ 118-122 Frida Hjelte, överförmyndarhandläggare §§ 118 - 122 Sofia Alkvist, enhetschef Linda Norberg, nämndsekreterare
Utses att justera	
Justering	Mölndal, den 18 december 2023
Paragrafer	§§ 118-123
Underskrifter	
	Sekreterare Linda Norberg
	Ordförande Renée Sylvan
	Justerande Greta Meller

Protokollet har tillkännagivits på respektive samverkanskommuns digitala anslagstavla.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Nämnden för överförmyndare i samverkan

§ 123

Dnr 00036/20231.1.3.

Verksamhetsplan 2024-2026

Beslut

Verksamhetsplan för år 2024-2026 samt internkontrollplan för 2023 antas.

Ärendet

Verksamhetsplanen syftar till att visa nämndens övergripande direktiv kring styrning av överförmyndarverksamheten, med fokus på förändring och utveckling inom kärnverksamheten. Bilaga till verksamhetsplanen är internkontrollplan där även en riskanalys ingår.

Ärendets behandling

Verksamhetsplan 2024-2026

Internkontrollplan 2024

Tjänsteskrivelse, den 29 november 2023

Förslag till beslut

Verksamhetsplan för år 2024-2026 samt internkontrollplan för 2023 antas.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Expedieras till

Kommunstyrelsen i samtliga samverkanskommuner

Nämndens verksamhetsplan 2024-2026

Överförmyndare i Samverkan

Nämndens verksamhetsplan 2024-2026

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund och syfte.....	2
Uppdrag och organisation	3
Omvärlds- och nulägesanalys	4
Nämndens mål	4
Ekonomi och volymer	6
Personal	7
Intern kontroll.....	8

Sammanfattning

Omfattningen av och förutsättningarna för överförmyndarverksamheten styrs av omvärldsfaktorer såsom riksdagsbeslut och andra myndigheters beslut, den demografiska utvecklingen samt av hur många ensamkommande barn som söker sig till Sverige.

För att försöka möta de utmaningar som finns kommer överförmyndaren under 2024 att fortsätta sitt digitaliseringsarbete och förhoppningsvis få in ännu fler handlingar digitalt. Överförmyndaren kommer även arbeta fram en utbildning för nya gode män i egen regi. Tillgången på ställföreträdare är en utmaning för verksamheten och man arbetar därför även på att få till ett avtal med Förvaltarenheten i Göteborg för de mest komplexa ärendena. Överförmyndaren kommer att fortsätta ha en rättssäker och effektiv granskning av årsräkningar. Länsstyrelsen har vid granskningen av verksamheten 2023 sett att granskningen av årsräkningar sker inom en rimlig tid, varför verksamheten kommer arbeta för att behålla denna nivå.

Bakgrund och syfte

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. Detta är en kommunal tillsynsmyndighet. Härryda, Mölndal och Kungsbacka har haft var sin överförmyndarnämnd och i Partille har det funnits en överförmyndare. De fyra kommunerna startade sitt samarbete den 1 oktober 2015 under namnet Överförmyndare i samverkan. Verksamheten var avtalsbaserad med Mölndal som värdkommun. Genom en större tjänstemannaorganisation har verksamheten fått bättre kontinuitet, minskad sårbarhet samt möjlighet till bredare kompetens. För att kunna bedriva en god, rättssäker och effektiv verksamhet antog respektive överförmyndare gemensamma styrdokument såsom delegeringsordning, dokumenthanteringsplan och arvodesriktlinjer.

Den 1 januari 2019 instiftades en gemensam nämnd för de fyra kommunerna. Nämnden bestod av en ledamot och en ersättare från varje kommun.

Från och med 1 februari 2019 samverkar Överförmyndare i samverkan även med Öckerö kommun. Samarbetet var under de första åren avtalsbaserat avseende tillhandahållande av tjänstemannaorganisation. Öckerö ingår från och med 2023 i den gemensamma nämnden.

Verksamhetsplanen är en styrande överenskommelse mellan överförmyndarnämnden och verksamhet med sikte på en långsiktig strategi och framtidsplanering. Den följs upp i verksamhetsberättelsen som ställs från verksamhet till överförmyndaren. Verksamhetsplanen syftar till att visa överförmyndarens övergripande direktiv kring styrning av verksamheten med fokus på förändring och utveckling inom kärnverksamheten.

Uppdrag och organisation

Uppdrag

Överförmyndaren är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet. Överförmyndarens huvudsakliga uppdrag enligt reglementet är att vara en rättsvårdande myndighet i första instans. Överförmyndaren ska skydda underåriga och vuxna, som helt eller delvis saknar beslutskompetens, från rättsförluster.

Uppdraget innebär att överförmyndaren utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare samt kontrollerar att de fullgör sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt. Överförmyndaren ska särskilt se till att den enskildes tillgångar i skälig omfattning används till hans eller hennes nytta. Tillgångarna i övrigt ska vara placerade så att tillräcklig trygghet finns för deras bestånd och så att de ger skälig avkastning. Överförmyndaren ska också se till att förmyndare, gode män och förvaltare fullgör sina skyldigheter och alltid handlar på det sätt som bäst gagnar den enskilde. I överförmyndarens ansvar ingår också att fastställa arvode och ersättning för utgifter som ställföreträdarna har rätt till. De lagar som reglerar överförmyndarverksamheten har karaktären av skyddslagstiftning. Verksamheten sträcker sig över många av juridikens områden men styrs främst av föräldrabalken, lag om god man för ensamkommande barn och förmyndarskapsförordningen samt olika lagar inom den ekonomiska familjerättens områden. Beslut överklagas hos tingsrätten. Länsstyrelsen granskar verksamheten årligen. Även JO utövar tillsyn över överförmyndarverksamheten.

Myndighetsutövningen ska inte enbart utgöra tillsyn utan också vara främjande genom informationsinsatser gentemot allmänhet och ställföreträdare. Information till berörda inom socialtjänsten och sjukvård bidrar också till att främja kvaliteten och rättssäkerheten i verksamheten.

Överförmyndaren ska också ansvara för att gode män och förvaltare får den utbildning som behövs. Utbildningsinsatserna bör omfatta introduktion och påbyggnadsutbildning samt löpande information om ny lagstiftning. Det behöver dock inte vara överförmyndaren själv som håller i utbildningen utan det är tillräckligt att överförmyndaren hänvisar till utbildningar som andra håller.

Organisation

Från och med 2023 består Nämnden för överförmyndare i samverkan av Mölndal, Kungsbacka, Härryda, Partille och Öckerö. Från varje kommun finns en ordinarie ledamot och en ersättare.

Tjänstemannaorganisationen består av 12 handläggare, varav två också är samordnare samt två administratörer och en enhetschef. Det är budgeterat för 14 personer i verksamheten, men då flera arbetar deltid är det 15 personer anställda.

Omvärlds- och nulägesanalys

Våra samverkanskommuner är kommuner som växer och utvecklas. Kommunerna står dock inför stora prövningar de kommande åren med en åldrande befolkning samt större krav på ökad samhällsservice och samtidigt en begränsad ekonomi.

Omfattningen av och förutsättningarna för överförmyndarverksamheten styrs av omvärldsfaktorer såsom riksdagsbeslut och andra myndigheters beslut, den demografiska utvecklingen samt av hur många ensamkommande barn som söker sig till Sverige.

Precis som de senaste åren är två av verksamhetens största utmaningar att ha kunniga och bra ställföreträdare, även till de uppdrag som bedöms som svårare, samt att fortsätta att digitaliseras. Med anledning av att ärenden blir mer och mer komplexa och ställföreträdare är lekmän som inte alltid besitter nödvändig kunskap för att kunna hjälpa personer med till exempel svår psykisk ohälsa, missbruk och/eller kriminalitet har verksamheten börjat verka för ett avtal med Förvaltarenheten i Göteborg. Syftet är att Förvaltarenheten ska kunna ta de mest komplexa ärendena för alla fem kommuner i samverkan. Planen är att ett avtal ska kunna träda i kraft under andra kvartalet av 2024.

Nämndens mål

---

1. Granskningen av årsräkningar ska vara rättssäker och effektiv

Beskrivning:

Indikator 1: 65 % av alla årsräkningar ska vara granskade den 1 juni

Indikator 2: Alla årsräkningar ska vara påbörjade den 30 september

Allmänheten, huvudmän och ställföreträdare ska kunna lita på att enskilda ärenden hanteras med rättssäkerhet och god effektivitet. Nämndens tillsyn över ställföreträdare ska utföras på ett tillfredsställande sätt. Granskning av årsräkningar och tillhörande redogörelse är ett viktigt sätt att kontrollera att ställföreträdarna företräder den enskilde på bästa sätt. Samtidigt som dessa ska granskas noggrant är det angeläget att granskningen sker så snart det är möjligt efter att de kommit in till överförmyndaren, för att snabbt kunna upptäcka eventuella fel och brister. Länsstyrelsen har vid granskningen av verksamheten 2023 sett att granskningen av årsräkningar sker inom en rimlig tid, varför fokus bör vara att behålla denna nivå.

Granskningsmålet följs upp veckovis och åtgärder i form av granskningsveckor, då vi i större grad fokuserar på granskningen planeras in för året.

---

2. Det ska bli lättare att rekrytera ställföreträdare till uppdrag

Beskrivning:

Indikator: Ta fram en utbildning i egen regi för nya ställföreträdare

En utmaning för överförmyndare i hela landet är att ha en god tillgång på ställföreträdare. På Överförmyndare i samverkan finns ett krav på att ställföreträdare (med vissa undantag) ska ha genomgått en utbildning kring godmanskap innan man får uppdrag. Detta krav är ställt då det innebär ett stort juridiskt och ekonomiskt ansvar att vara ställföreträdare för en annan person. Idag hänvisar Överförmyndare i samverkan till andra aktörers utbildningar, vilka dels ofta är ganska dyra för personen som vill gå utbildning och dels inte finns tillgängliga i den utsträckning vi önskat. Genom att ta fram en utbildning i egen regi som är gratis eller till ett självkostnadspris kan vi erbjuda fler att gå utbildningen och förhoppningsvis få fler ställföreträdare.

3. Överförmyndaren ska arbeta för en ökad digitalisering

Beskrivning:

Indikator 1: Antalet erbjudna e-tjänster för ställföreträdare ska öka

Indikator 2: Det ska möjliggöras för ställföreträdare att lämna in förteckning digitalt

Överförmyndare i samverkan har ett fortsatt behov av att digitaliseras. Mycket har hänt i verksamheten de senaste åren, men det finns en lång bit kvar både för verksamheten och för ställföreträdare. Verksamheten har idag åtta e-tjänster som ligger ute hela året och en e-tjänst som ligger ute del av år, totalt nio e-tjänster. E-tjänsterna skapas av medarbetare på Överförmyndare i samverkan och kräver särskild kunskap inom e-tjänstbyggande. Genom att erbjuda ännu fler e-tjänster kommer möjligheten att lämna in handlingar digitalt att öka.

Från 2023 har det möjliggjorts för ställföreträdare att lämna in årsräkning och sluträkning digitalt. Under 2024 planerar verksamheten för att även möjliggöra för ställföreträdare att lämna in förteckningar digitalt, via e-wärna go. Genom att även förteckningar kan lämnas in möjliggörs det för ställföreträdare att ha alla redovisningar i e-wärna go.

4. Överförmyndare i samverkan ska vara en attraktiv arbetsplats

Beskrivning:

Indikator 1: Medarbetarna ska erbjudas gemensam kompetensutveckling

Indikator 2: Enhetschef ska kontinuerligt arbeta för konkurrenskraftiga löner

Våra arbetsplatser ska erbjuda och möjliggöra utveckling och lärande under hela arbetslivet. Kompetensutveckling ska ge förutsättningar för att ta sig an nya och/eller förändrade arbetsuppgifter som följer med att verksamheterna utvecklas. Att delar av kompetensutvecklingen också sker tillsammans skapar en god sammanhållning i arbetsgruppen, vilket är något medarbetarna lyft som en viktig del till varför man stannar kvar på arbetsplatsen. Detta är något som verksamheten bör arbeta för att bibehålla.

Att känna att man har rätt lön för de arbetsuppgifter man är anställd för att utföra är viktigt. Arbetsgruppen har lyft detta som en viktig parameter till att vilja stanna kvar på en arbetsplats. Det är därför viktigt att chefen verkar för konkurrenskraftiga löner i verksamheten.

Ekonomi och volymer

Samrådsunderlag till budget 2024 skickades till samverkanskommunerna den 16 februari 2023. Samtliga kommuner återkopplade utan synpunkter på samrådsunderlaget.

Budgeten fastställdes den 7 juni 2023.

Kostnadsfördelningen sker genom att alla betalar en fast avgift om 150 000 kronor och resterande del av budget fördelas utifrån kommunernas invånarantal per den 31 december året före budgetens fastställande.

Samrådsunderlag 2024	Totalt 2023	Totalt 2024	Öckerö 5,2%	Partille 16,0%	Kungsbacka 34,6%	Härryda 16,0%	Möndal 28,2%
Gemensamma nämndkostnader	394 000	397 000	19 284	59 335	128 312	59 335	104 578
Lön och personalomkostnader	8 762 000	9 232 000	448 434	1 379 796	2 983 809	1 379 796	2 431 890
Administration	158 000	159 000	7 723	23 764	51 389	23 764	41 884
IT/Telefoni	646 000	671 000	32 593	100 286	216 869	100 286	176 755
Lokaler/Hyra	633 000	628 000	30 504	93 860	202 971	93 860	165 428
Övriga till verksamheten hörande kostnader såsom komputv, fackliga kost, kostnad för biträde avseende upprättade budget redovisning revision och annan nödvändig intern* eller extern experthjälp	386 000	296 000	14 378	44 240	95 668	44 240	77 972
	10 229 000	10 633 000	552 916	1 701 280	3 679 018	1 701 280	2 998 506
*OH	439 160	455 320	28 117	74 051	153 161	74 051	125 940
*Fast Avgift	750 000	750 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Totalt	11 418 160	11 838 320	731 033	1 925 331	3 982 179	1 925 331	3 274 446

Personal

Bemanningen hos överförmyndare i samverkan är just nu tillräcklig. Under 2023 har en person slutat sin tjänst efter flera år som anställd. Vid rekryteringen var det 74 personer som sökte tjänsten som överförmyndarhandläggare, vilket är ett stort antal. Av dessa 74 personer hade de allra flesta relevant utbildning för tjänsten. Personen som anställdes började den 2 oktober och hade både juristutbildning och erfarenhet från flera myndigheter och andra verksamheter som kan komma till nytta i verksamheten.

Överförmyndare i samverkans styrka vid rekrytering är att det på arbetsplatsen finns en relativt stor arbetsgrupp med mycket hög kompetens. Som anställd på Överförmyndare i samverkan får man många härliga kollegor att lära av och utvecklas tillsammans med. Utöver detta är Överförmyndare i samverkan i framkant gällande möjlighet till digitalt arbete och distansarbete, jämfört med många andra överförmyndare. Det arbetas aktivt med att vidareutveckla befintlig personal i den mån det finns lämpliga utbildningar och man ser positivt på att medarbetare går utbildningar och kurser för att växa som medarbetare.

En god arbetsmiljö är prioriterat i verksamheten. Samtliga medarbetare ska ha en god ergonomi på sin arbetsplats och erbjuds diverse hjälpmedel för detta. Den sociala och organisatoriska arbetsmiljön är minst lika viktig och där görs en bedömning årligen där samtliga medarbetare svarar på frågor och bedömer friskfaktorer. Överlag är det mycket goda resultat i undersökningen och verksamheten arbetar aktivt med de risker som identifieras. Den goda stämningen i arbetsgruppen är det som de flesta lyfter som det mest positiva med arbetsplatsen och denna stämning är något det arbetas med att behålla! Det har även gjorts en medarbetarenkät under hösten 2023 som visar höga resultat.

Det som identifieras som den största risken (medelstor risk) vid mätningen av den sociala och organisatoriska arbetsmiljön och som även märks av i medarbetarenkäten är frågan kring arbetsmängd och att kunna prioritera och planera sitt arbete för att undvika tidspress. Dessa frågor arbetar verksamheten nu aktivt med för att personalen ska ha ett hållbart arbetsklimat.

Intern kontroll

Överförmyndarnämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde och ska planera och prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen.

Internkontrollplanen syftar till att säkerställa att överförmyndarnämnden upprätthåller en tillräcklig intern kontroll och att med rimlig grad av säkerhet fastställa att mål inom kategorierna nedan uppnås:

- Verksamhetsstyrning, den ska drivas ändamålsenligt mot fastställda mål i budget och verksamhetsplan
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, riktlinjer och andra styrdokument
- Eliminera och upptäcka allvarliga fel och brister

Åtgärder och uppföljning enligt intern kontroll

En särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen bör tas varje år. Internkontrollplanen har gjorts med utgångspunkt i den riskbedömning som gjorts i verksamheten. Med riskerna som utgångspunkt tas sedan kontrollmoment och kontrollansvarig fram. Enheten har arbetat tillsammans med att identifiera och klassificera risker samt ta fram kontrollmoment för att minimera riskerna och kontrollera befintliga rutiner.

Avrapportering av internkontrollplanen görs i verksamhetsberättelsen. I enlighet med internkontrollplanen rapporteras även resultatet av vissa kontrollmoment till nämnden under året. Internkontrollplanen är en bilaga till verksamhetsplanen.

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

Intern kontrollplan 2024, Överförmyndare i samverkan

Process/rutin/ system/ regelverk	Riskbeskrivning	Riskanalys	Riskenivå	Kontrollmoment/Metod	Frekvens ev. tidsram	Kontroll- ansvar	Rapporteras till
Granskning av årsräkningar	Risk att vi inte når indikatorerna gällande granskningstakt	Sannolikhet 3	6	Statistikuppföljning av granskade årsräkningar	Veckovis	Samordnare	EC som vid behov inför fler granskningsveckor eller ändrar gällande annan prioritering
		Konsekvens 2		Veckovis uppföljning av granskningsläget på enhetsmöte	Veckovis	EC	Hur väl indikatorerna uppfylls rapporteras till nämnd.
Granskning av årsräkningar - digitalt	Risk för merarbete när vi ska jobba i ett system som fortfarande är nytt Risk för många frågor från ställföreträdare – andra arbetsuppgifter kan bli lidande	Sannolikhet 2	4	Repetition för handläggare i systemet	Januari 2024	HL + EC	Alla handläggare har ansvar att rapportera till EC när det inte fungerar, kommer mycket frågor etc. samt att stötta ställföreträdarna och hänvisa till den hjälp som vi har (filmer, instruktionsmaterial utbildningar etc.).
		Konsekvens 2		Utbildningsinsatser för ställföreträdare i systemet	När behov uppstår	EC	
			Instruktionsfilmer och annat instruktionsmaterial på hemsida hålla uppdaterade	Löpande	EC		

Postadress:
Överförmyndare i Samverkan
Mölnadalens Stad
431 82 MÖLNDAL

Besöksadress:
Stadshuset,
Göteborgsvägen 11-17

Hemsida:
www.molndal.se/overformyndare

Kontakt:
031-315 18 80
ofs@molndal.se

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

Process/rutin/ system/ regelverk	Riskbeskrivning	Riskanalys	Riskenivå	Kontrollmoment/Metod	Frekvens ev. tidsram	Kontroll- ansvar	Rapporteras till
				Underhålla dokumentet ”vanliga frågor” på hemsidan Genomgång i helgrupp kring hur vi granskar digitalt Följ upp eventuella oklarheter regelbundet	Löpande Januari/ Februari 2024 Veckovis vid behov	HL + EC EC EC + handläggare	Alla meddelar EC om vanliga frågor som inkommer t.ex. via mail och telefon Sker på handläggarmöten
Ekonomisk uppföljning	Risk att information och rapportering om ekonomin inte är tillförlitlig och rättvisande samt att budget inte hålls	Sannolikhet 2	6	Kontroll mot budget i Hypergene	Månadsvis	EC	Rapporteras i form av ekonomirapporter till nämnd samt ekonomiska uppgifter till samverksanskommunerna
		Konsekvens 3		Uppföljning med ekonom och avstämning av ekonomisk rapportering	Ca var tredje månad	EC	

Postadress:
Överförmyndare i Samverkan
Mölnads Stad
431 82 MÖLNDAL

Besöksadress:
Stadshuset,
Göteborgsvägen 11-17

Hemsida:
www.molndal.se/overformyndare

Kontakt:
031-315 18 80
ofs@molndal.se

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

Process/rutin/ system/ regelverk	Riskbeskrivning	Risikanalys	Risiknivå	Kontrollmoment/Metod	Frekvens ev. tidsram	Kontroll- ansvar	Rapporteras till
Digital ärende- hantering	Risk att ärenden faller mellan stolarna om bevakningar faller bort	Sannolikhet 2	6	Kontroll av ärenden ”under uppstart” och ”under avslut” så inget fallit mellan stolarna.	Var 6:e månad	Admin	Berörda handläggare och till EC om det finns behov
		Konsekvens 3		Postschema för att kunna följa vem som haft ärenden och när. Excellfil, bevakningar i värna go och digital mailkorg för att ha koll på sina ärenden	Görs för en period i taget Regelbundet för alla ärenden	Samordnare HL	
Digital ärende- hantering	Risk att skapade dokument glöms att sparas in i systemet.	Sannolikhet 3	9	Stickprov i värna-go-mappen. Kontrollera att dokument som sparats där lagts in i systemet	Månadsvis	EC	Berörda handläggare
		Konsekvens 3		Se över möjligheten att automatisera kontrollen ovan	EC eller lämplig handläggare		

Postadress:
Överförmyndare i Samverkan
Mölnadalens Stad
431 82 MÖLNDAL

Besöksadress:
Stadshuset,
Göteborgsvägen 11-17

Hemsida:
www.molndal.se/overformyndare

Kontakt:
031-315 18 80
ofs@molndal.se

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

Process/rutin/ system/ regelverk	Riskbeskrivning	Risikanalys	Risiknivå	Kontrollmoment/Metod	Frekvens ev. tidsram	Kontroll- ansvar	Rapporteras till
				Alla ansvarar för löpande registervård för att hålla god registerordning	Löpande	Alla	
Ärendehantering	Risk för ojämn fördelning och att ärenden ligger opåbörjade för länge eller inte avslutas inom skälig tid.	Sannolikhet 2	6	Handläggare fyller i en ärendelista.	Varannan vecka	HL	Samordnare som vid behov gör omfördelning av ärenden inom rotlarna och mellan rotlarna
		Konsekvens 3		Eget ansvar att lyfta behov av överlämningar och möjlighet att ta ärenden från andra – detta lyfts vid handläggarmöten	Regelbundet	Alla	
Extern information	Risk att det inte finns korrekt information på vår externa webbplats molndal.se/overformyndare, vilket kan leda till minskat förtroende	Sannolikhet 1	2	Handläggare och administratörer gör testsökning på hemsidan och kontrollerar att det är rätt information och rätt länkar	En gång per halvår	HL och admin	EC som ändrar på hemsidan vid behov
		Konsekvens 2				EC byter så alla får ansvar för nya sidor 2024 jämfört med 2023	

Postadress:
Överförmyndare i Samverkan
Mölnadalens Stad
431 82 MÖLNDAL

Besöksadress:
Stadshuset,
Göteborgsvägen 11-17

Hemsida:
www.molndal.se/overformyndare

Kontakt:
031-315 18 80
ofs@molndal.se

ÖVERFÖRMYNDARE I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

Förklaring riskmodell

Sannolikhet

- 1: Osannolik *risken är praktiskt taget obefintlig för att fel ska uppstå*
- 2: Mindre Sannolik *risken är mycket liten för att fel ska uppstå*
- 3: Möjlig *det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå*
- 4: Sannolik *det är mycket troligt att fel ska uppstå*

Konsekvens

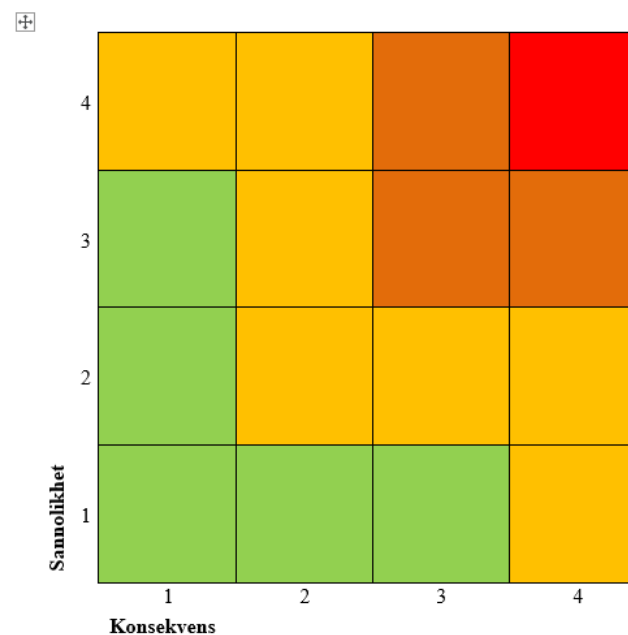
- 1: Försumbar *är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen*
- 2: Lindrig *uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen*
- 3: Kännbar *uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen*
- 4: Allvarlig *är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa*

Sannolikhet multipliceras med konsekvensen för att få fram en risknivå mellan 1-16

Riskenivå:

- 1-3 Ingen åtgärd krävs, vi accepterar riskerna
- 4-8 Rutinen/Processen bör hållas under uppsikt. Eventuellt delar vi riskerna med annan part (till exempel via försäkring)
- 9-15 Rutinen/Processen bör åtminstone tas med i kommande intern kontrollplan. Eventuellt behövs nya regelverk och/eller utbildning av personalen.
Vi reducerar riskerna
- 16 Direkt åtgärd krävs. Vi försöker minimera riskerna.

Risikmatris:

Postadress:
Överförmyndare i Samverkan
Mölndals Stad
431 82 MÖLNDAL

Besöksadress:
Stadshuset,
Göteborgsvägen 11-17

Hemsida:
www.molndal.se/overformyndare

Kontakt:
031-315 18 80
ofs@molndal.se

ÖVERFÖRMYNDARE
I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

Postadress:
Överförmyndare i Samverkan
Mölnads Stad
431 82 MÖLNDAL

Besöksadress:
Stadshuset,
Göteborgsvägen 11-17

Hemsida:
www.molndal.se/overformyndare

Kontakt:
031-315 18 80
ofs@molndal.se

§ 41 Plan och detaljbudget 2024

Diarienummer: GRFS 2023-274

Beslut

Plan och detaljbudget för 2024 antas.

Reservation

Samtliga ledamöter och tjänstgörande ersättare för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för Jörgen Fogelklous förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till plan och detaljbudget för GR år 2024 har tagits fram. Planen är framtagen utifrån strategisk inriktning för GR.

Den strategiska inriktningen anger sex långsiktiga utmaningar för Göteborgsregionen som GR har att förhålla sig till i det regionala arbetet. Plan 2024 är tänkt att ligga till grund för avdelningarnas uppföljning av verksamheten under året.

Planen beskriver inte allt som görs inom GR under året utan fokuserar på de insatser som särskilt ska följas upp. Planen utgörs av tre delar; en beskrivning av ett antal fokusområden för uppföljning och analys, ett avsnitt med övrig uppföljning samt avslutningsvis ekonomiavsnittet med en beskrivning av god ekonomisk hushållning och detaljbudget.

Detaljbudgeten är i ekonomisk balans och med ett budgeterat resultat för år 2024 på +1 000 tkr. GR har valt att inte anvisa någon ekonomisk budget för de två nämnderna inom organisationen. Detta görs med stöd av kommunallagens 11 kap. § 7 där det framgår att fullmäktige får besluta om att inte anvisa några medel till en nämnd.

Beslutsunderlag

Förbundsstyrelsen har behandlat ärendet den 24 november 2023, § 90.

Tjänsteskrivelse

Plan och detaljbudget för GR 2024

Förbundsstyrelsens förslag till förbundsfullmäktige

Plan och detaljbudget för 2024 antas.

Ledamöternas förslag till beslut

Jörgen Fogelklou (SD) föreslår att meningen på sidan 10, stycket "Utmaning: Klimat och miljö", "Klimatfrågan är brådskande och regionen står inför stora utmaningar i arbetet för att radikalt minska utsläppen av växthusgaser" stryks

samt stryka första punkten "Driva processer för minskade utsläpp av växthusgaser genom att ta fram och aktivt sprida kunskapsunderlag".

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut och ställer dem mot varandra och finner att fullmäktige beslutar enligt förbundsstyrelsens förslag till beslut.

Skickas till

Medlemskommunerna

Plan och detaljbudget för GR 2024

Förslag till beslut

Plan och detaljbudget för 2024 antas.
Förbundsfullmäktige fattar slutligt beslut i ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till plan och detaljbudget för GR år 2024 har tagits fram. Planen är framtagen utifrån strategisk inriktning för GR.

Den strategiska inriktningen anger sex långsiktiga utmaningar för Göteborgsregionen som GR har att förhålla sig till i det regionala arbetet. Plan 2024 är tänkt att ligga till grund för avdelningarnas uppföljning av verksamheten under året.

Planen beskriver inte allt som görs inom GR under året utan fokuserar på de insatser som särskilt ska följas upp. Planen utgörs av tre delar; en beskrivning av ett antal fokusområden för uppföljning och analys, ett avsnitt med övrig uppföljning samt avslutningsvis ekonomiavsnittet med en beskrivning av god ekonomisk hushållning och detaljbudget.

Detaljbudgeten är i ekonomisk balans och med ett budgeterat resultat för år 2024 på +1 000 tkr. GR har valt att inte anvisa någon ekonomisk budget för de två nämnderna inom organisationen. Detta görs med stöd av kommunallagens 11 kap. § 7 där det framgår att fullmäktige får besluta om att inte anvisa några medel till en nämnd.

Beslutsunderlag

Plan och detaljbudget för GR 2024.

Gitte Caous
Förbundsdirektör

Bo Andersson
Ekonomichef

Plan och detaljbudget 2024

Innehåll

Inledning.....	3
Utmaningar och fokusområden.....	4
Utmaning: Fysisk planering.....	4
Utmaning: Utbildning och kompetensförsörjning	4
Utmaning: Näringslivsutveckling	7
Utmaning: Digital transformation.....	7
Utmaning: Social sammanhållning och trygghet.....	8
Utmaning: Klimat och miljö	10
Övrig uppföljning	11
Dotterbolag	11
Organisationer som GR transfererar medel till.....	11
Politisk organisation.....	12
Påverkan regionalt, nationellt och internationellt	12
Övrigt	12
Detaljbudget 2024	13
God ekonomisk hushållning	14
Detaljbudget	15

Inledning

Den här planen beskriver vilka delar av Göteborgsregionens (GR) verksamhet som särskilt ska följas upp under 2024. Utgångspunkten är de utmaningar som har definierats i Strategisk inriktning 2020–2023, förlängd till 2024.

Under 2024 ska tolv fokusområden särskilt följas upp och analyseras. Fokusområdena är kopplade till de sex utmaningarna i den strategiska inriktningen. I vissa fall är ett fokusområde relevant för att möta flera av utmaningarna.

Uppföljningen av fokusområdena ska underlätta för beslutsfattare att få insyn i GR:s verksamhet men också bidra till reflektion. Genom att analysera aktiviteterets kvalitet och resultat skapar vi ett underlag för lärande som leder till utveckling.

Under år 2024 kommer GR dessutom att driva processer och genomföra aktiviteter som utgår från uppdraget såsom det är beskrivet i förbundsordningen. Det handlar till exempel om att skapa mötesarenor, erbjuda kompetensutveckling och driva utvecklingsprojekt tillsammans med kommunerna. Det handlar också om myndighetsutövande i form av den regionala gymnasieantagningen. Många av dessa aktiviteter är en del av den löpande verksamheten och kommer inte att redogöras för här.

I uppföljningen beaktar GR den gemensamma regionala utvecklingsstrategin för Västra Götaland – RUS 2030. Strategin beskriver övergripande mål för vad aktörer tillsammans ska uppnå till 2030. Det finns flera kopplingar mellan GR:s verksamhet och RUS. Det gäller långsiktiga prioriteringar som att bygga kompetens och öka inkluderingen samt kraftsamlingar som fullföljda studier, digitalisering och cirkulära affärsmodeller. Utmaningen att möta klimatförändringarna står högt upp på agendan också här. Inom ramen för Västra Götalandsregionens (VGR) arbete med Klimat 2030 har samtliga kommuner inom GR antagit olika klimatlöften. GR samordnar och växlar upp arbetet med hjälp av särskild finansiering från VGR. Dessutom fortsätter arbetet med det relativt nya kulturuppdraget som GR fått ansvar för sedan hösten 2022.

GR verkar för en hållbar tillväxt och det finns också flera kopplingar i vår verksamhet till de 17 hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Uppföljningen och analysen sammanställs i delårsrapporten per augusti och i årsredovisningen för året. I delårsrapporten per april tas endast eventuella avvikelser upp. Utöver detta följs den ekonomiska utvecklingen månadsvis och rapporteras till förbundsledningen samt GR:s förbundsledningsgrupp.

Under 2024 kommer det att genomföras ett nytt rådslag i medlemskommunerna och ambitionen är att det ska finnas nya regionala överenskommelser i slutet av 2024.

Under år 2024 kommer GR att särskilt fördjupa uppföljningen kring ett av fokusområdena: Digital transformation. Läs mer under detta fokusområde.

Utmaningar och fokusområden

Under 2024 ska tolv fokusområden särskilt följas upp och analyseras. Fokusområdena är kopplade till de sex utmaningarna i Strategisk inriktning 2020–2023, förlängd över 2024.

Utmaning: Fysisk planering

FOKUSOMRÅDE: ENERGIFÖRSÖRJNING

Näringslivsutvecklingen, den gröna omställningen, den regionala attraktionskraften och utmaningarna inom klimatomställningen kräver ett kraftigt tillskott av energiproduktion samt energidistribution till regionens alla delar. Under året ska GR verka för att ta fram regionala planeringsunderlag som stödjer den kommunala planeringen och som kan fungera som grund för politiska överenskommelser inom energiområdet.

FOKUSOMRÅDE: BOSTADSFÖRSÖRJNING

Tillgång på attraktiva och tillgängliga bostäder är en viktig del i den regionala tillväxten. Bostadsförsörjning är ett kommunalt ansvar men har klara fördelar att betrakta ur ett regionalt perspektiv. För att komma vidare i frågor som rör ett regionalt perspektiv på bostadsförsörjning kommer GR att fokusera på att ta fram en sammanställning av de kommunala bostadsförsörjningsprogrammen och en analys över hur volymerna i bostadsförsörjningsprogrammen korrelerar med den förväntade befolknings- och näringslivstillväxten.

Utmaning: Utbildning och kompetensförsörjning

FOKUSOMRÅDE: KOMPETENSFÖRSÖRJNING INOM OFFENTLIG SEKTOR OCH NÄRINGS LIV

Offentlig sektor

En ökad andel äldre i kombinationen med en minskad andel i arbetsför ålder innebär att välfärdens kompetensförsörjning är en av de mest angelägna utmaningarna att adressera. För att klara detta behöver kommunerna fortsätta att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens. Enligt SKR:s prognoser kommer 80 procent av de tillkommande i arbetsför ålder behöva arbeta inom välfärden, med samma ökning av personaltätheten som idag. Behoven ökar mest inom äldreomsorgen. Utifrån detta görs bedömningen att det är särskilt angeläget för kommunerna att få stöd i strategisk kompetensförsörjning inom skola, vård och omsorg.

Under år 2024 kommer GR:s arbete med strategiska insatser i samverkan med kommunerna och olika relevanta aktörer att fortgå så att GR även nästa år lägger ett stort fokus på att bidra till att stärka regionens förutsättningar på området.

Regionens invånare har tillgång till ett brett utbildningsutbud inom gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som kan ge den kompetens som behövs i ett framtida arbetsliv. I Göteborgsregionen sker ett framgångsrikt arbete i att koordinera kommunernas samarbete kring olika former av utbildning. Detta görs genom olika nätverk, kompetensråd och branschråd. Som en plattform finns välfungerande samverkansavtal mellan kommunerna och ett brett samarbete med andra myndigheter och organisationer. Under år 2024 fokuseras på att skapa en tydlig och samlad modell för hur kompetensförsörjningsarbetet sker i Göteborgsregionen kopplat till aktuella utbildningsformer. Specifika insatser under året är:

- Fortsatt vidareutveckling av Gymnasiedagarna & Future skills som en mötesplats för att bidra till att framtidsrusta våra elever och stödja både skola och arbetsliv genom att bygga kvalitetssäker information och engagemang kring gymnasievalet.
- Fortsatt utveckling av insatser som rör förskolans och skolans kompetensförsörjning genom branschråden för förskola och grundskola.
- Fortsatt utveckling av insatser som rör äldreomsorgens kompetensförsörjning genom branschrådet för äldreomsorg, bland annat genom stöd i införande av gemensam karriärvägsmodell för baspersonal. Europeiska socialfonden (ESF) har beviljat medel för projekt FAVO (sep 2023-sep 2025) där sju kommuner kommer att bedriva ett utvecklingsarbete kopplat till karriärvägsmodellen med processstöd från GR.
- GR-kommunerna önskar också starta ett branschråd för funktionsstöd, med syfte att kraftsamla kring strategisk kompetensförsörjning. Fokus på att undersöka möjligheter till finansiering av ett sådant arbete.
- Aktiviteter för att rekrytera, utveckla och behålla personal inom den kommunala hälso- och sjukvården. Det handlar bland annat om digital plattform för kompetensutveckling av befintlig personal och gemensam karriärvägsmodell för legitimerad personal.
- Fortsatt samordning av den nationella satsningen Äldreomsorgslyftet.
- Fortsatt samordning av det regionala genomförandet av Yrkesresan barn och unga myndighetsutövning samt Yrkesresa funktionshinder utförare. Förbereda införandet av kommande resor inom missbruk myndighet, äldreomsorg utförare samt funktionshinder myndighet.
- Fortsatt utveckling av nya koncept och samarbeten för prao och andra former av praktik, bland annat genom lansering av en vidareutvecklad version av praktikplatsen.se, för att ytterligare bidra till kommunernas stärkta förutsättningar att vidareutveckla sitt arbete med elevernas praktik. Förstärka arbetet med att bidra till elevers välgrundade studie- och yrkesval bland annat genom att utveckla den vida studie- och yrkesvägledningen där all personal i skolan medverkar till att öka elevernas valkompetens och därigenom deras motivation och framtidstro.
- Fortsatt fokus på det strategiska arbetet med dimensionering och planering av gymnasiala utbildningar i enlighet med ny lagstiftning inom området och i samverkan med medlemskommunerna genom att bland annat förstärka arbetet med elevers välgrundade studie- och yrkesval och förstärkta dialoger med de fristående gymnasieskolorna.

Näringsliv

Fokus kommer fortsatt även vara på systempåverkande insatser i syfte att verka för en utveckling av utbildningssystemet mot att ge förstärkta möjligheter till livslångt lärande för regionens invånare. Inom kompetensråden utvecklas övergripande och branschspecifika strategier för att stärka kompetensförsörjningen för näringslivet i kommunerna och de utgör även plattform för olika utvecklingsprojekt inom kompetensförsörjning. Råden ligger fortsatt som grund för satsningar kopplat till genomförandeplanen för batterisatsningen. Specifika insatser under året är:

- Fortsatt erbjuda en bred ingång till yrkesutbildningarna i syfte att kunna förbereda och rusta individen att göra ett mer träffsäkert val av inriktning oavsett utbildningsform och därigenom minska antalet avbrott.
- Fortsatt vidareutveckling av branschspecifika och övergripande kompetensråd kopplat till utbudsplanering inom gymnasiet och yrkesvuxutbildning samt att öka attraktionskraften inom samtliga åtta branschspecifika kompetensråd.
- GR ansvarar fortsatt för drift och processledning av regionens kompetensråd för näringslivet kopplat till kommunernas kompetensförsörjningsuppdrag i syfte att åstadkomma ännu närmare samarbete mellan utbildningsanordnare och branscher.

FOKUSOMRÅDE: FULLFÖLJDA STUDIER FÖR ALLA ELEVER

Att arbeta främjande och förebyggande är avgörande för att alla elever i alla skolformer ska ges möjlighet att erhålla en gymnasieexamen eller etablera sig på arbetsmarknaden. En erhållen gymnasieexamen är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att minska utanförskap i samhället. Sedan 2011 har GR i samverkan med kommunerna byggt kunskap och praktisk erfarenhet kring att bedriva skolutvecklingsprocesser för att fler elever ska fullfölja sina studier och har idag nationellt ledande kunskap på området. Även under år 2024 föreslås att särskilt följa upp fortsatta insatser i syfte att ge stöd till skolhuvudmännen i deras arbete med fullföljda studier för alla elever. Specifika insatser under året är:

- Fortsatt utveckling av den delregionala kunskapsnoden kring fullföljda studier.
- Initiera och genomföra insatser med fokus på fullföljda studier inom grundskolans årskurs 7-9.
- Fortsatt initiera, samordna och driva utvecklingsprojekt inom fullföljda studier i samverkan med medlemskommunerna.
- Vidareutveckla och tillgängliggöra kunskapsbanken fullfoljdastudier.se i syfte att bidra till kompetenshöjning hos medlemskommunernas personal samt stärkt likvärdighet genom kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.
- Utredda möjligheterna att utforma ett regionalt system för att tidigt uppmärksamma elever inom gymnasieskolan vilka är i risk att göra studieavbrott.

FOKUSOMRÅDE: FÖRSKOLANS OCH SKOLANS KVALITETSUTVECKLING

Skollagen reglerar att huvudmän liksom förskole- och skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Enligt Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och ut hålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Utifrån lokala behov och förutsättningar kan verk-

samheterna hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet, med utgångspunkten att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Specifika insatser under året är:

- Förstärka samarbetet med Göteborgs universitet genom att bland annat införa en ny samverkansmodell samt förstärka kommunernas inflytande avseende skola på vetenskaplig grund, lärarutbildningens kvalitet och kompetensförsörjning.
- Bevaka pågående och kommande reformer inom utbildningsområdet och bidra till kommunernas arbete kopplat till dessa.
- Bevaka och följa de internationella studierna av elevers kunskaper inom områden såsom läsförmåga, matematik och naturvetenskap samt demokrati och samhällsfrågor och digital kompetens; PIRLS, PISA, TIMSS, ICCS och ICILS och utifrån dessa genomföra insatser i syfte att bidra till kommunernas kvalitetsarbete.

Utmaning: Näringslivsutveckling

FOKUSOMRÅDE: MARK FÖR NÄRINGSLIV

Under 2021 togs en regional bild över näringslivsmark fram. Den mark som kommunerna har avsatt för näringslivsutveckling räcker inte för de förväntade regionala behoven. Insatserna under föregående verksamhetsår ledde inte fram till önskat resultat varför fokusområdet kvarstår även under året 2024. Specifika insatser under året:

- Tillsammans med styrgruppen för miljö- och samhällsbyggnad och nätverket för samhällsbyggnadschefer finna lämpliga lokaliseringar av strategisk regional verksamhetsmark.

Under 2024 är även kompetensförsörjning i fokus för GR:s arbete med näringslivsutveckling. Se fokusområdet Kompetensförsörjning inom offentlig sektor och näringsliv.

Utmaning: Digital transformation

FOKUSOMRÅDE: FÖRSKOLANS OCH SKOLANS DIGITALISERING

Det blir mer och mer tydligt att digitaliseringen skär genom alla skikt i samhället, och den digitala transformationen innebär att vi med digital utveckling skapar möjligheter att arbeta och verka på sätt som tidigare inte varit möjliga. Det blir därför av vikt att se digitaliseringen ur detta tvärgående perspektiv, det vill säga det är inget unikt som sker inom olika områden, utan att det skapar helt nya förutsättningar oavsett område vi verkar i. Exempelvis hur vi förhåller oss till och hanterar data skapar nya förutsättningar för prognostiseringar, beslutsfattande och förståelse, vilket i sin tur skapar nya förutsättningar för hur verksamhet kan bedrivas. Detta är bara ett exempel på något som skär genom all verksamhet.

Som ett led i den digitala transformationen pågår ett utvecklingsarbete kring olika systemstöd som syftar till att underlätta kommunernas arbete. Med moderna systemstöd skapas reella förutsättningar för att arbeta med den digitala transformationen, dvs. hur lärande och kunskapsutveckling kan utvecklas och förändras, och därmed skapa helt nya förutsättningar för undervisning, lärande och kunskapsutveckling. Under år 2024 föreslås att särskilt följa upp arbetet med att bidra till kommunernas insatser kopplat till förskolans och skolans digitalisering och elevernas kunskapsutveckling. Under 2024 kommer detta fokusområde att utgöra fördjupningsområde för uppföljningen. Specifika insatser under året är:

- Fortsatt utvecklingsarbete och förvaltning kring olika systemstöd som syftar till att underlätta kommunernas arbete.
- Fortsatt utveckling av befintliga samarbeten med olika aktörer på förskolans/skolans område kopplat till digital kompetens och digitala lärresurser.

Utmaning: Social sammanhållning och trygghet

FOKUSOMRÅDE: OMSTÄLLNINGEN TILL GOD OCH NÄRA VÅRD

Utvecklingen av en nära vård pågår på lokal, regional och nationell nivå. Nära vård är inte en ny organisationsform utan handlar om förändrade arbetssätt där olika aktörer samverkar mer för individens bästa. Primärvården ska vara navet i all hälso- och sjukvård och där ingår den kommunala primärvården. Med en mer nära vård blir det möjligt för fler patienter med komplexa vårdbehov att få vård i det egna hemmet istället för på sjukhus. Redan idag utför kommunerna en stor del av hälso- och sjukvården, och omställningen till nära vård innebär att alltmer hälso- och sjukvård kommer att ges i hemmet och inom den kommunala vården och omsorgen:

- Genomföra kompetensutvecklingsinsatser samt bedriva omvärldsbevakning och påverkansarbete genom de strategiska chefsnätverken.
- Bedriva forsknings- och utvecklingsarbete med fokus på hur kommunerna påverkas av omställningen.
- Stödja kommunerna i att stärka det kommunala perspektivet i omställningen.
- Utgöra en samverkansarena där kommunerna får möjlighet att samla sig och agera gemensamt, både på politisk och tjänstemannanivå. Särskilt angeläget är den fortsatta processen kring ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal i länet.

FOKUSOMRÅDE: UTVECKLA DET FÖREBYGGANDE OCH TRYGGHETSSKAPANDE ARBETET

I slutbetänkandet kring en ny socialtjänstlag *Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag SOU 2020:47* lyfts bland annat behovet fram kring att utveckla det förebyggande arbetet. Genom förebyggande, lätt tillgängliga och tidiga insatser kan mer ingripande insatser skjutas upp eller i bästa fall förhindras.

För att kunna motverka och förebygga sociala problem är strukturinriktade åtgärder och fysisk planering viktiga verktyg. Det sociala perspektivet behöver stärkas i samhällsplanering. Även inom

omställningen till en nära vård lyfts att vården och omsorgen ska vara mer tillgänglig, proaktiv och förebyggande vilket innebär att resurserna kan användas bättre och räcka till fler. Kommunerna efterfrågar mer stöd i hur detta perspektivskifte ska gå till i praktiken, särskilt i förberedelserna inför en ny socialtjänstlag som syftar till att det förebyggande perspektivet ska genomsyra verksamheten på individ-, grupp- och samhällsnivå. Särskilda insatser under året:

- Ge stöd i det förebyggande arbetet, till exempel genom forskning och utveckling.
- Ge stöd i systematisk uppföljning.
- Ge stöd i att stärka det sociala perspektivet i samhällsplanering och samverka mellan socialtjänst och samhällsbyggnad.

Utvecklingen ställer högre krav på kommunernas insatser för att förebygga och motverka brott. Ett intensivt och gemensamt arbete behövs för att skapa ett tryggt samhälle, och i ett framgångsrikt brottsförebyggande arbete behöver kommunens samtliga verksamheter samverka och på olika sätt bidra.

Förekomsten av hot, hat och otillåten påverkan mot anställda och förtroendevalda i kommunerna har ökat, inte minst inom socialtjänsten. Rättssäkerheten och grundläggande demokratiska värden hotas och tilliten till socialtjänsten riskerar att minska. Det blir också svårare att rekrytera och behålla personal.

GR erbjuder en arena för att samlas kring den här frågan. Särskilda insatser under året:

- Ge stöd i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet, till exempel genom forskning och utveckling.
- Fortsatt utveckling av gemensamt utförarregister för köpt vård och boende inom individ- och familjeomsorg och funktionshinder. Genom gemensam kontroll och uppföljning av leverantörer minskar risken för oseriösa aktörer på marknaden.
- Aktivt arbeta tillsammans i det nystartade centret för hedersrelaterat våld, till exempel genom utveckling av ett webbaserat kunskapsstöd.
- Genomföra kompetensutvecklingsinsatser samt bedriva omvärldsbevakning och påverkansarbete genom de strategiska chefsnätverken.

FOKUSOMRÅDE: MOTVERKA LÅNGTIDSARBETSLÖSHET

Trots ett osäkert konjunkturläge var arbetsmarknaden relativt stark under 2023. Många branscher upplever fortsatt brist på kompetens och svårigheter att rekrytera. Arbetsförmedlingens bedömning är dock att arbetslösheten kommer vända uppåt, med en viss eftersläpning förväntas då även långtidsarbetslösheten öka.

Att undvika långtidsarbetslöshet är viktigt för såväl samhälle som individ. Sedan tidigare vet vi att vissa grupper har särskild risk för långtidsarbetslöshet, det gäller personer som saknar gymnasial utbildning, är födda utanför Europa, är 55 år eller äldre eller har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. En person kan tillhöra en eller flera av dessa grupper.

Under året kommer GR bland annat prioritera att:

- Stödja kommunerna i utvecklingen av insatser som leder till att fler kommer i arbete, bland annat jobbspår, validering, utbildning och omställning.
- Stimulera förebyggande och hälsofrämjande insatser, exempelvis för att unga ska fullfölja sina studier och därmed få en starkare ställning på arbetsmarknaden.
- Som samverkansarena stödja samverka mellan aktörer som arbetar med målgruppen. Det gäller såväl samverka inom och mellan kommuner som med andra aktörer med uppdrag att stödja personer att komma i arbete.

För att skapa effektiva insatser behövs en helhetssyn och individsamverka. Vi ser behov av att fortsätta de pågående processerna samt vidareutveckla arbetet.

FOKUSOMRÅDE: SAMVERKAN MED ARBETSFÖRMEDLINGEN

Arbetsmarknadspolitiken är i grunden ett statligt ansvarsområde. Även kommunerna i GR bedriver dock verksamhet inom arbetsmarknadspolitiken fält. Kommunernas ansvar för angränsande frågor såsom utbildning, försörjningsstöd och näringsliv bidrar till kommunernas motiv att verka inom området. Dessutom har kommunerna den breda kompetens och erfarenhet som ofta behövs, framför allt för att stödja personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Under de senaste åren har arbetsmarknadspolitiken präglats av reformering. Nu anses reformeringen i stora delar verkställd men snabba förändringar sker fortfarande inom området. Det finns därmed ett fortsatt behov av att stödja kommunerna i samarbetet med Arbetsförmedlingen och i pågående förändringar. Samverkan mellan olika aktörer är avgörande för att skapa kostnadseffektivitet men också för att individen ska få så bra insatser som möjligt och inte riskera att hamna mellan stolarna.

Under året kommer GR bland annat prioritera att:

- Fortsätta utvecklingen av och stärka den regionala samverkansstrukturen mellan kommunerna och Arbetsförmedlingen.
- Följa arbetet med de lokala överenskommelser som tecknats mellan kommuner och Arbetsförmedlingen.
- Bedriva påverkansarbete utifrån GR-kommunernas intressen och förutsättningar i arbetsmarknadspolitiken.

Utmaning: Klimat och miljö

FOKUSOMRÅDE: ÖKA TAKTEN I KLIMATOMSTÄLLNINGEN OCH KLIMATANPASSNINGEN

Klimatfrågan är brådskande och regionen står inför stora utmaningar i arbetet för att radikalt minska utsläppen av växthusgaser. Under året kommer GR att arbeta aktivt på flera sätt. Med stöd av bland annat finansiering från Västra Götalandsregionen (VGR) kommer fokus att ligga på följande specifika insatser:

- Driva på processer för minskade utsläpp av växthusgaser genom att ta fram och aktivt sprida kunskapsunderlag.
- Ge stöd och kunskap kring hållbarhetsaspekter i upphandling och cirkulär ekonomi.
- Fortsätta arbetet med att samordna kommunernas insatser kopplat till kraftsamlingen Klimat 2030 samt växla upp relevanta delar till en regional nivå.
- Arbeta aktivt för att stärka kopplingen mellan klimatet, den fysiska planeringen och transportinfrastrukturen.

Ett klimat i förändring gör att vi även behöver arbeta med åtgärder för att anpassa samhället till de klimatförändringar vi redan ser och dem vi inte kan förhindra i framtiden. Specifika insatser under året:

- Arbeta för samverkan över sektors- och verksamhetsgränser för att hitta metoder och modeller som stärker kommunernas arbete med klimat och klimatanpassning.

Övrig uppföljning

Utöver de tolv fokusområdena kommer Göteborgsregionen (GR) att särskilt följa ytterligare några verksamheter under 2024.

Dotterbolag

Förbundsstyrelsen ska löpande ha uppsikt över GR:s verksamhet. Utöver detta har styrelsen även en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över koncernens bolag. Detta innebär att förbundsstyrelsen årligen ska pröva om bolagens verksamhet har varit förenlig med ändamålet samt utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Internationella skolan i Göteborgsregionen (ISGR)

ISGR är ett aktiebolag som ägs helt av GR. Skolan startade 1997 i samverkan mellan de 13 medlemskommunerna, regionens näringsliv och universitet. Lokalfrågan har under många år varit ett utvecklingsområde. Ur ett ägarperspektiv är den fortfarande central att följa under 2024. Under året följs processen inför bygget av nya lokaler på Guldheden. Under 2024 kommer också en översyn av ägardokument m.m. genomföras för ISGR. Resultatet av detta arbete kommer att presenteras för förbundsstyrelsen under våren. Detta utifrån ett uppdrag som styrelsen gav hösten 2023.

Gryning Vård

Gryning Vård är ett aktiebolag som bildades 2001 och ägs av de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland. Göteborgsregionen (GR) äger 54 procent och bolaget är idag landets största inom HVB (hem för vård och boende). Gryning Vård har tidigare genomgått en omställningsfas för att anpassa verksamheten och kunna möta kommunernas behov. En översyn av styrdokumenterna för bolaget har gjorts under 2022–2023, och GR följer vidare bolagets utveckling.

Organisationer som GR transfererar medel till

GR transfererar medel till flera organisationer. Under 2024 kommer några av dem att följas särskilt.

Urban Futures

GR är sedan tio år en av flera aktörer bakom Urban Futures, ett internationellt centrum som sammanför forskare och praktiker i praktisk forskning inom hållbar stadsutveckling. Under 2024 kommer ett av områdena som beforskas att vara hur man uppnår en effektiv organisering och styrning för klimatomställning och klimatanpassning.

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation (Västkom)

Västkom är en sammanslutning av kommunalförbunden i Västra Götaland. Uppdraget är att företräda och samordna kommunernas intressen på en regional nivå. Under 2024 kommer GR att fortsätta följa VästKoms arbete med Färdplan Nära vård och Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM). Under 2024 förväntas VästKom förändra sin organisation och GR följer denna utveckling.

Business Region Göteborg och Göteborg & Co

Samverkansavtalen med Business Region Göteborg (BRG) respektive Göteborg & Co anger hur GR ska interagera med bolagen och inom vilka områden som samverkan är aktuell. Områdena följs upp kontinuerligt under året genom den mötesstruktur som är lagd på politisk nivå (presidietmöten) och tjänstepersonsnivå. Särskilt viktigt att följa upp under 2024 är det fortsatta arbetet med kompetensförsörjning.

Politisk organisation

Från 1 januari 2023 har GR en ny politisk organisation. Under 2024 kommer implementeringen och den nya organisationen att följas upp.

Påverkan regionalt, nationellt och internationellt

Enligt GR:s förbundsordning ska verksamheten bidra till att stärka Göteborgsregionen regionalt, nationellt och internationellt. Under 2024 görs detta inom flera områden.

Regionalt

I Västra Götalandsregionen lyfter GR in storstadsregionens perspektiv i frågor som rör fysisk planering, kollektivtrafik, klimat, hälso- och sjukvård, utbildning samt integration. VGR är en viktig samarbetspartner som GR driver många utvecklingsarbeten tillsammans med. Under 2024 följer GR särskilt arbetet kring vårdsamverkan. GR:s samverkan med VGR inom ramen för den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en viktig arena för utvecklingsarbetet. Dessutom bidrar GR in i den regionala och nationella infrastrukturplaneringen.

Nationellt

GR är en självklar part i nationella sammanhang och samarbetar med aktörer som SKR, Socialstyrelsen, Skolverket och utbildningsdepartementet. Under 2024 fokuseras arbetet bland annat på att lyfta kommunernas roll som huvudman för hälso- och sjukvård. Kommunerna har samma behov av nationella medel och stöd som regionerna, eftersom de idag utför cirka 25–30 procent av landets hälso- och sjukvård. Detsamma gäller kommunernas roll och styrka som aktör i arbetsmarknadspolitiken med särskilt fokus på personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Även detta påverkansarbete fortsätter under 2024. Under 2024 kommer fortsatta insatser att göras, läs mer under fokusområden.ning.

Internationellt

Många projekt och insatser finansieras med EU-medel. Under 2024 fortskrider GR:s kompetenssatsning för att stödja kommunernas EU-arbete och öka deras kapacitet att dra nytta av tillgängliga medel, såväl strukturfonder som sektorsprogram 2021–2027. I påverkansarbetet är det viktigt att gemensamt föra fram och agera utifrån storstadsregionens behov, inte minst i framtagandet av utlysningssplaner och arbetsprogram för de kommande åren. Viktigt är också att påvisa synergier mellan den regionala utvecklingsstrategin (RUS) samt EU:s fonder och program.

Övrigt

Kultur

Förbundsstyrelsen beslutade i december 2021 att ge GR ett samordningsuppdrag rörande kulturfrågor. Under 2024 fortsätter arbetet med detta uppdrag.

Detaljbudget 2024

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunalförbund ha en god ekonomisk hushållning samt ta fram mål och riktlinjer för hur detta ska uppnås. Göteborgsregionen (GR) bestämmer själv hur dessa ska formuleras, eftersom god ekonomisk hushållning inte är förtydligad i lagen. Lagrådsremissen skriver att det handlar om att:

”... på olika sätt skapa goda förutsättningar för att i ett mer långsiktigt perspektiv klara den kommunala verksamheten och ekonomin, även om det uppstår olika typer av störningar.”

Begreppet god ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner. Dels handlar det om att hushålla i tiden, dels om att hushålla över tiden. Detta betyder att ekonomin ska vägas mot verksamhetens behov på både kort och lång sikt.

Dessutom har begreppet god ekonomisk hushållning både ett verksamhetsperspektiv och ett finansiellt perspektiv. Verksamhetsperspektivet betyder att GR måste bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det måste finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter. Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar

GR:s riktlinjer för god ekonomisk hushållning

GR har tagit fram riktlinjer och mål som anger ambitionsnivån för den egna finansiella ställningen och utvecklingen.

GR:s verksamheter ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt så att de gör mesta möjliga nytta för medlemskommunerna.

Verksamheten och kostnaderna ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.

GR ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån förbundets reglementen, riktlinjer och beslut.

GR ska främja och följa upp att verksamheterna kontinuerligt utvecklar kvaliteten.

Tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.

GR ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd samt ha klara regler för hur risker ska hanteras.

Det ska finnas tydliga regler och riktlinjer för finansförvaltningen.

GR ska eftersträva en välskött ekonomi där all verksamhet bedrivs i en anda av god ekonomisk hushållning och enligt förbundsfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar.

Förbundsfullmäktiges beslut om budgeten är överordnat verksamheten. Vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för verksamhetens totala utrymme.

GR:s olika avdelningar ska se till att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till budgeten och den strategiska inriktningen.

Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelse är avdelningarna skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten mot en budget i balans.

Den totala sjukfrånvaron för GR:s medarbetare ska hållas på en fortsatt låg nivå.

Sjukfrånvaron ska maximalt ligga inom intervallet 3,5–4,5 procent på helåret.

GR:s finansiella mål

Enligt kommunallagen ska ekonomin vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna och det så kallade balanskravet är en miniminivå för det ekonomiska resultatet. Detta betyder att GR inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov.

GR:s övergripande finansiella mål för ekonomin är följande:

GR ska redovisa ett genomsnittligt positivt ekonomiskt resultat över en femårsperiod.

Intäkterna ska överstiga kostnaderna.

Det egna kapitalet ska inte understiga den årligt beräknade nivån.

Långsiktigt ska det egna kapitalet vara större än skulderna, inklusive pensionsskulden.

Soliditeten inklusive pensionsskulden ska vara positiv.

Den sammanlagda nettolåneskulden ska inte öka.

GR:s investeringar ska finansieras med egna medel.

Uppföljning och återkoppling

GR följer kontinuerligt upp om verksamheten lever upp till riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning. Under året tas följande rapporter fram:

- Två delårsrapporter. Dels för perioden januari till och med april, dels för perioden januari till och med augusti, inklusive helårsprognoser.
- Årsredovisning med resultat och bokslut.

Utöver detta tas lägesrapporter fram för varje månad. Dessa är enklare till sin natur och omfattar inte helårsprognoser. Dessutom ska medarbetare som har ett verksamhetsansvar kontinuerligt följa upp och rapportera förändrade förutsättningar och avvikelser från plan och budget. Om förutsättningarna förändras under året kan beslut om justeringar inom ramen för budgeten tas enligt delegering av verksamhetsansvaret.

GR är en lärande organisation. Omvärldsbevakning, analys, planering och återkoppling samt internkontroll är processer som berör alla inom organisationen. GR:s chefer ansvarar för att motivera och engagera medarbetare i dessa processer. Cheferna ska dessutom ta fram relevanta underlag till GR:s politiker som har ansvar för styrning och tillsyn.

För att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppfylld ska minst hälften av de verksamhetsmässiga målen och samtliga av de finansiella vara uppfyllda för helåret. Likt tidigare år finns inga mål identifierade för GR-koncernen.

Detaljbudget

För att skapa stabilitet i verksamheten behöver GR ha ett positivt resultat. Budgeten är en ram som anger vilka resurser som finns för att skapa bästa möjliga verksamhet. För att uppnå en god ekonomistyrning behöver ekonomin vara integrerad med styrningen av verksamheten. Inom GR är ansvaret decentraliserat och budget-, personal- och verksamhetsansvar tätt sammanknutna. Chefer och medarbetare ges tillit att nå förväntade resultat, utifrån ett tydligt uppdrag och uttalade mål.

Resultatbudget

Resultatbudgeten är en sammanställning över de kostnader och intäkter GR räknar med under kommande verksamhetsår. Budgeten för år 2024 är i ekonomisk balans och GR:s budgeterade resultat uppgår till +1 000 tkr.

Tabell 1. Resultatbudget 2023–2024, tkr.

RESULTATBUDGET	2023	2024
Verksamhetens intäkter	433 136	440 201
varav årsavgifter avsedda för GR:s verksamhet	49 591	50 570
varav årsavgifter transfererade till andra regionala organisationer	27 282	27 223
Verksamhetens kostnader	-433 597	-441 666
Avskrivningar	-1 339	-3 735
Verksamhetens nettokostnader	-1 800	-5 200
Skatteintäkter/Generella statsbidrag och utjämnings	-	-
Verksamhetens resultat	-1 800	-5 200
Finansiella intäkter	1 000	6 200
Finansiella kostnader	-	-
Resultat efter finansiella poster	-800	1 000
Extraordinära poster	-	-
Årets resultat	-800	1 000

Balansbudget och nyckeltal

GR använder sig av nyckeltalen soliditet och likviditet för att säkerställa den finansiella ställningen på kort och lång sikt.

Soliditet definieras här som eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Soliditeten anger den finansiella ställningen på lång sikt, vilket betyder att den visar vilken beredskap GR har att möta oförutsedda händelser, till exempel framtida resultatförsämringar.

Likviditet definieras här som förhållandet mellan omsättningstillgångar (exklusive varulager) och kortfristiga skulder. Kassalikviditeten visar vilken beredskap som finns för att klara de löpande betalningarna.

Medlemskommunernas årsavgifter

Medlemskommunernas årsavgifter utgör cirka 18 procent av GR:s samlade intäkter 2024. Resterande del av intäkterna (82 procent) består av flera olika finansieringskällor, till exempel statliga myndigheter, EU/ESF, Västra Götalandsregionen samt medlemskommunerna genom olika samverkansavtal. GR:s verksamhet anpassas till erhållen finansiering.

Årsavgiften för 2024 baseras på befolkningens storlek per den 31 december 2022. Enligt SCB:s statistik uppgick då antalet invånare i Göteborgsregionen till 1 070 935, vilket är en ökning med 12 657 invånare jämfört med året innan.

GR sänkte årsavgiften inför år 2022 från 75,52 kronor per invånare till 72,64 kronor per invånare. Årsavgiften per invånare för år 2024 fastställdes på oförändrad nivå av förbundsfullmäktige på deras möte den 13 juni 2023. Befolkningsutvecklingen inom Göteborgsregionen visar på en ökning på 1,2 procent jämfört med föregående år.

Tabell 2. Balansbudget 2023–2024, tkr.

BALANSBUDGET	23-12-31	24-12-31
TILLGÅNGAR		
A. Anläggningstillgångar	37 590	35 626
I. Immateriella anläggningstillgångar	18 661	16 585
II. Materiella anläggningstillgångar	200	311
III: Finansiella anläggningstillgångar	18 730	18 730
B. Bidrag till infrastruktur	-	-
C. Omsättningstillgångar	245 250	364 538
I. Förråd m.m.	40 000	39 538
II. Fordringar	35 250	51 000
III. Kortfristiga placeringar	-	-
IV. Kassa & Bank	170 000	274 000
S:A TILLGÅNGAR	282 840	400 164
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER		
A. Eget kapital	47 600	57 320
I. Årets resultat	-800	1 000
II. Resultatutjämningsreserv	-	-
III. Övrigt eget kapital	48 400	56 320
B. Avsättningar	-	-
C. Skulder	235 240	342 844
I. Långfristiga skulder	-	-
II. Kortfristiga skulder	235 240	342 844
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER	282 840	400 164
Soliditet	16,8%	14,3%
Likviditet (kassalikviditet)	104,3%	106,3%

Tabell 3. Årsavgiftens fördelning per kommun 2023–2024, tkr.

KOMMUN	2023	2024
Ale	2 335	2 353
Alingsås	3 040	3 065
Göteborg	42 680	43 355
Härryda	2 833	2 888
Kungsbacka	6 196	6 233
Kungälv	3 506	3 564
Lerum	3 153	3 162
Lilla Edet	1 054	1 048
Mölnadal	5 081	5 093
Partille	2 871	2 895
Stenungsund	2 002	2 025
Tjörn	1 185	1 182
Öckerö	937	930
Summa	76 873	77 793

Organisationer som GR transfererar medel till

Av den totala årsavgiften till GR, som 2024 uppgår till 77 793 tkr, beräknas 35 procent (eller 25,42 kronor per kommuninvånare) att transfereras vidare till andra regionala organisationer.

Business Region Göteborg (BRG) är ett aktiebolag som är helägt av Göteborgs Stad. Uppdraget är att bidra till hög sysselsättning, investeringar och ett diversifierat näringsliv i Göteborgsregionens medlemskommuner. BRG och GR har sedan länge haft ett nära samarbete kring näringslivsutveckling och som regleras i ett samverkansavtal.

Göteborg & Co är ett av Göteborgs Stad helägt aktiebolag. Göteborg & Co ska vara en, i internationell jämförelse, ledande samverkansplattform för destinationsutveckling. Samarbetet mellan Göteborg & Co och GR regleras i ett samverkansavtal som senast uppdaterades 2019.

Centre for Sustainable Urban Futures är ett internationellt forsknings- och kunskapscentrum och som arbetar med hållbar stadsutveckling. Alla projekt som genomförs drivs tillsammans av praktiker och forskare. GR är en av åtta partnerorganisationer.

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation (Västkom) är en sammanslutning av kommunalförbunden i Västra Götaland. VästKoms uppdrag är att företräda och samordna kommunernas intressen på en regional nivå.

Västkuststiftelsen är en stiftelse vars huvudmän är Västra Götalandsregionen, Region Halland och GR. Uppdraget är att bevara och vårda den västsvenska naturen och stimulera friluftslivet.

Tabell 4. Transfereringar 2023–2024, tkr.

ORGANISATION	2023	2024
BRG	20 000	20 000
Göteborg & Co	1 100	1 100
Urban Futures	400	400
Västkom	1 975	1 975
Västkuststiftelsen	4 108	3 807
Totalt	27 583	27 282

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

§ 37

Dnr 2023/101

15:50 Budget 2024 plan 2025-2026

Beslut

Förbundsfullmäktige beslutar att fastställa förbundets förslag till budget och finansiella mål 2024 och plan 2025-2026 med följande justering:

Meningen på sidan 24-25 under punkt 19.7 "RSG uppmanas att även för 2024 fakturera medlemskommunerna för de riktade statsbidragen (4,50 kr per invånare)" ändras till "RSG uppmanas av Göteborgs Stad att även för 2024 fakturera medlemskommunerna för de riktade statsbidragen (4,50 kr per invånare)."

Sammanfattning av ärendet

Förbundets uppdrag

Medlemskommunernas uppdrag till förbundet redovisas i förbundsordningen och i handlingsprogrammet för skydd mot olyckor. Uppdraget omfattar operativ räddningstjänst och förebyggande insatser mot brand.

Förbundets utmaningar och finansieringsbehov

Räddningstjänsten Storgöteborg har generellt ett flertal utmaningar i närtid att hantera såsom

- planering för civilt försvar och höjd beredskap – krisberedskapsförmåga med anledning av omvärlds- och säkerhetsläget samt den förhöjda terrornivån
- nya risker som nya energisystem och komplexa byggnationer
- ett flertal nya brandstationer
- cyber- och informationssäkerhet
- säkerställa räddningstjänstuppdraget på vatten- och landområdet vid Göteborgs hamn

Finansieringen av räddningstjänstverksamheten behöver utöver sedvanlig uppräknig av medlemsavgiften för att täcka löne- och kostnadsökningar, även ge utrymme för nämnda nödvändiga pågående utveckling inom förbundet.

Verksamhetsåret 2023 inleddes med en rad faktorer som låg utanför RSG:s påverkan, förutom det allmänna omvärldsläget och dess olika ekonomiska effekter, även utmaningar med avtal avseende dygnstjänstgöring och pensioner. Hela året har dessutom ägnats åt integrering av fd SBRF (Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund) som anslöts till RSG med tre nya medlemskommuner från och med 2023-01-01, och det arbetet kommer att fortsätta även kommande år. En särskild genomgång och prognos av ekonomin utfördes i februari/mars och utifrån denna har RSG sammantaget vidtagit effektfulla åtgärder avseende ekonomin. Detta ligger också till grund för bedömning och planering av ekonomin inför kommande år.

Medlemsavgifter

Verksamheten finansieras till ca 85 % av avgifter från medlemskommunerna. Särskilt ärende upprättas för beslut om medlemsavgifter, diarienummer 2023/675.

Budget och uppföljning

Förbundet upprättar genom föreliggande dokument en budget för 2024 samt plan för 2025 och 2026. Verksamhetsmålen framgår av verksamhetsplanen och fastställs av fullmäktige.

PH.
HM 28

Taxor

Respektive kommunfullmäktige fastställer i särskild ordning taxorna för tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor, LSO, och Lagen om brandfarliga och explosiva varor, LBE, tillstånd enligt LBE samt sotning/rengöring och brandskyddskontroll enligt LSO.

Samverkan

Information om budget lämnades i förbundsrådet den 30 november 2023.

Beslutsunderlag

Förbundsstyrelsens beslut 2023-12-05 §106

Förbundsdirektörens tjänsteutlåtande daterat den 30 november 2023.

Förslag till beslut på sammanträdet

Yrkande

Christian Johansson (M) yrkar att meningen på sidan 24-25 under punkt 19.7 "RSG uppmanas att även för 2024 fakturera medlemskommunerna för de riktade statsbidragen (4,50 kr per invånare)" ändras till " RSG uppmanas av Göteborgs Stad att även för 2024 fakturera medlemskommunerna för de riktade statsbidragen (4,50 kr per invånare)."

Beslutsgång

Efter ställd proposition på förbundsstyrelsens förslag och Christian Johanssons yrkande finner ordförande att förbundsfullmäktige beslutat bifalla Christians Johanssons yrkande.

Protokollsanteckning

Inlämnad av förbundsfullmäktiges presidium; Sven-Ove Johansson (S), Maria Wåhlin (V) och Annelie Rhedin (M) med instämmande av förbundsfullmäktiges ledamöter.

Enligt förbundsordningen för Räddningstjänsten Storgöteborg ska förbundsfullmäktige besluta om budget och medlemsavgift senast 30 september.

Med anledning av den kraftigt försenade budgetprocessen inför 2024 uppmanar förbundsfullmäktige medlemskommunerna och förbundsstyrelsen att tillse att det är möjligt att besluta om budget och medlemsavgift för 2025 på förbundsfullmäktige 24 september 2024.

Beslutet skickas till medlemskommunerna.

PH
HM *JS*

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
STORGÖTEBORG

Budget verksamhetsåret 2024 och plan 2025 - 2026

Räddningstjänsten Storgöteborg

Förbundsstyrelsen 2023-12-05
Förbundsfullmäktige 2023-12-05

*Upprättat 2023-11-30, reviderat enligt
Förbundsfullmäktiges beslut 2023-12-05*

Diarienummer 2023/101

Innehåll

1. Inledning.....	4
2. Framtagning av budget 2024 plan 2025-2026.....	4
3. Sammanfattning	5
4. Från brandkår till räddningstjänstmyndighet	6
5. Förbundsutökning.....	7
6. Befolkningstillväxten	8
7. Risktopografi	8
8. Arbetsmiljöproblematik.....	10
9. Operativ verksamhet	10
10. Förebyggande verksamhet.....	11
11. Västra räddningsregionen (VRR) – räddningsledningssystem	13
12. Omvärldsläget	13
13. Automatiska brandlarm	14
14. Säkerhet och krisberedskap	14
15. Nationellt utvecklingscenter – NUC.....	15
16. Utbildnings- och övningsanläggning.....	16
17. Utveckling och effektiviseringar	17
18. Fastighets- och lokalfrågan	18
19. Ekonomi	19
19.1 Förbundets ekonomiska utveckling.....	19
19.2 Södra Bohuslän (SB).....	20
19.3 Ekonomiska förväntningar	20
19.4 Investeringar	20
19.5 Minskade intäkter	21
19.6 Utmaningar generellt.....	22
19.7 Kostnadsutveckling och uppräknig av medlemsavgiften	23
19.8 Taxor för myndighetsutövning	25
19.9 Balansräkning.....	26

19.10	Analys av eget kapital	26
19.11	Finansiellt mål och god ekonomisk hushållning	27
19.12	Verksamhetsplan och verksamhetsmål.....	28
19.13	Riskhantering och internkontroll.....	28
19.14	Information i förbundsrådet.....	28
20.	Bilagor	29
20.1	Bilaga 1 – Resultatbudget	29
20.2	Bilaga 2 – Balansbudget.....	30
20.3	Bilaga 3 – Kassaflödesbudget	31
20.4	Bilaga 4 – Investeringsbudget.....	32
20.5	Bilaga 5 – Medlemskommunernas avgifter med kommentarer	33

1. Inledning

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG) är ett kommunalförbund med nio medlemskommuner; Göteborg, Mölndal, Kungsbacka, Härryda, Partille, Lerum, Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet. De tre sistnämnda har anslutits till förbundet per den 1 januari 2023. Sammanlagt omfattas drygt 930 000 invånare. Räddningstjänst ingår i varje kommuns åtaganden och förbundets verksamhet tillhör medlemskommunerna på samma sätt som övriga förvaltningar. Kommunerna har gett RSG i uppdrag att ansvara för räddningstjänst samt förebyggande skydd mot brand enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). I uppdraget ingår även att fullfölja de skyldigheter som åligger de ingående kommunerna enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Förbundet ska också med sin specialkompetens på lämpligt sätt stödja medlemskommunerna.

Räddningstjänsten Storgöteborg består av förebyggande verksamhet och räddningstjänstverksamhet samt verksamhetsstöd och ledning. Inom förebyggande och operativa verksamheter tillgodoses de skyldigheter som kommunen har att se till att vidta åtgärder för att förebygga bränder och andra olyckor samt minimera skador vid en händelse.

Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Den ska anpassas efter den riskbild som finns inom det geografiska området. Med andra ord är det medlemskommunernas risktopografi som avgör vilken nivå RSG ska ha på sin förmåga.

Medlemskommunernas uppdrag till förbundet redovisas i förbundsordningen och i handlingsprogrammet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Senast i skrivande stund antagna handlingsprogram avser perioden 2020-2023. Handlingsprogram för kommande år är under framtagning. Handlingsprogrammet beskriver RSG:s förebyggande verksamhet mot brand och RSG:s räddningstjänstverksamhet, fastställer övergripande mål kopplade till verksamheten samt drar upp breda riktlinjer för perioden. Finansiering av räddningstjänstverksamheten sker genom medlemsavgifter och övriga intäkter.

2. Framtagning av budget 2024 plan 2025-2026

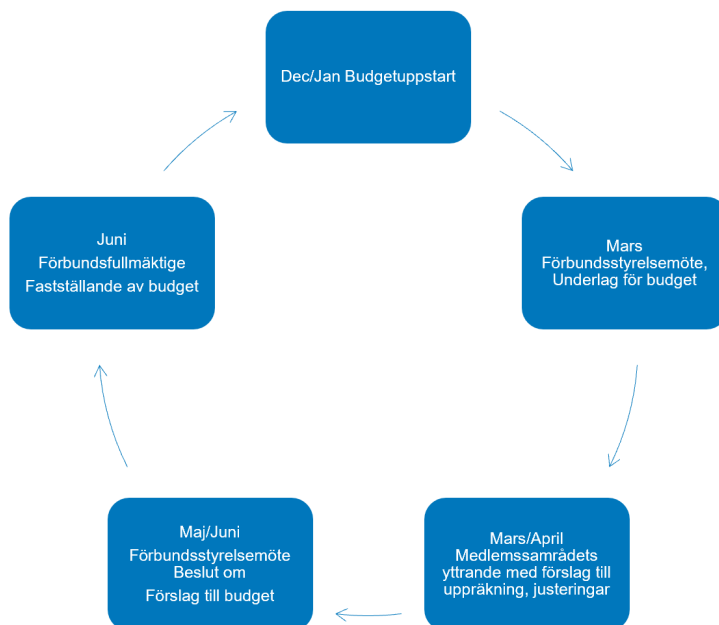
Budgetprocessen har under de senaste åren följt en arbetsordning där *underlag* för budget verksamhetsår och planperiod, utarbetas under inledningen av året, vilket förbundsstyrelsen i slutet av första kvartalet överlämnar till medlemssamrådet för yttrande. Efter medlemssamrådets yttrande, vilket tidigare har lämnats antingen i samband med medlemssamrådets möte under våren alternativt per mejl, har ett *förslag* till budget utarbetats baserat på de därmed givna förutsättningarna. Budgetförslaget har därefter godkänts av förbundsstyrelsen vid möte i maj/juni och överlämnats till förbundsfullmäktige för fastställande i juni.

Under 2023 försenades budgetprocessen avsevärt då medlemssamrådets yttrande lämnades först i november månad och det slutgiltiga beskedet lämnades i samband med medlemssamrådets möte den 21 november 2023.

Därefter har en skyndsam bearbetning av underlaget vidtagit och detta förslag till budget har tagits fram för att godkännas av förbundsstyrelsen och fastställas av förbundsfullmäktige den 5 december 2023.

Inför framtagning av budget för verksamhetsåret 2025 och planperioden 2026-2027, kommer budgetprocessen att ses över och förtydligas med förhoppningen att undvika att årets händelser upprepas.

RSG:s budgetprocess

3. Sammanfattning

Dokumentet beskriver främst aktuella och angelägna frågor avseende nuläget och den kommande budgetperioden. Underlaget lämnas av förbundsstyrelsen till medlemssamrådet för yttrande. Därefter uppdateras handlingen till budgetförslag, vilket beslutas av förbundsstyrelsen och till sist fattas slutgiltigt beslut av förbundsfullmäktige.

I handlingen hänvisas även till den särskilt framtagna handlingen avseende revidering av budget 2023, "Underlag för revidering av budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska situation" (Diarie nr 2023/143).

RSG har under ett stort antal år påvisat en god ekonomisk hushållning och ständigt eftersträvat effektiviseringar vilket medfört avsättning till det egna kapitalet. Det egna kapitalet tillfördes även ett större belopp år 2021 efter att SOS Alarm avflyttat och betalat RSG ersättning för förtida avslutat hyresavtal. I samband med förbundsutökningen 2023 har ytterligare kapital tillförts då de tre nytillkomna kommunerna inbetalat sina andelar av det egna kapitalet.

I handlingen avseende revidering av budget 2023 tas ett antal kritiska poster upp för innevarande år. Åtgärder har vidtagits under året, men många delar kommer att kvarstå under 2024 och kommande år. Här några exempel på viktiga poster:

- Lönerevisionen 2024 kommer sannolikt att resultera i en ökning som överstiger uppräknings av RSG:s medlemsavgifter. Så var fallet även för 2023 och den ökade lönekostnaden följer med in i kommande år i form av ökade personalkostnader.
- Flera stora prisökningar, inklusive från Intraservice, Göteborgs Stad, bidrar till att öka kostnadsmassan väsentligt.
- Nödvändiga åtgärder, som identifieras år från år, dvs vad som anses nödvändigt för att uppfylla åtaganden i Handlingsprogrammet, enligt skärpta och nya lagkrav och regler mm, innebär alltid en utmaning.
- Att ta del av statsbidrag avseende gemensam systemledning och som utbetalas årligen till primärkommunerna, är viktigt för RSG:s framtida ekonomi.
- Nödvändigheten av att höja avgiften för obefogade automatiska brandlarm. Ett första steg har tagits under 2023 och RSG avser att fortsätta med successiv höjning under 2024-2025.

Utöver dessa exempel är fokus även fortsatt på integreringen av fd SBRF (Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund), ett arbete som pågått intensivt under 2023 och som kommer att fortsätta även framöver.

RSG:s ledning prioriterar verksamheten med fokus på dess kärnverksamhet och vidtar inga åtgärder med ekonomisk konsekvens som är önskvärdt eller angeläget utan enbart nödvändigt. Det finns områden där såväl revision som styrelse påpekat brister som är angelägna, men som riskerar att få stå tillbaka i ett läge med hårda prioriteringar.

Budget 2024 har beviljats en uppräknings av medlemsavgifterna med 2,7 %, vilket medför ekonomiska utmaningar, men ges även möjligheten att under vissa förutsättningar, underbalansera budgeten. Mer finns att läsa i avsnitt 19.7 Kostnadsutveckling och uppräknings av medlemsavgiften.

4. Från brandkår till räddningstjänstmyndighet

Förbundet har under ett antal år genomgått en utveckling från brandkår till att bli en räddningstjänstmyndighet. Förbundet har tidigare rättssäkrat myndighetsutövningen och driver sedan ett flertal år brandskyddskontroller i egen regi. Därutöver görs kontinuerligt satsningar inom olika områden, exempelvis miljö och hållbarhet samt åtgärder för att skydda de kritiska resurser som krävs för att samhällsviktig verksamhet ska kunna utföras. Den utveckling som förbundet genomgått de senaste åren ställer ökade krav på både stärkta och nya kompetenser samt en korrekt hanterad administration. Förbundet utgör en egen arkivmyndighet och det omfattande flöde av handlingar som verksamheten medför, innebär att stora mängder offentliga handlingar ska diarieföras och förvaras korrekt. Utvecklingen som innebär ökad digitalisering och hantering av personuppgifter i enlighet med den nya dataskyddsförordningen, ställer också nya krav samt medför nya sätt att arbeta.

Förbundets strävan efter att bidra till en effektivare kommunal räddningstjänst har genom åren tagits sig uttryck i ett utvidgat samarbete både inom räddningstjänstverksamheten i Västra Götalandsregionen (VGR) och Göteborgsregionen (GR), men även i närliggande kommuner därutöver (projekt XGR). Sedan några år samlas ett antal kommuner, för närvarande 18 stycken, inom ramen för Västra räddningsregionen (VRR), där utlarmning och ledning utgår ifrån en gemensam ledningscentral vid Gårda brandstation i Göteborg.

Från och med i år består förbundet av nio i stället för sex kommuner då Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet valt att ansluta sig till RSG.

Detta medför både ansvar och möjligheter. Genom samarbeten stärks räddningstjänstverksamheten och samarbetande parter får större möjligheter att möta de ständigt höjda förväntningarna från samhället och medborgarna. Olika samarbeten ger möjlighet att fördela och upprätthålla specialkompetenser och gemensamt använda resurserna på ett effektivt sätt samtidigt som behoven kan tillgodoses över ett större geografiskt område. Samtidigt utökas den geografiska ytan och mängden olyckor att hantera för dessa resurser. För att svara upp till förväntningarna, men även för att tillgodose det egna behovet, måste RSG, som ett av tre storstadsförbund, stå rustat att hantera dessa samarbeten med ett flertal mindre parter i närliggande områden. Det gäller den operativa organisationen, men även frågor om hur avtal och överenskommelser ska utformas, följas upp och regleras när ekonomiska mellanhavanden uppstår.

RSG ska även framledes vara en räddningstjänst som lever upp till samhällets behov och har förmåga att hantera olyckor och bränder som kan uppstå som en följd av de samhälleliga förändringar som just nu pågår. Förbundets satsningar på utveckling av verksamhet och nödvändiga specialistkompetenser har pågått under flera och pågår fortfarande. Detta för att bibehålla en stabil organisation som kan motsvara de krav och förväntningar som ställs.

Betydelsen av räddningstjänstens fortsatta närvaro genom både RiB- och värnstationer i befolkningsmässigt mindre samhällen såsom exempelvis Hindås, Frillesås och Göteborgs södra skärgård och nu ännu mer aktuellt även längre norrut i och med förbundsutökningen med tre nya medlemskommuner, ska inte underskattas när andra samhällsfunktioner tenderar att koncentreras mer centralt. Räddningstjänstens närvaro bidrar med både en stabiliserande effekt och trygghet för medborgarna, både i stadsdelar och på mindre platser.

5. Förbundsutökning

Från och med 2023 består Räddningstjänstförbundet Storgöteborg av nio kommuner. De tre nytillkomna kommunerna är Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet.

Detta första år med nio kommuner totalt i förbundet ses som ett interimsår då fd Södra Bohusläns räddningstjänstförbund, SBRF, ska integreras i RSG. Organisatoriskt utgör därför fd SBRF, till en början en egen avdelning, Södra Bohuslän, SB, men avsikten är att förändra organisationen så snart som möjligt. Arbetet pågår intensivt för att hitta en optimal struktur och vilka förändringar som leder till bäst fördelning av resurser.

Vad gäller ekonomisk struktur innebär detta att SB nu anpassas efter RSG:s system och samtidigt förväntas ändringar ske under året när beslut om ny, integrerad organisation fattas. I samband med integreringen av fd SBRF i RSG, ses även övriga delar av RSG:s organisation över och arbetet kommer att fortsätta under 2024.

Under år 2022 har även kommunerna Kungälv och Ale lämnat in en intresseanmälan för att utreda förutsättningar för att eventuellt få ansluta sig till RSG. Utredningen blev klar före sommaren och kommunerna har därefter skickat in ansökan om medlemskap i RSG. En utredning har sedan tidigare gjorts avseende medlemskap för Herrljunga kommun och där har ansökan om medlemskap inkommit redan under tidig vår 2023.

Ett beredningsarbete gällande politisk representation och medlemsavgift för tillkommande kommuner pågår som en del av beslutsunderlaget till RSG:s medlemskommuner.

I Sverige finns det för närvarande cirka 140 räddningstjänstorganisationer. Det är en tydlig riktning att kommunernas räddningstjänster eftersträvar mer robusta organisationer som dessutom skapar effektivare verksamhet.

6. Befolkningstillväxten

Storgöteborg befinner sig i ett expansivt skede och invånarantalet fortsätter att öka kontinuerligt. Ökningen av antalet personer i de äldsta åldersgrupperna är mest betydelsefullt ur riskhänseende då detta kan förändra den totala olycksstatistiken för vissa typer av bränder.

Befolkningen i förbundets nio kommuner fortsätter växa för att enligt Statistikmyndighetens (SCB) rapporter för perioden 2021-2040 motsvara nästan 1 040 000 invånare år 2040, en ökning med drygt 120 000, eller drygt 13 % år 2020.

Räddningstjänstens grundläggande uppgift är enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) att operativt kunna hantera olyckor och bränder samt genom förebyggande insatser minska riskerna för bränder. Det kan på goda grunder antas att det finns ett antal samband mellan efterfrågan på räddningstjänstens insatser och förebyggande arbete, befolkning, byggnationer, infrastruktur, farlig verksamhet och risk för olyckor.

7. Risktopografi

En riskanalys med utgångspunkt i de lokala förhållandena, med hänsyn till exempelvis geografi, naturförhållanden, befolkning, bebyggelse, riskobjekt och riskmiljöer samt skyddsvärda objekt och miljöer, utgör grunden för hur RSG planerar och dimensionerar både räddningstjänstverksamhet och förebyggande verksamhet. Riskanalysen utgör även ett underlag för utvecklingsbehov och prioriteringar inom området skydd mot olyckor.

Med utökning av förbundet har nya lokala områden för analys och bedömning tillkommit.

Samtliga exempel nedan medför ett ökat behov av omfattande planeringsinsatser, övningsverksamhet och materielanskaffning samt av remisshantering, tillsyner och andra myndighetsåtgärder.

- Inom förbundet finns en koncentration av Sveriges farliga verksamheter, så kallade 2:4-anläggningar som till exempel petroleum- och kemisk industri, och numera även dammar. Antalet är idag 72 verksamheter som omfattas av 2 kap 4§ i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och därmed utgör "farliga verksamheter". Av dessa omfattas 51 st även av Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). 30 st av verksamheterna omfattas av den högre kravnivån enligt denna lag, medan 21 st omfattas av den lägre kravnivån.
- Sävenäs rangerbangård är en av 2:4-anläggningarna och här förekommer inte sällan incidenter med läckage av olika ämnen som kan vara exempelvis giftiga eller explosiva. Anläggningens centrala läge i staden gör att risken är stor att konsekvenserna av en allvarlig händelse blir mycket omfattande. Infrastrukturen skulle påverkas inte bara vad gäller järnvägen utan både väg- och älvs trafik skulle omfattas. Därtill kommer naturligtvis risker för att människor skadas och en utrymning i ett större område med tät bebyggelse som är fallet här präglas av en stor komplexitet. RSG har påbörjat en särskild utredning beträffande rangerbangården med syfte att säkerställa att både operatörer och anläggningsägaren genomför åtgärder för att åstadkomma en väsentlig förbättring för att minimera antalet incidenter.
- Byggandet av Västlänken pågår med tilltagande intensitet och de konsekvenser som detta medför, både för framkomlighet vid räddningsinsatser och för personella resurser i samarbete med i huvudsak Trafikverket.
- Konsekvenserna av en förtätad stad får inte underskattas. En viktig konsekvens kan vara att räddningstjänstens responstider försämras. Detta ställer krav på kommunernas samhällsplanering och räddningstjänsten behöver överväga placeringen av brandstationer och resurser för att försöka minska avstånden mellan dessa och där olyckorna inträffar.
- Göteborgs Hamn är av nationellt intresse med dess omfattande godshantering och risker för större olyckor alternativt sabotage, men även för oljeutsläpp, vilka på kommunalt vatten ska hanteras av räddningstjänsten. Samtal förs med Forsvarsmaktens ledning i Göteborg och ledningen för Göteborgs hamn med avsikt att säkerställa att RSG gör rätt bedömningar beträffande Göteborgs hamns verksamhetsansvar, vid olycka eller avsiktlig händelse med risk för att störa hamnens funktionalitet.
- Göteborg Landvetter flygplats utgör ett viktigt nav i en transportintensiv region och infrastrukturen i de västra delarna av landet, för regionens stora internationella industrier som exempelvis Volvo och SKF samt för universitetet, högskolorna och forskningsrelaterade verksamheter.
- RSG:s förmåga att hantera olyckor och bränder påverkas av stadsutveckling, förändrad infrastruktur, alltmer komplexa byggnationer, ökat antal anläggningar under mark samt allt högre hus.
- En ökad användning av alternativa bränslen, inte minst i kombination med undermarksgarage, försvårar räddningsinsatser, medför giftiga gaser och hantering av farligt avfall.
- Social oro medför insatser i osäker miljö. Räddningstjänstpersonal hamnar i risksituationer med hot, terror och pågående dödligt våld.

- Händelser orsakade av klimatrisker avseende exempelvis vatten och torka ingår i riskerna vad gäller konsekvenser i form av skogsbränder, översvämningar, ras och skred, som exempelvis skredet i Stenungsund hösten 2023.
- Normalt sett hålls ett flertal större evenemang i form av till exempel idrotts- och sporttävlingar samt musikkonserter på flera arenor inom förbundet. Som en följd av detta är beläggningen hög hos verksamheter för tillfällig övernattnings, vilket i sin tur för med sig särskilda riskbilder.
- Likaså inträffar regelbundet internationella och nationella händelser som till exempel demonstrationer och vissa evenemang där polismyndigheten förstärker nationellt och förväntar sig att räddningstjänsten har resurser att agera på motsvarande sätt.
- Den förhöjda terrorhotnivån har föranlett att RSG tillsammans med Polismyndigheten genomför trygghetsskapande insatser såsom ökad synlighet vid publika platser. RSG och Polismyndigheten har också ökat fokus på förebyggande åtgärder beträffande så kallade "sprängningar".

8. Arbetsmiljöproblematik

Inom RSG har det genom åren förekommit ett antal olyckor och händelser som hade kunnat få mycket allvarliga konsekvenser. Några av händelserna utgörs av kemolyckor, oljeutsläpp, brinnande gasbuss i kollektivtrafik, ett flertal industribränder, brand i idrottsanläggning, explosion i flerkamiljshus, skyfall mm. Komplexa och riskfyllda insatser sker ofta i samverkan med polisen, vilket ställer stora krav på just förmågan till samverkan med andra myndigheter. RSG har på olika sätt vidareutvecklat samarbetet med andra räddningstjänster, vilket rent konkret har visat sig underlätta till exempel när det gäller att få fram snabbast möjliga hjälp till nödställda.

RSG stöttar även andra räddningstjänster med brandmän och ledningspersonal i samband med nationella insatser som exempelvis skredsolyckan i Norge, skogsbränder i andra delar av landet mm. Förbundet ersätts till stor del ekonomiskt för bidrag till nationellt stöd genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Kostnaden för egen höjd beredskap belastas dock RSG.

Det ställs med andra ord stora krav på RSG:s förmåga och kapacitet att hantera ett brett spektrum av händelser. Ur arbetsmiljösynpunkt måste RSG som arbetsgivare agera på ett systematiskt sätt med utbildningar, rutiner och uppföljningar.

Räddningstjänstpersonal ska, trots att arbetet är riskfyllt, kunna utföra insatser så säkert som möjligt och oavsett att arbetet innebär beslutsfattande om åtgärder och insatser under stark tidspress.

9. Operativ verksamhet

Under 2022 har ett omfattande arbete med anpassning till ny organisation vid RSG:s Insatsavdelning pågått. Förändringen har skapat möjlighet till tydligare ledning och styrning inom avdelningen där merparten av den uttryckande personalen tjänstgör. Positiva effekter av ny organisation kan ses genom en aktivare personalplanering och t ex tillskapandet av ytterligare en täckstyrka för beredskap vid övningsverksamhet.

Utvecklingsarbetet av övningsområdena fortsätter framöver med syfte att kunna erbjuda utbildnings- och övningsmöjligheter till ett större antal elever. Det interna behovet är stort och övningsplatserna behöver utvecklas för att tillmötesgå behoven samt möta det externa behovet som växer i samverkan med Västra Götalandsregionen (VG)/Göteborgsregionen (GR) och andra myndigheter.

Större övningar, så kallade konceptövningar, är obligatoriska och innebär ett snabbt genomförande för samtlig personal och därmed snabbare effekt och kvalitetssäkring. Vidare fortbildas förbundets befäl kontinuerligt i operativ ledning både i gemensamma forum och individuellt.

Ökade krav samt fler och skarpare föreskrifter avseende arbetsmiljö medför att övningarna ytterligare behöver kvalitetssäkras och dokumenteras, vilket även det tar stora resurser i anspråk.

I samband med en utökning av förbundet kommer den operativa verksamheten att påverkas starkt vad gäller interna resurser, anpassningar, utbildning och annat som särskilt behöver beaktas i en verksamhetsövergång.

Det förändrade omvärldsläget har gett räddningstjänsten förändrade planeringsförutsättningar avseende kontinuitetshantering och höjd beredskap. Återuppbyggnaden av det civila försvaret kommer att påverka den kommunala räddningstjänsten med ökade utbildningsbehov utöver den nuvarande inriktningen mot civila olyckor. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) väntas komma med riktlinjer för planering och genomförande under 2023. RSG har under 2022 deltagit i MSB nya utbildningar gällande upptäckande, utmärkning samt röjning av farliga områden.

Den operativa verksamheten påverkas direkt av de ökade driftskostnader som prishöjningar pga inflation och materialbrist åstadkommer. Ökade bränslepriser har en direkt negativ inverkan på budgeten för den händelsestyrda verksamheten.

De utmaningar som identifierades i början av 2023 avseende nytt pensionsavtal (SAP-R) och dygnstjänstgöring (kollektivavtalet HÖK-R, bilaga R), ser ut att kunna hanteras inom rimliga gränser. SAP-R genom hantering som en inlöst pensionsförmån enligt RSG:s princip om kostnadsneutralitet för pensioner och dygnstjänstgöringen genom att ansöka om dispens. Exakt hur effekten blir av de nya reglerna för dygnstjänstgöringen i förhållande till en dispens återstår att se, men utan åtgärder skulle påverkan kunna bli stor både vad gäller befarade ökade kostnader och ett eventuellt ökat personalbehov.

Räddningstjänsten i hela landet har en fortsatt svår rekryteringssituation. För RSG RiB-anställda har detta varit ett faktum i många år, men nu ser vi utmaningar även vid rekrytering av personal till heltidsanställning. Rekryteringsproblemen påverkar bl a bemanningen under semesterperioder. Flera räddningstjänster runtom i landet har tvingats till att skapa egen grundutbildningsverksamhet för att klara personalförsörjning då utflödet från MSB utbildningsverksamhet är för låg. RSG ser att liknande lösningar förmodligen är nödvändiga för att klara framtida rekrytering i tillräcklig omfattning.

10. Förebyggande verksamhet

Förebyggande verksamhet bedrivs bland annat i form av myndighetstillsyner, brandskyddskontroller, rådgivning, remisshantering, kompetensutveckling, utbildning och övning. Myndighetsavdelningen fungerar som ett stöd för kommunernas arbete med Plan- och bygglagen (PBL) och samhällsplanering i både det långa och det kortare perspektivet.

Inom ramen för tillstånds- och tillsynsverksamheten arbetas det med riskminimering och planering för ett tryggt och säkert samhälle. Det handlar om att tillsammans med de operativa delarna t ex arbeta med förutsättningar för brandvattenförsörjning och planering av framkomlighet för räddningsinsatser.

Inom RSG:s verksamhetsområde finns idag 72 verksamheter som omfattas av 2 kap 4§ i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och därmed utgör "farliga verksamheter". Av dessa omfattas 51 st även av Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). 30 st av verksamheterna omfattas av den högre kravnivån enligt denna lag, medan 21 st omfattas av den lägre kravnivån. Dessa kräver ett omfattande arbete genom hela kedjan från tillstånd, tillsyn, framtagande av kommunala planer samt inte minst en lagstadgad övningsverksamhet som skall ske gemensamt med verksamheterna.

Vidare genomför de operativa styrkorna aktiviteter, till exempel objektsorienteringar som avser att ge ökad kännedom om det egna distriktets områden och byggnader.

Utbildning och information sker både allmänt och målgruppsanpassat. En stor del av utbildningen sker dels genom förbundets brandmän, som bland annat utbildar skolungdomar på plats vid förbundets brandstationer eller digitalt, dels via Utbildnings- och övningsenheten.

Det utbildningspaket som RSG erbjuder ägarkommunernas medarbetare, Kommunkonceptet, är efterfrågat och får höga betyg i utvärderingen som genomförs efter varje utbildning.

Svårigheterna att rekrytera vissa yrkeskategorier som exempelvis brandingenjörer är en pågående utmaning och för att upprätthålla den kapacitet och kompetensnivå som är nödvändig för att möta de krav som ställs, arbetas det kontinuerligt med rekrytering.

Nya energikällor som t ex vätgas och lagringen av dessa, ställer ökade krav på rådgivning och planering, inte minst i den täta staden. Framväxande batterifabriker, Nordens största hamn och kemisk industri i bostadsnära områden i förbundet kräver regelbundna riskbedömningar och planering för att möta upp och minimera konsekvenserna i händelse av incident eller olycka. Kraven på medarbetare inom det förebyggande när det gäller kompetens att följa en snabb utveckling inom flera av dessa nya teknikområden är omfattande, och det kan även komma att kräva nya tekniska stöd som kräver investeringar.

För att kunna lyfta verksamheten krävs omfattande satsningar på digitalisering och ett modernt IT-stöd som medger användning ute på plats vid t ex tillsyn och kontroll. Det kommer att krävas att vi inom de närmaste åren investerar smart för att möta de krav som medborgaren förväntar sig. Med smarta digitala verktyg kan tillsynstakten höjas vilket medger en högre grad av finansiering via taxor och avgifter.

11. Västra räddningsregionen (VRR) – räddningsledningssystem

På nationell nivå har skogsbränderna 2014 och 2018 initierat förväntningar på en högre kapacitet att åstadkomma systemledning med syfte att bättre kunna hantera den typen av händelser. Med förändrad lagstiftning, ökade anslag till kommunerna och skarpare instrument till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har staten tydligt pekat på kravet att bygga robustare ledningssystem.

RSG påbörjade 2017 ett samarbetsprojekt som innebar ett gemensamt utvecklings- och genomförandearbete mellan räddningstjänsterna inom Göteborgsregionen med syfte att etablera gränslös räddningstjänst och ett gemensamt operativt ledningssystem. Samarbetet benämns Västra räddningsregionen (VRR) och utlarmning och ledning utgår ifrån en gemensam ledningscentral vid Gårda brandstation. Senast i december 2021 anslöts ytterligare kommuner till samarbetet. Idag omfattar samarbetet åtta räddningstjänstorganisationer som verkar i 18 kommuner (Ale, Alingsås, Göteborg, Herrljunga, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Tanum, Tjörn, Vårgårda samt Öckerö). Området täcker ca 1,1 miljoner invånare och hanterar drygt 12 300 uppdrag per år. Mer finnas att läsa på RSG:s hemsida (rsgbg.se).

Ett nytt samarbetsavtal med SOS Alarm har blivit klart under 2023 och träder i kraft från och med 2024-01-01. RSG:s intäkter för avgifter som debiteras anslutna kommuner minskade från och med 2023 då de tre nya medlemskommunerna i förbundet inte längre debiteras separat för tjänsterna, utan i stället ingår som medlemmar i förbundet och tjänsterna därmed täcks av ordinarie medlemsavgifter.

12. Omvärldsläget

På miljöområdet ökar tillsynsmyndigheternas krav gällande räddningstjänstens ansvar för miljöpåverkan vid insats. Både MSB och Naturvårdsverket håller på med vägledningar kopplade till området och hur utfallet av dessa kommer att påverka RSG är ännu oklart. Det kommer dock att innebära krav på släckvattenhantering som kan omfatta allt från invallning till insamling, omhändertagande och rening av detta vatten, en kostnad som för exempelvis en enskild brand år 2021 landade på 1,4 mkr.

IT-säkerheten har påverkats med förhöjd risk på grund av cyberattacker till följd av kriget i Ukraina. Påverkanskampanjer riktade mot myndighetssamhället som underminerar myndigheters arbete har också skett, till exempel den världsomfattande desinformationskampanjen mot svensk socialtjänst, med ryktesspridning om att svenska myndigheter kidnappar barn. Detta innebär att svenska myndigheter inte längre kan förlita sig på den tillit som tidigare har präglat det svenska samhället och att det måste utformas strategier för att förebygga och hantera denna typ av attacker. I och med den politiska spänningen och fake news-kulturen som blandas med efterdyningarna av pandemin med konspirationsteorier kan det leda till en ökning av våldsbejakande extremism. Den kriminella oron och skjutningar som följd trappas upp framför allt i Stockholm men riskerar att sprida sig, inte minst till RSG:s område.

Till följd av kriget i Ukraina och som en direkt följd av den brist som uppstod initialt höjdes el-, bränsle- och gaspriserna kraftigt. En viss återgång till det normala förväntas

ske men den uppkomna situationen skyndar på omställningen mot andra och mer förnybara energibärare och sätter större fokus på graden av självförsörjning inom enskilda länder och inom EU.

Läget på elmarknaden med risk för problem under vinterns höglasttimmar klarades utan några åtgärder mycket tack vare en mild vinter 2022/2023 och genom att både privatpersoner och näringsliv gjorde en stor insats i att minska sin användning, i vissa fall med 20 %. För RSG har det inneburit ett omfattande arbete med att minska el- och övrig energianvändning för att vara solidariska med de verksamheter som är sårbara vid ett elbortfall. Försörjningstryggheten inom energi och tillgänglig energi för alla har som följd av detta hamnat i fokus, sannolikt för en lång tid framöver. Medvetenheten om risken för störningar i både el- och bränsleförsörjningen har satt fokus på större egna reserver och osäkerheten lever kvar även inför kommande år. Bland annat Energimyndigheten har understrukit vikten av att samhällsviktiga aktörer, energianvändare och energibranschen kontinuitetssäkrar sin verksamhet.

13. Automatiska brandlarm

Det totala antalet av RSG:s automatiska brandlarm är sedan 2022 tillbaka på samma nivåer som före pandemin, ca 3 000 larm per år. Med stöd i gällande förordningar, lagar och regelverk har processbeskrivningen för brandlarmsutredning uppdaterats. Utifrån de uppdaterade kriterierna bedöms numera fler automatiska larm vara obefogade. Under 2022 uppgick de obefogade larmen till nästan 95 % (ca 2 800) av det totala antalet automatiska brandlarm. RSG:s kunder är till hälften privata företag och den andra hälften är RSG:s medlemskommuners fastigheter. RSG:s grundsyn är att automatiska brandlarm är bra, och tidig upptäckt kan rädda liv och stora ekonomiska värden. Larmobjekten är sjukhus, äldreboenden, skolor, tillverkningsindustri mm. RSG:s avsikt är att på sikt intensifiera arbetet med att minska antalet obefogade larm.

RSG har under ett flertal år haft en oförändrad avgift som debiteras i händelser när larm bedöms vara obefogade. Vid en jämförelse av ungefär likvärdig tjänst är RSG:s avgift väsentligt lägre än de större räddningstjänsterna i Stockholm och Malmö. RSG bedömer att det finns skäl att höja avgiften för obefogade larm och ett första beslut om höjning av återställningsavgiften har fattats under 2023, vilket började gälla från och med den 1 september. Ytterligare höjningar planeras för både 2024 och 2025.

14. Säkerhet och krisberedskap

Säkerhet och säkerhetsskydd i en förändrad värld

Det försämrade säkerhetspolitiska läget bidrar till att säkerhetsskyddsarbetet blir allt viktigare för Sveriges säkerhet. RSG som samhällsviktig och säkerhetskänslig verksamhet kräver ett fullgott säkerhetsskydd.

Säkerhetsskyddsanalysen är genomförd och ett stort arbete med att säkerställa de åtgärder som finns i handlingsplanen återstår. Detta arbete innebär stora insatser inom personalsäkerhet, fysiskt skydd och informationssäkerhet. Det kräver både personella resurser såväl som ekonomiska resurser. Funktioner inom detta område är eftertraktade och därmed svårrekryterade.

För att minska sårbarheten för att vår verksamhet skall påverkas av störningar såsom exempelvis bortfall av IT och kommunikationer och bortfall av varor och tjänster

behöver vi fortsätta att bedriva vårt kontinuitetsarbete. Detta handlar om att identifiera var i vår verksamhet dessa störningar skapar sårbarhet och då vidtagna åtgärder för att reducera konsekvens och reducera avbrotts-tid. Om vi trots våra förebyggande åtgärder utsätts för en sådan belastning att vi med ordinarie resurser inte kan hantera händelsen skall vi kunna initiera en krisledningsorganisation för att hantera uppkomna kriser för att minimera skadan med så lite störning som möjligt. Organisationens förmåga att hantera en krissituation kan vara avgörande för att bibehålla ett förtroende under lång tid framöver.

Flertalet insatser behövs för att skapa en robusthet som ger RSG en förmåga att förebygga, motstå och kunna hantera störningar och kriser. Detta innebär att vi skall kunna skydda det skyddsvärda (säkerhetsskydd), planera för störning (kontinuitetshantering), hantera uppkommen kris (krishantering) och ha en förmåga till uppväxling (planering höjd beredskap)

RSG behöver alltså för ändamålet växla upp sitt säkerhets- och säkerhetsskyddsarbete med fler resurser och åtgärder för fysiskt skydd. Detta sammanfaller med åtgärder för att tillskapa en robust krisberedskap. Under 2022 gjordes ett stort arbete för att identifiera vilka delar av vår verksamhet som skulle behöva utvecklas. RSG vidtog ett flertal åtgärder, men var av ekonomiska skäl tvungna att begränsa sig avseende större och kostsamma åtgärder för sin kontinuitetsplanering/hantering.

Planering för civilt försvar och höjd beredskap

RSG har vidtagit åtgärder för att tillskapa en robust krisberedskapsförmåga. Vid ett skymningsläge och höjd beredskap måste RSG vara beredda att växla upp numerärt och resursmässigt. Tillsammans med civilpliktens återinförande faller det ut en mängd frågor som i hög grad involverar RSG (planering, utbildning, övning, ledning och ledningsplatser, materiel och fordon mm). Detta är inget som kan avvaktas givet statens signaler.

I ett första läge har statsmakten aviserat att RSG ska tilldelas 120 civilpliktiga beredskapsbrandmän under år 2024. Dessa civilpliktiga ska primärt användas under höjd beredskap. Även inom detta område kommer särskilda statsbidrag att adresseras. Statliga medel för kommunal räddningstjänst går i sedvanlig ordning inte till kommunalförbunden direkt utan tillställs primärkommunerna. Det är viktigt att inga oklarheter råder kring RSG:s finansiering av dessa aktiviteter framöver.

RSG – en aktör i täten för forskning- och utveckling

I utvecklingen mot en modern räddningstjänstmyndighet behöver RSG vara samhälls- och riskorienterade i det förberedande, förebyggande såväl som i det händelsestyrda arbetet. RSG får också externa förfrågningar om medverkan i utveckling och forskning. Inom RSG finns det sedan tidigare en strategi för forsknings- och utvecklingsfrågor som under året reviderats. RSG vill arbeta med innovation i vardagen, där de anställdas idéer tas tillvara och värderas.

Ett sådant arbete är AAR (After Action Review), som omhändertar de behov som uppdragas vid insats.

15. Nationellt utvecklingscenter – NUC

I samarbete med MSB har ett nationellt utvecklingscentrum med inriktning säkerhet på skadeplats etablerats, med placering vid RSG. Utvecklingsledarens uppdrag, som delvis

finansieras av MSB, är att identifiera och omhänderta de behov som finns kopplat till räddningstjänstens utmaningar både nationellt och internationellt.

Projekt som genomförs inom ramen för verksamheten ska bidra till bättre och säkrare arbetsmetoder för de som verkar på skadeplats samt bidra till implementering av nya tekniska lösningar. Projektgrupper ska i möjligaste mån tillsättas med personal från fler räddningstjänster och/eller andra organisationer som tex Lindholmen Science Park och RISE och finansieras med extern medfinansiering.

Exempel på projekt som hanteras är bland annat ökad förmåga vid drunkningstillbud och vid livräddning med bärbara stegar samt hur autonoma UAS-system kan bidra till bättre lägesbilder i väntan på räddningstjänst och hur artificiell intelligens kan vara ett stöd för räddningstjänsten. Ett arbetspaket har undersökt möjligheten till ökad användning av robotik (drönare och robotar) för en bättre lägesbild och arbetsmiljö.

RSG anser det nödvändigt att ingå i samarbetet och vara en aktiv del i utvecklingen.

16. Utbildnings- och övningsanläggning

I och med förbundsutökningen, ökar också behovet av goda övningsmöjligheter. För personal inom de tre nya medlemskommunerna är det långt att åka till RSG:s idag befintliga anläggningar; Färjenäs, Karholmen och Tollestorp. Övningsfält på närmare håll finns, men kräver upprustning till acceptabel nivå arbetsmiljömässigt. Detsamma gäller om fler kommuner ansluter sig till förbundet och upprustning av ytterligare övningsfält är att förvänta. Behovet av resurser och ekonomi behöver beaktas. Färjenäs fortsätter vara en viktig utbildnings- och övningsplats i framtiden, men med ett geografiskt större förbund ökar också behovet av kompletterande anläggningar och därmed ytterligare krav på resurser och ekonomi.

Förbundet har investerat i utbildnings- och övningsanläggningar på Karholmens och Tollestorps övningsfält för att upprätthålla en nivå som gör att de kan fungera för ändamålet, minst intill dess att en ny utbildnings- och övningsanläggning på Färjenäs står klar. Det som inte ännu är genomfört är på gång att genomföras.

RSG har i ett avtal med Stena Oil AB kommit överens om en avveckling av oljedepåverksamheten som bedrivits på området. Det innebär ett omfattande rivningsarbete som kommer att pågå fram till avflyttningsdatumet, som enligt avtalet är satt till 2026-01-03. Arbetet har påbörjats med inventering, tillståndsfrågor, miljökonsekvensutredningar mm. Rivningen som inkluderar cisterner, rörgator, vissa byggnader, betongfundament och av- och pålastningspiren, ska pågå under 2025 och den ekonomiska uppgörelsen är att RSG ska stå för hälften av kostnaden som i dagsläget inte är känd, men som troligen är omfattande då det även inkluderar rivning av pir.

Det kvarstår också att reglera ansvaret för kontaminering på grund av oljehantering från 2003-2024 med Stena Oil/Nynäs. Det är verksamhetsutövarna, Nynäs AB och Stena Oil AB, som bär miljöansvaret, men genom en skadeslöshetsklausul i avtalet har RSG dock friskrivit Nynäs AB för perioden fram till RSG:s övertagande av ägandet. Perioden därefter fram till idag är oregerad.

Det är sannolikt att viss del av utbildnings- och övningsverksamheten på Färjenäs kommer att behöva utlokaliseras till Karholmen och Tollestorp under rivningsperioden.

Projektet Framtidens utbildnings- och övningsplats har under hösten 2023 presenterat en slutrapport avseende förstudiedelen. Utifrån denna kan man sedan vidta projektering för exploatering och etablering av den nya anläggningen.

RSG kommer under år 2024 göra en omfattande analys över förbundets övnings- och utbildningsbehov i förhållande till rimliga övnings- och utbildningsplatser. Det är angeläget att klargöra vad som ska övas/utbildas lokalt i förhållande till centrala platser.

17. Utveckling och effektiviseringar

Utveckling och effektivisering av förbundets ekonomi och verksamhet, pågår kontinuerligt, både genom egen effektivisering och som en följd av pålagda besparingskrav samt ökade intäkter.

Det finns en rad exempel sedan längre tillbaka som exempelvis avvecklingen av dykskolan Färjenäs 2013, Säve flygplatsbrandkår 2015 samt höjdenheten i Mölndal 2016.

Ett annat exempel är det strategiskt viktiga arbetet, helt i linje med statsmaktens inriktning och alltmer tydliga lagstiftning, avseende införandet och vidareutvecklingen av gemensamt räddningsledningssystem. Genom att vara drivande i att ingå i större operativa ledningssystem ökar såväl förmåga som kapacitet vid större händelser utan tidsfördröjande formella kontakter.

RSG har även under de senaste åren tillsatt ett antal strategiska befattningar för att utveckla och effektivisera räddningstjänstens operativa och myndighetsutövande verksamhet.

Införandet av Marknadsplatsen 2020 för hantering av inköpsprocessen genom e-handel är ett verktyg som används för ökad effektivitet, både vad gäller tid och pengar.

Personalplanering, anpassningar för skumhantering med mera är exempel på effektiviseringar inom den operativa verksamheten. Brandskyddskontrollerna som sedan 2016 utförs i förbundets regi räknas också till utveckling och effektivisering.

Bland de allra senaste exemplen på effektiviseringar kan nämnas:

- En rejäl översyn av avtal har efter långvariga och idoga förhandlingar med RSG:s juridiska kompetens resulterat i att vi nu fått till stånd ekonomiskt fördelaktiga avtal med staten för exempelvis Avancerad Indikering och NUSAR.
- Ett annat idogt arbete som pågått under senare år är en översyn av RSG:s interna administrativa arbetsprocesser, särskilt med avseende på förbundsövergripande frågor. En struktur är framtagen och implementerad och det hela kan kortfattat beskrivas som att rätt frågor ska hanteras av rätt personer vid rätt tidpunkt för att uppnå ett optimalt flöde i processerna.
- Beträffande fordon kan nämnas en investering i en bromsprovninganläggning för tunga fordon, vilket över tid innebär besparingar både i tid och ekonomi.

Det har även gjorts en översyn av poolbilarna, vilket effektiviserat användningen och reducerat antalet fordon.

- RSG:s mest kostsamma fordon är de som har maskinstege för att nå cirka 30 meter. Här pågår ett arbete som syftar på att kunna flytta den synnerligen avancerade stegutrustningen till nytt fordon, utan att behöva inköpa både fordon och stegutrustning vid samma tillfälle.
- RSG följer också utvecklingen som rör elektrifiering av tyngre fordon och dess möjligheter och brister.
- RSG:s kreativa personal har också utvecklat ett sätt att öva inom losstagning av trafikskadad person som är fastklämd i förarhytt. I stället för att ständigt införskaffa lastbilshytter för isärklippning, kan samma hytt återanvändas. AB Volvo har tillsammans med RSG utvecklat detta återbruk av lastbilshytter. Detta är både ekonomiskt och miljömässigt fördelaktigt.

18. Fastighets- och lokalfrågan

Förbundet hyr samtliga lokaler av medlemskommunerna förutom Färjenäs (Göteborg Färjestaden 20:5) som ägs av RSG.

Förbundets hållning i frågan om ägandeskap av fastigheter har inte förändrats under det gångna året. Förbundsstyrelsen har sedan tidigare initierat en utredning som ska redovisa möjligheterna för och konsekvenserna av Göteborgs Stads eventuella övertagande av ägandet av fastigheten på Färjenäs. Den ska innehålla förslag till hur projektering och uppförande av lokaler samt konstruktioner för övningsändamål skulle kunna genomföras. Utredningen ska belysa om det är möjligt att låta RSG hyra Färjenäs av Göteborgs Stad, så som sker med samtliga övriga brandstationer och anläggningar. Slutligen ska utredningen även omfatta förslag till framtida finansiell hantering av saneringskostnaderna.

Överföring av ägandet till Göteborgs Stad skulle också kunna påverka formen för förvaltning, drift, underhåll samt skötsel av Färjenäs. För RSG:s del skulle en likartad princip, där RSG inte alls äger fastigheter utan förhyr samtliga lokaliteter, förenkla den förbundsinterna fastighetsförvaltningen. Förbundets huvuduppdrag är inte att äga eller förvalta fastigheter.

Utöver Färjenäs är andra hyrda lokaler aktuella av olika anledningar.

Lundby brandstation som byggdes 1937 står inför att rustas upp.

Lokalerna i stadsdelen Kålltorp ligger på ett markområde som Göteborgs stad visat intresse för. RSG kan lämna Kålltorp om andra lösningar kan täcka behoven av lokaler anpassade för bland annat fordonsverkstaden.

I Kungsbacka har kommunen med hänsyn till stadens behov tagit initiativ till samtal om att flytta brandstationen till annan plats. Ny plats har anvisats och RSG har utrett och kommit fram till att platsen lämpar sig väl för placering av en ny brandstation.

Det är en pågående diskussion med Göteborgs Stad och dess fastighetsbolag HIGAB som äger Gårda huvudbrandstation där administration och ledningscentral finns.

HIGAB har som inriktning att göra en överenskommelse med RSG som innebär långsiktigt att RSG lämnar lokalerna för exploatering av markområdet.

Med detta som bakgrund har en inledande process påbörjats för att utreda på vilket sätt RSG ska utlokaliseras från nuvarande byggnad i Gårda. Det är ett flertal aspekter som måste beaktas såsom bland annat körtidsanalyser, stegåtaganden (där RSG:s stegfordon utgör alternativ utrymningsväg) och övriga parametrar som påverkar den operativa verksamheten.

I samband med denna strategiska analys över stationsplacering kommer även andra stationsområden att påverkas såsom, Mölndal, Kortedala, Öjersjö, Mölnlycke, Hindås och Rävlanda. Detta är ett omfattande strategiskt arbete som är angeläget och kan också över tid påvisa effektiviseringar. Inom detta område kommer RSG att efterfråga särskild kompetens från ett engelskt konsultföretag.

Även i de tre senast tillkomna medlemskommuner finns lokalfrågor att beakta. Exempelvis kommer en ny brandstation att byggas i Lilla Edet och planer finns även i Stenungsund.

19. Ekonomi

19.1 Förbundets ekonomiska utveckling

Sammantaget ställer den utmanande risktopografin inom förbundet stora krav på räddningstjänstverksamheten och förutsättningar i omvärlden förändras snabbt. Förbundet strävar efter att både hålla en hög kapacitetsnivå och även uppvisa stor förändringsbenägenhet för att anpassa efter omständigheterna, både på kort och lång sikt. Behovet av utbildning och övning, planeringsarbete, materialanskaffning och även remisshantering, tillsyner och andra myndighetsåtgärder är därför stort och kostsamt.

RSG har genomfört utveckling i förbundets samtliga delar och finansierat utvecklingen, förutom genom sedvanlig uppräknning av medlemsbidragen även genom möjligheten att under vissa förutsättningar utnyttja det ackumulerade egna kapitalet.

Förbundet har på det stora hela finansierat projekt och utveckling inom budgeterad ram. Effektiviseringar och hushållning med resurser har varit viktiga förutsättningar för detta, men bidragande orsaker till att ekonomin inte ansträngts ytterligare tidigare år är även perioder med kompetensförsörjningsproblematik (vissa yrkesgrupper är svårrekryterade) och att en del investeringar av olika anledningar, skjutits upp och skapat utrymme för andra prioriteringar.

Flertalet strategiska befattningar med specialistkompetenser är tillsatta och som en konsekvens tas nya steg i utvecklingen som t ex medför nya investeringar. Generellt är investeringarna numera någorlunda i fas och därför finns inget extra utrymme pga framskjutna genomföranden, att hämta där. Snarare tvärtom, då investeringarna blir alltmer kostnadsdrivande pga ökat behov och snabb teknikutveckling. Inför verksamhetsåret 2024 och planperioden 2025-2026 ökar avskrivningskostnaderna, så som tidigare aviserats.

RSG:s hyreskontrakt utgår generellt från självkostnadshyra och RSG ansvarar för underhåll av lokalerna i högre omfattning än vid tillämpad marknadshyra. Anledningen är att lokaler för räddningstjänstverksamhet kräver särskild kompetens avseende

service och underhåll samt även möjlighet till snabba och direkta åtgärder. Dessa krav tillhandahålls bäst genom att RSG upprätthåller kompetens i stället för att varje enskild medlemskommun ska tillgodose behovet. Följden av detta är att RSG har ansvar för att tillse att fastighetsunderhållet sköts enligt plan och detta blir då även en faktor att hantera i budgetplaneringen. Under 2024 kommer frågan att belysas för att inte riskera att en stor underhållsskuld byggs upp vilket är en risk när budgeten urholkas och svåra prioriteringar krävs.

I Budget 2023 plan 2024-2025 flaggades för mindre marginaler och snävare svängrum inom budgetramen. Detta är ett resultat av ett flertal års satsningar, effektiviseringar och inte minst för att möta skärpta och nya krav och förväntningar. Detta har beskrivits utförligt i flera sammanhang och ingår fortsatt i den löpande rapporteringen och dialogen med styrelse och medlemskommuner.

19.2 Södra Bohuslän (SB)

Efter anslutningen av kommunerna Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet, påbörjades arbetet med integrering i RSG:s organisation. Utgångspunkten var att fd Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund, SBRF, i princip i sin helhet, "lyftes in" i den ekonomiska strukturen, som en egen avdelning som fick namnet Södra Bohuslän (SB) och till en början gjordes detta utan större förändringar.

År 2023 är ett så kallat interimår och integreringen av SB i övriga RSG har skett allteftersom under året. Budgeten för 2023 beslutades baserad på RSG:s då befintliga sex medlemskommuner och det har varit en utmaning vad gäller ekonomiska uppföljningsmöjligheter, då organisatoriska förändringar pga integreringen, har skett under pågående budgetår. Väsentliga uppföljningar har ändå kunnat göras och inför 2024 är budgeten komplett för samtliga nio medlemskommuner. Ytterligare förändringar med anledning av integreringen kan komma att ske under 2024, men är i dagsläget inte kända.

19.3 Ekonomiska förväntningar

RSG uppfattar den politiska styrningen fortsatt tydlig med avseende på att räddningstjänstmyndigheten ska vara robust och ha förmåga samt kapacitet som motsvarar en föränderlig omvärld med dess hot- och riskbild. Det är därför angeläget att Räddningstjänstförbundet Storgöteborgs strategiska inriktning kan fortsätta för att vara en viktig samhällsaktör med fokus på medborgarnas säkerhet och trygghet.

Med en rad faktorer i en föränderlig omvärld och de utmaningar som hela tiden finns i verksamheten på olika sätt, inte minst när förbundet utökas, kommer de ekonomiska utmaningarna säkert att fortsätta framöver. Budgeten har märkbart blivit snävare och prioriteringar görs redan i ännu större utsträckning än hittills varit fallet.

RSG arbetar hela tiden med effektiviseringar och noggrann uppföljning av ekonomin för att på bästa sätt anpassa till skiftande förutsättningar och förväntningar. Den utveckling förbundet genomgått under många år har RSG till största delen lyckats finansiera inom den givna budgetramen, mycket tack vare just sådant arbetssätt. Förväntningarna är att kunna fortsätta på samma sätt framgent.

19.4 Investeringar

Förbundet har investeringsmedel i form av egna tillgångar och behöver inte låna upp medel vid investeringar. Förbundet tilldelas en årlig budgetram för driftskostnader

inklusive avskrivningskostnader och ska visa ett årligt nollresultat. Det är därmed ytterst avskrivningsbudgetens storlek som begränsar RSG:s investeringar och utgör ramen för investeringsplanen. Avskrivningsbudgeten har varit i princip oförändrad under flera år och en utökning av rambudgeten till förmån för ökade avskrivningskostnader har äskats vid flera tillfällen.

Framtida budget för avskrivningar påverkas av prioriteringar som görs nu och den nivå som RSG förväntas ha vad gäller exempelvis fordonsparken, teknisk nivå, IT-stöd, IT/Cyber-säkerhet, informationssäkerhet osv.

Beslutade investeringar som finansieras av eget kapital

Sedan tidigare har förbundet pågående projekt avseende nödvändiga investeringar i utbildnings- och övningsanläggning samt säkerhet och robusthet med syfte att säkerställa skydd av kritiska resurser som krävs för RSG:s samhällskritiska verksamhet. Budget är beslutad med möjlighet att vid behov utnyttja delar av RSG:s egna kapital. Investeringarna medför både kostnader för avskrivningar och vissa engångsutgifter som krävs för att genomföra projektet och dess investeringar.

19.5 Minskade intäkter

Den enskilt största posten minskade intäkter avser hyresintäkter efter avslutad uthyrning till SOS Alarm och Stena Oil. Situationen har beskrivits i andra handlingar och sammanhang, senast i *"Underlag för reviderad budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska situation"* (Diarie nr 2023/143).

SOS Alarm valde att lämna fastigheten på Gårda, trots långtgående ansträngningar för att tillfredsställa SOS Alarms särskilda lokalbehov. RSG förlorade därmed en årlig intäkt på ca 4,0 mkr. Lokalerna uppfattades som lämpliga för att tjäna som gemensam skyddad plats för RSG:s medlemskommuner då de är utrustade för kris och krig med egen energiförsörjning och ett otal faciliteter. RSG:s medlemskommuner har efter viss betänketid avvisat möjligheten. Diskussion har också förevarit om nämnda lokal kan uthyras till en privat aktör. Efter rådande omvärldsläge och där RSG har sin viktigaste verksamhet, mottagande av 112-samtal så är detta inte längre aktuellt.

Stena Oil är uppsagda från fastigheten Färjenäs och förbereder för avflyttning årsskiftet. Avflyttningen har förskjutits med ett år, vilket innebär att RSG inte förlorar hyresintäkten på drygt 4,0 mkr förrän från och med 2025. Med hänsyn till att marken på Färjenäs är kontaminerad av tidigare verksamheter och att detta reglerats i avtal med en skadeslöshetsklausul som gör att RSG bär ansvaret för sanering av marken, fattades beslut att inte lämna Färjenäs utan i stället bereda området för RSG:s framtida utbildnings- och övningsanläggning.

Intäkterna från tillsynsverksamheten har sjunkit successivt de senaste åren allteftersom arbetssättet förändrats (från generell till riskbaserad tillsyn), men effekten av det nya arbetssättet har varit större än tidigare sätt att arbeta. Svårigheterna att rekrytera vissa yrkeskategorier påverkar även arbetet med tillsyner.

RSG har år 2021 placerat medel i en femårig revers i Göteborgs koncernbank, vilket vid tidpunkten var det bästa alternativet för att erhålla ränta även om procentsatsen var låg. Nu har räntan gått upp, men medlen är fortsatt låsta i placeringen. Dock genererar nu även vanliga bankkonton ränta och RSG erhåller därmed vissa ränteintäkter.

Lite längre tillbaka noteras att intäkterna minskat för skötseln av VMA (Viktigt Meddelande till Allmänheten) då detta sedan 2015 finansieras inom RSG:s ram, vilket i praktiken innebar förlorade intäkter motsvarande 1,9 mkr. Nyttan och angelägenhetsgraden av en väl fungerande VMA-signal, och underhåll av ca 300 styck signalhorn vid fara har blivit synnerligen viktigt igen. Finns anledning att genomföra en strategisk inventering tillsammans med förbundets medlemskommuner.

Under 2022 ökade intäkterna för utlånad personal i samband med att RSG stöttat både Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund (SBRF) och Bohusläns räddningstjänstförbund (BORF) i framför allt ledningsfunktioner. Intäkterna för utlåning av personal har minskar med avseende på SBRF som i stället blivit en del av RSG.

Intäkterna inom ramen för Västra räddningsregionen (VRR), det gemensamma ledningssystemet, minskar då förbundet utökas med tre av kommunerna som sedan tidigare ingår i VRR-samarbetet. Avgiften som betalats till RSG ingår numera i kommunernas medlemsavgift till RSG. Medlemsavgiftens konstruktion omfattar inte särskilt specificerade kostnader utan är en del av paketet som det innebär att ingå i förbundet.

19.6 Utmaningar generellt

Risktopografin inom RSG:s område omfattar ett stort antal, avancerade och vitt skilda områden, där en rad specialistkompetenser krävs. Uppbyggnad, utveckling och att vidmakthålla en tillräcklig nivå av allt fler förmågor är mycket kostsamt och en lösning för att sprida kostnaden något är att samarbeta med räddningstjänster utanför förbundsområdet. Utmaningen i detta ligger i att fortsätta driva samarbetet allteftersom antalet anslutna kommuner och räddningstjänster ökar. Fördelarna med samarbetet är odiskutabla, men med uppgiften kommer också ett stort ansvar för förbundet och då inte minst gentemot de anslutna kommunerna och dess medborgare. Därför är även detta en viktig anledning att säkerställa ekonomiska medel som bibehåller organisationens robusthet.

I takt med att samhället snabbt växer och utvecklas i alltmer komplexa hänseenden, måste RSG utöver att upprätthålla befintliga förmågor även utveckla fler och nya förmågor för att kunna hantera de nya risker som allteftersom kan identifieras. Ett antal brandtekniska framtida utmaningar påverkar både remisshantering, tillsynsverksamhet samt i hög grad förmågan inom operativ verksamhet.

Under 2022 var en stor utmaning för hela organisationen, att förbereda inför förbundsutökningen. Nu har nya intresseanmälningar inkommit och dessa har utretts under 2023 för den politiska beredningen. Om beslut om anslutning fattas kommer detta att innebära nya utmaningar för kommande år.

Ekonomiska utmaningar fortsätter att vara av skiftande karaktär med olika ekonomisk påverkan. Det mesta har nämnts i olika sammanhang under andra rubriker, men några exempel att betona är investeringar och avskrivningskostnader, en ålderstigen fordonspark, fastighetsfrågor och minskade hyresintäkter med mera. Ytterligare exempel är cybersäkerheten och att skydda verksamheten mot störningar inom IT och infrastruktur/logistik är högt prioriterat. Revisionens granskningar har påtalat punkter som organisationen behöver åtgärda, frågor som har med jämställdhet och arbetsmiljö

är också exempel på utmaningar för organisationen. Samtliga delar omfattar kostnader för att uppdatera och komma till rätta med sådant som inte upplevs vara på rätt nivå.

En stor utmaning är självklart inflation och stigande priser. För RSG är bränslepriser ett stort ekonomiskt orosmoln. RSG:s årliga förbrukning av drivmedel är betydande och det senaste årets kraftiga prishöjningar slår hårt mot ekonomin.

Det inför 2023 nya pensionsavtalet som tecknats mellan Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), och de centrala parterna SACO, Ledarna och Kommunal, innehåller något som potentiellt kunde vara ekonomisk utmaning för RSG. Eftersom avtalet ger individen möjlighet att växla mellan uttag av ersättning i form av lön respektive pension, är det viktigt att även uttag i form av lön regleras mellan RSG och medlemskommunerna enligt den princip om kostnadsneutralitet för pensionskostnader, som återfinns i förbundsordningen. RSG har under 2023 förberett ett upplägg för att hantera detta och avsikten är att redovisa kostnaden i samband med årsbokslutet och den årliga avräkningen av pensionskostnader till medlemskommunerna. Det första lönekörningen som inkluderade dessa delar gjordes i oktober. Upplägget omfattar även att individerna ska göra sitt val inför nästkommande år i god tid för en korrekt beräknad budget.

Utmaningen avseende nya regler för dygnstjänstgöring är nu föremål för dispensansökan, vilket är positivt.

19.7 Kostnadsutveckling och uppräknig av medlemsavgiften

Den årliga uppräknigen av medlemsavgifterna baseras huvudsakligen på förväntade löne- och kostnadsökningar.

Utgångspunkt för den indexerade uppräknigen av medlemsavgifterna i budgetunderlaget som presenterades för medlemssamrådet 2023-04-03, var Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Här redovisas PKV per 2023-02-16 och uppräknig för 2024 således 3,7 %.

PKV 2023-02-16	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetskraftskostnad*	2,2	7,5	4,4	-0,7	3,0
vikt arbetskraftskostnad	69,6%	68,6%	69,0%	69,5%	68,9%
Övrig förbrukning**	8,0	4,7	2,3	2,4	2,7
vikt övrig förbrukning	30,4%	31,4%	31,0%	30,5%	31,1%
Prisindex kommunal verksamhet	4,0	6,6	3,7	0,3	2,9
* Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.					
** 50 % lönekostnadsförändring och 50 % KPIF, konsumentprisindex med fast ränta för 2023 och framåt					

Budgetåret 2023

Förbundet har för åren 2020-2022 fått en årlig uppräknig med 2,4 %. Inför 2023 beslutades i Förbundsfullmäktige 2022-06-21 om en uppräknig med 2,9 %. Det var då i enlighet med Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos för PKV 2023, som publicerats i februari 2022. Redan senare under våren 2022 prognosticerades PKV för 2023 att uppgå till 5,0 %. En prognos som höll i sig och ökade för att i februari 2023 uppgå till 6,6 %. Inflation och prisökningar har haft stor påverkan på RSG:s ekonomi med kraftigt ökade kostnader. Situationen i inledningen av 2023 gjorde att den

beslutade budgetramen inte kunde hållas utan åtgärder. Förbundet informerar kontinuerligt förbundsstyrelsen om det ekonomiska läget, men inför förbundsdirektörens beslut om detaljbudget 2023, lyftes frågan särskilt till förbundsstyrelsen vid mötet 2023-02-08. Förbundsstyrelsen beslutade att informationen skulle delges medlemsrådet så snart som möjligt och kallade därför till ett extrainsatt medlemsråd 2023-03-01. Efter informationen efterfrågade såväl medlemsråd som förbundsstyrelse en mer utförlig beskrivning av de oförutsedda kostnaderna och även vilka åtgärder styrelse och ledning avser vidta samt dess konsekvenser. Handlingen "*Underlag för revidering av budget 2023 samt förslag till åtgärder med anledning av förbundets ekonomiska situation*" togs fram och presenterades för förbundsstyrelsen vid ett extrainsatt styrelsemöte 2023-03-23. Då presenterades även handlingen "*Underlag för budget 2024 plan 2025-2026*".

De förslag på beslut och åtgärder som godkändes har utgjort viktiga faktorer för att minimera det befarade underskottet för 2023.

Budgetåret 2024 och planperioden 2025-2026

Det som beskrivs i den här handlingen, "*Förslag till budget verksamhetsåret 2024 planperiod 2025-2026*", baseras på utvecklingen av ekonomin under 2023. De godkända och under året, genomförda åtgärderna bedöms ha fortsatt stor betydelse för RSG:s ekonomi under kommande år.

Riktade statsbidrag

Efter de omfattande skogs- och terrängbränderna under somrarna år 2014 och år 2018, beslutade statsmakten att reformera Lagen om Skydd mot Olyckor (LSO) samt ge Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) föreskriftsrätt hur räddningstjänstens operativa ledningssystem ska förstärkas vid allvarliga händelser. RSG har sedan tidigare ett förhållandevis robust och utvecklat operativt ledningssystem för egen del, men har därefter förstärkt vissa personalfunktioner samt införskaffat och förstärkt digitala hjälpmedel för vakthavande befäl samt larm- och ledningsoperatörer.

I samband med nya statliga krav gjordes en överenskommelse mellan MSB och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om att statliga medel omfattande 4,50 kronor per invånare ska utbetalas årligen. RSG:s högsta politiska organ, förbundsfullmäktige beslutade den 21 juni 2021 att dessa medel ska tilldelas RSG för år 2022.

RSG har följaktligen fakturerat medlemskommunerna både under 2022 och 2023 för att ta del av bidragen. Fakturorna för 2022 är till dags datum betalda av fyra av sex då berörda kommuner. För 2023 har fakturorna nyligen utfärdats till de nio medlemskommunerna.

För RSG:s vidkommande är ett tydligt ställningstagande i linje med statsmaktens intentioner och det extra tillskottet till ekonomin av mycket stor betydelse. Så länge frågan är olöst förblir fakturorna öppna i RSG:s redovisning och en obalans mellan medlemskommunernas ekonomiska bidrag till förbundet ackumuleras.

Medlemsrådets yttrande om förutsättningar för budget 2024

Efter överläggningar meddelade medlemsrådet i samband med mötet 2023-11-21, definitivt besked om uppräknings med 2,7 % för budgetåret 2024. Ingen särskild höjning av rambudgeten med hänsyn till ökade avskrivningskostnader medgavs. RSG

uppmannas av Göteborgs stad att även för 2024 fakturera medlemskommunerna för de riktade statsbidragen (4,50 kr per invånare).

Med hänsyn till det generellt ansträngda ekonomiska läget medger även medlemssamrådet att RSG för 2024 kan nyttja viss del av eget kapital, vilket innebär att budgeten underbalanseras, med -8,4 mkr för budgetåret 2024. Ytterligare -2,5 mkr är beviljade sedan tidigare att finansieras via eget kapital (avseende åtgärder inom säkerhet och robusthet samt utbildning- och övningsverksamheten). Totalt budgeterat underskott för 2024 uppgår därmed till -10,9 mkr. Detta under förutsättning att RSG fortsätter med effektiviseringsåtgärder och är återhållsamma särskilt med avseende på kurser och konferenser. Vidare fortsätter RSG med särskild prövning vid återbesättning av tjänster.

Särskilt ärende för beslut upprättas avseende medlemsavgiften, diarienummer 2023/675.

Budgeten kommande år

RSG fortsätter arbeta med åtgärder för att öka intäkterna genom successiv höjning av återställningsavgiften vid obefogade automatiska brandlarm. Erhållande av riktade statsbidrag spelar en stor roll för RSG:s totala ekonomi och resultat.

Trots att löneöversynen för 2023 inte uppgick till nivån för "märket", översteg den de budgeterade löneökningar och effekten följer således med in i påföljande år. Inför 2024 bedöms löneöversynen resultera i en höjning som även den överstiger årets uppräknings av medlemsavgifterna, vilket direkt medför en fortsatt urholkning av RSG:s budget.

RSG har under flera år påpekat utvecklingen vad gäller ökade avskrivningskostnader, vilka tränger ut övriga budgetposter alltmer och äskande om särskild utökning av rambudget har därför lyfts. De ökade kostnaderna tillskrivs prisökningar som exempelvis operativa insatsfordon, vilka de senaste åren ökat i pris med mer än 50 %, både beroende på dyrare material och även alltmer avancerad teknik.

Vidare har RSG krav på att förbättra och förstärka inom IT och digitalisering, där investeringsutgifterna är höga och livslängden förhållandevis kort, vilket leder till ökade avskrivningskostnader. En ökning av rambudgeten med 0,5 % - 1,0 % bedöms nödvändigt inom de närmaste åren.

För att inte urholka RSG:s budget ytterligare behöver uppräknings av medlemsavgifterna framöver följa med i hur Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) utvecklas.

19.8 Taxor för myndighetsutövning

Det är respektive medlemskommuns fullmäktige som fattar beslut om de taxor (föreskrifter) som tillämpas i RSG.

Under hösten 2020 beslutade medlemskommunerna om nya taxor avseende brandskyddskontroll, tillsyn och tillstånd enligt LSO och LBE. Taxorna gäller från och med år 2021 till och med år 2025 och justeras årligen i enlighet med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Justeringen sker efter SKR:s skatteprognos och PKV som publiceras i oktober året före det år som taxorna ska gälla.

Lagen om skydd mot olyckor ändrades 2021 och medger numer avgiftsuttag för inte bara själva tillsynsbesöket, utan för hela handläggningsprocessen. Med anledning av detta har taxorna setts över och i samtidigt har en revidering skett för att synkronisera taxorna med de nya medlemskommunerna. Den nya taxan börjar gälla den 1 januari 2024.

SKR och Sveriges Skorstensfejarmästares Riksförbund fastställer tillsammans Sotningsindex, som används för en årlig uppräkningsindex av den lokala sotningstaxan. Ny taxa för sotning gäller från och med 2022. Sotningstaxan följer avtalsperioden med sotningsföretagen.

19.9 Balansräkning

I bilaga 2 redovisas en prognostiserad balansräkning/balansbudget för 2024-12-31 samt som jämförelse även balansräkningen per 2022-12-31. Se även bilaga 3 Kassaflödesbudget.

Anläggningstillgångar med ett värde på 15,8 mkr per 2022-12-31 har under 2023 överförts från fd SBRF till RSG.

Förbundet har sedan tidigare placerat 375 mkr i en revers hos Göteborgs Stad. Reversen löper på fem år i taget och förlängdes senast under våren 2021. Räntan uppgår till 0,37 %.

I skulderna ingår en resterande utbetalning, av totalt tre, till Stena Oil avseende avtal om avflyttning från fastigheten Färjenäs. Den kommande utbetalningen uppgår till 9 mkr och ska ske i samband med avflyttningen. Hela den totala kostnaden belastade resultatet för verksamhetsåret 2018 och utbetalningen har därmed ingen påverkan på resultatet när den sker.

Sedan tidigare år finns en mindre avsättning för miljöåtgärder på den oljekontaminerade marken på utbildnings- och övningsanläggningen Färjenäs. En mer realistisk avsättning kan inte göras då situationen är mycket svårbedömd. Rimligen kan konstateras att avsättningen är för låg och mycket kan medföra finansieringsbekymmer i framtiden. Kostnaden beror i första hand på vilka åtgärder som Länsstyrelsen beslutar måste göras och grovt uppskattat kan beloppet variera mellan 20 och 70 mkr. Frågan hanteras i samband med det pågående arbetet inför den framtida utbildnings- och övningsanläggningen.

19.10 Analys av eget kapital

Det egna kapitalet uppgick i bokslutet 2022 till 104,8.

Sedan beslutet att förbundet skulle behålla pensionsavsättningen som arbetades upp enligt det dåvarande pensionssystemet före 1998, hade det egna kapitalet ökat med 24,9 mkr från ursprungligen 90 mkr, till 115,0 mkr i bokslutet 2017.

Ökningen av det egna kapitalet bestod dels av positiva årsresultat, dels av medel som tillförts det egna kapitalet genom en donation från Stena AB på 5,0 mkr 2006 och 4,9 mkr från Lerums kommun 2007. Den inbetalningen gjordes för att Lerums andel av förbundets egna kapital skulle motsvara samma ägarandel som kommunen utgjorde av förbundet enligt förbundsordningen, det vill säga samma villkor som för samtliga medlemskommuner.

Det egna kapitalet har därefter, under åren 2018 till 2021 fortsatt påverkats av positiva resultat, men även av nyttjande av donationsmedel från Stena AB och inte minst överenskommelsen om ersättning till Stena Oil avseende hyresgästens avflyttning från Färjenäs. I resultatet för 2021 ingick en ersättning från SOS Alarm avseende förtida avslut av hyresavtal med anledning av hyresgästens avflyttning från Gårda. Det redovisade överskottet för 2021 uppgick till 11,6 mkr.

Under 2023 tillförs eget kapital med ytterligare 10,2 mkr från de tre senast anslutna medlemskommunerna. Samtliga kommuner har då andel eget kapital enligt andelsfördelning i beslutad förbundsordning.

Eget kapital 2022	kr
Eget kapital 2021	107 358
2022 års verksamhetsresultat	-2 504
Eget kapital 2022 <i>inkl årets resultat</i>	104 854

Tabell 1 Eget kapital

19.11 Finansiellt mål och god ekonomisk hushållning

Förbundet budgeterar årligen utifrån överenskomna medlemsavgifter och beräknade externa intäkter. Förbundet förväntas inte generera överskott över tiden utan det finansiella målet är nollresultat varje enskilt år, om inte annat beslutas. För budgetåret 2024 har medlemssamrådet lämnat medgivande att underbalansera budgeten och möjliggöra användande av eget kapital, under vissa förutsättningar med hänvisning till det ekonomiskt ansträngda läget.

Medlemskommunerna beslutar årligen i ett gemensamt budgetsamråd om den procentsats medlemsavgiften ska räknas upp med. Medlemskommunerna har också beslutat att förbundet inte ska bygga upp en resultatutjämningsreserv.

Förbundets formulering av riktlinjerna för god ekonomisk hushållning fastställs av förbundsfullmäktige och lyder:

”God ekonomisk hushållning innebär att förbundet uppnår minst nollresultat och visar att verksamhetsmålen är uppfyllda eller att ansträngningar gjorts för att nå målen. Även vidtagna aktiviteter och åtgärder i enlighet med långsiktiga inriktningar och samhällets mål redovisas.”

Förbundets verksamhetsmål framgår av verksamhetsplanen som årligen fastställs av förbundsfullmäktige.

Ekonomisk uppföljning sker genom fem uppföljningsrapporter årligen, varav två utgörs av lägesrapporter per maj och oktober. Delårsbokslut lämnas per mars och augusti och den sista rapporten för året utgörs av årsredovisning med förvaltningsberättelse. Uppföljning av verksamheten sker vid muntliga dialogmöten mellan förbundsledning och avdelningarnas representanter vår och höst. Skriftlig uppföljning av verksamheten redovisas i viss utsträckning i samband med delårsbokslutet i augusti. Fullständig redovisning görs i samband med årsbokslutet då, förutom uppföljning av verksamheten

och verksamhetsmålen, även statistik med analyser avseende genomförda räddningsuppdrag redovisas i särskild bilaga.

19.12 Verksamhetsplan och verksamhetsmål

RSG bedriver dagligen en löpande verksamhet utifrån räddningstjänstuppdraget och varje avdelning planerar för sin verksamhet utifrån uppdraget. Förbundet lägger också stor vikt vid utveckling. Syftet med RSG:s verksamhetsplan är att tydliggöra uppdraget och fokusområden för utveckling på en övergripande nivå. Verksamhetsplanen avser att skapa samsyn och en tydlig, gemensam riktning i organisationen.

Planering och uppföljning sker enligt ett beslutat årshjul. Ett omfattande utvecklingsarbete inom ledning och styrning har pågått under de senaste åren inom RSG och den senaste utvecklingen har rört systematisering av arbetet med omvärldsanalys samt inneburit en förenkling och ett förtydligande i arbetssättet. Omvärldsanalysen gav underlag till årets verksamhetsplan och ingår som en integrerad del i RSG:s ledning och styrning. Omvärldsanalysen pekade ut trender och baserat på dessa skapades långsiktiga verksamhetsriktningar med tillhörande effektmål, som ingår i RSG:s verksamhetsplan 2023–24.

Arbetet med omvärldsanalysen medförde en revidering av prioriteringar, vilket gjorde att tidigare effektmål omformulerades, valdes bort eller fördes in i ordinarie löpande verksamhet. Tidigare effektmål under processen *Individ och samhälle* har i delar sammanförts, men förtydligats och preciserats i nuvarande effektmål. Dåvarande effektmålen under perspektivet *Process och organisation* ingår i löpande verksamhet och är en ständigt pågående process. Ej uppnådda effektmål inom perspektivet *Medarbetarskap och ledarskap* har överförts till att bli de organisatoriska utvecklingsområden Kulturrestan samt Attraktiv arbetsgivare/kompetensförsörjning.

19.13 Riskhantering och internkontroll

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt och att det finns säkra rutiner. Förbundets metod för riskhantering och internkontroll omfattar identifiering och värdering av risker samt framtagande av åtgärdsplaner. Förbundsstyrelsen fastställer årligen en internkontrollplan avseende de rutiner och processer som är mest angelägna att följa upp.

19.14 Information i förbundsrådet

Medlemssamrådets beslut om medlemsavgiftens storlek och därmed budgetramen för 2024 delges de fackliga representanterna vid Förbundsrådet den 30 november 2023.

20. Bilagor

20.1 Bilaga 1 – Resultatbudget

Miljontal kronor	2026	2025	2024	2022
Verksamhetens intäkter				
Larmkommunikation	32,2	30,9	29,7	27,1
Förebyggande intäkter	12,1	11,6	11,2	8,9
Obefogade larm	25,0	25,0	24,0	21,8
Taxor och avgifter	30,3	29,1	28,0	18,2
Övriga intäkter	37,6	36,2	39,1	38,8
varav statligt bidrag, gränslös räddningstjänst	4,4	4,3	4,2	3,9
varav ersättning för höga sjuklönekostnader				2,0
varav minskad hyresintäkt, Stena Oil		4,4		
S:a intäkter	137,2	132,9	132,0	114,8
Verksamhetens kostnader				
Entreprenad- och konsultkostnader	- 36,1	- 34,7	- 33,4	- 30,5
Personalkostnader	- 709,0	- 693,3	- 727,3	- 535,8
varav lön och soc avg	- 606,8	- 586,9	- 567,6	- 465,6
varav pensionskostnader	- 102,2	- 106,4	- 159,7	- 70,2
Övriga verksamhetskostnader	- 148,9	- 147,0	- 136,5	- 116,9
varav Färjenäs utbildning- och övningsanläggning	- 1,0	- 5,0		- 0,2
S:a kostnader	- 894,0	- 875,0	- 897,2	- 683,2
Avskrivningar	- 41,3	- 40,8	- 39,8	- 34,8
varav Färjenäs utbildning- och övningsanläggning	- 2,5	- 2,5	- 1,5	- 0,9
varav säkerhetsinvesteringar	- 1,5	- 1,0	- 1,0	- 0,2
Verksamhetens nettokostnader	- 935,3	- 915,8	- 937,0	- 718,0
Medlemsavgifter				
Medlemsavgifter Göteborg	500,5	484,7	532,8	429,9
Medlemsavgifter Mölndal	46,9	45,4	49,9	40,3
Medlemsavgifter Kungälv	69,3	67,1	73,8	59,6
Medlemsavgifter Partille	26,4	25,5	28,1	22,6
Medlemsavgifter Härryda	32,0	31,0	34,0	27,5
Medlemsavgifter Lerum	33,9	32,8	36,1	29,1
Medlemsavgifter Tjörn	18,2	17,7	18,9	
Medlemsavgifter Stenungsund	46,1	44,6	47,9	
Medlemsavgifter Lilla Edet	21,0	20,4	21,9	
varav infasningsavgift	16,6	16,0	15,4	
S:a medlemsavgifter	794,3	769,2	843,4	609,0
Verksamhetens resultat	- 3,8	- 13,7	38,4	5,8
Finansiella intäkter	9,4	6,4	6,4	3,5
Finansiella kostnader	- 16,7	- 11,6	- 55,7	- 11,8
varav pensionskostnader	- 16,6	- 11,5	- 55,6	- 11,7
Resultat efter finansiella poster	- 11,1	- 18,9	- 10,9	- 2,5
ÅRETS RESULTAT	- 11,1	- 18,9	- 10,9	- 2,5
Eget kapital, nyttjas enligt beslut;				
Färjenäs utbildning- och övningsanläggning	2,5	2,5	1,5	
Färjenäs, rivningskostnader	1,0	5,0		
Säkerhetsinvesteringar	1,5	1,0	1,0	
JUSTERAT RESULTAT	- 6,1	- 10,4	- 8,4	

20.2 Bilaga 2 – Balansbudget

<i>Miljontal kronor</i>	2024-12-31	2022-12-31
Tillgångar		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	6,5	3,5
Materiella anläggningstillgångar		
Mark och byggnad	75,0	74,7
Maskiner och inventarier	204,2	164,1
S:a anläggningstillgångar	285,7	242,3
Finansiella tillgångar		
Långfristiga fordringar	375,0	375,0
S:a Finansiella tillgångar	375,0	375,0
Omsättningstillgångar		
Förråd och lager	4,5	3,8
Kundfordringar	31,0	24,4
Diverse kortfristiga fordringar	26,0	22,7
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19,0	11,5
Kassa och bank	367,7	191,3
S:a omsättningstillgångar	448,2	253,7
S:a tillgångar	1 108,9	871,0
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital		
Ingående eget kapital	103,1	107,3
Utökat förbund	10,2	
Årets resultat	- 10,9	- 2,5
<i>varav beslut att nyttja eget kapital</i>	- 2,5	
S:a eget kapital	102,4	104,8
Avsättningar		
Avsättning för pensioner	833,5	601,4
Övriga avsättningar	5,8	5,8
S:a avsättningar	839,3	607,2
Långfristiga skulder		
Långfristiga skulder	-	0,2
S:a långfristiga skulder	-	0,2
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	26,0	27,1
Moms	11,0	9,6
Personalens skatter och avgifter	9,5	7,9
Övriga kortfristiga skulder	31,0	29,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	89,7	84,6
S:a kortfristiga skulder	167,2	158,8
S:a eget kapital, avsättningar och skulder	1 108,9	871,0

20.3 Bilaga 3 – Kassaflödesbudget

<i>Miljontal kronor</i>	2024	2022
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	- 10,9	- 2,5
Just.för poster som inte ingår i kassaflödet :		
Avskrivningar	39,8	34,8
Försäljning/utrangering maskiner och inventarier	-	0,4
Avsättning till pensioner inkl skatt	117,5	15,9
Övriga avsättningar	-	0,6
Övrigt		
Medel från verksamheten före förändring i rörelsekapitalet	146,4	47,2
Rörelsekapitalet		
Förändring förråd, lager	0,2	- 0,2
Förändring kortfristiga fordringar	- 2,3	- 6,6
Förändring kortfristiga skulder	- 0,5	- 14,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	143,8	26,4
Investeringsverksamheten		
Inköp av immateriella anläggningstillgångar:	- 3,0	- 1,4
Inköp av materiella anläggningstillgångar:		
Mark och byggnader	-	3,4
Maskiner och inventarier	- 55,0	- 49,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar:		
Maskiner och inventarier		0,6
Kassaflöde från investeringsverksamheten	- 58,0	- 46,5
Finansieringsverksamheten		
Förändring kortfristiga placeringar		
Förändring långfristiga placeringar		
Förändring långfristiga skulder		- 0,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-	- 0,2
Årets kassaflöde	85,8	- 20,3
Likvida medel vid årets början	281,9	211,6
Likvida medel vid årets slut	367,7	191,3

20.4 Bilaga 4 – Investeringsbudget

<i>Miljontal kronor</i>	2024
Planerade inköp	
Immateriella anläggningstillgångar	3,0
Materiella anläggningstillgångar	
Mark och byggnad	
Maskiner och inventarier	55,0
Årets planerade inköp	58,0

20.5 Bilaga 5 – Medlemskommunernas avgifter med kommentarer

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg				
<i>Förbundsfullmäktige 2023-12-05</i>				
<i>Marie Karlsson, Ekonomichef, tel 031-335 2885</i>				
Bilaga sida 1 - Medlemskommunernas avgifter, kronor exkl moms				
Medlemmarnas andelar enligt förbundsordningen	2023	2024	2025	2026
Göteborgs kommun	64,35%	64,35%	64,35%	64,35%
Mölnadal kommun	6,03%	6,03%	6,03%	6,03%
Kungsbacka kommun	8,91%	8,91%	8,91%	8,91%
Partille kommun	3,39%	3,39%	3,39%	3,39%
Härryda kommun	4,11%	4,11%	4,11%	4,11%
Lerums kommun	4,36%	4,36%	4,36%	4,36%
Stenungsunds kommun	4,78%	4,78%	4,78%	4,78%
Tjörns kommun	1,89%	1,89%	1,89%	1,89%
Lilla Edets kommun	2,18%	2,18%	2,18%	2,18%
	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Uppräkningsindex för räddningstjänst	2023	2024	2025	2026
preliminär uppräkningsindex enligt äskad uppräkningsindex för 2024	2,90%	2,70%	3,70%	3,70%
			prel	prel
Medlemsavgift för räddningstjänst	2023	2024	2025	2026
Göteborgs kommun	383 876 339	394 241 000	408 827 917	423 954 550
Mölnadal kommun	35 940 295	36 910 683	38 276 378	39 692 604
Kungsbacka kommun	53 176 413	54 612 176	56 632 827	58 728 241
Partille kommun	20 226 611	20 772 729	21 541 320	22 338 349
Härryda kommun	24 522 047	25 184 142	26 115 956	27 082 246
Lerums kommun	25 990 108	26 691 841	27 679 439	28 703 578
Stenungsunds kommun	28 525 939	29 296 139	30 380 097	31 504 160
Tjörns kommun	11 264 808	11 568 958	11 997 009	12 440 899
Lilla Edets kommun	13 027 572	13 379 316	13 874 351	14 387 702
Summa	596 550 132	612 656 986	635 325 294	658 832 330
Införingsavgifter	2023	2024	2025	2026
Stenungsunds kommun	8 101 500	8 320 241	8 628 089	8 947 329
Tjörns kommun	3 204 000	3 290 508	3 412 257	3 538 510
Lilla Edets kommun	3 694 500	3 794 252	3 934 639	4 080 220
Summa	15 000 000	15 405 000	15 974 985	16 566 059
Medlemsavgift för räddningstjänst + införingsavgift	2023	2024	2025	2026
Göteborgs kommun	383 876 339	394 241 000	408 827 917	423 954 550
Mölnadal kommun	35 940 295	36 910 683	38 276 378	39 692 604
Kungsbacka kommun	53 176 413	54 612 176	56 632 827	58 728 241
Partille kommun	20 226 611	20 772 729	21 541 320	22 338 349
Härryda kommun	24 522 047	25 184 142	26 115 956	27 082 246
Lerums kommun	25 990 108	26 691 841	27 679 439	28 703 578
Stenungsunds kommun	36 627 439	37 616 380	39 008 186	40 451 489
Tjörns kommun	14 468 808	14 859 466	15 409 266	15 979 409
Lilla Edets kommun	16 722 072	17 173 568	17 808 990	18 467 923
Summa	611 550 132	628 061 986	651 300 279	675 398 389

fortsättning nästa sida

Bilaga sida 2 - Medlemskommunernas avgifter, kronor exkl moms				
Medlemsavgift för pensionskostnader*	2023	2024	2025	2026
<i>Enligt KPA prognos 2022-12-05**</i>				
Göteborgs kommun	96 877 125	138 553 000	75 871 000	76 495 000
Mölnåls kommun	9 077 996	12 983 000	7 110 000	7 168 000
Kungsbacka kommun	13 413 756	19 184 000	10 505 000	10 592 000
Partille kommun	5 103 550	7 299 000	3 997 000	4 030 000
Härryda kommun	6 187 490	8 849 000	4 846 000	4 886 000
Lerums kommun	6 563 858	9 388 000	5 141 000	5 183 000
Stenungsunds kommun	7 196 156	10 292 000	5 636 000	5 682 000
Tjörns kommun	2 845 342	4 069 000	2 228 000	2 247 000
Lilla Edets kommun	3 281 929	4 694 000	2 570 000	2 591 000
Summa	150 547 202	215 311 000	117 904 000	118 874 000
<i>* De ursprungliga sex kommunerna har under 2023 debiterats enligt fastställd budget 2022-06-21</i>				
<i>De tre nya medlemskommunerna har reserverat pensionskostnad för 2023, men har ej fakturerats. Överföring av pension till RSG för fd SBRF:s medarbetare har färdigställts under hösten 2023 och ett samlat underlag är tillgängligt först i december 2023.</i>				
<i>Justering för pensionskostnaderna görs i samband med den årliga avräkningen inför årsbokslut för samtliga parter.</i>				
<i>**Prognos i budget 2024-2026 vid prognostillfälle där både RSG och fd SBRF senast finns att tillgå vid samma tidpunkt.</i>				
Summa medlemsavgifter inkl infasningsavgifter och pensionkostnader	2023	2024	2025	2026
Göteborgs kommun	480 753 464	532 794 000	484 698 917	500 449 550
Mölnåls kommun	45 018 291	49 893 683	45 386 378	46 860 604
Kungsbacka kommun	66 590 169	73 796 176	67 137 827	69 320 241
Partille kommun	25 330 161	28 071 729	25 538 320	26 368 349
Härryda kommun	30 709 537	34 033 142	30 961 956	31 968 246
Lerums kommun	32 553 966	36 079 841	32 820 439	33 886 578
Stenungsunds kommun	43 823 595	47 908 380	44 644 186	46 133 489
Tjörns kommun	17 314 150	18 928 466	17 637 266	18 226 409
Lilla Edets kommun	20 004 001	21 867 568	20 378 990	21 058 923
Summa	762 097 334	843 372 986	769 204 279	794 272 389

Medlemsavgift för räddningstjänstverksamhet

Medlemsavgift för räddningstjänstverksamhet är beräknad med procentuell andelsfördelning enligt förbundsordning gällande från och med 2023-01-01. Uppräkningsindex 2,7 procent för verksamhetsåret 2024 enligt yttrande från Medlemssamrådet. Preliminärt index för 2025 och 2026 är på samma nivå som förbundet åskade inför 2024, dvs 3,7 %.

Infasningsavgifter

Infasningsavgifter för de tre nytillkomna kommunerna Stenungsund, Tjörn och Lilla Edet, har beräknats enligt avtal till totalt 15 mkr uppräknat enligt index för uppräknning av medlemsavgifter.

Medlemsavgift för pensionskostnader

Under 2023 har medarbetarna från fd SBRF överförts av KPA Pension till RSG. Detta slutfördes i november. Den senaste prognosen för pensionskostnader där både RSG och SBRF fanns att tillgång är daterad 2022-12-05. Denna prognos ligger till grund för budgetering av pensionskostnader.

Inför årsbokslutet 2023 kommer årets budgeterade pensionskostnader att stämmas av mot faktiska pensionskostnader och därefter sker sedvanlig reglering med medlemskommunerna.

Beslut om medlemsavgifter enligt ärende med diarienummer 2023/675.

Plats och tid	Blå rummet, Kulturhuset i Mölnlycke, kl. 09.00-10.30
Beslutande ledamöter	Per Vorberg (M) (ordförande) Patrik Linde (S) (vice ordförande) Hans Jakobsson (C) Pontus Walgren (V) Reine Lindqvist (SD)
Övriga närvarande	Maria Ådahl (vd) Dragana Mrdja (sekreterare) Sofia Wallén Claesson (ekonom) §§ 54-57
Utses att justera	Patrik Linde (S)
Justeringens plats och tid	Kommunhuset, kansliet, 2023-12-15
Protokollet omfattar	§§ 54-62

Sekreterare

Dragana Mrdja

Ordförande

Per Vorberg

Justerande

Patrik Linde

§ 54

Sammanträdet öppnande

Sammanträdet öppnas av styrelsens ordförande Per Vorberg.

---

§ 55

Val av justerare

Beslut

Patrik Linde utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

---

§ 56

Föregående mötesprotokoll

Beslut

Styrelsen godkänner protokollet fört vid styrelsesammanträde den 11 oktober 2023.

---

§ 57

Ekonomi

Maria Ådahl och Sofia Wallén Claesson informerar om:

- Prognos för Landvetter Södra AB 2023 exklusive processkostnader
- Projekt Landvetter Södra – beräknat resultat t o m oktober 2023
- Exploateringsprojektet samt Projekt Landvetter Södra – utfall/prognos per oktober 2023
- Budget 2024 samt Plan 2025 och 2026 Exploateringsprojektet
- Budet 2024 samt Plan 2025 och 2026 Projekt Landvetter Södra.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

§ 58

Affärsplan Landvetter Södra Utveckling AB 2024-2025 & Budget Landvetter Södra Utveckling AB 2024

Maria Ådahl presenterar förslag på Affärsplan Landvetter Södra Utveckling AB 2024-2025 och Budget Landvetter Södra Utveckling AB 2024.

Beslut

Styrelsen antar Affärsplan Landvetter Södra Utveckling AB 2024-2025.

Styrelsen antar Budget Landvetter Södra Utveckling AB 2024.

§ 59

VD rapport

Organisation

- Maria Ådahl informerar om arbetet i konsortiets projektgrupp och styrgrupp.

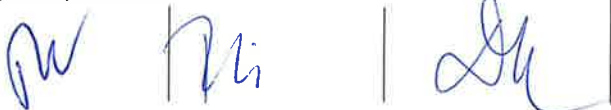
Fysisk utveckling

- Per Vorberg informerar om arbete med Götalandsbanan.

Forskning och Innovation

- Stormöte i DTCC – Digital Twin Cities Centre.
- Ny ansökan till projekt FlexGate ihop med Drive Sweden är inlämnad.
- Ansökan till Formas Gestaltade livsmiljöer för hälsa och välbefinnande är inlämnad.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

Internationellt

- EU projekt IASP (Global network for science parks and areas of innovation) – LSUAB deltar i projektets samverkansgrupp och eventuellt talar på årskonferensen 2024.

Konferenser och nätverk

Information om pågående arbete med dialog, kommunikation och konferenser, bland annat:

- Möte med kyrkorådet Landvetter församling.
- Dialog med Göteborgs stiftet inom Svenska kyrkan.
- Deltagande i JSP:s panelsamtal om stadsutveckling och klimat.
- Banförslaget för månadens bana Ok Landehof är framtaget.
- Hållbarhetsseminarium om Landvetter Södra ihop med konsortiet flyttas till 2024.
- Sektor för utbildning och kultur, Härryda kommun, planerar genomföra workshop om framtidens skola i Landvetter Södra.
- Nyhet om målbilden Landvetter Södra – en plats som berikar, har genomförts.

Beslut

Styrelsen noterar VD rapporten.

Styrelsen uppdrar åt Maria Ådahl att på nästa styrelsemöte presentera en uppdaterad gränslista mellan bolaget och Härryda kommun.

Styrelsen uppdrar åt Maria Ådahl att på nästa styrelsemöte presentera ansökningar till FlexGate och Formas.

§ 60

Övriga frågor

- På sitt möte den 16 november 2023, § 146, utsåg kommunfullmäktige Reine Lindqvist (SD) till ledamot i styrelsen för Landvetter Södra Utveckling AB till och med ordinarie bolagsstämma 2027.
- Härryda kommun planerar ordna en gemensam styrelseutbildning för alla kommunens bolag.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

§ 61

Mötestider 2024

Förslag på mötestider för styrelsemöten och årsstämman 2024:

- 10 jan 9-12
- 20 mars 9-12
- 17 april 9-12
- 24 april 9-12 årsstämma
- 12 juni 9-12
- 21 augusti 9-12
- 9 oktober 9-12
- 4 december 9-12

Stormöte i maj 2024. Förslag på datum tas fram ihop med konsortiet.

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

Styrelsen fastställer datum och tider för styrelsemöten och årsstämman 2024 enligt förslag.

§ 62

Avslutning

Styrelsens ordförande Per Vorberg förklarar sammanträdet avslutat.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

Plats och tid Microsoft Teams möte, kl. 09.30-10.30

Beslutande ledamöter Per Vorberg (M) (ordförande)
Patrik Linde (S) (vice ordförande)
Hans Jakobsson (C)
Pontus Walgren (V)
Reine Lindqvist (SD)

Övriga närvarande Peter Lönn (utredare)
Dragana Mrdja (sekreterare)

Utses att justera Patrik Linde

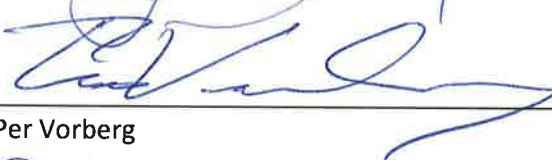
Justeringens plats och tid Kommunhuset, kansliet, 2023-12-20

Protokollet omfattar §§ 63-66

Sekreterare

Dragana Mrdja

Ordförande

Per Vorberg

Justerande

Patrik Linde

§ 63

Sammanträdet öppnande

Sammanträdet öppnas av styrelsens ordförande Per Vorberg.

§ 64

Val av justerare

Beslut

Patrik Linde utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 65

Organisering konsortiet Etapp 1 och projekt Landvetter Södra

Peter Lönn presenterar förslag gällande Organisering – inriktning och struktur för konsortiet Etapp 1 och projekt Landvetter Södra.

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

Styrelsen beslutar att ställa sig bakom förslaget gällande Organisering – inriktning och struktur för konsortiet Etapp 1 och projekt Landvetter Södra, daterat 2023-12-18.

Styrelsen beslutar att rekrytera ny verkställande direktör tillika projektchef. Styrelsen uppdrar åt kommundirektör Pia Alhäll att genomföra rekryteringen.

Styrelsen beslutar att i bolaget inrätta befattningen chef för Innovation och utveckling.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

Styrelsen beslutar att Maria Ådahl tillträder rollen som chef för Innovation och utveckling.

Styrelsen uppdrar åt verkställande direktör Maria Ådahl att tillsätta rollen tillförordnad projektchef.

§ 66

Avslutning

Styrelsens ordförande Per Vorberg förklarar sammanträdet avslutat.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-12-18

§ 231

Dnr 2023UKFN291

Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2024

Beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid antar *Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2024*.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid delger kommunstyrelsen *Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2024*.

Sammanfattning av ärendet

Enligt reglementet för intern kontroll, antaget av kommunfullmäktige den 2 februari 2023 § 8, ska kommunens nämnder årligen upprätta en plan för intern kontroll.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering där risker bedömts och värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts. Utifrån denna riskidentifiering har sedan ett antal riskområden valts ut för att vara föremål för intern kontroll, det vill säga en kontroll av att åtgärderna för att undanröja eller förebygga risken, fungerar som avsett.

I nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll föreslås fem riskområden att kontrollera under 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 15 november 2023
- Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2024, 15 november 2023

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Datum
2023-11-15

Diarienummer
2023UKFN291 003

Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2024

Förslag till beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid antar *Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2024*.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid delger kommunstyrelsen *Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2024*.

Sammanfattning av ärendet

Enligt reglementet för intern kontroll, antaget av kommunfullmäktige den 2 februari 2023 § 8, ska kommunens nämnder årligen upprätta en plan för intern kontroll.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering där risker bedömts och värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts. Utifrån denna riskidentifiering har sedan ett antal riskområden valts ut för att vara föremål för intern kontroll, det vill säga en kontroll av att åtgärderna för att undanröja eller förebygga risken, fungerar som avsett. I nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll föreslås fem riskområden att kontrollera under 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 15 november 2023
- Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2024, 15 november 2023

Ärendet

I reglementet för intern kontroll, som antogs av kommunfullmäktige den 2 februari 2023 § 8, beskrivs att kommunstyrelsen och nämnder med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts

- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- präglas av ett gott omdöme och en god kultur.

Kommunens nämnder tar i enlighet med reglementet årligen fram en plan för intern kontroll. Planen utarbetas genom att förvaltningen genomför en riskidentifiering på sektors- och förvaltningsgemensam nivå. Att arbeta med åtgärder utifrån riskidentifieringen är en viktig del i verksamhetsplaneringen. Den interna kontrollen består i att följa upp de åtgärder som görs för att hantera, undanröja och förebygga risker och kontrollera att arbetet sker på ett korrekt sätt samt att rutiner fungerar.

Det är alltså viktigt att särskilja de två delarna; riskidentifieringen som är åtgärdsfokuserad och planen för intern kontroll som handlar om revision av existerande och genomförda åtgärder för att hantera risker.

Riskidentifiering

Förvaltningen har genomfört en gemensam riskidentifiering genom att respektive sektors och stödfunktions ledningsgrupper har dokumenterat sin riskmiljö utifrån både gemensamma och enskilda verksamhetsprocesser. En prioritering av riskerna har därefter gjorts för att tydliggöra de risker som är mest aktuella att hantera. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att hantera, undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts.

De risker som anses vara kommunövergripande till sin karaktär, det vill säga risker som flera sektorer måste hjälpas åt för att hantera och de risker som anses vara så pass kritiska att de måste hanteras på en kommunövergripande nivå, kom därefter att ligga till grund för en förvaltningsövergripande riskidentifiering.

Liksom ledningsgrupperna på sektorsnivå har även förvaltningsledningen gjort en riskidentifiering i syfte att ta fram en bild och prioritera de mest kritiska riskerna för kommunen.

Följande riskområden har framkommit som de viktigaste ur ett förvaltningsövergripande perspektiv:

Riskområde	Riskbeskrivning	Konsekvensbeskrivning
Kompetensförsörjning	Risk för brist på rätt kompetens, bland annat svårigheter att rekrytera och behålla medarbetare med adekvat utbildning, samt att ha tillgång till vikarier med rätt kompetens. Risker är särskilt stora för vissa	Vilket leder till svårigheter för verksamheten att leverera med önskad kvalitet och kapacitet, samt konsekvenser för arbetsmiljö och arbetsbelastning.

	yrkesgrupper så som pedagoger, socionomer och undersköterskor.	
Välfärdsbrottslighet	Risk att leverantörer/entreprenörer/konsulter debiterar kommunen utifrån felaktiga uppgifter.	Vilket kan leda till ekonomisk påverkan för kommunen och/eller förtroendeskada
Välfärdsbrottslighet	Risk att medarbetare eller förtroendevalda fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot, påtryckningar eller otillbörlig påverkan.	Vilket kan leda till negativ påverkan på demokratiska beslutsprocesser, felaktiga beslut, skada för enskilda kommuninvånare, samt fysisk och psykisk ohälsa, sjukskrivningar för medarbetare.
Digitala system och säkerhet	Risk att system inte kan nås eller ligger nere, samt för bristande IT-säkerhet.	Vilket kan leda till att verksamhet inte kan bedrivas, att kommunen inte lever upp till serviceskyldighet mm. enligt lag, samt konsekvenser i form av driftstörning, dataläckage och dataförlust.
Skadegörelse på fastigheter	Risk för skadegörelse på fastigheter.	Vilket kan leda till oroligheter ute i lokalerna, mindre pengar till underhåll av byggnader.
Barns delaktighet och inflytande	Risk för brister i barns delaktighet och inflytande.	Vilket kan leda till att barns synpunkter inte beaktas, vilket innebär brott mot barnkonventionen.
Inköp och upphandling	Risk för bristande kunskaper inom inköp och upphandling	Vilket kan leda till felaktiga inköp, upphandlingar och direktupphandlingar, samt att ramavtal inte följs.
Taxor och avgifter	Risk för felaktig tillämning av taxor och avgifter.	Vilket leder till intäktsbortfall för kommunen, felaktig debitering, skada för enskild kommuninvånare.

I den riskidentifiering som sektorn för utbildning, kultur och fritid genomförde identifierades riskområdet kompetensförsörjning som de viktigaste ur sektorns perspektiv.

Det finns riktlinjer, arbetssätt och rutiner inom samtliga ovanstående riskområden för att hantera, förebygga eller undanröja riskerna. Bedömningen är att dessa åtgärder kan förstärkas och vidareutvecklas, i vissa fall behöver även helt nya åtgärder vidtas. Arbetet med att genom åtgärder hantera dessa och sektorns egna riskområden beskrivs i sektorsplanen som tas fram av respektive sektor och stödfunktion.

Plan för intern kontroll

Förvaltningen har utgått från ovan nämnda riskidentifiering och gjort en bedömning av vilka riskområden vars åtgärder är mest angelägna att granska närmare genom intern kontroll. Det är inte samtliga ovan nämnda riskområdena som blir föremål för intern kontroll, detta utifrån en bedömning av de åtgärder som finns på plats eller ska införas.

Förvaltningen föreslår att följande riskområden granskas genom kontrollåtgärder under 2024:

1. Välfärdsbrottslighet
2. Digitala system och säkerhet
3. Barns delaktighet och inflytande
4. Inköp och upphandling
5. Kompetensförsörjning

Tre av riskområdena, hot och otillbörlig påverkan (ingår som en del i området välfärdsbrottslighet), IT-säkerhet och inköp och upphandling, följs redan upp under 2023. Förvaltningen bedömer dessa områden som viktiga att fortsätta följa upp då de fortsätter vara centrala riskområden för kommunen. Dessa fyra ovan riskområden föreslås granskas av kommunstyrelsen och nämnderna då de är kommunövergripande till sin karaktär. Därtill tillkommer det ett femte riskområde som för nämnden bedöms vara aktuella att granska under 2024. Se den bilagda planen för mer information om riskområdena.

När planen antagits kommer respektive ansvarig chef att planera och genomföra kontroller för att granska respektive riskområde. I de fall brister upptäcks kommer verksamheterna få i uppdrag att ta fram och implementera åtgärder för att hantera riskerna. En uppföljning av plan för intern kontroll 2024 redovisas till nämnden under våren 2025, i samband med redovisning av nämnden för utbildning, kultur och fritids verksamhetsberättelse för 2024.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att förslaget till beslut inte medför ekonomiska konsekvenser.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Plan för intern kontroll 2024

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Innehållsförteckning

Intern kontroll.....	3
Plan för intern kontroll 2024	4

Intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt. I reglementet för intern kontroll, som antogs av kommunfullmäktige den 2 februari 2023, § 8, ska nämnden med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- har ett gott omdöme och en god kultur.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering där sannolikhet och konsekvens har bedömts av rådande riskmiljö, både på sektorsnivå och förvaltningsövergripande nivå. Utifrån denna risk- och väsentlighetsanalys har följande plan tagits fram. Planens syfte är tudelat, dels ska den bidra till att undanröja osäkerheten om riskerna existerar och dels är det att upptäcka de brister som finns och åtgärda dessa.

Planen kommer följas upp i samband med verksamhetsberättelse för 2024.

Plan för intern kontroll 2024

Risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga rutiner och åtgärder	Kontroller	Ansvarig
Välfärdsbrottslighet	Risk att medarbetare eller förtroendevalda fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot, påtryckningar eller otillbörlig påverkan.	16	<p>Kommunen har en handlingsplan vid hot och våld, samt policy mot muta och bestickning för anställda och förtroendevalda. Ökad kontroll i samband med anställning.</p> <p>Samarbete med fackliga organisationer. Utbildning sker för politiker inför varje mandatperiod. Särskild utbildning denna mandatperiod om rollerna - chefer och politiker, samt utbildning från SKR om hot och hat.</p> <p>Digital utbildning för medarbetare - "I allmänhetens tjänst" om hur det är att arbeta i en politisk styrd organisation.</p> <p>I vissa verksamheter arbetas med metoder för att säkerställa lika beslut oavsett handläggare.</p> <p>Förekomsten av hot, våld och trakasserier följs upp i samband med medarbetarundersökningen som genomförs vartannat år.</p>	Kontroll av kännedom om vad som ska göras om risken inträffar. Kontrollen genomförs genom en enkät till slumpmässigt utvalda medarbetare inom hela förvaltningen.	Personalchef
Inköp och upphandling	Risk för bristande kunskaper inom inköp och upphandling.	15	<p>Utbildning och rutiner som stöttar. Kategoristyrnings projekt pågår.</p> <p>Under 2023 granskas stora upphandlingar som görs av verksamheter, men som genomför upphandlingar sällan, detta kontrolleras genom stickprov.</p>	Kontroll av direktupphandlingar inom samtliga sektorer genom stickprov.	Ekonomichef

Risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga rutiner och åtgärder	Kontroller	Ansvarig
Kompetensförsörjning	Risk för brist på rätt kompetens, bland annat svårigheter att rekrytera och behålla medarbetare med adekvat utbildning, samt att ha tillgång till vikarier med rätt kompetens. Risken är särskilt stor för vissa yrkesgrupper så som pedagoger, socionomer och undersköterskor.	15	Strategiskt arbete med kompetensförsörjning och arbetsgivarvarumärke pågår. Åtgärder pågår inom sektorerna till exempel i form av samverkan via GR, samverkan med fackliga organisationer.	Kontroll av tillgången till timvikarier i verksamheterna. Kontrollen genomförs genom granskning av statistik från bemanningsenheten som visar om verksamheterna får vikarier i den utsträckning de behöver.	Sektorchef för utbildning, kultur och fritid
				Kontroll av att rutiner för annonsering och rekrytering efterföljs, genom att göra stickprov gällande rekryteringar av pedagoger	Sektorchef för utbildning, kultur och fritid
Barns delaktighet och inflytande	Risk för brister i barns delaktighet och inflytande.	12	Arbete med policy för barnrätt pågår. Förvaltningsgemensamt arbete med implementering och tillämpning av barnkonventionen som leds av en utsedd barnrättssamordnare. Metoder för barnkonsekvensanalys, samt checklista inför beslut som berör barn finns framtaget.	Granskning av barns delaktighet i ärenden som lyfts till politisk behandling som bedöms ska innehålla beskrivning av barnperspektiv/konsekvenser för barn.	Utvecklingschef
Välfärdsbrottslighet	Risk att leverantörer/entreprenörer/konsulter debiterar kommunen utifrån felaktiga uppgifter.	12	Attestreglemente och rutiner för fakturahantering. Utbildning och information ges till chefer.	Granskning av att inga flaggade leverantörer används.	Ekonomichef
				Granskning av att fakturamottagare granskar konsulter tidsredovisning, genom stickprov av konsultinköp.	Ekonomichef
Digitala system och säkerhet	Risk att system inte kan nås eller ligger nere, samt för bristande IT-säkerhet.	12	Kontinuitetsplaner ska finnas. Vid implementation ska säkerhet alltid beaktas. Ett arbete har gjorts av att sätta behörighetsstrukturer och kontrollera hur rättigheter delas ut.	Stickprovskontroll av kontinuitetsplaner för IT-system inom olika sektorer.	Sektorchef för teknik och förvaltningsstöd

Sammanträdesdatum
2023-12-18

§ 225

Dnr 2023UKFN255

Redovisning av uppdrag gällande stöd till ideella föreningar och folkbildning

Beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid noterar informationen.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid beslutar att kommunfullmäktiges uppdrag till välfärdsnämnden är genomfört och därmed avslutat.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid delger kommunfullmäktige utvärderingen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog strategi och regler för stöd till ideella föreningar och folkbildning den 15 oktober 2020 § 189 med införande 2021. Kommunfullmäktige uppdrog i samband med det beslutet åt dåvarande välfärdsnämnden att utvärdera det nya stödet 2022.

Kommunfullmäktige beslutade därefter den 17 juni 2021 § 134 att, med hänsyn till pågående covid-19 pandemi, flytta fram startdatum för införandet till den 1 januari 2022.

Utvärderingen har gjorts under hösten 2023. Nu gällande modell har varit verksam i ett år och det är för tidigt för långtgående slutsatser. Utvärderingen utgör en första avstämning kring vad som kan ses gällande påverkan och resultat.

- Antalet redovisade aktiviteter för barn och unga har ökat jämfört med tiden innan covid-pandemin.
- I den nya modellen har 70 procent av föreningarna med egen lokal fått ökat ekonomiskt stöd jämfört med den tidigare modellen.
- I den nya modellen har 70 procent av föreningarna som är verksamma i kommunens östra delar fått ökat ekonomiskt stöd jämfört med den tidigare modellen.
- Föreningar som inte redovisar aktiviteter får inte ekonomiskt stöd.
- Cirka en av tio föreningar når taket i aktivitetsstödet.

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges uppdrag till dåvarande välfärdsnämnden att utvärdera stöd till ideella föreningar och folkbildning är genomfört.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2023-12-18

Eftersom välfärdsnämndens ansvarsområden har gått över till nämnden för utbildning, kultur och fritid redovisas uppdraget till nämnden för utbildning, kultur och fritid och delges till kommunfullmäktige.

Regelverket för stöd till ideella föreningar och folkbildning ska aktualitetsprövas vart fjärde år. Eftersom regelverket infördes 2022 bör en aktualitetsprövning göras 2025.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 16 november 2023
- Utvärderingsrapport 24 november 2024
- Stöd till ideella föreningar och folkbildning, antagen av kommunfullmäktige den 15 oktober 2020 § 189
- Kommunfullmäktiges beslut 17 juni 2021 § 134, Framflyttat startdatum för införandet av nytt stödsystem, Strategi och regler för stöd till ideella föreningar och folkbildning

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Datum
2023-11-16

Diarienummer
2023UKFN255 805

Redovisning av uppdrag gällande stöd till ideella föreningar och folkbildning

Förslag till beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid noterar informationen.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid beslutar att kommunfullmäktiges uppdrag till välfärdsnämnden är genomfört och därmed avslutat.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid delger kommunfullmäktige utvärderingen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog strategi och regler för stöd till ideella föreningar och folkbildning den 15 oktober 2020 § 189 med införande 2021. Kommunfullmäktige uppdrog i samband med det beslutet åt dåvarande välfärdsnämnden att utvärdera det nya stödet 2022.

Kommunfullmäktige beslutade därefter den 17 juni 2021 § 134 att, med hänsyn till pågående covid-19 pandemi, flytta fram startdatum för införandet till den 1 januari 2022.

Utvärderingen har gjorts under hösten 2023. Nu gällande modell har varit verksam i ett år och det är för tidigt för långtgående slutsatser. Utvärderingen utgör en första avstämning kring vad som kan ses gällande påverkan och resultat.

- Antalet redovisade aktiviteter för barn och unga har ökat jämfört med tiden innan covid-pandemin.
- I den nya modellen har 70 procent av föreningarna med egen lokal fått ökat ekonomiskt stöd jämfört med den tidigare modellen.
- I den nya modellen har 70 procent av föreningarna som är verksamma i kommunens östra delar fått ökat ekonomiskt stöd jämfört med den tidigare modellen.

- Föreningar som inte redovisar aktiviteter får inte ekonomiskt stöd.
- Cirka en av tio föreningar når taket i aktivitetsstödet.

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges uppdrag till dåvarande välfärdsnämnden att utvärdera stöd till ideella föreningar och folkbildning är genomfört.

Eftersom välfärdsnämndens ansvarsområden har gått över till nämnden för utbildning, kultur och fritid redovisas uppdraget till nämnden för utbildning, kultur och fritid och delges till kommunfullmäktige.

Regelverket för stöd till ideella föreningar och folkbildning ska aktualitetsprövas vart fjärde år. Eftersom regelverket infördes 2022 bör en aktualitetsprövning göras 2025.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 16 november 2023
- Utvärderingsrapport 24 november 2024
- Stöd till ideella föreningar och folkbildning, antagen av kommunfullmäktige den 15 oktober 2020 § 189
- Kommunfullmäktiges beslut 17 juni 2021 § 134, Framflyttat startdatum för införandet av nytt stödsystem, Strategi och regler för stöd till ideella föreningar och folkbildning

Ärendet

Kommunfullmäktige antog strategi och regler för stöd till ideella föreningar och folkbildning den 15 oktober 2020 § 189 med införande 2021. Kommunfullmäktige uppdrog i samband med det beslutet åt dåvarande välfärdsnämnden att utvärdera det nya stödet 2022.

Kommunfullmäktige beslutade därefter den 17 juni 2021 § 134 att, med hänsyn till pågående covid-19 pandemi, flytta fram startdatum för införandet till den 1 januari 2022.

Utvärderingen har gjorts under hösten 2023 och innehåller:

- Enkätundersökning i föreningslivet
- Intervju med arbetsgrupp från rådet för idéburna organisationer.
- Statistik
- Förvaltningens kommentar.

Ett centralt politiskt syfte med stödet till föreningslivet är att uppmuntra till ett varierat utbud av aktiviteter i kommunens alla delar.

Utvärderingen har gjorts under hösten 2023. Nu gällande modell har varit verksam i ett år. Det är för tidigt för långtgående slutsatser, men detta utgör en första avstämning kring vad som kan ses gällande påverkan och resultat.

- Antalet redovisade aktiviteter för barn och unga har ökat jämfört med tiden innan covid-pandemin.
- I den nya modellen har 70 procent av föreningarna med egen lokal fått ökat ekonomiskt stöd jämfört med den tidigare modellen.
- I den nya modellen har 70 procent av föreningarna som är verksamma i kommunens östra delar fått ökat ekonomiskt stöd jämfört med den tidigare modellen.
- Föreningar som inte redovisar aktiviteter får inte ekonomiskt stöd.
- Cirka en av tio föreningar når taket i aktivitetsstödet.

Minst 95 procent av de som har ansökt om ekonomiskt stöd har svarat att det har mycket stor/stor betydelse. Bland föreningars synpunkter noteras att det har skett flera förändringar i kommunens stöd på relativt kort tid vilket har påverkat föreningarna.

I intervjun med RFIO:s arbetsgrupp har en stor förening upplevt att de har missgynnats i fördelningen som en effekt av taket i aktivitetsstödet. För kommunen handlar det om att finna en rimlig avvägning av kommunens intresse av att dels uppmuntra föreningar till att skapa fler aktiviteter, dels uppmuntra till en variation i föreningsutbudet. I avvägningen finns även ett geografiskt perspektiv. Det handlar om att möjliggöra föreningsverksamhet givet att förutsättningarna ser olika ut. Vissa föreningar finns i större tätorter med kommunalt subventionerade lokaler medan andra föreningar finns i mindre tätorter där föreningen själv ansvarar för sin lokal.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att förslag till beslut inte medför ekonomiska konsekvenser.

Förvaltningens bedömning

Utvärderingen har gjorts under hösten 2023. Nu gällande modell har varit verksam i ett år och därför är det för tidigt för långtgående slutsatser. Utvärderingen utgör en första avstämning kring vad som kan ses gällande påverkan och resultat.

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges uppdrag till dåvarande välfärdsnämnden att utvärdera stöd till ideella föreningar och folkbildning är genomfört.

Regelverket för stöd till ideella föreningar och folkbildning ska aktualitetsprövas vart fjärde år. Eftersom regelverket infördes 2022 bör en aktualitetsprövning göras 2025.

Päivi Malmsten
Sektorschef

Anders Uvebrant
Verksamhetschef

Utvärdering av stöd till ideella föreningar och folkbildning

Framtagen av enheten för verksamhetsutveckling UKF 6 november 2023

Innehåll

Utvärdering av stöd till ideella föreningar och folkbildning	3
Bakgrund	3
Enkät	4
Vilka har svarat på enkäten?	4
Vilka delar av kommunen verkar de svarande föreningarna i?	4
Föreningarnas lokal/lokaler	5
Prioriterade målgrupper	5
Ansökningsförfarande	6
Ekonomiskt stöd	7
Vad är bra med kommunens ekonomiska stöd och vad kan förbättras?	8
Arbetsgruppens kommentar	9
Förvaltningens kommentar	11
Kvalitén i aktiviteter	12
30-regeln i aktivitetsstödet	13
Tillit till föreningars egenansvar	13
Taket i aktivitetsstödet	14
Ledarens närvaro i samband med aktivitet	15
Personer med funktionsnedsättning	16
Föreningslivets oberoende	16
Dialog och samverkan	17

Utvärdering av stöd till ideella föreningar och folkbildning

Bakgrund

Politiken har gett föreningsservice i uppdrag att utvärdera regelverket för stöd till ideella föreningar och folkbildning. Underlaget till utvärderingen består av tre delar:

- Enkät
- Dialog med arbetsgrupp
- Förvaltningens kommentarer

Enkäten togs fram i samarbete mellan föreningsservice och enheten för verksamhetsutveckling UKF. Den skickades ut till alla mejladresser i Rbok 5 september 2023 samt påminnelse 20 september 2023.

När sammanställningen gjordes 1 Nov 2023 hade 53 av ca 100 föreningar svarat. Det har också lagts ut information om utvärderingen på Föreningsservices Facebooksida.

Dialogen har skett med en arbetsgrupp bestående av utsedda representanter ur rådet för idéburna organisationer (RIFO). Samtalen har letts enheten för verksamhetsutveckling UKF. Sammanfattningen är gjord i samverkan.

Förvaltningens kommentar är skriven av föreningsservice.

Dialog, enkät samt syfte med den förändrade modellen är underlag till förvaltningens kommentar.

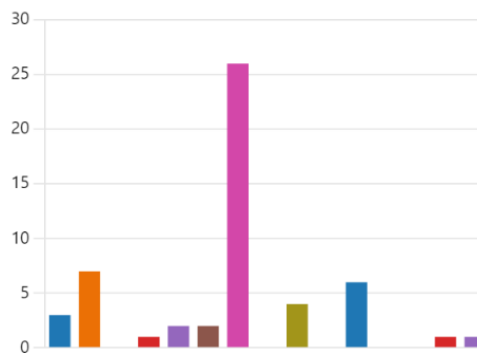
Enkät

Svaren i enkäten har sammanfattats fråga för fråga. Några av frågorna är av öppen karaktär, dvs skrivna svar i stället för fasta val.

Vilka har svarat på enkäten?

Hälften av de svarande representerar idrottsföreningar, övriga är fördelade på olika föreningar där friluftorganisation/scout och pensionärsförening är de största grupperna. Det finns också svar från bygdegård/ områdesförening, handikapporganisation, hembygdsförening, kulturförening samt studieförbund och folkbildning. Det innebär att vi har fått svar från flera olika föreningar även om antal svar motsvarar ca 50% av de utskickade enkäterna.

Bygdegårds/områdesförening	3
Friluftorganisation/scout	7
Frivillig försvarsorganisation	0
Handikapporganisation	1
Hembygdsförening	2
Hobbyförening	2
Idrottsförening	26
Intresseförening	0
Kulturförening	4
Patientförening	0
Pensionärsförening	6
Politisk förening	0
Social förening	0
Studieförbund och folkbildning	1
Övrig förening	1

Vilka delar av kommunen verkar de svarande föreningarna i?

Ungefär 1/4 har verksamhet i öster, och resten är av verksamheten är lika fördelade på västra och mittersta delen av kommunen. Det innebär att de svarande tillsammans bedriver verksamhet i hela kommunen.

Föreningarnas lokal/lokaler

Föreningarna har fått sätta en markör på en eller flera av alternativen nedan. Majoriteten av föreningarna hyr eller äger sin/sina lokaler. Knappt hälften hyr också timmar i någon av Härryda kommuns lokaler, varav några både hyr timmar och äger/hyr en egen lokal.

	Vi äger vår lokal	9
	Vi hyr lokal till marknadspris	10
	Vi hyr timmar i någon av Härryd...	22
	Inget av ovanstående	11

Prioriterade målgrupper

I den fördelningsmodellen för ekonomiskt stöd prioriteras vissa målgrupper. Av de svarande riktar sig ungefär lika många till barn och unga 7–20 år som till personer 65 år och äldre. Det finns föreningar som riktar sig till flera av målgrupperna. En vanlig kombination är barn och unga samt personer med funktionsnedsättning eller personer 65 år och äldre. Personer med funktionsnedsättning har färre aktiviteter än övriga målgrupper.

5. Riktar ni er till någon/ några av de prioriterade målgrupperna? Du kan markera flera alternativ.

[Mer information](#)

	Barn och unga 7 - 20 år	33
	Personer 65 år och äldre	28
	Personer med funktionsnedsätt...	10
	Ingen av ovanstående	6

Sammantaget finns alla målgrupper med inom någon/några av de svarande föreningarna. Det finns även föreningar som inte riktar sig till någon av målgrupperna.

Ansökningsförfarande

Medelvärdet över hur nöjda föreningarna är med ansökningsförfarandet är strax över medel, 3,4/5 vilket delvis kan bero på att det är relativt nytt, vilket också styrks av de kommentarer som har gjorts.

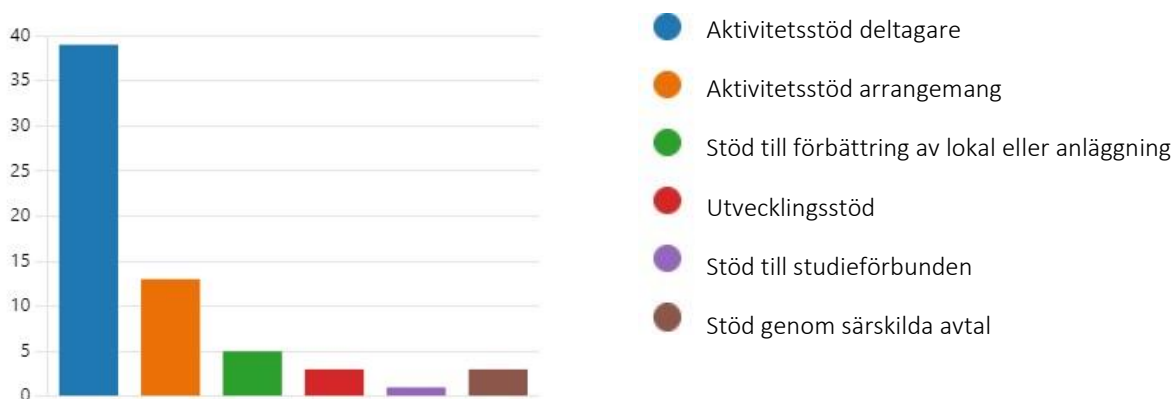
De finns de som upplever det ansökningsförfarandet som oklart eller krångligt av olika anledningar. 11% av de som svarande har inte använt det nya systemet. Här är en sammanfattning av kommentarerna.

- Ca 20% skrev att de inte hade några förslag på förbättringar eller att det var för tidigt att säga något om systemet när det är så nytt.
- Några önskar en prognos om kommande belopp när de ansöker och de önskar också en feedback på vad det utbetalda stödet står för, till exempel hur stor del som är för aktivitet för 65 år och äldre.
- Flera skrev att det är många detaljer som ska fyllas i/ för många moment. Det framkom även att det var extra krångligt för de som inte har system som synkar med Rbok.

Ekonomiskt stöd

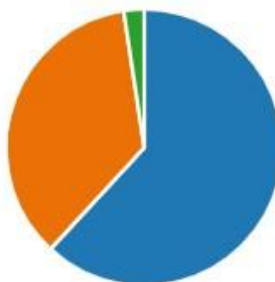
Av de som svarat på enkäten har 79% av de svarande ansökt om ekonomiskt stöd. Övriga 9 föreningar har inte ansökt av olika anledningar. Två föreningar har för få aktiva eller har inte verksamhet för målgrupperna. Två kände inte till möjligheten och tre föreningar har redan fått andra bidrag eller saknar bankkonto.

Störst andel av de som ansökt om ekonomiskt stöd har ansökt om aktivitetsstöd för deltagare. Att söka om aktivitetsstöd för arrangemang är också relativt vanligt, medan utvecklingsstöd och stöd till studieförbunden inte är så vanligt.

Det ekonomiska stödet har mycket stor eller stor betydelse för föreningarna. Minst 95% av de som har ansökt om ekonomiskt stöd har svarat att det har mycket stor/stor betydelse, vilket kan tyda på att de föreningarna är mer känsliga för förändringar i det ekonomiska stödet, som till exempel fördelningsmodell eller belopp.

- Mycket stor betydelse
- Stor betydelse
- Liten betydelse
- Ingen betydelse
- Vet ej

Vad är bra med kommunens ekonomiska stöd och vad kan förbättras?

Det finns en bred uppsättning åsikter och erfarenheter när det gäller kommunens ekonomiska stöd till föreningar i Härryda kommun. Här är en sammanfattning av svaren på den öppna frågan.

Vad är bra med kommunens ekonomiska stöd?

- **Tillgänglighet och öppenhet:** Många av de svarande uppskattar att stödet är relativt lättillgängligt och att ansökningsförfarandet är tydligt. De är också nöjda med den öppenhet som kommunen visar när det gäller att dela information om stödmöjligheter.
- **Ekonomiskt stöd:** Flera föreningar betonar att det ekonomiska stödet är av stor betydelse för deras verksamhet och överlevnad. Det hjälper dem att hålla sina aktiviteter tillgängliga och prisvärda för medlemmarna.
- **Möjlighet till föreningsutveckling:** En del föreningar nämner att stödet hjälper dem att utveckla sin verksamhet.
- **Föreningslivets betydelse för folkhälsan:** Många betonar att föreningslivet, med stöd av kommunen, bidrar positivt till folkhälsan genom att erbjuda möjligheter till fysisk aktivitet och socialt samspel.

Vad kan bli bättre?

- **Förutsägbarhet:** Flera respondenter efterfrågar en ökad förutsägbarhet/prognos när det gäller stödet, särskilt vad gäller beloppen de kan förvänta sig. Detta skulle hjälpa föreningarna att bättre planera sin verksamhet.
- **Aktiviteter:** 30-regeln. Två föreningar ser ett problem med att de inte får bidrag för alla barn inom en aktivitet trots att det kan vara flera ledare på plats. De önskar att kommunen ställde krav på antal ledare i stället och att man får bidrag för hela gruppen.
- **Återkoppling:** Flera av föreningarna önskar återkoppling på det belopp som de blir beviljade så att de kan se hur stor andel av beloppet som kommer från olika målgrupper eller annat.
- **Transparens:** Det finns önskemål om tydligare information om hur bidragen beräknas och vad de täcker. Vissa föreningar känner sig osäkra när det gäller uppräknningen av anläggningsbidraget.

- **Stöd för befintlig verksamhet:** En del föreningar efterlyser stöd för att upprätthålla och förbättra befintliga verksamheter och infrastruktur, snarare än att fokusera enbart på ny verksamhet.

Övriga kommentarer:

- **Kommunikation:** Det finns önskemål om bättre kommunikation och snabbare svar från kommunen när det gäller ansökningar och förfrågningar.
- **Lokaler** Vissa föreningar nämner utmaningar med att hitta tillräckligt med lokaler och tid för sina aktiviteter, särskilt utanför tätorterna.
- **Hyra:** Det finns oro över hyrespriserna för planer och hallar och hur detta påverkar föreningarnas ekonomi.

Arbetsgruppens kommentar

Att ha ett ekonomiskt stöd till föreningar som är baserat på aktivitet i stället för medlemsantal stöds av alla i gruppen. Däremot finns det kritik kring hur det nya systemet fungerar och hur det betalas ut. Gruppen påpekar också att den nya modellen enbart har varit i kraft under 1 år så att det kan vara svårt att se någon förändring i aktiviteter per målgrupp, eller hur modellen kan påverka föreningar på längre sikt.

Gruppen har också haft tillgång till statistisk i form av jämförelser i utbetalat stöd 2019 och 2023. Gruppen menar att de inte går att jämföra eftersom beloppen inte sätts i relation till hur många aktiviteter föreningarna har. Om en förening har ökat antal aktiviteter så blir också ett högre belopp utbetalat, vilket påverkar jämförelsen.

De stora föreningarna

Två förändringar påverkar de stora föreningarna i högre grad än övriga föreningar. Eftersom anläggningsbidraget är inbakat i aktivitetsstödet får det konsekvenser för de stora föreningarna. Många aktiviteter med inbakat anläggningsstöd gör att föreningen når den uppsatta maxgränsen och får då inte anläggningsstöd när maxgränsen är nådd, vilket påverkar föreningens ekonomi negativt. Det blir också stora skillnader i det belopp som föreningarna får per aktivitet. Stora föreningar kan få 100kr mindre per aktivitet än mindre föreningar. De upplever också att det

har varit många förändringar på kort tid som slår hårdare på de stora föreningarna jämfört med de övriga.

Fördelat stöd och återkoppling

Gruppen har inget minne om att ett "tak" för utbetalat belopp har diskuterats. De önskar en större transparens och att man ska få veta sådant i förväg.

De undrar också hur beloppen bestäms för de prioriterade grupperna och om man kan flytta belopp mellan grupperna om det finns indikationer på att fördelningen inte överensstämmer med hur det ser ut. Om det alltid finns få som söker aktivitetsstöd för målgrupp 65+ och ett underskott på målgrupp barn och unga, regleras det då?

När det ekonomiska stödet betalas ut får föreningen en klumpsumma till sitt konto. De önskar en återkoppling på vad de har fått stöd för och hur mycket. För hur ska det kunna fungera som styrmodell om man inte ser vad man har fått pengar för i det utbetalade beloppet?

Problem med vissa av de prioriterade målgrupperna

När gruppen samtalade om vilka målgrupper som olika har ansökt om stöd för kom det fram olika problem med kategorin personer med funktionsnedsättning. I föreningarna i arbetsgruppen ingår personer med funktionsnedsättning i de ordinarie grupperna. Arbetsgruppen har förstått det som att man måste ha en egen aktivitet för personer med funktionsnedsättning, men det är inte så som föreningarna vill arbeta i första hand, utan de vill inkludera alla i den ordinarie aktiviteten. Det är också svårt att veta vad som är en funktionsnedsättning utan att fråga vårdnadshavare eller make/maka. Det känns inte bra att rapportera in deltagare på aktiviteter i gruppen med funktionsnedsättning och vara den som bestämmer vem som är funktionsnedsatt eller inte. Det blir komplicerat många gånger då en del funktionsnedsättningar inte syns, eller när de kan ses som en mer eller mindre naturlig del av att åldras tex. Ingen i gruppen vill vara den som särskiljer på deltagare. Det upplevs liknande med gruppen 65 och över eftersom det finns personer som går i pension tidigare och som då inte täcks av bidragen.

30-regeln

Samtliga i gruppen kritiserar 30-regeln. De menar att man kan ha krav på tex en ledare på 20 barn och då få ersättning för alla barn, så som LOK stödet beräknas idag. För en stor förening kan regeln som den ser ut idag göra att man inte får ersättning för mer än halva barngruppen som är på en aktivitet trots att man har många ledare på plats så att barnen kan delas in i grupper om ca 20 barn/grupp.

Det står också att det ska vara en ledare närvarande. Det är olika hur olika föreningar lägger upp sina träningar. En del har tex en gemensam träning per vecka, och sedan tränar deltagarna individuellt men kanske lägger in sina pass i Strava eller i en träningsdagbok där en tränare kan följa deras träning digitalt under en vecka. När det är skrivet i reglerna att det ska vara en ledare närvarande undrar gruppen om det är fysiskt eller om det går bra digitalt, eller om ledaren följer upp träningen och ger feedback i efterhand. Som 30-regeln är skriven i dag passar den bättre för lagidrott men sämre för andra idrotter eller föreningar som kan ha en tränarledd träning med tränare på plats och resten individuellt med digital uppföljning.

Inrapportering

Det är svårt att planera föreningens verksamhet då man inte får någon prognos över stödets omfattning. Gruppens förslag är att det borde kunna finnas kriterier som gör att man är berättigad till ett grundbelopp.

Det är också svårt med alla olika bidrag som finns att söka. Det ger föreningarna mer administrativt arbete vilket gynnar de större föreningarna som har anställd personal. De vet om att man kan få stöd att ansöka men eftersom hjälpen finns dagtid är det svårt att kombinera med ordinarie arbete. Det gynnar föreningar med anställd personal

Övrigt

Gruppen tycker också att det är konstigt att det inte ställs kvalitetskrav på aktiviteten utan att det bara är antalet som räknas.

Förr kunde man ansöka om bidrag för ledarutbildning. Det påverkar ett fåtal föreningar som inte kan ansöka om motsvarande bidrag via sina förbund.

Gruppen anser att det är för snävt åldersspann mellan 7-20 och önskar 7-25 för gruppen barn och unga, samma som på riksnivå- LOK/RF.

Förvaltningens kommentar

Ett centralt politiskt syfte med stödet till föreningslivet är att uppmuntra till ett varierat utbud av aktiviteter i kommunens alla delar.

Nu gällande modell har varit verksam i ett år. Det är därför för tidigt att kunna dra några betydande slutsatser. Bland föreningars synpunkter framkommer att flera förändringar har gjorts på relativt kort tid, vilket har påverkat föreningarna.

Utöver ny modell för ekonomiskt stöd även ny hyrestaxa, nytt bokningssystem och ny certifieringsmodell.

Följande tidiga indikationer noteras av den nya modellen för ekonomiskt stöd:

- Antalet redovisade aktiviteter för barn och unga har ökat jämfört med tiden innan covid-pandemin.
- Sju av tio föreningar med egen lokal har fått mer ekonomiskt stöd i den nya modellen jämfört med tidigare modell.
- Sju av tio föreningar som är verksamma i kommunens östra delar har fått mer ekonomiskt stöd i den nya modellen jämfört med tidigare modell.
- Föreningar som inte redovisar aktiviteter får inte ekonomiskt stöd.
- Cirka en av tio föreningar når taket i aktivitetsstödet.
- Alla stödformer är transparenta och alla utbetalningar redovisas på kommunens webb. Det finns inga ”dolda bidrag” längre.

Kvalitén i aktiviteter

I det politiska uppdraget står att kommunens stöd sätter aktiviteten i centrum. Detta eftersom aktiviteten bedöms vara den minsta gemensamma nämnaren i föreningslivet.

Synpunkt från föreningslivet

I intervjun med RFIO:s arbetsgrupp har man diskuterat möjligheten till kommunala kvalitetsmått på aktiviteter.

Förvaltningens kommentar

Med hänsyn till den mångfald av olika aktiviteter och inriktningar som finns i föreningslivet är det en svår uppgift för en kommun att hitta gemensamma kvalitetsmått som passar alla. Förvaltningen bedömer att kvalitén i en aktivitet avgörs bäst av den som deltar i aktiviteten och att det ligger i föreningslivets egenintresse att skapa ett kvalitativt och meningsfullt innehåll som lockar till deltagande. Alla föreningar som tar del av aktivitetsstödet ingår i kommunens certifiering, vars syfte är att verka för en högre kvalitet.

30-regeln i aktivitetsstödet

En förutsättning för att ta del av aktivitetsstödet är att aktiviteten är planerad och att det finns en ansvarig ledare på plats.

Syftet för kommunen med att begränsa antalet stödberättigade i en aktivitet till 30 personer är att minska risken för att stora aktiviteter (t.ex. arrangemang) annars kan riskera att ta en orimligt stor andel av stödet.

Synpunkt från föreningslivet

I enkätundersökningen är det 2 föreningar som tar upp frågan om 30-regeln. Detta har även diskuterats i intervjun med RFIO:s arbetsgrupp. Det efterfrågas ett förtydligande från kommunen kring vad som gäller för 30-regeln och hur den ska tolkas.

Förvaltningens kommentar

Med hänsyn till den mångfald av olika aktiviteter och inriktningar som finns i föreningslivet är det svårt för kommunen att avgöra hur många ledare som krävs per deltagare för att kunna genomföra en meningsfull aktivitet. Som exempel kräver en ridlektion helt andra förutsättningar jämfört med exempelvis en teaterrepetition.

Vägledande exempel

Följande exempel kan eventuellt fungera som vägledning.

I exemplet deltar 50 personer i en aktivitet. Aktiviteten organiseras av två ledare.

Genom att rapportera aktiviteten i två grupper med 25 deltagare per en (1) ledare kan föreningen tillgodogöra sig aktivitetsstöd för samtliga som deltar.

Tillit till föreningars egenansvar

I det politiska uppdraget står att kommunens stöd bygger på tillit till föreningslivets förmåga att ta ansvar.

Synpunkt från föreningslivet

I enkätundersökningen är det 2 föreningar som tar upp behov av stöd för ledarutbildning. I intervjun med RFIO har detta diskuterats.

Förvaltningens kommentar

Den nya modellen bygger på att föreningarna själva bäst vet hur det ekonomiska stödet från kommunen ska användas. I en viss förening kan det handla om exempelvis behov av ledarutbildning och för en annan förening kan det handla om driften av sin lokal. I stället för att kommunen ska inrätta olika bidragsformer, som var för sig innebär ytterligare administration för såväl förening som kommun, kan föreningar själva fritt avgöra hur det utbetalade aktivitetsstödet ska användas.

Det ekonomiska stödet bygger som förut nämnt på föreningslivets minsta gemensamma nämnare, nämligen aktiviteterna. Erfarenheter från tidigare bidragsmodell visar att bidragen tenderar att bli riktade till vissa kategorier av föreningar som drar nytta av en viss bidragsform. När det gäller exempelvis ledarutbildningsbidrag användes detta av ett strikt fåtal föreningar. Därmed tappar kommunens stöd en viktig aspekt av att verka så generellt som möjligt gentemot föreningarna.

Taket i aktivitetsstödet

Det övergripande politiska syftet med stöd till verksamheter inom förenings- och fritidsområdet är att bidra till ett aktivt föreningsliv och att skapa goda möjligheter för invånare i kommunens alla delar att ha ett gott liv genom en meningsfull fritid. Det politiska syftet med aktivitetsstöd deltagare är att uppmuntra till ett varierat utbud av aktiviteter.

För att uppmuntra till ett varierat utbud av aktiviteter i kommunens alla delar fördelas stödet med hjälp av utjämningsfaktorer. En sådan faktor är det så kallade taket. Taket i aktivitetsstödet syftar till att säkerställa att även små föreningar kan få stöd.

Synpunkt från föreningslivet

I intervjun med RFIO:s arbetsgrupp har lyfts att de stora föreningarna upplever att de har missgynnats i fördelningen som en effekt av taket.

Förvaltningens kommentar

Det handlar om att finna en rimlig avvägning av kommunens intresse av att uppmuntra föreningar till att skapa fler aktiviteter och samtidigt värna om en variation i aktivitetsutbudet. Det handlar om olika förutsättningar och möjligheter för små föreningar, stora föreningar, större tätorter och mindre tätorter.

Det handlar även om var kommunens stöd bedöms ge störst nytta. Generellt finns en avtagande nytta med kommunens stöd i takt med att en förening stärker sin organisation. Till exempel genom sponsorer och anställd personal. Ska kommunen fortsätta stödja dessa föreningar i samma grad som förut eller gör stödet större nytta i en mindre förening där organisationen inte är lika etablerad?

Oavsett system för stöd till föreningslivet är det troligt att det över tid kan uppstå skevheter i hur stödet fördelas mellan föreningarna. En viktig ambition har varit att en förändring ska ske på ett så gynnsamt sätt som möjligt sett till hela föreningslivet. En förändring av modellen för stöd som innebär att en viss förening upplever sig ha blivit gynnad medan en annan förening upplever sig ha blivit missgynnad behöver inte med nödvändighet betyda att en orättvisa har uppstått. Det kan istället vara så att en tidigare skevhet i fördelningen rättas till.

Ledarens närvaro i samband med aktivitet

I regelverket för aktivitetsstöd deltagare står att varje aktivitet ska ha en utsedd ansvarig person närvarande.

Föreningslivets synpunkt

I intervjun med RFIO:s arbetsgrupp har man lyft behov av förtydligande kring vad som menas med ”närvarande”.

Förvaltningens kommentar

Ledarskapet är en förutsättning för att genomföra en aktivitet, men behoven ser olika ut beroende av verksamhetens karaktär. Den enskilda föreningens ledarbehov behöver analyseras av föreningen själv för att komma fram till den mest lämpliga formen. För en viss verksamhet riktad till exempelvis barn kan det finnas behov av en relativt stor ledartäthet medan för en annan verksamhet, exempelvis riktad till unga vuxna, kan ledarskapet bestå av regelbundna avstämningar på distans via ett digitalt verktyg.

Större investeringar

En av stödformerna är stöd till förbättring av lokaler och anläggningar. Syftet är att underlätta för föreningar som äger och tillhandahåller lokaler och anläggningar för föreningslivets och allmänhetens behov. Stödet gäller förbättringar av mindre omfattning, exempelvis renovering, upprustning eller maskiner.

Förvaltningens kommentar

Under införandet av stödet har det förekommit att föreningar vänder sig till kommunen med behov ekonomiskt stöd till större investeringar som inte omfattas av stöd till förbättring av lokaler och anläggningar. Det finns idag ingen riktlinje för hur detta ska hanteras.

Personer med funktionsnedsättning

Det politiska uppdraget är att stödja föreningars verksamhet där personer med funktionsvariationer inkluderas och där föreningens verksamhet behöver stärkas, tillgängliggöras eller på annat sätt generellt anpassas för personer med funktionsvariationer.

Synpunkt från föreningslivet

I intervjun med RFIO:s arbetsgrupp har man lyft att föreningars ambition är att försöka inkludera så många som möjligt i verksamheten. Det är svårt att avgöra om en person ska räknas till kategorin funktionsnedsatt och det är dessutom en känslig uppgift att rapportera in.

Förvaltningens kommentar

De tidiga effekterna av det nya ekonomiska stödet visar att ett fåtal föreningar söker ekonomiskt stöd för personer med funktionshinder. Det finns skäl och anta att detta inte helt återspeglar all verksamhet som bedrivs inom föreningslivet där personer med funktionsnedsättning är inkluderade. Detta tillsammans med föreningslivets synpunkter indikerar att det politiska syftet är svårt att uppnå såsom aktivitetsstödet är utformat.

Utöver aktivitetsstödet stödjer kommunen föreningar med egen lokal eller anläggning som vill upprusta och förbättra tillgängligheten.

Kommunen samverkar genom ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med föreningen Passalen för att tillgängliggöra kommunal ungdomsverksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Föreningslivets oberoende

I det politiska uppdraget står att kommunens stöd bygger på principen om hjälp till självhjälp.

Synpunkt från föreningslivet

I enkätundersökningen noteras att en majoritet av de svarande säger att kommunens stöd är av mycket stor betydelse. Bland föreningars synpunkter framkommer behov av prognoser för hur stort aktivitetsstöd som kommer betalas ut.

Förvaltningens kommentar

Undersökningen kan å ena sida tolkas positivt på det viset att kommunens stöd är relevant. Det går å andra sidan att problematisera detta utifrån det samhälleliga värdet av ett oberoende föreningsliv.

Stödet till den enskilda föreningen avgörs av två faktorer:

- 1) storleken på kommunens budget till föreningsstöd
- 2) aktivitetsnivån i den enskilda föreningen i relation till alla andra föreningar

Modellen är förutsägbar på det viset att alla föreningar som redovisar aktiviteter får del av stödet. Med tiden går det sannolikt att göra ganska träffsäkra prognoser utifrån tidigare utfall. Förändringarna av det ekonomiska stödet för den enskilda föreningen sker gradvist och är följsamt till hur föreningslivet utvecklas i stort.

Dialog och samverkan

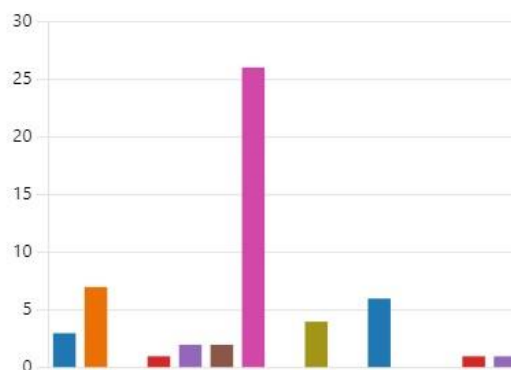
Slutligen är det värt att notera att oavsett av modell för ekonomiskt stöd är det omöjligt att uppnå en absolut rättvisa mellan föreningar. Som förut nämnt framkommer det i föreningars synpunkter att flera förändringar har gjorts på relativt kort tid. Fortsatt samverkan och dialog mellan föreningslivet, folkbildningen och kommunen är nödvändigt för ett verkningsfullt stöd även i framtiden.

1. Vilken typ av förening företräder du ?

[Mer information](#)

● Bygdegårds/områdesförening	3
● Friluftorganisation/scout	7
● Frivillig försvarsorganisation	0
● Handikapporganisation	1
● Hembygdsförening	2
● Hobbyförening	2
● Idrottsförening	26
● Intresseförening	0
● Kulturförening	4
● Patientförening	0
● Pensionärsförening	6
● Politisk förening	0
● Social förening	0
● Studieförbund och folkbildning	1
● Övrig förening	1

2. I vilken/vilka delar av kommunen verkar ni i ? Du kan markera flera alternativ.

[Mer information](#)

● Östra (t.ex. Hindås, Rävlanda; Hä...	17
● Mitten (t.ex. Landvetter, Härryda)	26
● Väster (t.ex. Mölnlycke)	26

3. Vilken förening företräder du?

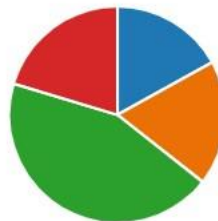
1	anonymous	HÄRRYDA IF	15	anonymous	Föreningen Rävlanda Föreningsgård
2	anonymous	Reumatikerföreningen Härryda	16	anonymous	PRO Härryda
3	anonymous	IFK Hindås	17	anonymous	Landvetters hembygdsförening
4	anonymous	Landvetter HC	18	anonymous	Landvetter IBK
5	anonymous	PRO Landvetter Björketorp	19	anonymous	SPF Björken
6	anonymous	Landvetter Ryttersällskap	20	anonymous	Landvetter Boule club
7	anonymous	NBV Väst	21	anonymous	Hindås scoutkår
8	anonymous	Western Airport Square Dancers	22	anonymous	Landvetter Judoklubb
9	anonymous	Mölnlycke IF	23	anonymous	Råda Badmintonklubb
10	anonymous	Råda SFK	24	anonymous	Härryda hemslojd och Konst förening.
11	anonymous	Equmenia	25	anonymous	skpf avd 39 Partille/Lerum/Härryda
12	anonymous	Skpf avd 39 Partille/Lerum/Härryda	26	anonymous	Mölnlycke Fotoklubb
13	anonymous	CK Rävlanda	27	anonymous	Equmenia Rävlanda
14	anonymous	OK Landehof	28	anonymous	IFK Hallingsjö

29	anonymous	SPF Vintergäcken	43	anonymous	Härryda Handbollklubb
30	anonymous	Mölnlycke IS/Sjövalla FK Fotboll	44	anonymous	Mölnlycke Dagbridge
31	anonymous	Rävlanda Dansgille	45	anonymous	Råda Hembygdsförening
32	anonymous	Equmenia Rävlanda	46	anonymous	65+Kören
33	anonymous	HPSS	47	anonymous	Landvetter Kyokushin Karate
34	anonymous	Pixbo GF	48	anonymous	Mölnlycke IF
35	anonymous	Råda Sport Klubb	49	anonymous	Hindås Kommunalförening
36	anonymous	Mölnlycke scoutkår	50	anonymous	Bygdegårdsföreningen Hindås station
37	anonymous	Mölnlycke Frisksportklubb	51	anonymous	Hindås Keramikverkstad
38	anonymous	Landvetter IS	52	anonymous	Mölnlycke Frisbee Club
39	anonymous	Härryda TKD Klubb	53	anonymous	Futsal Club Ljiljan
40	anonymous	Mölnlycke Friluftsförande			
41	anonymous	Landvetter IF			
42	anonymous	Equmenia Mölnlycke			

4. Här kommer några påståenden om er förenings lokal/lokaler. Markera ett/flera alternativ som stämmer för er.

[Mer information](#)

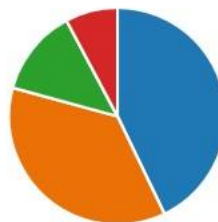
- Vi äger vår lokal 10
- Vi hyr lokal till marknadspris 11
- Vi hyr timmar i någon av Härryd... 26
- Inget av ovanstående 12

5. Riktat ni er till någon/ några av de prioriterade målgrupperna? Du kan markera flera alternativ.

[Mer information](#)

- Barn och unga 7 - 20 år 33
- Personer 65 år och äldre 28
- Personer med funktionsnedsätt... 10
- Ingen av ovanstående 6

6. Har ni ansökt om ekonomiskt stöd från kommunen sedan det nya ekonomiska stödet infördes 2022?

[Mer information](#)

- Ja 42
- Nej 11

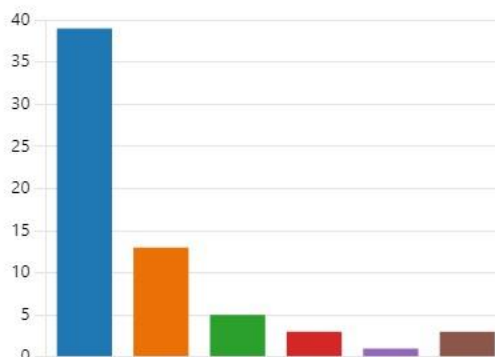

Om föreningen svarade Ja på fråga 6 fick de svara på följande frågor.

7. Har ni ansökt om något/några av följande stöd? Du kan markera flera alternativ.

[Mer information](#)

● Aktivitetsstöd deltagare	39
● Aktivitetsstöd arrangemang	13
● Stöd till förbättring av lokal eller...	5
● Utvecklingsstöd	3
● Stöd till studieförbunden	1
● Stöd genom särskilda avtal	3

8. Vilken betydelse har kommunens ekonomiska stöd för er förenings ekonomi?

[Mer information](#)

[Insikter](#)

● Mycket stor betydelse	26
● Stor betydelse	15
● Liten betydelse	1
● Ingen betydelse	0
● Vet ej	0

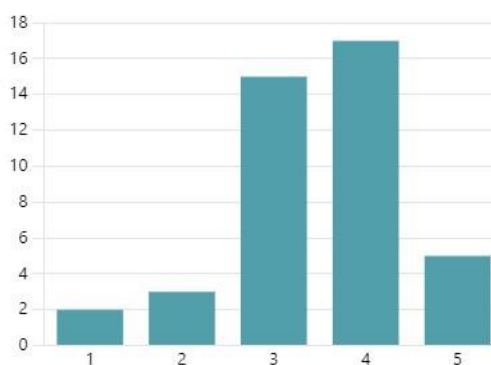
12. Hur upplever du ansökningsförfarandet?

[Mer information](#)

[Insikter](#)

3.48

Genomsnittligt omdöme

13. Har du förslag på förbättring av själva ansökningsförfarandet?

Vi har ännu inte gjort några ansökningar via det nya systemet. Vi har dock hopp om att det fungerar bra.	det har varit svårt med aktivitetskort och LOK stöd men det är väl utgående processer. Vi hoppas på bättre processer framåt.
Aktivitetsstödet gjorde vi ju i det gamla systemet så det vet vi inte hur det fungerar. Vi blev väldigt ledsna och besvikna där det stöd vi var helt säkra på att få del av inte godkändes eftersom ansökan kom in för sent. Eftersom det var första gången vi sökte i såg vi inte att det var för sent förrän vi skulle skicka in. Vi tycker kommunen kunde vara lite flexibel när det är första året ett nytt system införs. Hur ska man veta vad som gäller innan man provat?	Jag har inget förslag
Nej	Nej
Ansökningsförfarandet är enkelt att förstå. Med Rbok räknar vi med att vi kan gå in och se våra ansökningar och eventuellt komplettera.	Inte f n.
Så länge vi inte behöver dubbelregistrera aktivitetstillfällen i flera system, (Ex idrottonline + annat system) så är det bra. Dvs Det är viktigt att det går importera aktivitetstillfällen från idrottonline.	Vet inte riktigt då vi fortfarande har sökt vårt aktivitets stöd på samma sätt som förut
Ansökan om aktivitetsstöd för deltagare är mycket krånglig. Friluftsrådet har ett eget deltagarsystem som inte kan synka med RBOK. Vi kan inte byta till t.ex. laget.se eller dylikt i bara Mölnlycke eftersom Friluftsrådet har ca 100 000 medlemmar	Vi har ju ännu inte ansökt om aktivitetsstöd genom rbok, senaste ansökan nu augusti var ju i Apn. Förstår inte varför ni gör enkät redan nu?
Aktivitetsstöd är relativt lätt att söka.	-
Hittills varit bra, osäker på hur det blir med rbok	.
Det som skulle kunna kommuniceras bättre om aktivitetsstödet är vilket belopp vi får i stöd i mailform, då vi oftast får till oss det genom att se vilket belopp som landat på vårt bankkonto. Vi förstår att det är svårt, då kommunen ändrat principer för att fördela aktivitetsstöd, men vi vill gärna se slutgiltigt belopp i mailet istället för bara preliminärt belopp (står alltid 0,00 kr).	Något krångligt, men det blir väl en vana.
Vet ej	Har inte använt RBok än...
Att Frikyrkan vi hyr av skull kunna söka samma som ovan hade vi själva ägt fastigheten Skulle vi kunna söka mer stöd. Förr kunde vi Lokalkostnadsbidrag men det har vi inte hittat.	Jag tycker inte om att behöva ange deltagarnas personnummer. Jag förstår inte max antal deltagare på ett möte.
Positiv till det nya ansökningsförfarandet men det är fortfarande nytt så inget konkret i nuläget. Vi lär oss fortfarande.	Det är ju så pass nytt så att det behövs göras några gånger för att få någon form av känsla för hur det fungerar. men jag tyckte att vissa frågor var ganska likartade och det kändes som jag upprepade mig en del, tänker på ansökan till Utvecklingsstöd. Men själva förfarandet att fylla i var smidigt.
Mycket krångligt , men kan för lite ännu för att ge några konkreta förslag	Inget i dagsläget
Utveckling på bidragen till de ideella föreningarna är riktigt illa då den svenska modellen försvagas för varje år dvs att ALLT skall bedrivas av föräldrar på fritiden. Det MÅSTE skjutas till extremt mycket mer resurser/ få en ekonomi som gör att föreningarna kan anställa människor.	Skulle vilja ha en prognos när man söker
Är svårt att söka förbättringar till något vi ej äger.	Vi måste registrera i ett system för vår egen riksorganisation, och i Härryda kommuns system. Vi har nu fått till en automatisk överföring till APN så då blev det mycket enklare. Men nu ska det bytas till Rdok, där vet vi inte ännu hur det kommer att fungera.
Inte för närvarande	Veet ej
	anonymous Nej
	anonymous Jag har hört att det finns åsikter om rapporteringsappen, men kan inte beskriva det tydligare. Om ni önskar kan ni höra av er så kan jag ordna så något ger mer initierad information.
	anonymous Ansöknings form behöver anges så det blir logiskt även för de föreningar som inte har en "given" plats som ex. fotboll har..
	anonymous Nej
	anonymous Nej
	anonymous Upplever själva RBok som krångligt, inte så mycket själva förfarandet.
	anonymous Mitt svar på fråga 9 är för APN systemet. Nu är det RBok som gäller, och vi har ingen erfarenhet om detta systemet ännu!
	anonymous Alldeles för många moment för att fylla i aktivitetsstödet. Kan inte gå tillbaka och ändra om man har gjort fel.
	anonymous Det gamla systemet var väldigt ovändligt för användaren. Vi antar att denna fråga gäller det nya systemet. Det vore bra om mindre detaljer behövde redovisas. Svårt att konfigurera första gången.
	anonymous Var ligger information om bidrag, vem som kan söka, hur man går tillväga etc. Ni har säkert det men jag vet inte var jag hittar det.

Svarade föreningen Nej på fråga 6, dvs att de inte har sökt ekonomiskt stöd från kommunen sedan det nya stödet infördes 2022 fick de svara på följande frågor.

9. Varför har ni inte har fått ekonomiskt stöd?

[Mer information](#)

● Vi vet inte hur man ansöker	0
● Ansökningsförfarandet är för kr...	0
● Vi har inget behov av ekonomis...	2
● Annat	9

11. Om du har svarat "annat" på frågan om ekonomiskt stöd vill vi gärna veta varför ni inte har fått ekonomiskt stöd.

Svar

Vi faller inte inom de uppsatta kriterierna.

Vi har för få aktiva i de prioriterade åldrarna.

Kontakta Bengt Manfredsson

Kände inte till möjligheterna

Vet inte om vi är berättigade och får idag bidrag till lokalhyran av ABF.

Vi har inte sökt eftersom Klubben inte har något bankkonto för föreningen (skulle kosta ca 1200 kr/år), men vi kommer att söka och begära att bidragsbeloppet dras av från hyresfakturan.

Vi har inte vetat om möjligheten.

Vi får redan ett driftsbidrag via vårt IOP-avtal.

Vi har för tillfället inget behov av ekonomiskt stöd.

Enkäten avslutades med en fråga som alla fick svara på.

14.

Vad är bra med kommunens ekonomiska stöd till föreningar och vad kan förbättras?

[Mer information](#)

Svar

Då vi är en lite förening med få aktiviteter utlovades att vi skulle kompenseras gentemot de större föreningarna, då vi inte längre får något anläggnings/underhållsbidrag. Som det ser ut i dagsläget har vi svårt ekonomiskt att få ihop underhåll/kostnader för anläggningen utan anläggningsbidrag.

Jag förstår och accepterar förslaget, men skulle önska att det vore mera förutsägbart. En sak som irriterar mig vad gäller bokning: Nya systemet skulle enligt tidigare uppgift innebära att jag själv slutgiltigt bokar Samlingsalen Landvetter kulturhus, men det visar sig att min bokning fortfarande måste godkännas av kommunens personal.

X

Att det i så fall kunde få bidrag oavsett ålder. De i yngre medelåldern och medelåldern drar ett tungt lass i föreningarna fast de yrkesarbetar.

Det är bra att det finns. Men det är lite oförutsägbart, åtminstone för mig.

Vet ej

Jättebra att det finns pengar att söka.

1. Bra personal på förvaltningen och lätt att komma i kontakt med rätt personal
2. Vi är tacksamma för att vi får bidrag 3. För närvarande är vi nöjda även om vi, som alltid, gärna hade tagit emot mer pengar. Historiskt har det i perioder varit lite si och så med kontakterna, men nu fungerar det bra.

Vi som inte har själva föreningsaktiviteterna pågående dagligen har väldigt diffusa uppgifter att gå på. Vi har dessutom nyttjanderättsavtal som gjordes om till hyresavtal men ändå ses som nyttjanderättsavtal men "hänger i luften" pga att kommunen är under omarbeting av sådana avtal... Försök lösa tillvaron på dessa premisser om ni kan... Ingen vet något och ingen vill ta på sig något. Alla hänvisar till att snart ska alla få nya avtal...

Det ger möjlighet för alla att kunna delta i olika aktiviteter. Det hjälper till att minska ensamhet för många. Lokalfrågan utanför tätorterna borde kunna förbättras.

Informationen blir känd till berörda

Se punkt 10 Tack på förhand

fotbollsmål har blivit riktigt dyrt, kanske något som kan tillföras som en möjlighet att söka bidrag för? Håller ju länge och blir med dagens priser en investering och "inventarie"

Vi kan ta ut en årsavgift av våra medlemmar som är överkomlig. Det gamla systemet med ett belopp per medlem var enkelt....

Höj bidragen

Ingen aning.

Att införa igen Lokalkostnadsbidrag som fanns tidigare.

Att vi kan stötta vår ungdoms- och seniorverksamhet

Vi som äger våra anläggningar har ingen insyn i vad uppräknigen för anläggningsbidraget består av. Vi som äger anläggningar är beroende av antalet deltagare för att få bidrag för anläggningen medans andra föreningar har subventionerade hyror oavsett antal medlemmar.

Att så många människor som möjligt kan hålla på med aktiviteter och/eller idrott så mycket som möjligt. Gör underverk för både fysisk o psykisk hälsa för alla.

Det behövs mer pengar till aktivitetsbidrag. Det är svårt att göra en budget när man inte vet hur stort bidraget blir.

Vi som en ganska liten klubb behöver viss ekonomisk stöttning för att kunna utveckla och genomföra arrangemang och även sköta om vår anläggning. Vi upplever att det fungerar bra och att vi får bra information och även är välkomna med frågor så just nu är vi nöjda.

Det ger oss möjlighet att finnas på lokal nivå och genom att komplettera med statliga och regionala bidrag kan vi genomföra folkbildningsverksamhet som når Härrydas innevånare.

För att underlätta föreningslivet antar jag. Det finns för vår del ett behov av lokaler. Vi har som tur är sedan lång tid tillbaka ett gott förhållande till några skolor i Härryda kommun. Det går bra att hyra under helger. Under vardagar är det svårare.

Utan stöd skulle inte föreningen finnas - även om vi har egna inkomster är vi starkt beroende av det kommunala stödet.

Det är kommunens bidrag till folkhälsan, som vi föreningar ser till att kommunens barn/ungdomar och ibland även vuxna får röra sig och må bra.

Stödet är en viktig del för vår förenings ekonomi!

vej ej.

Vi lämnade in en ansökan om energiförbättringar till vår lokal i det "gamla" systemet. Fick ej svar på flera månader. Plötsligt är vår ansökan borta ur systemet och finns ej heller i det nya (Rbok).

Allt stöd är livsviktigt i dessa tider. Nu är det kärvt, vi vill ju vara en billig sport, tillgänglig för alla, men vi tvingades tyvärr höja våra träningsavgifter för två år sedan, förstår att en förening inte kan vara beroende av bidrag, men bidragen gör att vi kan vara tillgängliga för en större grupp genom att kunna hålla våra träningsavgifter nere. Det är därför bra med kommunens ekonomiska stöd!

Aktivitetsstödet är förutsägbart och har alltid fungerat bra och arrangemangsstödet har också gått smidigt nu när vi använder Rbok, så vi har inte direkt några anmärkningar i övrigt på de ekonomiska stöden.

Se ovan (är ny på upp uppdraget)

Vet ej

Stöd baserat på aktivitet och med fördelning mot särskilda målgrupper är bra. Stöd för vidareutveckling är bra men ofta saknas stöd för punktsatser som innebär t ex inköp av redskap till BEFINTLIG verksamhet, utbildning av ledare, insatser för ökad trivsel och klubbkänsla. Stöd riktas ofta till att utöka verksamheten och göra nya områden istället för att faktiskt ta hand om om befintlig verksamhet så att den fortsätter, fungerar och kan vara grund för vidareutveckling. Om det vidareutvecklade överlever ett tag men stammen dör ut så kanske allt försvinner.

Bra att unga och äldre prioriteras. De föreningar som har aktiviteter utomhus, borde belönas med ett indexpåslag på de tillfällen man är utomhus (Grönt Index förslagsvis 25%) Ökad kontroll bland de 10 största bidragstagarna.

Det är synd att hyresbidraget och utbildningsbidraget till ledare dragits in. Det är alldeles för tidigt för att veta hur de nya reglerna slår eftersom vi inte gjort någon ansökan om aktivitetsbidrag i det nya systemet än.

Vi har råd att underhålla våra byggnader.

Det ekonomiska stödet hjälper oss att utveckla utbudet av aktiviteter och att utveckla föreningen. Vi har ingen lokal för att ha styrelsemöten eller en samlingsplats för medlemmarna, det vore fint att få hjälp med.

Vet inte hur mycket man får så man kan inte göra en budget Bidrag för att drifta den egna anläggningen Förstår inte varför man inte får bidrag för alla deltagare i en grupp om man är fler än 30. Alla deltagare borde premieras

Bra att det finns. Svårt att veta hur mycket pengar man får vilket gör det svårt att planera.

Vi får ser hur det lander framåt med lokalhyror och hur det påverkar ekonomi. det finns stöd att söka många gånger för verksamhet till de med funktionshinder eller pensionärer. Utmaningen för att som idealförening - vi har utmaningar att få ideellakrafter till en fungerande verksamhet som det redan är - att utöka utbud till funktionshinder och pensionärer blir för mycket för oss. Samt - brist på lokaler. Det är hård press på idrottshaller i full storlek (dagtid används de av skolor, kvällstid är det fullbokade). Vi har inte heller material och förrådplats att sprida ut oss på för många lokaler (om det kom ett förslag på att erbjuda verksamhet på en mindre belagt hall).

I vårt fall är det ett stöd för att aktivera pensionärer.

Bra stöd till föreningens verksamhet

En möjlighet att utvecklas

- Kommunens stöd är en oerhört viktig hörnsten för ekonomisk överlevnad och föreningsutveckling. - Önskan är att kommunen ser över möjligheten att införa stöd för förbättring av lokal eller anläggning även för oss som hyr lokal.

En väldigt konstig sak med det nya systemet är att man satt max tak på 30st Detta slår väldigt hårt mot oss i fotbollen som har många grupper som är långt över 30st ibland ligger dom mellan 50st till 60st För oss låter detta väldigt skevt då man verkligen borde få aktivitets stöd för alla som deltar

Bra att avsikten är att göra det rättvist mellan alla föreningar.

Att man vill vara rättvis mellan alla föreningar.

Rättvisetänket.

Svårt att förutse hur mycket stöd det blir.

Att vi kan fortsätta utveckla vår verksamhet för barn och ungdomar.

Landvetter IS tycker att aktivitetsstödet är mycket orättvist utformat. Det ena är att det inte går att på något vis budgetera stödet, det går ej att räkna ut på förhand hur mycket stödet kommer vara på, det är ingen fast summa per aktivitet, det är inte känt vilket tak som kommunen sätter vare sig antal aktiviteter det beviljas stöd för eller hur mycket per aktivitet. Vi är en stor förening som bedriver en mycket professionell verksamhet och för det ska vi få rättmessiga bidrag av kommunen men det upplevs mycket oprofessionellt att inte få någon information om beloppen innan utbetalningen sker. Den andra synpunkten är att det är en begränsning på antal barn per aktivitet. De flesta av våra yngre kullar har mellan 55-60 barn i sina kullar. Det är inga som helst problem att ha en bra aktivitet med 50 barn på en halv fotbollsplan. Vi har mellan 8-10 ledare på plats för dessa 50 barn. Det är helt orimligt att vi har 20-30 barn på träning flera gånger per vecka som kommunen inte ger en krona i bidrag. Varför man har landat på en begränsning om 30 barn per aktivitet är helt obegripligt och orimligt för oss som bedriver utomhussport. Det skulle vara en lösning att dela våra kullar i två olika grupper för att få stöd för alla, men vi tror inte det var kommunens intention att vi ska kringå systemet. Om vi skulle dela kullarna så ger det oss dubbel administration i föreningen något som kostar oss arbetstid. Arbetstid som vi skulle kunna lägga på att utveckla föreningen till det bättre för våra barn och för kommunen. Men det allra viktigaste argumentet är att det då så lätt blir ett A och ett B lag. Fotbollen har arbetat så länge och det är så viktigt för en bräddförening att alla ska kunna vara med på sina villkor i samma lag. Delar vi upp kullarna så räcker det med en ledare som tycker vi ska dela ålderskullen i det ledarna tycker just i dag är bra och mindre bra fotbollsspelare. Då riskerar vi att barnen inte vill fortsätta med sin idrott när de inte är med i det bästa laget. En tredje synpunkt är ett osynligt tak som ingen på förhand vet något om. Vi har så många aktiviteter att vi stoppas i bidragssystemet och får ej bidrag för alla aktiviteter vi genomför för kommunens barn. Landvetter IS (killar) och Landvetter IF (tjejer) äger ett klubbhus tillsammans, vi har ett bra samarbete och vi genomför många gemensamma aktiviteter under ett år. Iom att Landvetter IS har flera barn/ungdomar något som genererar många flera aktiviteter i Landvetter IS så är bidraget vi får per barn/aktivitet mellan 35-40% mindre per aktivitetstillfälle än vad Landvetter IF får. Vilket är en orimligt hög skillnad i bidrag från en och samma kommun. Uppsummering av de största bristerna: 1 - Budgetering är ej möjligt för föreningslivet 2 - Begränsning av antal barn per grupp som får stöd 3 - Begränsning av antal aktiviteter som ger stöd 4 - Stora skillnader i bidrag per aktivitet för samma verksamhet, inom samma kommun Vet ej om det hör hit med det nya avgiftssystemet för hyra av planer/hallar? Vi har följande synpunkter: Tidigare har vi betalat för den yta vi hyr, hyr vi en hel fotbollsplan betalar vi för hela planen, hyr vi en halv plan var avgiften 50%, 1/4 plan 25%. Ganska enkelt att förstå för alla, budgeterbart för föreningen. Ny taxa barn/ungdom kategori C 60 kr/t, oavsett om vi hyr en hel-, halv- eller 1/4 plan. Dock finns en begränsning om max 10t/dygn. Iom att vi delar planer med Landvetter IF så delar vi upp planerna mellan oss alla dagar i veckan och de flesta tillfällen hyr vi halvplaner. En av de saker vi tar hänsyn till vid planfördelning är yta, vilka mål används för åldersgruppen, antal tillfällen per åldersgrupp/vecka. Vi hyr kanske 10t eller mera per dag men på olika delar av planerna. Med denna prissättning riskerar vi en enorm hyreshöjning. Vi har tidigare betalat 44 kr/halvplan, nu betalar vi 60 kr/halvplan dvs 120 kr för helplan/timme om vi hyr planen som två halvplaner. Detta ger föreningen en hyreshöjning på över 36%.

Rapport föreningsmöten

Rapport från möten med ideella föreningar hösten 2021

Inledning

Kommunfullmäktige beslutade i oktober 2020 om nytt stöd till ideella föreningar och folkbildning för införande 2022. Två viktiga utgångspunkter för stödet har varit visionen *Härryda - här vågar vi!* och dialogen med företrädare från föreningslivet

Föreningservice har under hösten 2021 genomfört drygt 80 möten med ideella föreningar för att informera om stödet. Utöver dessa möten planerades även för en konferens med folkbildningsorganisationer, som på grund av tidsbrist skjutits på framtiden.

Denna rapport ger en sammanfattande bild av de vanligaste frågorna som lyftes av föreningarna på dessa möten.

Två steg för att söka stöd

Steg 1 – förutsättningar <ul style="list-style-type: none"> • Allmänna utgångspunkter • Stödformerna • Inloggning friwebb.harryda.se	Steg 2 – söka stöd <ul style="list-style-type: none"> • Uppdatera föreningsuppgifter på friwebb.harryda.se • Ansöka om stöd via e-tjänst friwebb.harryda.se <p><i>Första ansökningen sker augusti 2022</i></p>
--	--

Film - Broschyr - Utbildningar - Informationsmöten - Årshjul

Informationen till föreningarna sker i två steg där genomförda möten är steg 1.

Kommunikation

Ideella föreningar enligt kommunens allmänna utgångspunkter som omfattas av kommunens register har kontaktats per telefon/mail/sms. De studieförbund som är verksamma i kommunen samt de regionala folkbildningsrådet har också kontaktats.

I de fall kontaktförsök inte har gett resultat har påminnelse skickats. I de fall möten tvingats ställas in har ny tid erbjudits. Ett fåtal föreningar har avstått från möte.

En hemsida www.harryda.se/foreningsstod har skapats med information om stödet, informationsfilm samt en sida med vanliga frågor och svar. En broschyr har tagits fram som delats ut på bibliotek, kontaktcenter och andra offentliga platser.

"Vi har ett kluster av föreningar kring Wendelsberg. Föreningarna gör saker tillsammans i mycket nära samarbete."

Wendelsbergs folkhögskola och IOGT-NTO Mimer m.fl.

Mötesupplägg

För att ge utrymme åt den enskilda föreningens frågeställningar och ambition har mötena skett enskilt med varje förening. Mötena har tagit ungefär 1 timma och majoriteten av mötena har skett digitalt.

Mötena har följt kommunfullmäktiges strategi och allmänna utgångspunkter för stöd till ideella föreningar och folkbildning. Det har bland annat inneburit följande stående mötespunkter:

- Aktiviteter
- Samarbete
- Utveckling

Föreningarna har inlett med att berätta om läget i föreningen och därefter har föreningsservice visat ett bildspel med information om det nya stödet.

”Vi har en röd tråd i vår förening. Det är viktigt att känna igen sig från det att man börjar i unga år, hela vägen upp i seniorverksamheten. Det skapar en trygghet.”

Hindås innebandyklubb

Sammanfattning

Nedan redovisas en sammanfattning av de vanligaste frågorna som lyfts av föreningslivet.

Konsekvenser av covid-19

Det är tydligt att föreningar har påverkats av covid-19. Men bilden av konsekvenserna är inte entydig.

Gemensamt för de allra flesta föreningar verkar vara att verksamheten har minskat. För vissa mer, för andra endast marginellt. Ett fåtal verksamheter har istället ökat som till exempel tennis och padel.

Den minskade verksamheten har generellt inte påverkat medlemsantalet i föreningar annat än i mindre omfattning, vissa föreningar har rentav ökat i medlemsantal. Olika rapporter indikerar att de negativa konsekvenserna varit större för verksamheter som riktar sig till barn med funktionsnedsättning, vilket kan ha påverkat personer i målgruppen negativt.^{1 2}

”Vi har ställt om och haft våra möten utomhus. Oavsett regn, kyla eller snö har vi träffats.”

Benareby aktivitetsförening

Flera föreningar har valt att ställa om sin verksamhet genom till exempel digitala möten eller genomföra aktiviteter utomhus. Andra föreningar har valt att minska ner på aktiviteterna. De flesta föreningar som erbjuder

---

¹ Myndigheten för delaktighet (2021) *Barn och unga mitt i en pandemi*

² Barnombudsmannen (2021) *Covid-19- pandemins konsekvenser för barn*

samlingslokaler åt föreningslivets och privatpersoners möten och tillställningar har påverkats negativt ekonomiskt. Ett särskilt kris-stöd har varit möjligt att söka från Bygdegårdarnas riksorganisation. Föreningar som ställt in större evenemang har i vissa fall påverkats negativt ekonomiskt, men i andra fall har det inställda arrangemanget inte inneburit något ekonomiskt tapp för föreningen, snarare tvärt om.

För de idrottsföreningar som haft uteblivna intäkter har riks-idrottsförbundet erbjudit ett kompensationsstöd till för verksamhet och/eller evenemang som ställts in eller genomförts med reducerat deltagande eller publik.

”Vi har ställt om och investerat i digital utrustning för våra möten. Nu kan vår kassör vara med hemifrån på distans och steka pannkakor samtidigt.”

Föreningsarkivet sydvästra Götaland

Verksamhet fri från alkohol

I de allmänna utgångspunkterna står att de föreningar som i sin verksamhet är fri från alkohol och andra droger kan beviljas stöd. Föreningsservices intryck från mötena är att de allra flesta har ett klart och fungerande förhållningssätt där alkoholen inte förekommer alls i föreningens verksamhet.

Men flera föreningar har lyft att det ibland finns svåra gränsdragningar/gråzoner för vad som vad som kan anses vara föreningens verksamhet eller när det övergår till ett socialt sammanhang utanför föreningens regi.

Registrering av deltagartillfällen

En förutsättning för *aktivitetsstöd deltagare* är att föreningar registrerar deltagare i samband med sina aktiviteter. För vissa föreningar finns redan en etablerad rutin för detta men för andra föreningar är detta ett nytt arbetssätt.

Flera föreningar har lyft frågor om rätten att hantera personuppgifter utifrån GDPR samt även behov av rutin/system för registrering.

Till exempel har föreningar som arrangerar större sammankomster upplevt att det kan vara svårt/känsligt att hantera deltagarlistor med personuppgifter. I det sammanhanget ska nämnas att för större arrangemang finns ett särskilt *aktivitetsstöd arrangemang* att söka som inte bygger på registrering av deltagare.

Föreningsservice har under december erbjudit alla föreningar utbildning i systemet aktivitetskort på nätet (APN) som är gratis för föreningar att använda.

Föreningsservice kommer under 2022 ta fram information samt erbjuda utbildning kring hantering av personuppgifter med anledning av GDPR.

”När vi inte kunde träffas som vanligt på grund av pandemin körde vi ut ingredienser för pepparkaksmuffins till medlemmarna. Så fick alla baka och sedan jämföra med varandra i videochatt.”

Härryda scoutkår

Föreningsregister

I samband med mötena har föreningarna uppmuntrats att uppdatera sina kontaktuppgifter till kommunens föreningsregister. På detta vis görs föreningen synlig och aktuell på kommunens web.

Långt ifrån alla ideella föreningar som finns i kommunen är registrerade i registret. Den här frågan har lyfts av rådet för idéburna organisationer om behov av kartläggning av föreningar som traditionellt inte har haft någon kontakt med kommunen. Som ett första steg kommer Föreningsservice att annonsera i Lokalpressen om det nya stödet, för att på så vis nå ut bredare.

Ett fåtal ideella föreningar som förut inte har omfattats av kultur- och fritidsverksamhetens stöd, till exempel en företagarförening, har visat intresse för det nya föreningsstödet. Föreningsservice har med vägledning av kommunfullmäktiges allmänna utgångspunkter och efter samråd med Skatteverket konstaterat att företagarföreningar inte kan omfattas av det ekonomiska stödet. Det handlar om:

Ändamålskrav

Företagarföreningar är inte allmännyttiga såsom till exempel idrotts- och kulturföreningar utan tillvaratar istället vissa intressen. På samma sätt som till exempel hyresgästföreningen eller fackliga organisationer, vilka heller inte omfattas av kommunens ekonomiska stöd.

Öppenhetskravet

Det är oklart om företagarföreningar är öppna för alla privatpersoner som vill bli medlemmar. Det troliga är att dessa föreningar först och främst vänder sig till företag.

Fortsatt arbete

Under 2022 kommer det nya stödet att införas. Följande arbete planeras.

- Ytterligare föreningsmöten utifrån annons i Lokalpressen.
- Informationsmaterial för den e-tjänst som föreningarna kommer använda för att söka stöd kommer tas fram och skickas till föreningarna.
- En modell för certifierad förening kommer tas fram.
- Utbildning till föreningar i hantering av personuppgifter med anledning av GDPR.
- Föreningservice kommer att följa upp hantera utestående frågor och eventuella ärenden som en följd av genomförda föreningsmöten.

Bilagor

Bilaga 1 - Lista genomförda föreningsmöten

Bilaga 2 – Presentationsmaterial föreningsmöten

Bilaga 1 - Lista genomförda föreningsmöten

Information om nytt stöd till ideella föreningar och folkbildning.

65 + kören	Landvetter kyokushin karate
Adoptionscentrum	Landvetter scoutkår
Astma och allergiföreningen i Möndal	Landvetter tennisklubb
Härryda	Landvetters hembygdsförening
Benareby aktivitetsförening	Landvetters ryttersällskap
Björketorps sockens hembygdsförening	Mölnlycke dagbridge
Chalmers golfklubb	Mölnlycke filmstudio
CK Rävlanda	Mölnlycke fotoklubb
Demensföreningen Möndal-Härryda	Mölnlycke frisbee
DHB Västra	Mölnlycke frisksportklubb
Equmenia Mölnlycke scoutkår	Mölnlycke IF
Equmenia Landvetter scoutkår	Mölnlycke koreansk kickboxning
Föreningsarkivet sydvästra Götaland	Mölnlycke musiksällskap
Friluftsförbundet Mölnlycke	Mölnlycke PRO
Fritidsföreningen form och bild	Mölnlycke ryttersällskap
FUB	Mölnlycke scoutkår
Föreningen gode män	Mölnlycke taekwondo
Göteborgs vattenskidklubb	Naturskyddsföreningen
Härryda handbollsklubb	NSF Mölnlycke scoutkår
Härryda hembygdsförening	Odlingslottsföreningen Råda säteri
Härryda hemslöjdsförening	OK Landehof
Härryda hockeyklubb	Pixbo innebandyklubb
Härryda PRO	PRO Björketorp
Härryda scoutkår	PRO Landvetter
Härryda taekwondo	Råda Badminton
Hindås bastuförening	Råda hembygdsförening
Hindås bouleklubb	Råda ridklubb
Hindås bygdegårdsförening	Råda sportfiskeklubb
Hindås gymnastik	Råda sportklubb
Hindås IBK	Rävlanda AIS
Hindås kanot och fritidsklubb	Rävlanda föreningsgård
Hindås MC	Reumatikerföreningen Härryda
Hindås scoutkår	Simklubben 1970
Hindås SPF Björken	Sjövalla FK
Hindås tennisklubb	Skårtorps fritidsförening
Hjärt och lungsjukas förening	SKPF avd 39
IFK Hällingsjö	Södra Landvetters kommunalförening
IFK Hindås	Sörtorpa fritidsförening
IOGT NTO Mimer	SPF Vintergäcken
Landvetter boule	Wendelsbergs folkhögskola
Landvetter IBK	Western airport squardancers
Landvetter konståkning	

Redovisning av aktivitetsstöd deltagare för perioden Juli-december 2022, utbetalat mars 2023

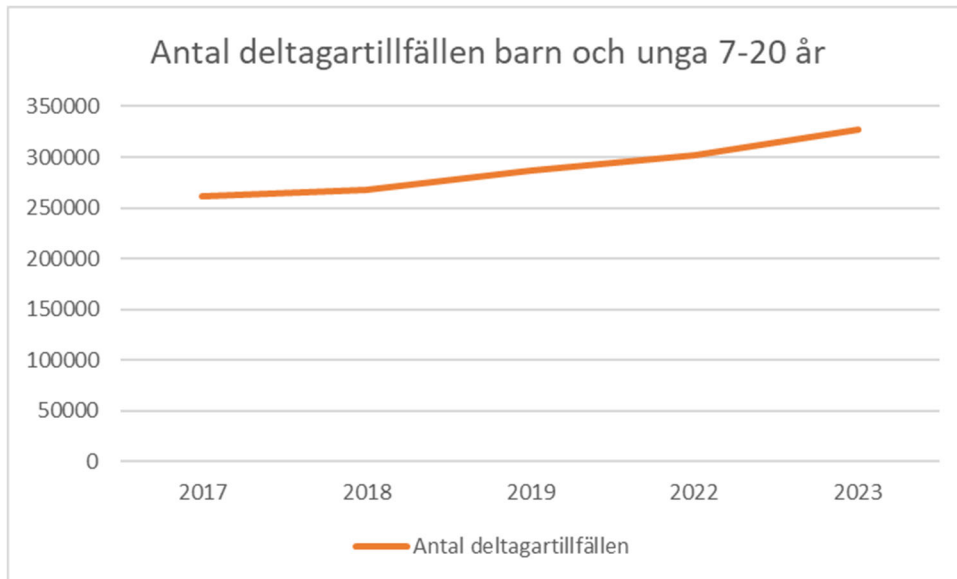
Förening	Barn och unga 7-20 år		Personer 65 år och äldre		Personer med funktionsnedsättningsstöd		Ekonomiskt stöd totalt
	Antal delta	Ekonomiskt s	Antal deltagartillf	Ekonomiskt	Antal deltagartillf	Ekonomiskt stöd	
Björketorps Sockens Hembygdsförening	0	0 kr	180	13 618 kr	0	0	13618
Chalmers Golfklubb	616	23 366 kr	0	0 kr	0	0	23366
CK Rävlanda	443	20 294 kr	0	0 kr	0	0	20294
Eastside Basket klubb	2966	21 697 kr	0	0 kr	0	0	21697
Equmenia Mölnlycke	561	22 389 kr	0	0 kr	0	0	22389
Equmenia Rävlanda	95	14 115 kr	4	103 kr	0	0	14218
Futsal Club Liljan	1251	11 547 kr	0	0 kr	0	0	11547
FriLuftsfrämjandet i Mölnlycke	182	15 660 kr	0	0 kr	0	0	15660
FUB Härryda	1	6 kr	18	154 kr	101	16359	16519
Hindås Gymnastikförening	3356	24 005 kr	228	1 953 kr	0	0	25958
Härryda hembygdsförening		0 kr	19	3 905 kr		0	3905
Härryda Hockeyklubb	9073	57 840 kr		0 kr	0	0	57840
Härryda Handbollsklubb	3601	25 455 kr	0	0 kr	0	0	25455
Hindås Innebandyklubb	2020	16 098 kr	0	0 kr	0	0	16098
Härryda IF	450	20 418 kr	0	0 kr	0	0	20418
Hindås Scoutkår	710	25 035 kr	0	0 kr	8	7158	32193
Härryda Scoutkår	699	24 839 kr	0	0 kr	0	0	24839
Hindås teater	0	0 kr	0	0 kr	0	0	0
Härryda Taekwon-Doklubb	224	5 469 kr	0	0 kr	0	0	5469
Reumatikerföreningen Härryda	0	0 kr	88	3 751 kr	39	11632	15383
Härryda PRO	0	0 kr	544	7 657 kr	0	0	7657
IFK Hindås	3512	74 784 kr	0	0 kr	0	0	74784
IFK Hällingsjö	543	22 070 kr	0	0 kr	0	0	22070
Koreansk Kickboxing	354	6 238 kr	52	445 kr	0	0	6683
Landvetter Karate Kai	1899	46 145 kr	0	0 kr	0	0	46145
Ok Landehof	1720	42 967 kr	225	5 781 kr	0	0	48748
PRO Landvetter	0	0 kr	407	6 483 kr	34	10141	16624
Landvetter Boule Club	0	0 kr	1121	12 598 kr	0	0	12598
Landvetter Hembygdsförening	0	0 kr	166	13 258 kr	0	0	13258
Landvetter Innebandyklubb	8047	51 768 kr	0	0 kr	15	4474	56242
Landvetter IF 2003	4688	95 664 kr	0	0 kr	0	0	95664
Landvetter IS	11597	104 927 kr	8	206 kr	0	0	105132
Landvetter Judoklubb	1201	33 752 kr	25	642 kr	57	16359	50754
Landvetter Konståkningsklubb	4633	31 563 kr	154	1 319 kr	13	3877	36759
Landvetter Skytteförening		0 kr	0	0 kr	0	0	0
Landvetter tennisklubb 74	2250	52 377 kr	0	0 kr	0	0	52377
Mölnlycke Frisbee Club	804	8 901 kr	0	0 kr	0	0	8901
Mölnlycke IF	18995	104 927 kr	43	1 105 kr	0	0	106032
Mölnlycke Ryttersällskap	138	14 879 kr	0	0 kr	0	0	14879
Mölnlycke Taekwon-Do Klubb	1981	15 867 kr	91	779 kr	0	0	16646
Mölnlycke frisksportklubb		0 kr	551	23 150 kr		0	23150
Mölnlycke filmstudio		0 kr	217	4 856 kr		0	4856
PRO Mölnlycke	0	0 kr	1038	11 888 kr	0	0	11888
Mölnlycke Scoutkår av NSF	1803	44 441 kr	21	540 kr	0	0	44980
Pixbo Gymnastikförening	17295	104 927 kr	0	0 kr	0	0	104927
PIXBO IBF	11814	74 062 kr	0	0 kr	0	0	74062
PIXBO IBK	4805	32 581 kr	0	0 kr	0	0	32581
PRO Björketorp		0 kr	393	6 363 kr		0	6363
Pixbo Tennisklubb	5041	101 932 kr	0	0 kr	0	0	101932
Rävlanda AIS	2751	61 273 kr	629	16 161 kr	0	0	77434
Råda Badmintonklubb	881	9 357 kr	0	0 kr	0	0	9357
Råda hembygdsförening	0	0 kr	639	25 411 kr	0	0	25411
Råda ridklubb	2603	58 645 kr	48	1 233 kr	0	0	59878
Rävlanda föreningsgård	0	0 kr	33	6 783 kr	0	0	6783
Sjövalla FK	7620	104 927 kr	519	13 335 kr	0	0	118262
Spf seniorerna Björken	0	0 kr	400	6 423 kr	0	0	6423
SPF Seniorerna Vintergäcken Mölnlycke	0	0 kr	2008	50 098 kr	0	0	50098
OK Orinto	532	21 874 kr	0	0 kr	0	0	21874
Landvetter Scoutkår	1585	40 570 kr	0	0 kr	0	0	40570
Simklubben 1970	373	6 350 kr	0	0 kr	0	0	6350
Mölnlycke pensionärsers bowling	0	0 kr	533	0 kr	0	0	0
SKPF 39	0	0 kr	47	0 kr	0	0	0
Sörtorpa fritidsförening	0	0 kr	12	0 kr	0	0	0
Landvetter Ryttersällskap	184	0 kr	1	0 kr	0	0	0
Konst i Härryda	0	0 kr	19	0 kr	0	0	0
Hindås tennis	293	0 kr	0	0 kr	0	0	0

Redovisning av aktivitetsstöd deltagare för perioden januari-juni 2023, utbetalat september 2023

Förening	Barn och unga 7-20 år		Personer 65 år och äldre		Personer med funktionsnedsät		Ekonomiskt stöd totalt
	Antal deltagare	Ekonomiskt stöd	Antal deltagare	Ekonomiskt stöd	Antal deltagare	Ekonomiskt stöd	
Björketorps Sockens							
Hembygdsförening	1	16 kr	222	12 705 kr	0	0	12721
Chalmers Golfklubb	1210	29 707 kr	0	0 kr	0	0	29707
CK Rävlanda	691	21 635 kr	0	0 kr	0	0	21635
Eastside Basket klubb	4867	28 862 kr	0	0 kr	0	0	28862
Equmenia Mölnlycke	513	18 866 kr	0	0 kr	0	0	18866
Equmenia Rävlanda	118	12 723 kr	4	89 kr	0	0	12811
Futsal Club Liljan	1003	8 829 kr	0	0 kr	0	0	8829
Friluftsförbundet i Mölnlycke	564	19 659 kr	0	0 kr	0	0	19659
FUB Härryda	0	0 kr	13	96 kr	61	14780	14876
Hindås Gymnastikförening	4178	25 290 kr	282	2 088 kr	0	0	27378
Härryda hembygdsförening	0	0 kr	735	24 100 kr	14	12986	37086
Härryda Hockeyklubb	8584	48 132 kr	0	0 kr	0	0	48132
Härryda Handbollsklubb	4283	25 834 kr	0	0 kr	0	0	25834
Hindås Innebandyklubb	2445	16 305 kr	0	0 kr	0	0	16305
Härryda IF	623	20 577 kr	0	0 kr	0	0	20577
Hindås Scoutkår	598	20 188 kr	7	155 kr	10	9276	29620
Härryda Scoutkår	817	23 594 kr	0	0 kr	0	0	23594
Hindås teater	0	0 kr	0	0 kr	0	0	0
Härryda Taekwon-Doklubb	334	5 361 kr	0	0 kr	0	0	5361
Reumatikerföreningen Härryda	0	0 kr	76	3 154 kr	35	10822	13976
Härryda PRO	0	0 kr	622	7 197 kr	0	0	7197
IFK Hindås	5990	104 052 kr	8	178 kr	0	0	104229
IFK Hällingsjö	125	12 831 kr	0	0 kr	0	0	12831
Koreansk Kickboxing	600	6 740 kr	40	296 kr	0	0	7036
Landvetter Karate Kai	2483	49 506 kr	0	0 kr	0	0	49506
Ok Landehof	1795	38 806 kr	266	5 908 kr	0	0	44714
PRO Landvetter	0	0 kr	648	7 389 kr	53	14780	22169
Landvetter Boule Club	0	0 kr	1413	13 053 kr	0	0	13053
Landvetter Hembygdsförening	0	0 kr	191	12 016 kr	0	0	12016
Landvetter Innebandyklubb	12153	66 636 kr	0	0 kr	25	7730	74366
Landvetter IF 2003	10904	115 408 kr	0	0 kr	0	0	115408
Landvetter IS	17415	115 408 kr	207	4 598 kr	0	0	120006
Landvetter Judoklubb	0	0 kr	0	0 kr	0	0	0
Landvetter Konståkningsklubb	5274	30 972 kr	135	1 000 kr	10	3092	35063
Landvetter Skytteförening	0	0 kr	0	0 kr	0	0	0
Landvetter tennisklubb 74	1958	41 341 kr	21	466 kr	0	0	41807
Mölnlycke Frisbee Club	1162	9 653 kr	0	0 kr	0	0	9653
Mölnlycke IF	24402	115 408 kr	80	1 777 kr	0	0	117185
Mölnlycke Ryttersällskap	400	17 109 kr	0	0 kr	0	0	17109
Mölnlycke Taekwon-Do Klubb	2661	17 425 kr	134	992 kr	0	0	18417
Mölnlycke frisksportklubb	0	0 kr	269	13 749 kr	0	0	13749
Mölnlycke filmstudio	0	0 kr	248	4 428 kr	0	0	4428
PRO Mölnlycke	0	0 kr	1291	12 150 kr	0	0	12150
Mölnlycke Scoutkår av NSF	1611	35 944 kr	18	400 kr	0	0	36344
Pixbo Gymnastikförening	18833	101 268 kr	0	0 kr	0	0	101268
PIXBO IBF	12224	67 004 kr	0	0 kr	0	0	67004
PIXBO IBK	5796	33 678 kr	0	0 kr	0	0	33678
PRO Björketorp	0	0 kr	0	0 kr	0	0	0
Pixbo Tennisklubb	6458	111 331 kr	0	0 kr	0	0	111331
Rävlanda AIS	4103	74 703 kr	656	14 571 kr	0	0	89273
Råda Badmintonklubb	1082	9 239 kr	31	230 kr	0	0	9468
Råda hembygdsförening	0	0 kr	691	23 122 kr	0	0	23122
Råda ridklubb	3473	64 904 kr	93	2 066 kr	0	0	66970
Rävlanda föreningsgård	1	16 kr	57	9 040 kr	0	0	9056
Sjövalla FK	8526	115 408 kr	215	4 776 kr	0	0	120184
Spf seniorerna Björken	0	0 kr	365	5 294 kr	0	0	5294
SPF Seniorerna Vintergäcken							
Mölnlycke	0	0 kr	2410	52 197 kr	0	0	52197
OK Orinto	726	22 179 kr	0	0 kr	0	0	22179
Landvetter Scoutkår	1995	41 916 kr	0	0 kr	0	0	41916
Simklubben 1970	0	0 kr	0	0 kr	0	0	0
Mölnlycke pensionärsers bowling	0	0 kr	533	6 538 kr	0	0	6538
SKPF 39	0	0 kr	47	2 784 kr	0	0	2784
Sörtorpa fritidsförening	0	0 kr	12	2 132 kr	0	0	2132
Landvetter Ryttersällskap	184	13 749 kr	1	22 kr	0	0	13771
Konst i Härryda	0	0 kr	19	1 125 kr	0	0	1125
Hindås tennis	293	15 444 kr	0	0 kr	0	0	15444
							0
							0
							0

Antal deltagartillfällen

År 2020 och 2021 ingår inte i diagrammet på grund av att föreningslivet fick tillgodoräkna 2019 års nivåer under covid 19.

Antal redovisade deltagartillfällen 2023

Målgrupper	Antal
Barn och unga 7-20 år	327199
Personer 65 år och äldre	21928
Personer med funktionsnedsättning	475

Ekonomiskt stöd

Obs följande större tillfälliga engångsstöd ingår inte: Investeringsbidrag, coronastöd, förstärkt aktivitetsstöd (2023)

Föreningar	Totalt 2019	Totalt 2023	Jämförelse 2019 med 2023	Kommentar
Anhörigföreningen till alkohol o drog-	10000	0	-10000	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
Astma-Allergiföreningen i Mölndal/Härryd	2400	0	-2400	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
Benareby Aktivitetsförening	50000	50000	0	
Björketorps Sockens Hembygdsförening	8500	26340	17840	
BRIS region Väst	25000	0	-25000	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
Chalmers Golfklubb	11075	53042	41967	
CK Rävlanda	0	51906	51906	
Demensföreningen Mölndal-Härryda	3200	0	-3200	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
DHB Västra - Döva och hörselskadade barn	5000	0	-5000	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
Eastside Basket klubb	28735	50528	21793	
Equmenia Landvetter	19833	0	-19833	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet.
Equmenia Mölnlycke	19712	41235	21523	
Equmenia Rävlanda	17931	27016	9085	
Friluftsförbundet Mölnlycke	6600	45299	38699	
FUB Härryda	13200	31395	18195	
Futsal club Liljan	0	20367	20367	
Föreningsarkivet i Sydvästra Götaland	25000	25000	0	
Föräldraföreningen mot narkotika	10000	0	-10000	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
Göteborgs orienteringsförbund	13000	13000	0	
Göteborgs Vattenskidklubb	20880	0	-20880	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet.
Hindås Bastuförening UPA	2000	0	-2000	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
Hindås Bouleklubb	4035	0	-4035	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
Hindås Gymnastikförening	46686	53309	6623	
Hindås Innebandyklubb	12684	32386	19702	
Hindås Kanot- och Friluftsklubb	13335	0	-13335	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet.
Hindås Scoutkår	46043	61791	15748	
Hindås skidklubb	51608	90000	38392	
Hindås teater	0	0	0	
Hindås Tennisklubb	22698	15428	-7270	Har inte redovisat aktiviteter inför vårens fördelning.
Hjärt- och Lungsjukas förening i	4200	0	-4200	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
Härryda Handbollsklubb	34938	51262	16324	
Härryda hembygdsförening	8500	40971	32471	
Härryda hemslöjdsförening	5000	0	-5000	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
Härryda Hockey Club	80148	105922	25774	
Härryda Idrottsförening	101078	70973	-30105	Har relativt låg aktivitetsnivå. Fick förut ett relativt stort lokal och anläggningsbidrag.
Härryda Pistol och Sportskyttar	1564	0	-1564	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.
Härryda Scoutkår	30219	48409	18190	
Härryda Taekwon-Do klubb	3881	10824	6943	
IFK Hindås	118333	178904	60571	
IFK Hällingsjö	118960	111442	-7518	Har relativt låg aktivitetsnivå. Fick förut ett relativt stort lokal och anläggningsbidrag.
Konst i Härryda	0	1126	1126	
Koreansk kickboxning	0	13712	13712	
Landvetter Boule Club	9946	25652	15706	
Landvetter hembygdsförening	8500	25276	16776	
Landvetter IBK	119157	130538	11381	
Landvetter Idrottsällskap	193986	225095	31109	
Landvetter IF 2003	63956	211029	147073	

Landvetter Judoklubb	81388	50754	-30634	Har inte redovisat aktiviteter inför höstens fördelning.
Landvetter Karate Kai	77816	95599	17783	
Landvetter Konståkningsklubb	31531	71790	40259	
Landvetter Ryttersällskap	6744	13757	7013	
Landvetter Scoutkår	35884	82442	46558	
Landvetter Skytteförening	16293	0	-16293	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet.
Landvetter Tennisklubb 74	27976	41764	13788	
Mölnlycke filmstudio	0	9284	9284	
Mölnlycke Frisbee Club	1735	29544	27809	
Mölnlycke frisksportklubb	16000	36900	20900	
Mölnlycke IF	252087	223174	-28913	Når taket för stödet.
Mölnlycke musiksällskap	12000	0	-12000	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet.
Mölnlycke pensionärens bowling	0	6538	6538	
Mölnlycke PRO	23270	24039	769	
Mölnlycke ryttersällskap	69912	46970	-22942	Har relativt låg aktivitetsnivå. Fick förut ett relativt stort lokal och anläggningsbidrag.
Mölnlycke Scoutkår av NSF	40018	81286	41268	
Mölnlycke Taekwon-Do	16066	35045	18979	
Naturskyddsföreningen i Härryda	20000	0	-20000	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet.
Nysäters intresse och fritidsförening	0	30000	30000	
OK Landehof	91316	183422	92106	
OK Orinto	26939	44030	17091	
Pixbo Gymnastikförening	211777	206088	-5689	Tidigare ledarutbildningsbidrag har upphört.
Pixbo Tennisklubb	115935	213146	97211	
Pixbo Wallenstam IBF	155641	140995	-14646	Föreningen har minskat i aktivitetsnivå
Pixbo Wallenstam IBK	173944	66224	-107720	Hallvärdsbidrag och bidrag till kansliverksamhet har upphört. Föreningen har minskat i aktivitetsnivå.
PRO Björketorp	14640	6363	-8277	Har inte redovisat aktiviteter inför höstens fördelning.
PRO Härryda	4940	14854	9914	
PRO Landvetter	18460	38793	20333	
Reumatikerföreningen Härryda	16700	29359	12659	
Råda Badmintonklubb	25091	18816	-6275	Tidigare bidrag för sportlabbet har upphört.
Råda hembygdsförening	8500	48536	40036	
Råda Ridklubb	42197	126780	84583	
Råda Sportfiskeklubb	6942	0	-6942	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet.
Rävlanda AIS	133584	166630	33046	
Rävlanda föreningsgård	0	15840	15840	
Rävlanda samhällsförening	0	2500	2500	
Rävlanda/Hindås Cykelklubb	7668	0	-7668	Har upphört
Simklubben 1970	3025	6350	3325	
Sjövalla Frisksportklubb	141902	268403	126501	
SKPF avd.39, Härryda, Partille, Lerum	15730	2784	-12946	Har inte redovisat aktiviteter inför vårens fördelning.
Skårtorps fritidsförening	25000	50000	25000	
SPF Seniorerna Björken Hindås	10185	11717	1532	
SPF Seniorerna Vintergäcken Mle	71825	102296	30471	
Södra Landvetters Kommunalförening	20000	50000	30000	
Sörtorpa Fritidsförening	40000	52133	12133	
Wendelska Föreningen, SCA	2600	0	-2600	Har inte redovisat aktiviteter. Kommunen har informerat om nya stödet och efterfrågat information om föreningen bedriver verksamhet i kommunen.

Stöd till ideella föreningar och folkbildning i Härryda kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2020-10-15

Innehåll

Stöd till ideella föreningar och folkbildning i Härryda kommun	1
Strategi för stöd till föreningslivet i Härryda kommun.....	3
Allmänna utgångspunkter	4
Ansökan.....	5
Uppföljning	6
Marknadsföring	6
Begrepp	7
Ekonomiska stödformer	8
Aktivitetsstöd deltagare.....	8
Aktivitetsstöd arrangemang.....	10
Stöd till förbättring av lokal eller anläggning	12
Utvecklingsstöd.....	14
Stöd till studieförbunden	16
Stöd genom särskilda avtal.....	17
Statliga eller regionala stöd för insatser inom kultur- och fritidsverksamhetens kompetensområden.....	18

Bilaga

Uthyrning av lokaler och anläggningar samt upplåtelse av mark
Bilagan är antagen av kommunfullmäktige 2023-05-24

Strategi för stöd till föreningslivet i Härryda kommun

Den svenska demokratin vilar på medborgarnas engagemang. Det ideella arbetet skapar grundläggande trygghet och livskvalitet genom en rik, aktiv och meningsfull fritid. Syftet med stöd till verksamheter inom förenings- och fritidsområdet är att bidra till ett aktivt föreningsliv och att skapa goda möjligheter för invånare i kommunens alla delar att ha ett gott liv genom en meningsfull fritid.

Härryda kommun – här vågar vi!

I Härryda kommun bygger vi framtiden. Här har människor och företag möjlighet att växa och blomstra. Här lyfter idéer och landar lösningar som håller för kommande generationer.

Våra ledord är mod, nytänkande och handlingskraft.

Kommunen stödjer de aktörer inom föreningslivet som förmår att:

- skapa medbestämmande och delaktighet
- samarbeta med andra föreningar eller folkbildningsorganisationer
- genomföra öppna och inkluderande aktiviteter
- skapa utrymme för utveckling
- driva verksamhet med kvalitet
- rikta sig till barn och unga

Stödet ges med utgångspunkt i Agenda 2030 och de globala målen.

Kommunen bidrar med direkt och indirekt ekonomiskt stöd, rådgivning eller handledning. Den ideella verksamhet som kan få kommunalt stöd bedrivs i föreningsregi eller som folkbildning.

I kommunens råd för idéburna organisationer sker samråd, överläggning och ömsesidigt utbyte av information mellan kommunen och föreningslivet.

Stödet aktualiseras i fyraårsintervaller.

The logo consists of the word "Strategi" in a bold, italicized, sans-serif font, enclosed within a white speech bubble shape with a drop shadow.

beskriver vägval för att nå önskvärd
utveckling och uppsatta mål.

Allmänna utgångspunkter

Detta regelverk är beslutat av kommunfullmäktige och omfattar stöd till ideella föreningar och folkbildning inom kultur- och fritidsverksamhetens kompetensområde. Kommunens budget ger de ekonomiska förutsättningarna.

LÄSANVISNING

Texten i detta dokument är skriven i presens för att markera att den beskriver förhållanden som gäller när regelverket är beslutat i fullmäktige.

Den förening som får ekonomiskt stöd av Härryda kommun bedriver kvalitetsarbete inom ramen för kommunens modell för certifierad förening. Alla föreningar i Härryda kommun erbjuds att bli certifierade.

Oavsett vilken inriktning en förening har valt är de stödformer kommunen erbjuder möjliga att söka. Undantaget gäller ekonomiskt stöd för studieverksamhet. Sådant stöd kan enbart sökas av folkbildningsorganisationer.

Kommunens stöd:

- sätter aktiviteter i centrum
- baseras på tillit till föreningens förmåga att ta ansvar
- bygger på hjälp till självhjälp

En förening behöver ha en god ekonomisk hushållning. En viktig bas i föreningars ekonomi är till exempel medlemsavgifter, entréavgifter, kringförsäljning vid arrangemang och intäkter från uthyrning av föreningsägd samlingslokal. Eventuella undantag från avgifter kan enbart gälla aktiviteter riktade till barn.

Kommunen delar in kalenderåret i stödperioder. En stödperiod är perioden mellan tillfällena när stöd fördelas. En ansökan kan bara omfatta perioden efter senaste fördelningstillfället.

Stöd kan beviljas till föreningar som:

- är uppbyggda på demokratiska principer
- motverkar våld, rasism, diskriminering och utanförskap
- i sin verksamhet är fri från alkohol och andra droger
- har antagit stadgar för sin verksamhet och håller årsmöte där man antar verksamhetsplan och budget samt godkänner verksamhetsberättelse och ekonomisk berättelse
- omfattas av Härryda kommuns modell för certifierad förening

- kan styrka att övervägande del av medlemmarna i föreningen är bosatta i kommunen.
Föreningar som inte har övervägande del av medlemmarna bosatta i kommunen hanteras i särskild ordning. Härryda kommun gör bedömning i varje enskilt fall.
- har sitt säte och sin verksamhet i Härryda kommun
Föreningar som inte har sitt säte eller verksamhet i kommunen hanteras i särskild ordning. Härryda kommun gör bedömning i varje enskilt fall.
- har regelbunden verksamhet. Minst fyra sammankomster per år inklusive årsmöte med ansvarig vuxen närvarande finns redovisade i verksamhetsplan och verksamhetsberättelse för verksamhetsåret.
Verksamhetsplan kan löpande kompletteras av styrelsemöten.
- har en styrelse som består av minst tre personer: ordförande, sekreterare och kassör.
- har ett registrerat bankkonto, bankgiro eller plusgiro.
- lämnar kontaktuppgifter till kommunen i form av telefonnummer, e-postadress till ordförande och kassör samt postadress till föreningen.
- har en säker arkivering under minst fyra år så att kommunen när som helst under den tiden kan begära in underlag för ansökningar, medlemsförteckningar, räkenskaper, protokoll eller andra handlingar.
Observera att arkivkravet kan se annorlunda ut från andra myndigheter.

Härryda kommun ger inte ekonomiskt stöd till:

- föreningar som inte lever upp till ovanstående kriterier
- arrangemang som äger rum utanför Härryda kommuns gränser
- aktiviteter med kommersiellt syfte (privat näringsverksamhet)
- partipolitisk verksamhet, facklig verksamhet, ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar, verksamheter som är arbetstidsförlagda exempelvis elevföreningar och Korpen, verksamheter som helt och hållet finansieras av annan offentlig verksamhet exempelvis försvarsorganisationer

Ansökan

- Vid ansökan används blanketter eller e-tjänster som Härryda kommun tagit fram.
- Ansökan lämnas in till Härryda kommun inom den tid och enligt anvisningar som ges för respektive stöd. För att ansökan ska behandlas måste den vara fullständigt och korrekt ifylld.
- Ansökan om ekonomiskt stöd ska lämnas in av den lokala huvudorganisationen och inte av exempelvis en sektionsstyrelse.

För sent inlämnade ansökningar behandlas inte.

Stöd som understiger 300 kronor per stödform och tillfälle betalas inte ut.

Uppföljning

Kommunen följer upp beviljat ekonomiskt stöd genom stickprov. Ekonomiskt stöd kan stoppas eller krävas tillbaka om

- kontaktuppgifter till föreningen saknas
- stickprov visar att underlaget för beslutet varit felaktigt
- underlaget har varit gjort på ett sätt som varit medvetet vilseledande
- det ekonomiska stödet missbrukats i förhållande till ansökans intentioner
- föreningen har lämnat oriktiga uppgifter

Marknadsföring

Kommunen uppmuntrar förening som får ekonomiskt stöd att exponera kommunens logotyp eller på annat sätt synliggöra kommunens engagemang i föreningen.

Begrepp

Person med funktionsvariation

Med deltagare med funktionsvariation avses personer som med anledning av sin funktionsnedsättning har behov av anpassning av verksamheten, speciell utrustning eller ledare med medicinsk och/eller pedagogisk kompetens.

Certifierad förening

Härryda kommun certifierar föreningars kvalitetsarbete enligt en framtagen modell. Kommunen stödjer föreningen i processen, erbjuder rådgivning och ordnar utbildningar.

Folkbildningsorganisationer

I begreppet ingår de studieförbund som omfattas av statligt stöd, folkhögskolor och studieorganisationer som kommunen har avtal med. Folkbibliotek ingår inte.

Aktivitet

En aktivitet är verksamhet som finns i föreningens verksamhetsplan eller i kompletterande styrelsebeslut. Nedan följer exempel på aktiviteter:

- Träning/repetition inför tävling/arrangemang
- Spontanaktivitet
- Planering
- Tävling/arrangemang

Deltagartillfälle

En person som deltar i en organiserad föreningsaktivitet genererar ett (1) deltagartillfälle. Om exempelvis 10 personer deltar i en aktivitet innebär det 10 deltagartillfällen för den aktiviteten.

Direkt ekonomiskt stöd

Stöd i form av utbetalningar från kommun till förening.

Indirekt ekonomiskt stöd

Stöd i form av att kommunen exempelvis tillhandahåller lokaler och anläggningar med subvention.

Agenda 2030

Agenda 2030 är Förenta Nationernas (FN:s) handlingsplan för hållbar utveckling. Den innehåller 17 mål som alla medlemsländer i FN åtagit sig att arbeta med: de globala målen för hållbar utveckling.

Utjämningsfaktor

Ett sätt att kompensera föreningslivet i kommunen utifrån föreningars olika inriktning och omfattning.

Ekonomiska stödformer

Aktivitetsstöd deltagare

Stöd till föreningars aktiviteter oavsett inriktning.

Syfte

Stöd till ett varierat utbud av aktiviteter för följande målgrupper:

Barn och unga 7-20 år

Stöd till föreningars verksamhet för barn och unga, barns och ungas delaktighet i föreningslivet och återväxten inom föreningslivet.

Personer med funktionsvariationer

Stöd till föreningars verksamhet där personer med funktionsvariationer inkluderas och där föreningens verksamhet behöver stärkas, tillgängliggöras eller på annat sätt generellt anpassas för personer med funktionsvariationer.

65 år och äldre

Stöd till föreningars verksamhet där personer från det år de fyller 65 inkluderas för att stärka ett positivt seniorliv och motverka ofrivillig ensamhet.

Inriktning

Stöd till aktiviteter för personer i målgrupperna. Varje aktivitet ska ha en utsedd ansvarig person närvarande. Om den ansvariga personen tillhör någon av målgrupperna är även den möjlig att söka stöd för.

Stödet baseras på antalet deltagartillfällen. En förening kan räkna ett deltagartillfälle per person och dygn. Om en person exempelvis deltar i flera aktiviteter i en och samma förenings regi under en dag, kan bara ett deltagartillfälle det dygnet räknas.

En förening kan söka stöd för maximalt 30 deltagartillfällen för en aktivitet.

I denna stödform ingår inte studieverksamhet.

Stödets storlek

Det anslagna stödet fördelas på alla sökande föreningar. Därför kan man inte veta i förväg exakt vad varje förening kommer att få.

Utjämningsfaktorer

Stödet fördelas utifrån följande utjämningsfaktorer:

- 1 50 av föreningens deltagartillfällen räknas upp
Syfte: stötta bredden i föreningslivet.

- 2 Kompensation till förening som äger eller hyr lokal/anläggning
Föreningen kompenseras genom att inrapporterade deltagartillfällen räknas upp.
Syfte: Stödja förening som äger eller hyr lokaler/anläggningar för sina aktiviteter.

En förutsättning är att lokalen/anläggningen är nödvändig för att föreningen ska kunna bedriva verksamheten. I första hand ska alltid möjligheten att använda kommunala lokaler prövas.
Gäller förening som äger mark med lokal/anläggning.
Gäller även förening som äger lokal/anläggning på ofri grund genom arrendeavtal.
Gäller förening med ett hyresavtal med en längre varaktighet, exempelvis helår. Enstaka förhyrningar och bokningar ingår inte.
Föreningen har fullt ansvar för sedvanliga hyresomkostnader såsom uppvärmning, el, vatten och sophämtning.
- 3 Tak för hur stort stöd en enskild förening kan få i relation till övriga föreningar
Syfte: säkerställa att även små föreningar omfattas av kommunens stöd.

Ansökan, utbetalning

Vid ansökan om stöd för deltagartillfälle kan en person endast tillhöra en målgrupp. Året delas upp i två stödperioder där föreningarna rapporterar vårterminens respektive höstterminens aktiviteter. Härryda kommun har samma sista datum för ansökan som Riksidrottsförbundets LOK-stöd.

Ansökan sker genom e-tjänst eller på särskilda blanketter som Härryda kommun tagit fram. Utbetalning: mars och september

Aktivitetsstöd arrangemang

Stöd till föreningsarrangemang (oavsett inriktning) för invånare och besökare i Härryda kommun.

Syfte

Stödet bidrar till ett mångsidigt och utvecklat kulturutbud för kommunens invånare och besökare.

Inriktning

Stöd söks för offentliga, icke kommersiella arrangemang. Arrangemanget kan vara av engångskaraktär eller fördelas på flera tillfällen.

Stöd ges i första hand till arrangemangets innehåll, exempelvis arvoden, reseersättningar, hyror och kostnader för marknadsföring.

Stöd beviljas inte till kommersiella arrangemang, föreningars interna arrangemang, politiska arrangemang eller tävlingar. Kravet på att en övervägande majoritet av föreningens medlemmar ska bo i Härryda kommun gäller inte vid ansökan om Aktivitetsstöd arrangemang.

Denna stödform kan inte sökas studieförbund eller andra folkbildningsorganisationer med särskilt avtal.

Krav

Ansökan lämnas innan arrangemanget är genomfört. Ansökningar beviljas inte om arrangemanget redan är genomfört.

Om arrangemanget är tänkt att erbjudas utan kostnad för publiken eller delar av den, ska särskilda skäl anges. Ett sådant skäl kan vara att någon eller flera av de målgrupper som omfattas av kommunens aktivitetsstöd ska kunna delta utan kostnad.

En ansvarig person är närvarande vid arrangemanget.

Relevanta marknadsföringsinsatser för arrangemanget planeras och genomförs.

Stödets storlek

En förening beviljas max 10 000 kronor per år.

Hur mycket pengar som beviljas per arrangemang baseras på en bedömning av angelägenhetsgrad, kvalitet och kostnader samt en viktning av arrangemanget mot kriterier enligt nedan. Stödet kan påverkas av beviljade medel från andra helt eller delvis skattefinansierade organisationer.

Kriterier som ligger till grund för stödets storlek

Stödet prioriterar

- arrangemang som riktar sig till barn och unga

- arrangemang i samarbete med flera aktörer, till exempel andra föreningar, enskildas verksamheter eller folkbildningsorganisationer
- arrangemang med karaktär av något utöver det vardagliga och tillför samhället något extra
- arrangemang som ger möjlighet till deltagare att vara delaktiga i arrangemanget

Ansökan, redovisning, utbetalning

Ansökan sker genom kommunens e-tjänst eller på särskilda blanketter som Härryda kommun tagit fram.

Vid ansökan om belopp över 5 000 kr ska ansökan lämnas in senast 1 månad före arrangemangets genomförande. Ansökan under 5 000 kr handläggs fortare.

Redovisningen skickas in senast 2 månader efter att arrangemanget genomförts, dock senast 31 december innevarande år. I annat fall förfaller rätten till det beviljade stödet.

Utbetalning av den beviljade summan sker senast 4 veckor efter inkomsten redovisning på kommunens formulär.

Stöd till förbättring av lokal eller anläggning

Syfte

Underlätta för föreningar som äger och tillhandahåller lokaler och anläggningar för föreningslivets och allmänhetens behov.

Inriktning

Stöd till förbättringar av mindre omfattning, exempelvis renovering, upprustning eller maskiner.

Tillgänglighetsanpassningar och energieffektiviserande åtgärder prioriteras. Följsamhet tillämpas till Boverkets regelverk för stöd som kan sökas av ideella organisationer.

Denna stödform kan inte sökas av studieförbund eller andra folkbildningsorganisationer med särskilt avtal.

Krav

Åtgärden behövs för att föreningen ska kunna utöva sin verksamhet. Stöd ges inte till upprustning och reparationer som kan räknas som vanligt underhåll.

Föreningen har en god medfinansiering för insatserna. Medfinansieringen kan vara i form av pengar och/eller ideellt arbete.

Insatsen bör inte ha påbörjats innan föreningen har sökt och beviljats stöd. Arbeten som görs innan beslut om stöd tagits görs på egen risk då föreningen inte vet om stöd beviljas.

Stödets storlek

Stöd kan beviljas upp till 50 % av kostnaderna. Om föreningen även beviljas stöd från till exempel Boverket, Jordbruksverket/ Länsstyrelsen eller Riksidrottsförbundet till insatsen, justeras kommunens stöd för att möta eventuella tvingande villkor från dessa. Stödet anpassas neråt om byggnationen vid redovisning och besiktning inte motsvarar ansökans kostnader.

Att en insats uppfyller kraven för stödet till förbättringar är en förutsättning men ingen garanti för att få stöd.

Ansökan, redovisning, utbetalning

Ansökan sker genom e-tjänst eller på särskilda blanketter som Härryda kommun tagit fram. Ansökan lämnas senast 1 november till Härryda kommun. Inlämnade ansökningar som är av större omfattning än budgeten för denna stödform hanteras i särskild ordning.

Beslutet rör medel ur kommande budgetår.

Redovisning av genomförda åtgärder och ekonomiska utfall ska lämnas till Hälaryda kommun senast 30 november året efter beslut. I annat fall förfaller rätten till det beviljade stödet.

Utbetalning sker i form av delutbetalningar under pågående arbete efter besiktning eller som en klumpsumma. Slutbetalning sker när insatsen är helt slutförd och åtgärden är färdigställda och besiktigade.

Utvecklingsstöd

Stöd till nyskapande utveckling av det lokala föreningslivet.

Syfte

Stödet ger föreningslivet möjligheter att utvecklas i takt med tiden och samhällsförändringarna.

Inriktning

Stöd till nytänkande i föreningars förändringsarbete inriktas på den sökande föreningens utgångsläge och behov av utveckling. Arbetet kan sedan tjäna som inspiration för andra föreningars utvecklingsarbete.

Stöd kan till exempel sökas för start av ny/unik verksamhet som inte finns representerad inom Härryda kommuns föreningsliv eller för förstudie/planering/start av ny/unik/utvecklad verksamhet inom en redan existerande förening. Det kan också sökas för satsningar på nya målgrupper, till exempel generationsöverskridande verksamhet eller satsningar på pojkar/män i föreningar med stor andel flickor/kvinnor och vice versa.

Denna stödform kan inte sökas studieförbund eller andra folkbildningsorganisationer med särskilt avtal.

Stödets storlek

Stödet prioriterar utveckling av:

- ungas medbestämmande och delaktighet
- sätt för deltagare att mötas över generationer
- sätt att nå ut till människor som inte finns i det traditionella föreningslivet genom exempelvis digitala lösningar
- samarbete med andra föreningar, enskilda verksamheter och folkbildningsorganisationer

Kriterier som ligger till grund för stödets storlek:

- graden av nyskapande
- angelägenhetsgrad för föreningen
- angelägenhetsgrad som inspiration för andra
- rimlig plan för hur utvecklingsinsatsen integreras i föreningens verksamhetsplanering efter projekttidens slut

Ansökan, redovisning, utbetalning

Ansökan sker genom e-tjänst eller på särskilda blanketter som Härryda kommun tagit fram. Ansökan lämnas 1 februari eller 1 augusti till Härryda kommun.

Ansökan innehåller projektbeskrivning med mål, syfte, aktiviteter, tidplan och budget. I ansökan redovisas vilka andra organisationer som medel är sökta och/eller beviljade hos. Den beviljade summan från Härryda kommun betalas ut efter att föreningen har skickat in en redovisning av insatsen till kommunen. Redovisningen ska skickas in senast 2 månader efter att insatsen slutförts, dock senast 15 december innevarande år. I annat fall förfaller rätten till det beviljade stödet.

Utbetalning sker senast 4 veckor efter inkommen redovisning.

Stöd till studieförbunden

Studieförbunden är mötesplatser för skapande, bildning och kultur och är en resurs för människors livslånga lärande.

Syfte

Stödet ger föreningsliv och invånare möjlighet till olika typer av läroprocesser och evenemang av folkbildande karaktär. Studieförbundens verksamhet utgår från ett statligt uppdrag¹.

Inriktning

Härryda kommun följer Västra Götalands bildningsförbunds rekommendationer för stöd till studieförbunden.

Krav

De studieförbund som är statsbidragsberättigade enligt Folkbildningsrådet och som bedriver verksamhet i Härryda kommun kan ansöka om ekonomiskt stöd. Ansökan sker genom kommunens e-tjänst eller på särskilda blanketter som Härryda kommun tagit fram.

Stödets storlek

Det anslagna stödet fördelas i proportion till varje studieförbunds verksamhet i kommunen. Stödet är det enda kommunala stöd som beviljas studieförbunden.

Ansökan, redovisning och utbetalning

Härryda kommun följer de ansöknings-, redovisnings- och utbetalningsförfaranden som rekommenderas av Västra Götalands Bildningsförbund och som bygger på det statliga stödet till studieförbunden.

---

¹ Regeringens förordning om statsbidrag till folkbildningen (SFS nr 2015:218).

Stöd genom särskilda avtal

Ett avtal är en överenskommelse mellan kommunen och en förening. Avtalet kan konstrueras till exempel i form av en samverkansmodell mellan det offentliga och den idéburna sektorn². Avtalets konstruktion är specifikt utifrån lokala förutsättningar och innehåller en tydlig beskrivning av vad föreningens insats består av och det stöd som kommunen ger till föreningen för genomförandet.

Syfte

Stödet ger den breda allmänheten tillgång till:

- speciellt angelägen verksamhet inom kultur- och fritidsverksamhetens kompetensområde
- speciella lokaler/anläggningar ägnade för sådana aktiviteter

Inriktning

Särskilda avtal sluts när en organisations verksamhet bedöms vara av särskilt stor samhälls- eller geografisk betydelse av exempelvis demokratiska eller geografiska skäl.

Avtal kan slutas på 1-3 år.

En effekt av att en förening ingår ett särskilt avtal med kommunen kan vara att övriga stödformer inte blir möjliga att söka för den föreningen.

Stödets storlek

Avtalens ekonomiska ramar bereds av Föreningsservice och beslutas av Valfärdsnämnden.

Avtal som är av större omfattning än budgeten för stödet till ideella föreningar hanteras i särskild ordning.

---

² Den idéburna sektorn omfattar organiserade verksamheter som bygger på demokratiska värderingar samt gynnar samhälls- eller medlemsintresset. Verksamheterna är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn och bedrivs i icke vinstutdelandeföreningar, kooperativ, samfund, stiftelser eller liknande sammanslutningar.

Statliga eller regionala stöd för insatser inom kultur- och fritidsverksamhetens kompetensområden

Statliga eller regionala stöd till kommunen för verksamhet inom kultur- och fritidsverksamhetens kompetensområde för kortare eller längre perioder, som kommunstöd till alla kommuner eller som medel att ansöka.

Syfte

Medel avsedda av staten eller Västra Götalandsregionen för insatser i föreningslivet eller som kommunen beslutat göra tillgängliga för föreningslivet för de ändamål som staten angivit.

Inriktning

Medel kanaliserade från staten/regionen via kommunen till Valfärdsnämnden för handläggning av kultur- och fritidsverksamheten går till det ändamål staten/regionen angivit och i den omfattning som staten/regionen ger medelstillskott för.

Krav

Eventuella krav på mottagande föreningar anges av staten/regionen utöver de principer för stöd till föreningslivet som står i Allmänna utgångspunkter i detta regelverk.

Stödets storlek

Fördelning av den tilldelade budgeten för varje statligt/regionalt stöd fastställs av Valfärdsnämnden vid varje tillfälle.

Ansökan, redovisning, utbetalning

Den administrativa behandlingen av stödet utformas vid varje tillfälle.

Uthyrning av lokaler och anläggningar samt upplåtelse av mark

Bilaga till *Stöd till ideella föreningar och folkbildning i Härryda kommun*

Antagen av kommunfullmäktige 2023-05-24

Innehåll

Uthyrning av lokaler och anläggningar	3
Uthyrningens inriktning	3
Lokal för arrangemang.....	5
Lokal med tidsbokning.....	6
Särskilda hyresavtal	7
Arrendeavtal	8
Hyror och avgifter	9

Uthyrning av lokaler och anläggningar samt upplåtelse av mark

LÄSANVISNING

I dokumentet används samlingsbegreppet *lokal*, med undantag för avsnittet arrendeavtal på sidan 24, där används istället begreppet *mark*.

I denna bilaga används hänvisningar till sidonummer för att referera till *Stöd till ideella föreningar och folkbildning i Härryda kommun*. Dessa hänvisningar används konsekvent genom hela dokumentet för att ange exakta sidonummer där relevant information kan hittas.

Uthyrningens inriktning

Lokaler är en del av infrastrukturen för ideell verksamhet och folkbildning och nyttjandegraden är överordnad kommunens hyresintäkt. Uthyrningen baseras på strategi och allmänna utgångspunkter i styrdokumentet *Stöd till ideella föreningar och folkbildning* antaget av kommunfullmäktige 2020-10-15.

Utöver ideella föreningar har även exempelvis partipolitisk verksamhet, facklig verksamhet, ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar, privatpersoner och företag möjlighet att hyra lokal av kommunen. Detta under förutsättning att verksamheten i hyrd lokal är förenlig med kultur och fritidsverksamhetens kompetensområde.

Vardagar mellan klockan 16.00 – 20.00, lördagar, söndagar och helgdagar 08.00-18.00 används lokaler i första hand för verksamhet som riktar sig till barn och unga.

Kommunens ambition är:

- Hög nyttjandegrad av lokaler
- Flexibla lokaler med många användningsområden som tillgodoser basbehov för ett varierat utbud av aktiviteter.
- Lokaler som används av kommunal verksamhet under viss tid ska ställas till föreningslivets förfogande på all annan tid.
- Lokaler som vänder sig till den breda allmänheten tillgängliggörs på lika villkor för öppna kommunala arrangemang och föreningsverksamhet.

Ansvar

Kommunen är i egenskap av fastighetsägare ansvarig för fastigheters och byggnaders skick och underhåll. I särskilda hyresavtal kan annat avtalas.

Hyresgästen bedriver verksamhet i lokalen med det ansvar som följer av detta regelverk, beskrivet i hyresavtal, hyresregler eller bokningsbekräftelse.

Hyresgästen genomgår obligatorisk utbildning när så krävs och har nödvändiga försäkringar för att kunna använda en förhyrd lokal.

Övriga styrdokument

Uthyrningen följer aktuella policys och riktlinjer.

Nedan redovisas exempel på styrdokument med bäring på lokaluthyrning och det ansvar som följer för kommunen och hyresgästen.

- Alkoholpolicy
- Riktlinjer för reklam
- Riktlinjer för arrende
- Allmänna lokala ordningsföreskrifter i Härryda kommun
- Policy för tillgänglighet

Aktuella styrdokument redovisas i kommunens författningssamling på harryda.se

Objektsregister

Lokaler redovisas i objektsregistret (en förteckning över kommunala lokaler) på harryda.se med information om exempelvis särskilda regler och bokningsbar tid.

Utöver kommunen tillhandahåller även föreningar, företag och privatpersoner lokaler enligt egna regler och förutsättningar.

Samverkan

Nämnd med ansvar för lokaler samverkar med nämnd med ansvar för stöd till föreningslivet.

Kommunen samverkar på regional nivå med Göteborgsregionen och Boråsregionen för att erbjuda lokaler till föreningslivet.

Lokal för arrangemang

Uthyrning av lokaler och eventuella tilläggstjänster, exempelvis måltidservice eller övernattningssal, för ett mångsidigt och utvecklat utbud av större publikarrangemang för kommunens invånare och besökare.

Stödets inriktning

Lokaler för arrangemang där lång framförhållning är nödvändig för hyresgästen, exempelvis för tävlingar, mässor eller uppträdanden. Arrangemanget kan vara av engångskaraktär eller fördelas på flera tillfällen. Kravet på att en övervägande majoritet av föreningens medlemmar ska bo i Härryda kommun gäller inte vid ansökan om lokal för arrangemang.

Detta stöd gäller inte för föreningars interna arrangemang.

Tilläggstjänster

Bokning av lokal för arrangemang med tilläggstjänster bereds gemensamt av sektorn för teknik och förvaltningsstöd och kultur och fritidsverksamheten och vid behov tillsammans med annan sektor eller funktion.

Ansökan

Ansökan sker löpande genom e-tjänst.

Ansökan är möjlig att göra för arrangemang som är planerade upp till fem år framåt i tiden.

Hyresgästen ska vid anmodan verifiera sin bokning och senast 1 år innan arrangemanget kunna beskriva exempelvis programinnehåll-, och förväntad publik/deltagarantal. Annars förfaller bokningen. Ekonomiskt stöd för kulturarrangemang söks genom e-tjänst enligt prioriteringar på sida 10 i *Stöd till ideella föreningar och folkbildning i Härryda kommun*.

Lokal med tidsbokning

Följande prioritering gäller:

1. Verksamhet med särskilt hyresavtal (sid 7)
2. Arrangemang med lång framförhållning (sid 5)
3. Säsongsbokning (sid 6)
4. Enstaka tidsbokning (sid 6)

Stödets inriktning

Tidsbokning av lokaler oavsett hyresgästens inriktning för ett varierat utbud av aktiviteter.

Ansökan säsongsbokning

Gäller bokningar för ideell verksamhet av längre varaktighet, upp till maximalt 1 år. Hyresgästen ingår i samarbetsöverenskommelse med Härryda kommun. I överenskommelsen ingår bland annat roller, samarbetsformer och förhållningssätt. Samarbetsöverenskommelsen är en förutsättning för att ingå i säsongsbokningen.

Hyresgästen redovisar i ansökan vilken verksamhet som planeras och hur mycket tid hyresgästen behöver. Om många hyresgäster vill hyra in sig i samma typ av lokal gör kommunen en bedömning av behoven i förhållande till tillgången på lokaler.

Fördelning av tid genom samarbete

Om två eller flera hyresgäster ansöker om tider i samma lokal sker fördelningen av tider i första hand genom samarbete mellan sökande hyresgäster.

Aktivitetsbaserad fördelning

I andra hand sker fördelningen av tid baserat på hyresgästernas aktiviteter, exempelvis antal deltagartillfällen¹ eller lag/grupper.

Tävlingar som är anslutna och följsamma till en rikstäckande organisations bestämmelser har förtur.

Enstaka tidsbokning

Enstaka bokningar förmedlas i den ordning förfrågan kommer in.

---

¹ Fördelning av tid som sker med deltagartillfällen som grund är följsam till utjämningsfaktor 1 och 3 och de målgrupper som gäller för aktivitetsstöd deltagare på sidan 8 och 9.

Särskilda hyresavtal

Uthyrning av lokaler för aktiviteter med särskild inriktning.

Stödets inriktning

Ett avtal kan tecknas när föreningens verksamhet bedöms vara av sådan karaktär att den inte kan tillgodoses genom stödformen lokal med tidsbokning och i den mån annat alternativ kan erbjudas.

I bedömningen ingår exempelvis verksamhetens karaktär, omfattning, geografiska läge och möjligheten att lösa lokalbehovet i samarbete med andra föreningar.

Avtal

Avtal kan exempelvis gälla:

- sponsring av föreningsverksamhet som bedrivs på elitnivå eller motsvarande.
- utveckling av helt nya verksamheter som inte finns representerade i föreningslivet i kommunen. Avtalet följer prioriteringarna i utvecklingsstödet på sidan 14 i styrdokumentet stöd till ideella föreningar och folkbildning.

Avtalets konstruktion är specifikt utifrån lokala förutsättningar.

Förening med särskilt hyresavtal erbjuder oanvänd tid i lokalen till andra föreningar och allmänheten till en rimlig hyra. Hyresintakten tillfaller föreningen. Förening med särskilt hyresavtal kan begränsas i möjligheten att söka övriga stödformer.

Avtal bereds gemensamt av fastighetsfunktionen och föreningsservice och vid behov tillsammans med annan sektor eller funktion. Kommunstyrelsen godkänner avtalet för kommunen.

Arrendeavtal

Upplåtelse av kommunal mark till föreningar på kort eller lång sikt.

Stödets inriktning

Ett arrendeavtal kan tecknas när föreningens verksamhet bedöms vara av sådan karaktär att kommunal mark är nödvändig för dess utövande.

I bedömningen ingår exempelvis verksamhetens karaktär, omfattning, geografiska läge och möjligheten att lösa markbehovet i samarbete med andra föreningar.

Former för avtal

Arrendeavtal följer kommunfullmäktiges riktlinjer för arrenden.

Avtalslängden är specifik för varje avtal.

Avtal tecknas mellan förening och kommunens mark- och exploateringsverksamhet efter samråd med föreningsservice. Avtal längre än fem år godkänns av kommunstyrelsen med hänsyn till kommunens långsiktiga planer för marken.

Hyror och avgifter

Inriktning

Lokaler är en del av infrastrukturen för ideell verksamhet och föreningslivets nyttjande är viktigare än kommunens hyresintäkt. Syftet med att subventionera uthyrningen är att uppmuntra till ett varierat utbud av aktiviteter för prioriterade målgrupper. Kommunens budget ger de ekonomiska förutsättningarna för att lokalhyror ska kunna subventioneras. Hyresnivå och avgifter fastställs av nämnden för utbildning, kultur och fritid i enlighet med nämndens reglemente som säger att nämnden får besluta om taxor och avgifter av mindre ekonomisk betydelse inom nämndens verksamhetsområde .

Hyresnivå

Hyresnivån grundas i ett timpris per lokalkategori. Maxhyra per dygn är 10 gånger timpriset. Hyran gäller den yta där verksamheten utövas. Intilliggande ytor som är nödvändiga för verksamheten såsom exempelvis omklädningsrum, läktare, toaletter eller kapprum ingår i hyran. Tabell 1 gäller hyresgäster i Härryda kommun som bedriver ideell öppen verksamhet samt verksamhet som bedrivs av folkbildningsorganisationer. Hyran är densamma oavsett hyresgästens inriktning på verksamheten. Verksamhet bedriven på annan grund hänförs till tabell 2.

Tabell 1	Lokalkategorier och timpris			
	A	B	C	D
Öppen ideell verksamhet/folkbildningsorganisationer				
Prioriterade målgrupper ²	<i>Timpris fastställs av nämnden för utbildning, kultur och fritid</i>			
Personer 21-64 år				

Tabell 2	Lokalkategorier och timpris			
	A	B	C	D
Övriga hyresgäster (oavsett målgrupp)	<i>Timpris fastställs av nämnden för utbildning, kultur och fritid</i>			

---

² Är följsam till prioriterade målgrupper i aktivitetsstöd deltagare på sidan 8 i styrdokumentet stöd till ideella föreningar och folkbildning.

Lokalkategorier

Lokalens storlek avgör om den tillhör kategori A, B eller C.

Kategori D gäller lokaler med särskild utformning eller egenskaper som väsentligt påverkar den enskilda lokalens ekonomi. Beslut om vilka lokaler som ska tillhöra kategori D fattas av nämnden för utbildning, kultur och fritid.

Särskilda hyresavtal

Hyran i särskilda hyresavtal är specifik utifrån lokala förutsättningar och beslutas av kommunstyrelsen.

Särskilt hyresavtal kan innebära att föreningen får ansvar för sedvanliga driftskostnader som exempelvis uppvärmning, el, vatten, sophämtning etc.

Avgifter

Kategori	Avgift
Arrendeavgift	Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer för arrende
Tilläggstjänster vid arrangemang	Beräknas i det enskilda fallet

Händelse	Avgift	Åtgärd
Tagg/nyckel är inte återlämnad		<i>Fastställs av nämnden för utbildning, kultur och fritid</i>
Lokal har använts utan godkänd bokning		
Bokad lokal har inte använts		
Lokal är inte grovstädad och/eller iordningställd		
Skador utöver normalt slitage på lokalen		
Förseelse som leder till utryckning från exempelvis brandkår eller väktarbolag		

Sammanträdesdatum
2021-06-17

§ 134

Dnr 2021KS198

Framflyttat startdatum för införandet av nytt stödsystem, Strategi och regler för stöd till ideella föreningar och folkbildning

Beslut

Kommunfullmäktiges beslut i enlighet med kommunstyrelsen och välfärdsnämndens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att *Strategi och regler för stöd till ideella föreningar och folkbildning*, antagen i kommunfullmäktige den 15 oktober 2020 §189, börjar gälla den 1 januari 2022.

Kommunfullmäktige beslutar om övergångsbestämmelse för 2022 som innebär att hälften av budgeten betalas ut till föreningslivet första halvåret enligt tidigare gällande bidragsregler. Den andra hälften av budgeten betalas ut till föreningslivet andra halvåret 2022 enligt de antagna reglerna om stöd till ideella föreningar och folkbildning.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog den 15 oktober 2020 § 189 ny strategi och regler för stöd till ideella föreningar och folkbildning från och med den 1 januari 2021 med en övergångsbestämmelse för 2021 som innebär att första halvåret 2021 tillämpas enligt befintliga bidragsregler. Förvaltningen föreslår nu att införandet av strategi och regler till ideella föreningar och folkbildning flyttas fram ett år, med start den 1 januari 2022 och med en övergångsbestämmelse 1 januari till och med 30 juni.

Förslaget lämnas med anledning av föreningarnas försvårade omständigheter under pandemiåret. Förvaltningen har sett över införandet av det nya föreningsstödet. Införandet av det nya regelverket får konsekvenser utifrån att fördelningen ska ske utifrån antalet aktiviteter och deltagartillfällen. Genom att följa restriktioner och rekommendationer från Folkhälsomyndigheten har föreningarna varit förhindrade att utöva det antal aktiviteter som de skulle ha genomfört under normala förhållanden. Förvaltningen ser också att det råder ett ansträngt läge i många föreningar och det kan krävas olika former av stöd.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 27 maj 2021 § 201
- Välfärdsnämndens beslut 28 april 2021 § 121
- Tjänsteskrivelse 16 mars 2021
- Kommunfullmäktiges beslut 15 oktober 2020 § 189, Antagande av strategi och regler för stöd till ideella föreningar och folkbildning

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

